5-1.30.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Δ'

Αρ. 1/173

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 5.-

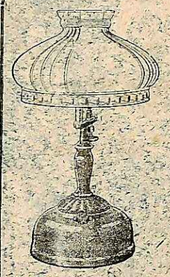

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ
ΛΑΜΠΑΙ - ΚΟΥΖΙΝΑΙ

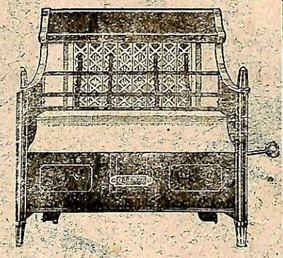

Σίδερα σιδερώματος, Θερμοσίφωνες εξαερουμένης βενζίνης και πετρελαίου μεγίστης οἰκονομίας και ἀπολύτου ἀσφαλείας τοῦ μεγαλυτέρου και τελειοτέρου ἐργοστασίου τοῦ κόσμου.

COLEMAN
Δ. Γ. ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Ὁδὸς Πεσματζόγλου ἀρ. 9β ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

(Ἐνάντι Τραπεζῶν Λαϊκῆς και Ἰονικῆς)

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΩΡΑΙΑ ΜΑΤΙΑ

ζητήσατε ἀπὸ τὸν φαρμακοποιόν ἢ τὸν μυροπώλην σας

τὸ MURINE

Εἶναι τὸ πραγματικὸν καλλυντικὸν τοῦ ματιοῦ, ποὺ κάμνει τὸ μάτι νὰ λάμπῃ τὸ καθαρίζει, ξεκουράζει και τὸ φρεσκάρει. εἶνε δὲ τελείως ἀβλαβές.

Εἶναι ἡ τελευταία λέξις τῆς ὑγείας και εὐμορφιᾶς τοῦ ματιοῦ.

Ἀξίζει νὰ τὸ δοκιμάσητε.

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ COLUMBIA

Πριν ἀγοράσετε γραμμόφωνον, ἐπισκεφθῆτε τὴν ἔκθεσίν μας, ἀκούσατέ τα, παραβάλλετέ τα μὲ τῶν ἄλλων μαρκῶν και θὰ πεισθῆτε, ὅπως τόσες χιλιάδες ἄλλοι, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ τελειότερον εἰς ἐμφάνισιν, ἀπόδοσιν φωνῆς και εἰς τόσο μικρὰν τιμήν.

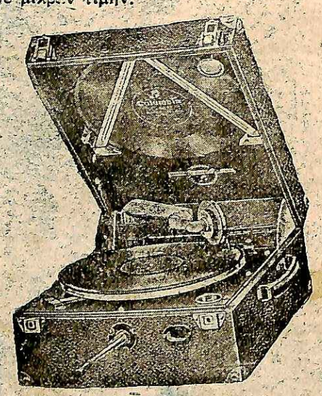

Ἐπίσης, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν και κατ' ἀπαίτησιν τῆς πολυπληθοῦς πελατείας μας, παρελάβεμεν πλουσίαν συλλογὴν κοσμημάτων, ἀργαντερὶ και ὡρολογίων παντὸς εἴδους, καθὼς και ὅλους τοὺς νέους δίσκους COLUMBIA ποὺ ἐτραγουδήθησαν πρὸ μηνός.

Ὅλα μὲ δόσεις εἰς τιμὰς ἀσυναγωνίστους

Παραγγελιοδοχικὸς και Πιστωτικὸς Οἶκος

ΑΔΕΛΦΩΝ ΦΕΤΣΗ

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 51 ("Ἐναντι Πολυκλινικῆς)

Γερμανικὸν ραδιόφωνον «CONCERT»

ἀποδίδει εἰς ἀφάνταστον ἔντασιν και διαύγειαν και στοιχίζει λιγώτερα ἀπ' ὅ,τι ἕνας καλὸς φωνογράφος.

Τὸ ραδιόφωνον «CONCERT» εἶνε ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε σπιτιοῦ.

Πωλεῖται:
Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ
Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

συνιστῶμεν τὴν τελειοτέραν Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν τοῦ κ.

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΜΗ

Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

27 Μενάνδρου 27 - Ἀθῆναι. Τηλ. 1-68

ΣΥΣΤΑΣΙΣ

Στοὺς μουσαμάδες και τὰ πατώματα ἀπὸ παρκέ, Ἀμερικάνικο ἢ Σουηδικὸ ξύλο, μόνον ἡ παρκετίνη ἐνδείκνυται διὰ τὸ καθάρισμα, διότι τὸ νερό, ποτάσσα κλπ. τὰ καταστρέφουν. Ἀρχὴ τῆς καταστροφῆς εἶνε αἱ σκλίθρες στὸ πάτωμα.

Ἀγοράζονται εἰς καλὴν τιμὴν βιβλία και ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι. Πληροφορίαι εἰς τὰ γραφεῖα μας

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ Γ

Ἀντιπρόσωπος μετὰ διαρκοῦς παρακαταθήκης: Π.

ΕΤΟΣ Δ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1 (173) ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2.50

Οἰκογένεια

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ. 130
» ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 70
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΑΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ 1
ΑΜΕΡΙΚΗΣ . . . . . ΔΟΛΛΑΡΙΑ 5
ΑΦΡΙΚΗΣ . . . . . ΣΕΛΙΝΙΑ 24
ΒΕΛΓΙΚΟΥ ΚΟΓΚΟ . . » 24

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Ι. ΘΕΟΔΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1930

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ ΑΡΙΘ. 7
ΤΥΠΟΓΡ.: ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΑΛ. ΠΑΤΡΩΝ 5
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 52—03

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»:
Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New-York U. S. A.
Ἐν Αἰγύπτῳ-Σουδάν ὁ κ. Χρ. Σαράφης 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie.
Ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. Γ. Ἀντωνιάδης B.P. 445 Elisabethville Congo-Belge

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ
Ἐν Ἀμερικῇ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τῆς «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»
NEW YORK NEWS AGENCY
General P. O. Box 497 NEW YORK, CITY
"Ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι

Ἀπὸ Ὅτι Βλέπω Και Ἀκούω

Ο ΝΕΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

1930...
Ἕνας χρόνος παρῆλθε...
Ἕνας νέος χρόνος ἀρχίζει.
Τί θὰ συμβῇ κατὰ τὸ ἔτος αὐτό;
Θὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ πόθοι τοῦ ταλαιπωρημένου αὐτοῦ λαοῦ;
Θὰ δῇ τὰ ὄνειρά του νὰ γίνουνται ἀλήθειες;
Θὰ ἱκανοποιηθοῦν ἡ ἐπιθυμίες του;
Πόθοι, ὄνειρα και ἐπιθυμίες τόσων χρόνων και καιρῶν...
Πόθοι διακαεῖς, ὄνειρα χρυσοφτέρουγα, ἐπιθυμίες ἑνὸς αἰῶνος περίπου...
Ἀρκετὰ ὑπέφερε ὁ λαὸς αὐτός.
Ἀρκετὰ ἐδοκιμάσθη.
Ἀρκετὰ ἐταλαιπωρήθη και ἐδεινοπάθησε...
Ἀρκετὰ ἐπείνασε και ἐγυμνώθη και ἐμαρτύρησε και ἐβασανίσθη...
Ἀρκετὰ τὸν ἐχώρισαν πείσματα και μίση, ὀργὴ και φθόνος...
Εἶνε πλέον καιρὸς ἀγάπης και ὁμονοίας, συγγνώμης και ἀφέσεως ἁμαρτημάτων, καιρὸς λήθης και ἀδελφώσεως...
Ἐχθροὶ ἄπληστοι μᾶς τριγυρίζουν, γείτονες ὕπουλοι, φίλοι μὲ τὸ μίσος εἰς τὴν καρδίαν και τὴν προδοσίαν εἰς τὸν διπλωματικὸν χαρτοφύλακα...
Ἂς ἀδελφωθοῦμε, ἂς ὁμονοήσουμε, ἂς μονοιάσουμε, ἂς πάψουμε ἀλληλοτρωγόμενοι...
Ἂς ἐργασθοῦμε φιλότιμα και εὐσυνείδητα ὅλοι μαζὺ και ἕκαστος χωριστά.
Ἔτσι μόνον θὰ δῇ ἡ Ἑλλὰς καλὰς ἡμέρας και θὰ εὐτυχήσῃ.
Ἔτσι μόνον θὰ πληρωθοῦν οἱ πόθοι μας, ἔτσι μόνον θὰ συνέλθῃ ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν δυστυχίαν, ἡ ὁποία ἐπὶ τόσα ἔτη τὸν ἐταλαιπώρησε.
Ἀφθονία, φτήνεια, γαλήνη, ἐργασία, νὰ τί πεθεῖ κάθε Ἕλληνας σήμερα, νὰ τί εὐχήμεθα ἐγκαρδίως γιὰ τὴν Ἑλλάδα και τοὺς Ἑλληνικοὺς λαούς...

.....

ΕΛΠΙΔΕΣ ΠΡΟΚΟΠΗΣ

Τί τρομερὲς αὐτὲς ἡμέρες τῶν ἑορτῶν!
Πολυκοσμία και πανδαιμόνιον.
Οἱ σωφερὲς ἔκοβαν τοὺς διαβάτας...
Οἱ χαρτοπαίκται ἔκοβαν τὰ χαρτιά...
Οἱ ἔμποροι ἔκοβαν τοὺς ἀφελεῖς πελάτας των...
Ἡ νοικοκυράδες ἔκοβαν τὴν πήτα...
Οἱ ράφτες ἔκοβαν τὰ καινούργια ροῦχα τῶν πελατῶν των...
Ἔπειτα ἀπὸ τόσα κοψίματα, εἶνε ἐπόμενον νὰ... προκόψουν μὲ κατὰ τὸ 1930...
Ἀπὸ τὸ στόμα μας και στοῦ Θεοῦ τ' αὐτί, ἀμήν!

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ὁ κ. Δημ. Μαρτίνος και ἡ δις Ἑλένη Παρασκευοπούλου ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των. Παράνυμφος παρέστη ἡ κ. Χωμάτα, τοῦ καθηγητοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν.

ΠΕΝΝΙΕΣ

Ἀληθινὸ θαῦμα ἡ βιτρίνες μὲ τὰ παιγνίδια τῶν μεγάλων καταστημάτων τῆς ὁδοῦ Σταδίου. Πλήθη κόσμου χαζεύουν διαρκῶς μπροστά τους.

— Τὸ περίεργο ὅμως σχετικῶς εἶνε ὅτι οἱ χαζεύοντες πρὸ τῶν βιτρινῶν δὲν εἶνε τὰ παιδιά, ὅπως θὰ ὑπέθετε κανείς, ἀλλὰ οἱ μεγάλοι.

— Τὰ παιδιὰ παρέχονται σχεδὸν ἀδιάφορα πρὸ τῶν παιγνιδιῶν, πρὸς τὰ ὁποῖα μόλις καταδέχονται νὰ ρίξουν μερικὲς ματιές.

— Τί ἀταίει σ' αὐτό; Εἶνε ἀγνωστο... Ἴσως ὁ ἀθλητισμός, ὁ ὁποῖος ἀπασχολεῖ τὸν τελευταῖο καιρὸ ἐξ ὁλοκλήρου ὅλο τὸν παιδόκοσμο τῶν δύο πόλεων.

Σχετικῶς μὲ τὸ θέμα τῶν βιτρινῶν ἄρχισε νὰ παρατηρῆται τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀξιοσημείωτη ἐξέλιξις στὴν πρωτεύουσα.

— Ἡ βιτρίνες σήμερα διακοσμοῦνται μὲ γοῦστο, μὲ ρυθμό, μὲ καλλιτεχνία, ὅπως γίνεται και στὴν Εὐρώπη, και ὄχι ἀκαλαίσθητα και ἄτεχνα, ὅπως γινόταν ἄλλοτε.

— Στὰ μεγάλα βιβλιοπωλεῖα τῆς πρωτευούσης ἐκτίθενται τὶς ἡμέρες αὐτὲς διάφορα ξένα βιβλία πολυτελείας. Ἀποτελοῦν ἀληθινὸ χάρμα ὀφθαλμῶν μὲ τὰ πλούσια δεσίματά τους, μὲ τὴ θαυμασία ἐκτύπωσί τους, μὲ τὸ χαρτί τους, μὲ τὶς εἰκόνες τους...

— Βλέποντάς τα, ἀναλογίζεται κανεὶς μὲ θλῖψι πόσο πίσω βρίσκεται ἀκόμη ὁ τόπος μας ἀπὸ ἐκδοτικῆς ἀπόψεως.

— Κυριολεκτικῶς ἔσωσαν τὴν κοσμάκη ἡ λαϊκὲς ἀγορὲς κατὰ τὶς ἡμέρες τῶν ἑορτῶν. Ὅλοι ψώνιζαν σ' αὐτὲς φτηνὰ και ἐκλεκτὰ πράγματα.

— Καί, ἔπειτα, ὑπάρχουν μερικοὶ κύριοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν ἀπαίτησι νὰ καταργηθοῦν ἡ λαϊκὲς ἀγορές, γιὰ νὰ γίνουν αὐτοὶ πλούσιοι...

ΕΥΘΥΜΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ

Στὸ νέο χρόνο ποὺ θἀρθῇ, ποὺ ἔρχετ' ὥρα μ' ὥρα,
μ' ἐλπίδες πάλι, "Ελληνες, σᾶς τρέφω ἀπὸ τώρα,
γιατὶ ἂν λείψουνε κι' αὐτὲς δὲν ἔχω τίποτ' ἄλλο
καὶ στὰ ἡμερολόγια τὰ φετεινὰ νὰ βάλω.

Τί νὰ σᾶς πῶ, ἀδέρφια μου, νὰ σᾶς καλοκαρδίσω;
"Οσο τὰ μάτια μου κι' ἐγὼ γυρίζω πρὸς τὰ πίσω,
ἐλπίζω πάντα πὼς φτωχὸς ὁ πλούσιος θὰ μείνῃ
καὶ ὁ φτωχὸς θὰ κρεμαστῇ καὶ πιὸ φτωχὸς θὰ γίνῃ.

Ἐλπίζω πὼς ἡ μοῖρα μας χίλια καλὰ μᾶς γράφει,
πὼς ἡ γυναῖκες στὸ ἑξῆς θὰ εἶνε ὅλες στεῖρες,
πὼς τὰ κορίτσια καθενὸς θὰ κάθωνται στὸ ράφι
καὶ ἂν ποτέ τους παντρευτοῦν θὰ μείνουν ζωντοχῆρες.

Μὲ τοῦτες τὶς χρυσόφτερες ἐλπίδες ἀρμενίζω,
κι' ἂν τώρα μὲ ρωτήσετε σὰν τί καλὰ ἐλπίζω
γιὰ τοῦτο τὸ ρωμαίικο γι' αὐτὴ τὴ ρωμιοσύνη,
ἐλπίζω πὼς χειρότερη δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ!...

Γ. ΣΟΥΡΗΣ

Η «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»
ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ
ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΚΑΡΟΥ

ΣΕ ΧΑΡΤΟΠΑΙΧΤΗ

Ξενύχτησες στὴν τράπουλα,
καὶ φέτος, ὅπως πάντα,
κι' ὅλα τὰ παραδάκια σου
ἐπήγανε χαμένα.
Κι' ἔτσι μὲ τσέπες ἀδειανὲς
σὲ βρῆκε τὸ τριάντα.
γιατὶ ἀπὸ πρίν τὶς ἄδειασες
εἰς τό... τριανταένα!...

Ο ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΤΟΥ ΑΛ. ΔΟΥΜΑ, ΥΙΟΥ

Ἐκεῖνο ποὺ μὲ στενοχωρεῖ κάποτε εἶνε νὰ βλέπω ὅτι ἡ μεγαλοψυχία ἔχει ὕβρια και ὅτι ἡ βλακεία εἶνε ἀπειρόριστη.

— Ὅταν ἀρχίσετε νὰ θαυμάζετε ὅ,τι σᾶς δείχνει ὁ Θεός, δὲν θὰ σᾶς μείνῃ καιρὸς ν' ἀναζητήσετε ὅσα σᾶς κρύβει.

— Στὸν ἔρωτα ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμὸς εἶνε ἐκεῖνος ποὺ δὲν λέγεται.

— Εἶνε προτιμότερο νὰ χαρίζῃς παρὰ νὰ δανείζῃς χρήματα. Ὅταν χαρίζῃς σ' ἕναν ἄνθρωπο χρήματα, τὸν κάνεις ἀχάριστο, ὅταν τοῦ τὰ δανείζῃς, τὸν κάνεις ἔχθρό.

— Ἂν οἱ ἄνθρωποι ἐξύδευαν γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἄλλων τὸ τέταρτο ἀπὸ κεῖνα ποὺ ξοδεύουν γιὰ νὰ κάνουν κακὸ στὸν ἑαυτό τους, ἡ δυστυχία θὰ χανόταν ἀπ' τὸν κόσμο.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥ ΤΟΥ ΩΣ

Α'.

Τὸ Νέον Ὀρλεὰν εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ παληὲς πόλεις τῆς Γαλλίας κι' ὑπῆρξε ἄλλοτε ἡ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Λουϊζιάνα. Χτίστηκε, κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ρωμαϊκῆς κατοχῆς, στὴν ἀριστερὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Γκέρ, μιὰ ἀργότερα, ἡ παληὰ αὐτὴ πόλις ἐγκαταλείφθηκε ἀπὸ τοὺς κατοίκους της, οἱ ὁποῖοι ἔχτισαν καινούργια στὴ δεξιὰ ὄχθη τοῦ ἴδιου ποταμοῦ. Τὸ καινούργιο Νέον Ὀρλεὰν εἶνε χωρισμένο σὲ δυὸ μέρη, στὴν κάτω καὶ στὴν ἄνω πολιτεία. Τὰ δυὸ αὐτὰ μέρη συγκοινωνοῦν μεταξύ τους μὲ μιὰ σκάλα ποὺ ἔχει περισσότερα ἀπὸ διακόσια σκαλοπάτια καὶ τὴν ὁποία ὀνομάζουν οἱ ντόπιοι: Πουτέρνο.

***

Ἕνα σκοτεινὸ βράδυ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1773, μιὰ γυναίκα, τυλιγμένη μέσα στὸ μάλλινο σπαντζώφορί της καὶ φορῶντας... παπούτσια (τὰ παπούτσια ἦσαν μεγάλη πολυτέλεια στὴ Γασκώνη τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποία ὅλες σχεδὸν οἱ γυναῖκες καὶ τὰ κοριτσια φοροῦσαν τσόκαρα), ἀφοῦ κατέβηκε γρήγορα-γρήγορα τὰ διακόσια σκαλοπάτια τοῦ Πουτέρνο, διευθύνθηκε, ἀκολουθῶντας ἕνα στενὸ καὶ στριμμένο δρομάκο, πρὸς ἕνα σπίτι ἀπομονωμένο ἀπὸ τἄλλα. Ἐκεῖ στάθηκε καὶ χτύπησε τὴν πόρτα μὲ τὸ σταθερὸ χέρι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ξέρει ὅτι τὸν περιμένουν.

Ὁ κρότος τοῦ ρόπτρου ἀντηχοῦσε ἀκόμα καὶ ἡ πόρτα ἄνοιξε.

— Σεῖς εἶστε, Πετρίνα; ἀκούστηκε τότε μιὰ φωνὴ μέσ' στὸ σκοτάδι.

— Ναί!... Ναί!... Ἐγὼ εἶμαι, ἠλίθιε! ἀπάντησε εὔθυμα ἡ γυναίκα. Ποιὸς θέλεις νάναι τέτοια ὥρα; Δὲν εἶνε ἄλλωστε σήμερα ἡ ἡμέρα μου; Ἢ μήπως ὁ ἀφέντης σου δὲν μὲ περιμένει;

— Δὲν σᾶς εἶπα ἐγὼ τὸ ἀντίθετο. Μά, ὅταν περνᾶν ἡ ὥρες καὶ ἀνοίγει κανεὶς σὲ ὅλους ὅσοι τοῦ χτυποῦν τὴν πόρτα, τότε, εἶν' ἐνδεχόμενο νὰ βεζθῆ, καὶ δυσάρεστες ἐπισκέψεις...

— Α! Α!... ἔκανε γελῶντας ἡ γυναίκα. Θὰ ἐννοῆς βέβαια τοὺς βαυκόλακες καὶ τὰ φαντάσματα... Μά, φτωχέ μου Μαρκού, δὲν θὰ πάψῃς ποτὲ νὰ τὰ φοβᾶσαι;... Ἡ δουλειὰ ποὺ διάλεξες δὲν ταιριάζει καθόλου μ' αὐτὲς τὶς ἰδέες ποὺ ἔχεις μέσ' στὸ μυαλό σου...

— Τὴ δουλειά μου τὴ διάλεξα ἀναγκαστικῶς, γιατὶ δὲν εὕρισκα τί ἄλλη δουλειὰ νὰ κάνω...

— Ναί... καὶ γιατὶ δὲν ἤσουν ἱκανὸς παρὰ μόνο γι' αὐτὴ τὴ δουλειά.

Ἐνῶ μιλοῦσε ἔτσι, γελῶντας διαρκῶς, ἡ Πετρίνα—γιατὶ αὐτὸ ἦταν τὸνομα τῆς γυναίκας μὲ τὰ παπούτσια—εἶχε διασχίσει ἕνα εἶδος ὑποστέγου, ὅπου ἦσαν ἀραδιασμένα ἕνα σωρὸ πράγματα, ποὺ τὸ σκοτάδι ἐμπόδιζε νὰ τὰ ξεχωρίσῃ κανείς. Σὲ λίγο ἔσπρωξε μιὰ ἄλλη πόρτα καὶ μπῆκε μέσα σ' ἕνα δωμάτιο, φωτισμένο ἀπὸ ἕνα λυχνάρι, πλαὶ στὸ τζάκι τοῦ ὁποίου καθόταν ἕνας ἄντρας.

"Ας σᾶς ποῦμε ἀμέσως ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ ἄντρας, καθὼς καὶ ἡ Πετρίνα, καθὼς ἀκόμα καὶ ὁ φτωχὸς Μαρκού, τὸν ὁποῖον ἐκείνη κορόϊδευε γιατὶ φοβόταν τὰ φαντάσματα.

Ὁ ἄντρας λοιπὸν αὐτὸς ἦταν ὁ Ζὰν Κοστακάλντ, ὁ δήμιος τῆς πόλεως Νέον Ὀρλεάν.

Ἡ Πετρίνα ἦταν ἡ φιλενάδα τοῦ καὶ ὁ Μαρκοὺ ὁ ὑπηρέτης του.

Ὁ Ζὰν Κοστακάλντ, στὰ 1773, δὲν εἶχε περάσει ἀκόμα τὰ τριάντα, στὸ ἀνάστημα ἦταν ψηλὸς καὶ στὸ παρουσιαστικό του εὔρωστος.

Εἶχε ὡραῖα χαρακτηριστικά, πολὺ ὡραῖα μάλιστα, τὰ ὁποῖα θὰ φαινόταν ἀκόμα ὡραιότερα ἂν δὲν ἦταν διαρκῶς ζωγραφισμένη σ' αὐτὰ ἡ θλῖψις καὶ ἡ κατήφεια...

Ποτὲ μιὰ λάμψις χαρᾶς δὲν εἶχε περάσει ἀπὸ τὰ ὡραῖα καὶ μεγάλα μάτια του...

Ποτὲ ἕνα χαμόγελο δὲν εἶχε ἀνθίσει στὰ χείλη του.

Ἡ Πετρίνα πάλι ἦταν εἰκοσιπέντε χρονῶν. Εἶχε κι' αὐτὴ ψηλὸ ἀνάστημα καὶ τὰ μαλλιά της ἦσαν τόσο κόκκινα, ὥστε θὰ τρόμαζαν ἀκόμα κι' ἕναν ταῦρο. Εἶχε κατάλευκη καὶ λεπτὴ ἐπιδερμίδα καὶ ὄμορφα μάτια.

Τέλος, ὁ φτωχὸς Μαρκοὺ ἦταν μικρόσωμος, καμπούρης, κακοφτιασμένος, ἄσχημος τόσο στὸ κορμὶ ὅσο καὶ στὸ πρόσωπο, τέλειος τύπος Κουασιμόδου μὲ ἄλλα λόγια.

Ἡ Πετρίνα, καθὼς ἐμπῆκε μέσ' στὸ δωμάτιο, μιλοῦσε καὶ γελοῦσε δυνατά.

Μὰ ὁ Κοστακάλντ, οὔτε ἔκανε τὴν παραμικρὴ κίνηση. Φαινόταν σὰν νὰ μὴν εἶχε ἀντιληφθῆ τὴν εἴσοδό της. Μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, μὲ τὸ βλέμμα καρφωμένο στὴ φωτιά, δὲν εἶχε σαλέψει καθόλου.

Ἡ Πετρίνα ξέφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὸ κρεββάτι...

Ἡ Πετρίνα διευθύνθηκε πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ φώναξε χτυπῶντας τον στὸν ὦμο:

— Κοιμᾶσαι λοιπόν; Ἢ μήπως διαβάζεις τὴν μοῖρα σου στὴ φωτιά;

Ἐκεῖνος τότε γύρισε ἀργὰ πρὸς τὸ μέρος της καί, βλέποντάς την, εἶπε:

— Ἀ! Ἐσὺ εἶσαι... Ἐνόμιζα πὼς δὲν θἀρθῆς ἀπόψε...

— Πράγματι, δὲν ἐσκόπευα νἀρθῶ, μὰ ἄλλαξα ἰδέα... Μήπως σὲ δυσαρεστεῖ αὐτό;...

— Οὔτε ναί, οὔτε καὶ ὄχι...

— Εἶσαι πολὺ ἀξιέραστος, μὰ τὴν ἀλήθεια... τοῦ ἀπάντησε ἡ Πετρίνα. Ἔφαγες;

— Ὄχι ἀκόμα, εἶπε ξερὰ ὁ δήμιος.

— Τόσο τὸ καλύτερο! Ἔχω μαζύ μου ἕνα κομμάτι ἀρνὶ ψητὸ καὶ μιὰ μποτίλλια κρασί... Σοῦ ἀρέσουν αὐτά;

— Τὸ ἴδιο μοῦ κάνουν... Δὲν πεινάω...

— Μπά! Τρώγοντας θὰ σοῦ ἔρθῃ ἡ ὄρεξις... Γρήγορα, Μαρκού, στρῶσε τὸ τραπέζι... Ἐσεῖς ἐδῶ τί ἔχετε γιὰ φαΐ;...

— Α! ἔκανε ἀδιάφορα ὁ δήμιος. Σχεδὸν τίποτε... Σοῦπα μὲ γογγύλια, ὅπως πάντα, καὶ γαλέττες...

— Τότε καλὰ ἔκανα, εἶπε ἡ Πετρίνα, ποὺ ἔφερα τὸ ψητό μου... Ἀλήθεια, καταδυσταχτικὰ ἐδῶ μέσα γιὰ τὸ φαΐ σας...

— Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν σοῦ ἀρέσει στὸ σπίτι μου, τότε γιατὶ ἔρχεσαι ἐδῶ; τὴ ρώτησε ὁ Κοστακάλντ, τονίζοντας μιὰ-μιὰ τὶς λέξεις.

Ἡ Πετρίνα χαμογέλασε πικρὰ καὶ τοῦ ἀπάντησε:

— Ἔρχομαι, γιατὶ πρὶν φύγω μιὰ γιὰ πάντα, θέλω νὰ μάθω γιατὶ μοῦ λένε: «Φῦγε!»

Ἀκούγοντας τὴν ἀπάντησί της αὐτή, ὁ δήμιος κατσούφιασε ἀκόμα περισσότερο.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μαρκοὺ εἶχε στρώσει τὸ τραπέζι. Πράγμα ἁπλούστατο ἄλλωστε, γιατὶ ὅλο τὸ σερβίτσιο του ἀπετελεῖτο ἀπὸ δυὸ πιάτα, ἀπὸ δυὸ πηρούνια καὶ δυὸ μαχαίρια.

— Ἀφησέ μας, Μαρκού! εἶπε τότε ὁ ἀφέντης.

Ἀμέσως ὁ ὑπηρέτης ἀποτραβήχτηκε, κυττάζοντας λοξὰ τὸ ψητό.

— Μὴν ἀνησυχεῖς, λαίμαργε, καὶ θὰ σοῦ φλιλέξουμε! τοῦ φώναξε ἡ Πετρίνα, ἐξακολουθῶντας νὰ κάνῃ τὴν εὔθυμη, ἐνῶ μέσα της κάθε ἄλλο παρὰ εὔθυμη ἦταν.

Ἔπειτα κάθησε στὸ τραπέζι καὶ εἶπε στὸ φίλο της:

— Λοιπόν, Ζάν, θἀρθῆς; Κ' ἔχουμε καιρὸ νὰ κουβεντιάσουμε ὅσο θὰ τρῶμε...

— Καλά! Ἂς φᾶμε! τῆς ἀπάντησε ὁ Κοστακάλντ.

Καὶ κάθησε κι' αὐτὸς στὸ τραπέζι, ἀπέναντι στὴ φίλη του.

***

Εἶχαν κάμποση ὥρα ποὺ ἔφαγαν κι' ἔπιναν σιωπηλοί. Ἔξω βροχὴ δυνατὴ ἔπεφτε καὶ ὁ ἄνεμος φυσοῦσε δυνατά, σφυρίζοντας ἄγρια.

— Τί ἄθλιος καιρός! εἶπε σὲ κάποια στιγμὴ ἡ Πετρίνα.

— Τὶ ἄθλιος καιρὸς! ἐπανέλαβε καὶ ὁ Κοστακάλντ.

— Δὲν ρίχνεις κανένα ξύλο στὴ φωτιά... Παγώνει κανεὶς ἐδῶ μέσα.

Ὁ δήμιος, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, σηκώθηκε, πῆρε ἕνα τεράστιο κούτσουρο, τὸ ἔριξε μέσα στὸ τζάκι καὶ ἔπειτα ξαναγύρισε καὶ ξανάκατσε στὴ θέσι του.

— Νέα σιωπὴ ἐπακολούθησε.

Ἐξάφνα, ὅμως, ἡ Πετρίνα, μὴ μπορῶντας νὰ συγκρατηθῇ πειά, εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ τὴν ἔπνιγαν οἱ λυγμοί:

— Λοιπόν, δὲν μ' ἀγαπᾶς πειά, Ζάν;

Ἐκεῖνος ὅμως ἐξακολούθησε νὰ σωπαίνῃ καὶ δὲν τῆς ἀπάντησε τίποτε.

— Γιατὶ ἔπαψες νὰ μ' ἀγαπᾶς; ἐξακολούθησε ἡ Πετρίνα. Τί σοῦ ἔκαμστε τώρα, σοῦ ἔλωσα τὴν παραμυθία;...

Μὰ αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ σωπαίνῃ...

— Δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ μοῦ πῆς γιατὶ δὲν μ' ἀγαπᾶς πειά;... Ὡστόσο θὰ ἦταν προτιμότερο νὰ φανῇς εἰλικρινὴς ἀπέναντί μου... κι' ἐγώ, ἅμα μάθω τὴν ἀλήθεια, θὰ μπορέσω νὰ ὑποταχθῶ πειὰ στὴ μοῖρα μου καὶ νὰ μὴν ξανάρθω πειὰ ἐδῶ.

Ὁ Ζὰν Κοστακάλντ τὴν ἐκύτταξε τότε στὰ μάτια καὶ τῆς εἶπε:

— Ἄκουσε...

— Ἄκούω, ἀπάντησε ἡ Πετρίνα, γιατί, καθὼς λέει μιὰ παροιμία, δὲν ποιος ἀκούει καλά, ἀπαντάει καλά...

— Μοῦ στοιχίζει πολὺ ἡ θλῖψις ποὺ θὰ σὲ κάνω νὰ αἰσθανθῇς, ἐξακολούθησε ὁ δήμιος, γιατὶ στὸ κάτω κάτω εἶσ' ἕνα ἀγαθὸ πλᾶσμα...

— Πάλι καλὰ ποὺ τὸ ἀναγνωρίζεις...

— Α! ἔκανε ὁ Ζάν. Ἄφησε τὶς εἰρωνεῖες, γιατὶ δὲν θὰ ἐξακολουθήσω.

— Ὄχι! Ὄχι! εἶπε ἡ Πετρίνα. Δὲν σὲ εἰρωνεύομαι. Ἐξακολούθησε.

— Εἶσαι λοιπὸν ἕνα ἀγαθὸ πλᾶσμα... Ἀλλά;...

— Ἀλλά; ρώτησε μὲ ἀγωνία ἡ νέα.

— Νά! εἶπε ἀπότομα ὁ Ζάν. Εἶμαι τριάντα χρονῶν καὶ πλήττω μόνος μου μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι.

— Μὰ ἐγὼ δὲν σοῦ προσφέρθηκα νἀρθῶ νὰ κατοικήσω μαζύ σου;

— Ξέρεις πολὺ καλὰ ὅτι αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο...

— Γιατὶ εἶνε ἀδύνατον; φώναξε ἡ νέα. Μήπως γιατὶ δὲν εἶμαι ἄξια νὰ ζήσω κοντά σου;... Μήπως γιατὶ εἶμαι μιὰ κόρη τῆς χαρᾶς... Ναί! Ναί!... Μιὰ κόρη τῆς χαρᾶς μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ἔχῃ, ὅπο καιρὸ θέλει φιλενάδα του, ἀλλὰ γυναίκα του δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὴν κάνῃ ποτέ!...

Α! Α!... Ὄχι, δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃς τὴν ἀξίωσι νὰ παντρευτῇς καμιὰ πριγκήπισσα... Ἐγὼ εἶμαι αὐτὴ ποὺ σοῦ ταιριάζει, Ζάν. Ἡ Πετρίνα, ἡ κόρη τῆς χαρᾶς, καὶ ὁ Ζὰν Κοστακάλντ, ὁ δήμιος τοῦ Ὡς, ἀποτελοῦν ἕνα πρώτης τάξεως ζευγάρι!

Ἢ μήπως ἔχεις ἀντίρρησι...

Ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτησι, ὁ Ζὰν τράβηξε τὴν καρέκλα του καὶ στρέφοντας τὰ γόνατα του πρὸς τὸ τραπέζι καὶ πρὸς τὴν Πετρίνα, πῆγε καὶ κάθησε καὶ πάλι κοντὰ στὸ τζάκι, σιωπῶντας καὶ σκυθρωπός.

Ἡ Πετρίνα δάγκασε ἀμέσως τὰ χείλη της... Κατάλαβε ὅτι εἶχε πάρει ἄσχημο δρόμο στὴν κουβέντα της. Ἀμέσως πλησίασε τὸ φίλο της καὶ γονατίζοντας μπροστά του, τοῦ εἶπε:

— Σὲ θύμωσα, Ζάν... Συχώρεσέ με!...

— Πρόσεχε, τῆς ἀπάντησε ἐκεῖνος μένοντας ἀκίνητος.

— Μὴ μὲ σπρώχνῃς ἔτσι, φυχρά, μὴν πλησιάζῃς πολὺ τὴ φωτιά, γιατὶ θὰ κάψῃς τὸ φόρεμά σου...

— Τί σημασία ἔχει κι' ἂν καῇ τὸ φόρεμά μου κι' ἂν καῶ ὁλόκληρη! φώναξε ἡ νέα. Λίγο μὲ νοιάζει γιὰ τὴ ζωή, ἂν πρόκειται νὰ μὲ παρατήσῃς!...

Καὶ πρόσθεσε ἱκετευτικά:

— Ζάν! Ἔλα Ζάν!... Συχώρεσέ με!... Εἶχα ἄδικο!... Μίλησα ἠλίθια!... Ἀναγνωρίζω ὅτι δὲν μπορῶ νὰ γίνω γυναίκα σου... Μὰ γιατὶ δὲν μὲ θέλεις πειὰ καὶ γιὰ φίλη σου; Μίλησέ μου!... Σὲ ἱκετεύω! Πές μου, γιατὶ δὲν μὲ θέλεις πειά... Μίλα!... Καὶ σοῦ ὁρκίζομαι ὅτι δὲν θὰ σὲ διακόψω καθόλου!...

Ἐκεῖνος κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ τῆς ἀπάντησε:

— Τὸ ἴδιο μοῦ εἶχες ὑποσχεθῆ καὶ πρὸ ὀλίγου...

— Αὐτὴ τὴ φορά, Ζάν, θὰ κρατήσω τὴν ὑπόσχεσί μου... Μὴν ἀντυχῆς!... Θὰ τὴν κρατήσω, ἔστω καὶ ἂν τὰ λόγια σου μοῦ ξεσκίσουν τὴν καρδιά...

Καθὼς ἔλεγε τὰ λόγια αὐτὰ ἡ νέα γυναίκα, τοῦ φιλοῦσε τὰ χέρια καὶ τὸν ἀγκάλιαζε σπασμωδικά.

— Ἐ! λοιπόν! εἶπε τότε ὁ δήμιος. Εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ διακόψω κάθε σχέσι μαζύ σου, γιατί...

— Γιατί; ρώτησε μὲ ἀγωνία ἡ Πετρίνα. Πές μου τὸ γιατί;

— Γιατὶ ἀποφάσισα νὰ παντρευτῶ.

— Πῶς!... νὰ παντρευτῇς; φώναξε ἡ φτωχὴ νέα, κυττάζοντας μ' ὀρθάνοιχτα μάτια.

Συγχρόνως ὅμως μιὰ ἀνατριχίλα τὴ διέσχισε ὁλόκληρη ἀπὸ τὰ πόδια ὡς τὶς ρίζες τῶν μαλλιῶν της. Μὰ ἔχε ὁρκιστῆ νὰ συγκρατηθῇ καὶ συγκρατήθηκε.

— Ὥστε εἶπε σὲ λίγο, ἀποφάσισες νὰ παντρευτῇς; Καὶ μὲ ποιάν;...

— Σοῦ εἶνε χρήσιμο νὰ μάθῃς ἀμέσως τὄνομά της; ρώτησε ὁ δήμιος.

— Γιατὶ ὄχι, ἀφοῦ ἄρχισες νὰ μοῦ τὰ λὲς ὅλα... Ἐξ ἄλλου, βλέπεις, εἶμαι ἤσυχη, πολὺ ἤσυχη...

— Ἐ! λοιπὸν ἀποφάσισα νὰ παντρευτῶ μὲ μιὰ κοπέλλα ἀπὸ τὴν κάτω πόλι...

— Τὄνομά της;

— Δὲν τὴν ξέρεις...

— Ἀδιάφορο... Πές μου το ἐσὺ καὶ δὲν θὰ χάσῃς τίποτε...

— Μαρκέλλα Ντυμπούϋ, ἀφοῦ ἐπιθεια στοργὴ πρὸς αὐτήν... Μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ τῆς ἀρέσω...

— Θὰ ἦταν πολὺ δύσκολη στὰ γούστα της, ἂν συμβαίνῃ τὸ ἀντίθετο... Καί, δὲν μοῦ λές ἀκόμα, ὁ πατέρας της καὶ ἡ μητέρα της σὲ θέλουν γιὰ γαμπρό τους;

— Δὲν ἔχει πειὰ μητέρα, εἶπε ὁ Ζάν. Ἡ μητέρα της πέθανε ἐδῶ κι' ἐφτὰ χρόνια... Ὅσο γιὰ τὸν πατέρα της, αὐτὸς εἶνε ἄρωστος, πολὺ ἄρωστος...

— Καταλαβαίνω! ἔκανε ἡ Πετρίνα. Ἀντὶ νὰ μείνῃ μόνη στὸν κόσμο ἡ Μαρκέλλα Ντυμπούϋ, προτιμάει...

Μὰ δὲν συμπλήρωσε τὴ φράσι της, γιατὶ ὁ φίλος της τὴ διέκοψε λέγοντάς της:

— Ἡ Μαρκέλλα Ντυμπούϋ ξέρει ποιὸς εἶμαι... Μὲ λυπᾶται βέβαια ποὺ ἐξασκῶ αὐτὸ τὸ θλιβερὸ ἐπάγγελμα, ἀλλὰ δὲν μὲ περιφρονεῖ...

—Πῶς! Πῶς! Νὰ παντρευτῇς! φώναξε ἡ Πετρίνα

— Μαρκέλλα Ντυμπούϋ! εἶπε καὶ ἡ Πετρίνα. Μὰ τὴν ξέρω!... Δηλαδὴ τὴν ἔχω συναντήσει μερικὲς φορές... Δὲν εἶνε μιὰ μικρὴ ξανθούλα... πολὺ νέα...

— Κλείνει τὰ δεκαεφτὰ τὴν ἐρχομένη ἀνοιξι, εἶπε ὁ δήμιος.

— Ὡραία ἡλικία γιὰ παντρειά! Καὶ δὲν μοῦ λές, Ζάν, σὲ ἀγαπᾶ; Ἐσὺ τὴν ἀγαπᾶς; τὸν ρώτησε ἡ Πετρίνα, μὴ δείχνοντας τίποτε ἀπὸ τὴν τριχυμία ποὺ ἔφερε μέσα της.

— Τὴν ξέρω ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννήθηκε καὶ τρέφω μιὰ βαθιὰ στοργὴ πρὸς αὐτήν... Μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ τῆς ἀρέσω...

— Θὰ ἦταν πολὺ δύσκολη στὰ γούστα της, ἂν συμβαίνῃ τὸ ἀντίθετο... Καί, δὲν μοῦ λές ἀκόμα, ὁ πατέρας της καὶ ἡ μητέρα της σὲ θέλουν γιὰ γαμπρό τους;

— Δὲν ἔχει πειὰ μητέρα, εἶπε ὁ Ζάν. Ἡ μητέρα της πέθανε ἐδῶ κι' ἐφτὰ χρόνια... Ὅσο γιὰ τὸν πατέρα της, αὐτὸς εἶνε ἄρωστος, πολὺ ἄρωστος...

— Καταλαβαίνω! ἔκανε ἡ Πετρίνα. Ἀντὶ νὰ μείνῃ μόνη στὸν κόσμο ἡ Μαρκέλλα Ντυμπούϋ, προτιμάει...

Μὰ δὲν συμπλήρωσε τὴ φράσι της, γιατὶ ὁ φίλος της τὴ διέκοψε λέγοντάς της:

— Ἡ Μαρκέλλα Ντυμπούϋ ξέρει ποιὸς εἶμαι... Μὲ λυπᾶται βέβαια ποὺ ἐξασκῶ αὐτὸ τὸ θλιβερὸ ἐπάγγελμα, ἀλλὰ δὲν μὲ περιφρονεῖ...

— Ἀπόδειξις αὐτοῦ εἶνε, εἶπε καὶ ἡ Πετρίνα, ὅτι δέχεται νὰ γίνῃ γυναίκα σου... Ἐ, λοιπόν, Ζάν, τὰ συγχαρητήριά μου!... Καθὼς βλέπεις, ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι λογική... Καί, ἂν σοῦ ἔλεγα μάλιστα ἡ εἴδησις ὅτι θὰ παντρευτῇς, δὲν μὲ θλίβει κατὰ βάθος, δὲν θὰ μὲ πίστευες... Στ' ἀλήθεια... ἤμουν τρελλὴ νὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ μποροῦσα νὰ γίνω γυναίκα σου... Ἔπρεπε νὰ ξέρω ὅτι τὴν μιὰ μέρα ἢ τὴν ἄλλη... ὅλα θὰ τελείωναν μεταξύ μας... Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἔφτασε... Δὲν ἔχω λοιπόν, Ζάν, παρὰ νὰ σοῦ εὐχηθῶ κάθε εὐτυχία στὴν καινούργια σου ζωή!... Καὶ γιὰ πότε ὁ γάμος;...

— Ὠ! τῆς ἀπάντησε ὁ δήμιος, ὄχι πρὶν ἀπὸ τὰ Γενάρη...

— Ὡραία! εἶπε ἡ Πετρίνα. Ὡς τότε ἔχω καιρὸ νὰ σοῦ κάνω πέντε-ἓξη ἐπισκέψεις ἀκόμα, ἂν, ἐννοεῖται, θέλεις...

Ἀντὶ ἀπαντήσεως, ὁ Ζὰν ἄνοιξε ξαφνιασμένος τὸ στόμα του...

— Μά, καθὼς βλέπω, δὲν θέλεις, ἐξακολούθησε ἡ Πετρίνα. Ἔχεις δίκηο ἄλλωστε, πολὺ δίκηο... Ὅταν πρόκειται νὰ παντρευτῇ κανείς, διακόπτει ὅλους τοὺς δεσμούς του...

Στάθηκε μιὰ στιγμὴ γιὰ ν' ἀναπνεύσῃ... Ἦταν κατάχλωμη καί, ὅπως τὴν κύτταζε προσεχτικά, θἄβλεπε ὅτι ἔτρεμε σύγκορμη. Ὡστόσο βρῆκε τὴ δύναμι καὶ συνέχισε στὸν ἴδιο, ὅπως καὶ πρίν, τόνο:

— Ὥστε ἀπόψε εἶνε ἡ τελευταία βραδυὰ ποὺ βλεπόμαστε!... Ἡ τελευταία φορά!... Ἂν σὲ ἐνοχλῶ μάλιστα... δὲν εἶνε ἀκόμα πολὺ ἀργά... μπορῶ νὰ φύγω... Μπορῶ νὰ γυρίσω στὸ σπίτι μου... Θὰ μὲ συνοδεύσῃ μόνο ν' ἀνεβοῦμε μαζὺ τὸ Πουτέρνο... Ἡ νύχτα εἶνε τόσο σκοτεινή...

Ἡ Πετρίνα, λέγοντας τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, σηκώθηκε καὶ διευθύνθηκε πρὸς ἕνα μπαοῦλο, ὅπου εἶχε ἀκουμπήσει τὸ ἐπανωφόρι της...

Μὰ ἡ δυστυχισμένη ἔβλεπε μια γαλήνη, τὴν ὁποία δὲν εἶχε καθόλου.

Καὶ ἔξαφνα ὁ Ζὰν Κοστακάλντ τὴν εἶδε νὰ κλονίζεται...

Ἀμέσως σηκώθηκε καὶ ἔτρεξε πρὸς αὐτήν... Τὴν πρόσταρε, πιάνοντάς την στὴν ἀγκαλιά του, τὴ σταμάτησε τὴν ὥρα ποὺ θἄπεφτε βαρειὰ κάτω στὸ πλακοστρωμένο δωμάτιο.

Νοιώθοντας νὰ τὴν σφίγγουν τὰ χέρια τοῦ ἀγαπημένου της, ἡ Πετρίνα ξέσπασε σὲ λυγμούς.

— Δὲν ἔφταιγα ἐγώ, ἐτραύλιζε... Ναί, ἤθελα νὰ φύγω... ἤθελα νὰ φύγω στ' ἀλήθεια...

— Ὄχι, νὰ μὴν φύγῃς ἀπόψε, τῆς εἶπε ἐκεῖνος σοβαρά...

— Ἀ! ὥστε μὲ θέλεις ἀκόμα; φώναξε ἡ φτωχὴ γυναίκα γελῶντας μέσ' ἀπὸ τὰ δάκρυά της...

— Ναί, βέβαια!... Σοῦ εἶπα ὅτι ἔπρεπε νὰ σοῦ πῶ... Τώρα, ἂς μὴ τὰ συλλογιζόμαστε πειὰ αὐτά... Αὔριο τὸ πρωὶ θὰ φύγῃς, ὅπως πάντα... Καὶ τότε θ' ἀπογαιρετιστοῦμε, θ' ἀποχαιρετιστοῦμε γιὰ πάντα...

— Καὶ ἀπόψε, αὐτὴ τὴ νύχτα, μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ σ' ἀγαπῶ ἀκόμα! φώναξε ἡ Πετρίνα. Ὠ! Σ' εὐχαριστῶ! Σ' εὐχαριστῶ!...

Καί, λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, κόλλησε τὰ χείλη της ἐπάνω στὰ χείλη του...

(Ἀκολουθεῖ).

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΑΓΙΑΣ

Η ΩΡΑΙΑ ΡΩΜΑΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ

Η ΦΥΓΗ

Ἐνύχτωσε...

Οἱ δρόμοι τῆς Ρώμης εἶνε ἔρημοι...

Ποῦ καὶ ποῦ, κανένας ἀργοπορημένος διαβάτης γυρίζει σπίτι του...

Οἱ φτωχοὶ προχωροῦν ψηλαφητὰ μέσα στὸ σκοτάδι. Μπρὸς ἀπ' τοὺς πλουσίους ποὺ γυρνοῦν ἀπὸ κανένα συμπόσιο, πηγαίνουν οἱ δοῦλοι, κρατῶντας ἀδες ἀναμμένες γιὰ νὰ τοὺς φέγγουν.

Πέρα, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Τιβέρεως, ἀκούγονται φωνὲς καὶ τραγούδια. Εἶνε οἱ στρατιῶτες ποὺ μεθοῦν μὲ ἁμαρτωλὲς γυναίκες, εἶνε οἱ κακοποιοὶ ποὺ μόνον τὶς ὧρες αὐτὲς ξεφυτρώνουν μέσα ἀπ' τὸ σκοτάδι, καὶ ποὺ ποτὲ δὲν τοὺς βλέπει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, εἶνε ἡ γρηᾶς μεσίτρες, εἶνε οἱ παλληκαράδες καὶ θηριομάχοι τῶν Τσίρκων...

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ πέρασε εὐχάριστα γιὰ τὸ Ρωμαϊκὸ λαό, ποὺ τόσο τὸν τέρπουν καὶ τόσο τὸν εὐχαριστοῦν τὰ θεάματα. Δεκαπέντε χριστιανοί, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πέντε γυναίκες, ρίχτηκαν μπρὸς στὰ μάτια του, τροφὴ στὰ θηρία, στ' ἅρπα λιοντάρια, στὶς τίγρεις καὶ τὶς λεοπαρδάλεις ποὺ τὶς φέρνουν γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ λόγο ἀπ' τὰ δάση τῆς Ἀφρικῆς.

Ὁ λαὸς παρακολούθησε τὸ θέαμα μ' εὐχαρίστηση, μὲ ἱκανοποίηση. Εἶδε αἷμα νὰ τρέχῃ... Εἶδε σάρκες νὰ σπαράσσωνται κι' εὐφράνθηκε!...

Τοὺς μισοῦν τόσο οἱ Ρωμαῖοι τοὺς χριστιανούς! Μὰ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους τοὺς μισεῖ καὶ τοὺς καταπατρέει τὸ κατακάθι τῆς Ρώμης: Οἱ παλληκαράδες τῶν Τσίρκων, οἱ μακρέμποροι, οἱ κάπηλοι, οἱ μεσαπράτες, ἡ μάγισσες κι' ἡ μεσίτρες.

Ἂν ἐπικρατήσουν ἡ χριστιανικὲς ἰδέες, ὅλοι αὐτοὶ εἶνε χαμένοι. Θὰ χάσουν τὸ ψωμί τους... Γι' αὐτὸ δὲν ἔπαυαν νὰ χειροκροτοῦν στὸν Τσίρκο τὴ σειρμὴ ποϋθλεπαν τ' Ἀφρικανικὰ ἀγρίμια νὰ σχίζουν τὶς σάρκες τῶν χριστιανῶν μαρτύρων...

Αὐτοκράτωρ σήμερα εἶνε ὁ Κόμμοδος. Μισεῖ κι' αὐτὸς τοὺς χριστιανοὺς περισσότερο ἀπὸ τὸ λαό του. Εὐχαριστιέται νὰ βλέπῃ αἷματα κι' ἀνθρωποθυσίες. Ζῇ μέσα στὴν κραιπάλη καὶ στὸ ἔγκλημα...

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν φόβος νὰ λείψουν ἀπὸ τὴ Ρώμη τὰ τόσο εὐχάριστα γιὰ τὸ λαό τους θεάματα. Εἶνε ἀμέτρητοι οἱ χριστιανοί. Ρίχνεις σήμερα στὰ θηρία ἑκατὸ καὶ ξεφυτρώνουν αὔριο χίλιοι, ἕτοιμοι νὰ ὑποστοῦν τὸ ἴδιο μαρτύριο...

Κοιμᾶται ἡ κομοκράτειρα, ἡ κομοσκακουσμένη καὶ πανίσχυρη Ρώμη. Τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας τὴν σκεπάζει σὰν τεράστιος μαῦρος μανδύας...

Ψυχὴ δὲν φαίνεται στοὺς ἔρημους πειὰ δρόμους...

Βουβὰ κυλάει ὁ Τίβερις τὰ μαῦρα του νερά...

Μονάχα σ' ἕνα ἀργοντικό, ἕνα μαρμαροχτιστο παλάτι, ἀπ' τὰ πιὸ πολυτελῆ καὶ πιὸ ἐπιβλητικὰ τῆς Ρώμης, ξαγρυπνοῦν τὴν ὥρα αὐτή.

Δοῦλοι τρέχουν ἐπάνω-κάτω. Δοῦλοι λευκοὶ καὶ δοῦλοι μαῦροι, φερμένοι γιὰ τοὺς Ρωμαίους ἀργοντας ἀπ' τὰ τέσσερα ἄκρα τῆς γῆς, κλάδοι αἰώνιοι κι' ἀνεξιλέωτοι.

Δέματα δένουνται μὲ προσοχὴ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν λυχνιῶν, ἐπιπλα καὶ σκεύη καρφώνουνται σὲ μεγάλα κιβώτια.

Ὁ ἴδιος ὁ Ρωμαῖος ἀρχοντας μὲ τὴν πάγκαλη κι' ὑπερήφανη δέσποινά του ἐπιβλέπει τὶς ἑτοιμασίες αὐτές.

Πλάϊ του στέκει ὁ ἐπιστάτης τοῦ ἑτοιμος νὰ δεχτῇ καὶ νὰ δώσῃ διαταγές...

Μιὰ σκιά, ἕνα λευκὸ φάντασμα φαίνεται νὰ προχωρῇ σιγὰ-σιγὰ

"Ὡς τὰ μεσάνυχτα κρατοῦν ἡ προετοιμασίες αὐτές, προετοιμασίες ταξειδιοῦ βιαστικοῦ καὶ ἀπροόπτου.

Ὁ Ρωμαῖος ἄρχοντας φεύγει τὸ πρωῒ γιὰ τὴν Ἀλεξάνδρεια.

Ὁ αὐτοκράτωρ Κόμμοδος τὸν διώρισε ἔπαρχο Ἀλεξανδρείας.

Τί μεγάλη τιμὴ γιὰ τὸν ἄρχοντα! Ὅλοι στὸ ἀνάκτορό του εἶνε χαρούμενοι.

Ὁ ἄρχων μοίρασε δῶρα, παρέθεσε συμπόσιο στοὺς φίλους του, ἔδωσε διπλὸ μισθὸ στοὺς σωματοφύλακάς του καὶ τοὺς ὑπηρέτας του.

"Ολοι μέσα στὸ σπίτι χαίρουν καὶ πανηγυρίζουν. "Ολοι βρίσκουνται σὲ πυρετώδη κίνηση.

Μονάχα ἡ κόρη τοῦ Ρωμαίου ἄρχοντος, ἡ ὡραία Εὐγενία, μὲ τὰ πλούσια μαῦρα μαλλιὰ καὶ τὰ γλαρὰ μαῦρα, φωτεινὰ μάτια, μὲ τὸ λιγερὸ κορμί, τὸ πιὸ ἄσπρο ἀπ' τὰ κρίνα καὶ πιὸ ἁπαλὸ ἀπ' τὸ μετάξι, μονάχα αὐτὴ δὲν δείχνει κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ ταξείδι. Ἡ μητέρα της μπῆκε γιὰ τρίτη φορὰ στὸ δωμάτιό της, παρακάλεσε μένη γιὰ τὴ λύπη καὶ τὴ μελαγχολία τῆς κόρης της. Κάθησε κοντά της καὶ τῆς χάιδεψε τὰ πλούσια, πυκνὰ μαλλιά της, ποὺ εὐωδιάζουν μεθυστικά.

— Εὐγενία, κόρη μου, τί ἔχεις κι' εἶσαι λυπημένη; ρωτάει ἡ Ρωμαία δέσποινα. Γιατί δὲν χαίρεσαι καὶ σὺ ὅπως οἱ ἄλλοι; Τί ἔχεις, παιδί μου;

— Τίποτα, μητέρα, ἀπαντάει ἡ Εὐγενία κι' ἀναστενάζει.

Ἡ Ρωμαία δέσποινα ὑποψιάζεται.

— Μήπως δὲν θέλεις ν' ἀφήσῃς τὴ Ρώμη; ρωτᾶ τὴν κόρη της. Εἶνε ὡραία καὶ μεγάλη πόλις κι' ἡ Ἀλεξάνδρεια, παιδί μου. Ἐκεῖ θὰ ζοῦμε μὲ μεγαλείτερη ἀκόμα πολυτέλεια. Θάσαι σωστὴ βασίλισσα ἐκεῖ κάτω!...

Ἡ Εὐγενία δὲν ἀπαντάει τίποτε... Φαίνεται τόσο συλλογισμένη!

— Μήπως φεύγοντας πρόκειται ν' ἀφήσῃς πίσω σου τὴν καρδιά σου; τὴ ρωτάει πάλιν ἡ μητέρα της.

Στὴν ἐρώτησι αὐτὴ ἡ Εὐγενία κοκκινίζει, σὰν τὸ τριαντάφυλλο. Τινάζεται ἀπάνω, κυττάει τὴ μητέρα της κατάματα καὶ τῆς λέει:

— Μὴν τὸ ξαναπῇς αὐτό, μητέρα. Ἡ καρδιά μου εἶνε ἐλεύθερη. Ἡ καρδιά μου εἶνε καθαρὴ κι' ἄπιλη. Δὲν ἀγαπῶ κανένα, ποτὲ ὁ ἔρωτας δὲν μπῆκε στὴν καρδιά μου. Εἶμαι λίγο ἀδιάθετη, αὐτὸ εἶνε ὅλο. "Ως αὔριο ποὺ θὰ φύγουμε, θἄχω συνέρθει. Μὴν ἀνησυχεῖς γιὰ μένα, μητέρα.

Ἡ Ρωμαία δέσποινα ἡσυχάζει.

Εἶνε ὥρα παιὰ γ' ἀναπαυθοῦν. Ἡ προετοιμασίες τελείωσαν. Ἀγκαλιάζει τὴν κόρη της καὶ τὴν φιλεῖ.

— Καλὴ νύχτα, μικροῦλα μου Εὐγενία.

— Καλὴ νύχτα, μητέρα!

Δάκρυα βουρκώνουν τὰ μάτια τῆς Εὐγενίας τὴ στιγμὴ αὐτή. Σφίγγεται πάνω στὴ μητέρα της καὶ τὴν φιλεῖ, τὴν φιλεῖ...

— Χαῖρε, μητέρα!...

— Παιδί μου, Εὐγενία, τί ἔχεις;

— Τίποτα, μητέρα, μὴν ἀνησυχεῖς, δὲν εἶνε τίποτα. Μιὰ μικρὴ ἔξαψι. Νά, μοῦ πέρασε κιόλας. Καλὴ νύχτα...

Καὶ φιλεῖ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὴ μητέρα της.

Ἡ Ρωμαία δέσποινα στενογωριέται, ὑποψιάζεται, μὰ δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τίποτε. "Ας εἶνε, σκέπτεται, τὸ πρωῒ θὰ μάθω τί συμβαίνει στὴ μικρὴ μου Εὐγενία.

"Ολα τώρα ἡσυχάσαν στ' ἀνάκτορο τοῦ Ρωμαίου ἄρχοντος. "Εσβυσαν ἡ λυχνίες. Οἱ δοῦλοι κοιμοῦνται γιὰ νὰ ξυπνήσουν πρωΐ. Ὁ ἄρχων καὶ ἡ δέσποινά του ἀναπαύουνται ἀνύποποτε...

"Εξαφνα μιὰ σκιά, ἕνα λευκὸ φάντασμα θαρρεῖς, φαίνεται νὰ προχωρῇ σιγὰ-σιγὰ πρὸς τὸ διάδρομο ποὺ ὁδηγεῖ στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ.

Εἶνε ἄνδρας ἢ γυναίκα; Ἡ σκιὰ προχωρεῖ σ' ἕναν τρίποδα καὶ παίρνει ἕνα λυχνάρι, ποὺ μόλις φωτίζει.

Εἶνε ἡ Εὐγενία!...

Μισόγυμνη, καθὼς σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι της, μὲ τὰ πλούσια μαλλιά της χυτά, μὲ τοὺς ὤμους καὶ τὰ τορνευτά της μπράτσα γυμνά, μὲ τὸ πάλλευκο, παρθενικὸ στῆθος της ἀνοιχτό, χωρὶς ὑποδήματα, ρίχνει γρήγορα ἐπάνω της ἕνα χιτῶνα, διπλώνει τὸ κεφάλι της σ' ἕνα μετάξινο σάλι καὶ ταδάει ἀκροπατῶντας πρὸς τὴν ἐξώπορτα...

Τρέμει ὁλόσωμη...

Τὰ μάτια της παίζουν ἀνήσυχα... Φαίνεται φοβισμένη...

Ποῦ πάει μέσα στὴ βαθειὰ νύχτα ἡ Ρωμαία ἀρχοντοπούλα;

Γιατί γλυστράει ἔτσι σὰν φάντασμα ἔξω ἀπ' τ' ἀρχοντικὸ τοῦ πατέρα της;

Στὰ διαμερίσματα ποὺ εἶνε πλάϊ στὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχοντικοῦ κοιμοῦνται οἱ ὑπηρέτες.

Ἡ Εὐγενία στέκει τώρα κι' ἀφουγκράζεται.

Ἡ καρδιά της χτυπάει, χτυπάει...

Ἂν τὴν ἀκούσουν;

Ἂν τὴν ἀνακαλύψουν;

Γονατίζει γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ σηκώνει ψηλὰ τὰ χέρια της. Τὰ χεῖλη της σαλεύουν. Ψιθυρίζει μιὰ προσευχὴ στὸ Θεὸ ποὺ βρίσκεται ψηλὰ καὶ τὴν βλέπει καὶ τὴν ἀκούει:

— Κύριε... Κύριε, βοήθησέ με. Δῶσε μου δύναμι... Τὰ πόδια μου λυγίζουν... Τὸ τόλμημά μου εἶνε μεγάλο... Δὲν θὰ ξαναδῶ τοὺς ἀγαπημένους μου γονεῖς... Κύριε, δῶσε μου δύναμι καὶ θάρρος!...

"Επειτα ἀπ' αὐτό, ἡ νέα σηκώνεται ἀπάνω μὲ καινούργιο κουράγιο.

Προχωρεῖ καὶ ἀνοίγει τὴ μεγάλη ἐξώπορτα. Οἱ χοντροὶ σιδερένιοι μοχλοὶ δὲν ἐβρόντησαν καθόλου. Ἀσφαλῶς ὁ Θεὸς βοηθάει τὴν πανέμορφη ἀρχοντοπούλα στὸ τολμηρό της διάβημα. Σκύβει τώρα καὶ φράει τὰ πέδιλά της. Ἐμπρός της ἁπλώνεται μαύρη σὰν πίσσα ἡ νύχτα. Σκοτάδι καὶ σιωπή...

Τῆς νέας ἡ καρδιὰ σφίγγεται.

Σηκώνει τὰ μάτια της ψηλὰ καὶ κυττάει τὸν οὐρανό. Ἀνάμεσα στὰ σύννεφα, ἐκεῖ ἐπάνω, ἕνα ἀστέρι λάμπει σὰν νὰ τῆς γνέφῃ, σὰν νὰ τῆς δίνῃ θάρρος, σὰν νὰ τῆς λέῃ: «Ἐμπρός, ἐμπρός, θάρρος! Ὁ Θεὸς σὲ βλέπει... Ὁ Θεὸς θὰ ὁδηγήσῃ τὰ βήματά σου. Νύμφη τοῦ Χριστοῦ, Νύμφη τῆς Ἐκκλησίας, μὴ δειλιᾶς, κουράγιο!...»

Ἡ Εὐγενία ρίχνει τώρα μιὰ τελευταία ματιὰ στ' ἀρχοντικὸ τῶν γονέων της. Πλούτη, εὐτυχία, πολυτέλεια, ἀπολαύσεις, δούλους καὶ δῶλις φωτίση ἡ ἡμέρα, οἱ γονεῖς της θὰ ξυπνήσουν γιὰ τὸ ταξεῖδι. Δὲν θὰ τὴ βροῦνε καὶ τ' ἀρχοντικὸ θὰ γίνῃ ἀνάστατο.

Πόσες φωνές, πόσα δάκρυα καὶ πόσοι θρῆνοι!...

Θὰ ξαναδῇ τάχα ποτὲ τὴν ἀγαπητέρα; Ποιὸς ξέρει;...

— Ἀντίο, μητέρα, πατέρα μου, χαίρετε γιὰ πάντα...

Κουνάει τὸ χέρι της, σφογγίζει τὰς, κάνει τὸ σταυρό της καὶ φεύγει νύχτας...

Περπατεῖ ἐμπρός, πάντα ἐμπρός.

Θέλει νὰ βγῇ πρὶν ροδίσῃ ἡ αὐγὴ ἔξω ἀπὸ τὴ Ρώμη κι' ἔπειτα ἔχει ὁ Θεός.

Οἱ δρόμοι εἶνε ἔρημοι. Κανένας δὲν φαίνεται. Κι' αὐτὰ τὰ ὕποπτα κέντρα;

Ἡ Εὐγενία σκοτάδι σὰν γλυστρᾶ μέσα στὸ σκοτάδι σὰν φάντασμα, σὰν ὀπτασία. Σὲ κάθε ὕποπτο κρότο ποὺ ἀκούει στέκεται καὶ κρύβεται ὅπου μπορέσῃ. Τί θὰ τῆς συμβῇ ἂν συναπαντήσῃ μὲ τίποτα κακούργους αὐτὴ ἡ μισεμένη μὲ τὰ καλύτερα ροῦχα της καὶ κρατῶντας ἀπ' τὸ χέρι δυὸ παιδιά. Ἦταν ἡ σύζυγος τοῦ Ἀσδρούβα, ἡ ὁποία ἀροῦ περιέφερε τὰ βλέμματά της στοὺς ἐγθρούς καὶ ἀνεγνώρισε μεταξὺ αὐτῶν τὸν ἄντρα της, ἐφώναξε δυνατά:

— Ὦ στρατηγὲ τῆς Ρώμης, δὲν θὰ παρακαλέσω τὸ Θεὸ νὰ σὲ ἐκδικηθῇ, ἐπειδὴ τὸ καθῆκον του ἔπραξες ἐσὺ καὶ τὶς ἐντολὲς τῆς πατρίδος σου ἀκολούθησες. Εἶθε ὅμως ὁ Θεὸς νὰ τιμωρήσῃ σκληρότατα τὸν ἄπιστο, ὁ ὁποῖος ἀπαρνήθηκε τὴ γυναίκα του, τὰ παιδιὰ του, τὴν πόλι του, τοὺς θεούς του καὶ ἦρθε νὰ παραδοθῇ σκλέχρα τῶν ἐχθρῶν του. Ἀσδρούβα! Ἔχω τὴν πεποίθησι ὅτι ἡ Ρώμη θὰ σοῦ πληρώσῃ ἀνταξία τὸ μυσαρὸ ἔγκλημά σου. Τρέξε τώρα, ἀνάξιε ἄρχηγὲ τῆς Καρχηδόνος νὰ θεθῇς πίσω ἀπὸ τὸ ἅρμα τοῦ νικητοῦ, ἐνῶ ἐγὼ καὶ τὰ τέκνα σου θὰ βροῦμε ἔνδοξο θάνατο σ' αὐτὴ τὴ φωτιά!...

Καί, μόλις εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ἔσφαξε τὰ δυό της παιδιὰ καὶ τὰ ἔριξε μέσα στὶς φλόγες. Ὕστερα ἔπεσε κι' αὐτὴ μαζὶ τους στὴ φωτιὰ καὶ τὸ παράδειγμά της ἀκολούθησαν μὲ τὴ σειρά τους ὅλοι οἱ αὐτόμολοι.

Αὐτὸς ἦταν ὁ ἐπίλογος τῆς αἱματηρῆς καταστροφῆς τῆς Καρχηδόνος. Μαζὶ μὲ τοὺς ἐννιακοσίους τελευταίους προμάχους της ἐξέλιπε κάθε ἀντίστασις καὶ οἱ ἐγθροί της ἐμειναν ἀπόλυτοι κύριοι τῆς πόλεως. Γιὰ νὰ λάβῃ κανεὶς μιὰ ἀμυδρὴ ἰδέα τοῦ ὀλέθρου, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρουμε ὅτι ἡ πατρίδα τοῦ Ἀννίβα καιγόταν ἐπὶ δεκαεφτὰ ὁλόκληρες ἡμέρες.

Λέγεται μάλιστα ὅτι ὁ Σκιπίων, ὁ ἴδιος ποὺ εἶχε δώσει τὴ διαταγὴ τοῦ ἐμπρησμοῦ, βλέποντας τὴν εὐτυχισμένη πόλι τῆς χθὲς νὰ μεταβάλλεται σ' ἐρείπια καὶ σὲ στάχτες, βυθίστηκε σὲ σκέψεις θλιβερές, προεῖδε ἴσως ὅτι παρόμοια τύχη περίμενε ἀργότερα καὶ τὴ Ρώμη καὶ ἀπήγγειλε μὲ σπαραγμὸ ψυχῆς τοὺς παρακάτω στίχους τοῦ θείου Ὁμήρου:

«Ἔσσεται ἦμαρ ὅτ' ἂν πότ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐὐμμελίω Πριάμοιο».

Συγκινητικώτερο μνημόσυνο τῆς ἀτυχῆς πόλεως, ἐκ μέρους μάλιστα τοῦ καταστροφέως της, δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ. Καὶ ὅπως ἀποδείχθη ὕστερώτερα, οἱ παραπάνω στίχοι εἶχαν προφητικὴ σημασία, γιατί κι' ἡ πανίσχυρη Ρώμη δὲν εἶχε καλύτερο τέλος ἀπὸ τὴν ἠττημένη ἀντίπαλό της.

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Κατὰ τὸν CHATEAUBRIAND

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΟΣ

Ἡ τελευταία ὥρα τῆς Καρχηδόνος ἐπλησίαζε. Μεγάλος πανικὸς εἶχε καταλάβει τοὺς ἄρχοντας τῆς ἄτυχης αὐτῆς πόλεως. Ἡ διοίκησίς της βρισκόταν στὰ χέρια τοῦ Ἀσδρούβα, ἑνὸς ὠμοῦ καὶ τυραννικοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος εἶχε ὑπὸ τὶς διαταγές του στρατὸ ἀπὸ τριάντα χιλιάδες μισθοφόρους καὶ μεταχειριζόταν τὸ λαό του μὲ τὴν ἴδια σκληρότητα ὅπως καὶ τοὺς ἐχθρούς.

"Οταν ἐμπῆκε ἡ ἄνοιξις, ὁ στρατηγὸς τῶν Ρωμαίων Σκιπίων προσέβαλε ἕναν ἀπ' τοὺς ἐσωτερικούς λιμένας τῆς Καρχηδόνος, τὸν Κόθωνα, καὶ τὸν κατέλαβε χωρὶς δυσκολία.

Ἀπὸ κεῖ πραγώρησε πρὸς τὴ μεγάλη πλατεία τῆς πόλεως, ὅπου τελείωναν τρεῖς δρόμοι μαζύ. Ὁ Σκιπίων τότε ἐπετέθη κατὰ τῶν κατοίκων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὠχυρωμένοι στὰ σπίτια τους, καὶ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ἐκυρίευσε.

Οἱ Καρχηδόνιοι ὅμως προέβαλλαν μεγάλη ἀντίστασι καὶ ὁ ἀγὼν ἐξακολουθοῦσε μὲ πεῖσμα ἐπὶ ἕξη ἡμερόνυχτα. Μεσημέρι ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους στρατιῶτες κατελάμβαναν διὰ τῆς βίας τὰ οἰκογενειακὰ ἄσυλα, ἐνῶ ἄλλοι ἠσχολοῦντο στὸ νὰ περισυλλέγουν μὲ ἁρπάγες τὰ πτώματα ποὺ εἶχαν συσωρευθῇ μέσα στὰ σπίτια ἢ ποὺ εἶχαν γεμίσει τοὺς δρόμους. Πολλοὶ αἰχμάλωτοι εἶχαν ριχτῇ ζωντανοὶ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς στοὺς τάφρους μαζὶ μὲ τοὺς πεθαμμένους.

"Οταν ἐξημέρωσε ἡ ἑβδόμη ἡμέρα, οἱ Καρχηδόνιοι ἔστειλαν πρὸς τοὺς Ρωμαίους πρέσβεις, οἱ ὁποῖοι φορούσαν λευκὲς στολὲς ἱκεσίων. Ἡ μόνη αἴτησις ποὺ διετυπώθη ἐκ μέρους των ἦταν νὰ χαρισθῇ ἡ ζωὴ στοὺς πολίτας, οἱ ὁποῖοι εἶχαν καταφύγει στὴν ἀκρόπολι τῆς Καρχηδόνος. Ὁ Σκιπίων ἐδέχτηκε τὴν πρότασί τους, ἀλλὰ μὲ τὸν ὅρο ὅτι δὲν θὰ ἐξαιροῦσε ἀπὸ τὴν τιμωρία καὶ τοὺς Ρωμαίους λιποτάκτες ποὺ εἶχαν καταφύγει στοὺς Καρχηδονίους.

Μόλις ἔκλεισε ἡ συμφωνία αὐτὴ πενῆντα χιλιάδες ἀνδρῶν, γυναικῶν, γερόντων καὶ παιδιῶν ἐβγῆκαν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν ἀκρόπολι, ὅπου βρίσκονταν ὡς τότε κλεισμένοι. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ αὐτόμολοι Ρωμαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἀνήρχοντο σ' ἑνιακόσιους, εἶχαν ὁρμηθῇ στὸ ναὸ τοῦ Ἀσκλη πιοῦ, ποὺ ὑψωνόταν στὴν κορυφὴ τῆς ἀκροπόλεως. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν κρούλα ἀρχόντισσα, ποὺ ποτὲ δὲν ἔβγαινε ἔξω καὶ ποὺ τὴν ἡμέρα ἀκολουθοῦσαν τὸ φορεῖο της δοῦλοι καὶ σωματοφύλακες;...

(Ἀκολουθεῖ).

Ἀλλὰ ἡ μικρὴ αὐτὴ στρατιωτικὴ δύναμις δὲν μποροῦσε νὰ ὑπομείνῃ ἐπὶ πολὺ τὶς ὁρμητικὲς ἐπιθέσεις τῶν Ρωμαίων. Καὶ ἔτσι οἱ πολιορκούμενοι ἀναγκάστηκαν νὰ ἀφήσουν τὰ προπύλαια τοῦ ναοῦ, ὅπου βρισκότουσαν ὡς τότε, καὶ νὰ καταφύγουν στὸ ἐσωτερικό του.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ Ἀσδρούβας, ὁ ὁποῖος ἐλογάριαζε τὴ ζωὴ του περισσότερο ἀπὸ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδος, ἐλειποψύχησε στὸ τέλος καὶ ἀποφάσισε νὰ παραδοθῇ. Ἐγκατέλειψε λοιπὸν τὸν κρυφὸ τὴν οἰκογένειά του, καθὼς καὶ τοὺς συντρόφους τῆς δυστυχίας του, καὶ κρατῶντας στὰ χέρια του κλωνάρι ἐλπίδας παρουσιάστηκε στὸ Σκιπίωνα, ἐγονάτισε καὶ τοῦ φίλησε τὰ πόδια ταπεινά.

Ὁ Ρωμαῖος στρατηγός, γεμάτος περιφρόνησι πρὸς τὸ ὑρασίδειλο ἀντίπαλό του, ἐπροστάξε τοὺς ἀνθρώπους του νὰ ἐπιδείξουν τὸν αἰχμάλωτο στοὺς πολιορκουμένους. Ἐκεῖνοι τότε κατελήφθησαν ἀπὸ τόση λύσσα γιὰ τὴν ἀνανδρία τοῦ πρώην ἀρχηγοῦ των, ὥστε ἔβαλαν φωτιὰ στὸ ναὸ καὶ ἐξέπεμψαν κατὰ τοῦ Ἀσδρούβα τὶς πιὸ φοικώδεις κατάρες.

Μόλις ἐφάνηκαν ἡ πρῶτες φλόγες ἀπὸ τὸ πυροπολούμενο κτίριο, βγῆκε τοῦ καταστροφέως της, δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ. Καὶ ὅπως ἀποδείχθη ὕστερώτερα, οἱ παραπάνω στίχοι εἶχαν προφητικὴ σημασία, γιατί κι' ἡ πανίσχυρη Ρώμη δὲν εἶχε καλύτερο τέλος ἀπὸ τὴν ἠττημένη ἀντίπαλό της.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ
ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»
Πολυτελές, καλλιτεχνικόν, ἄθυμα ἐμφανίσεως, μοναδικὸ δῶρο γιὰ τὶς γιορτές. Φθηνὸς καὶ πρακτικὸς μπουναμᾶς γιὰ τὰ παιδιὰ σας.
Μὲ συνεργασίαν Γρ. Ξενοπούλου, Κ. Παλαμᾶ, Λ. Πορφύρα, Χ. Χριστοβασίλη, Π. Νιρβάνα, Ν. Λαπαθιώτη, Σταμ. Σταμ., Χάρη Σταματίου, Ἀνδρ. Καρκαβίτσα, Ἀργ. Ἐφταλιώτη, Γερ. Βώκου, Ν. Σπανδωνῆ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΝΑΣ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ

Ὁ Λουδοβίκος Βοναπάρτης στὴ Φλωρεντία. Ἡ τρομερὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωσις τῶν Καρμπονάρων. Τὸ μῖσος τοῦ καταχθονίου Ματσίνι. Ἡ ὡραία Βενετσιάνα σινιόρα Φιαμμίνα. Ὁ Λουδοβίκος ἐρωτόληπτος. Ἡ καταστρεπτικὴ ἔμπνευσι ἑνὸς φίλου. Μιὰ ξεκαρδιστικὴ περιπέτεια τοῦ τελευταίου βασιλέως τῆς Γαλλίας. Μεταμφιεσμένος σὲ... μοδίστα! Ἡ σινιόρα Φιαμμίνα στὸ μπάνιο. Μονομαχία μὲ ἕναν παπαγάλο! Γιατὶ ὁ Ναπολέων Γ' ἄφησε μοῦσι κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Β΄.

ΦΗΓΗΘΗΚΑΜΕ στὸ προηγούμενο φύλλο μας πῶς ὁ Λουδοβίκος Βοναπάρτης, ὁ κατοπινὸς Ναπολέων Γ' καὶ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας ἐπῆγε ἐξόριστος στὴ Φλωρεντία. Ἀπὸ τὴν ὡραία αὐτὴ πολιτεία τῆς Ἰταλίας ἀρχίζουν ἡ μεγάλες πολιτικὲς καὶ ἐρωτικὲς περιπέτειες ποὺ ἔκαναν διάσημο τὸν περίφημο αὐτὸν ἀνεψιὸ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.

Ὁ νεαρὸς Λουδοβίκος ἔφτασε στὴ Φλωρεντία μὲ τὸ μυαλὸ γεμᾶτο ἀπὸ παράτολμα σχέδια κι' ἀπὸ φιλόδοξα ὄνειρα, στὸ βάθος τῶν ὁποίων ἔλαμπε μὲ μιὰ μυστηριώδη γοητεία ὁ θρόνος τῆς Γαλλίας!

Καταλάβαινε κι' ὁ ἴδιος πὼς δὲν μποροῦσε νὰ ἐπιτύχη τίποτε, ἂν ἄρχιζε τὶς ἐνέργειές του γιὰ τὴν κατάκτησι τοῦ θρόνου μέσα στὸ Γαλλικὸ ἔδαφος. Ἐκεῖ ἡ συνθῆκες ἦταν πάρα πολὺ δύσκολες. Γι' αὐτὸ ὁ Λουδοβίκος Βοναπάρτης σκέφτηκε ὅτι ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ τὴ δράσι του καί, ἀναδεικνυόμενος, νὰ ἐπιβληθῇ τελειωτικά, ὅπως καὶ ἔγινε, στὴ Γαλλία.

Ἡ Ἰταλία ἦταν τότε πολὺ πρόσφορη γιὰ τέτοιες πολιτικὲς περιπέτειες. Ὁλόκληρη ἡ χώρα βρισκότανε σὲ ἐπαναστατικὸ ἀναβρασμό. Ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἰταλοὶ συνωμοτοῦσαν γιὰ ν' ἀποτινάξουν τὴν τυραννικὴ κυριαρχία τῶν Αὐστριακῶν. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν φορτισμένη ἀπὸ ἐπαναστατικὰ ρεύματα καὶ οἱ Καρμπονάροι, οἱ περίφημοι ἐπαναστάται καὶ συνωμῶται τοῦ τελευταίου αἰῶνος βρισκόντανε στὴν ἀκμὴ τῆς δράσεώς των.

Ἡ πρώτη λοιπὸν πολιτικὴ περιπέτεια τοῦ κατοπινοῦ Ναπολέοντος Γ' ἦταν νὰ μπηθῇ στὴν ὀργάνωσι τῶν Καρμπονάρων. Δὲν ἄργησε μάλιστα ν' ἀποκτήσῃ ἐπιφανῆ θέσι μέσα στὴν τρομερὴ ἐκείνη ἐπαναστατικὴ ὀργάνωσι. Ἔτσι τὸ ὄνομα τοῦ Βοναπάρτη ἔγινε ἐξαιρετικὰ δημοφιλὲς στὴν Ἰταλία, κι' αὐτὸ βοήθησε πάρα πολὺ τὰ σχέδιά του.

Τὰ πράγματα φαινόντανε λοιπὸν νὰ βαδίζουν καλά, ὅταν ἐξαφνα, μπροστὰ στὸ Λουδοβίκο ὀρθώθηκε ἕνας ἐχθρός. Καὶ ὁ ἐχθρὸς αὐτὸς ἦταν ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς τῶν Καρμπονάρων, ὁ περίφημος ἐπαναστάτης Ματσίνι. Ὁ Ματσίνι ἔκλεινε μέσα του μεγάλο μῖσος ἐναντίον ὅλων τῶν ἀπογόνων τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Καὶ ὅταν εἶδε πὼς ὁ Λουδοβίκος κατεκτοῦσε διαρκῶς ἔδαφος μέσα στὶς συνωμοτικὲς ὀργανώσεις τῶν Καρμπονάρων στὴ Φλωρεντία, βάλθηκε νὰ τὸν ἐκμηδενίσῃ, κάνοντάς τον ἀδύνατη πειὰ τὴν παραμονή του στὴ Φλωρεντία.

Τὰ μέσα ποὺ χρησιμοποίησε γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ σκοπό του αὐτὸν ὁ Ματσίνι, δὲν ἦσαν πολιτικά. Συνδέονται ἀπευθείας μὲ τὴν πρώτη παράξενη ἐρωτικὴ περιπέτεια τοῦ κατοπινοῦ Ναπολέοντος Γ', τὴν ὁποία καὶ θ' ἀφηγηθοῦμε ἐδῶ ἐν ἐκτάσει.

***

Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες εἶχε κάνει τὴν ἐμφάνισί της στὴ Φλωρεντία μιὰ ὡραιοτάτη γυναῖκα, ἡ ὁποία προκάλεσε πάταγο μὲ τὴν καλλονή της. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ λεγότανε σινιόρα Φιαμμίνα. Ἦταν τόσος ὁ θαυμασμὸς ποὺ προκαλοῦσε, ὥστε, ὁσάκις ἔβγαινε περίπατο στὴν κεντρικώτερη πλατεία τῆς Φλωρεντίας, τὴν ἀκολουθοῦσε σὲ ἀπόστασι πλῆθος ὁλόκληρο θαυμαστῶν καὶ λεονταϊδων τῆς ἀριστοκρατίας.

Ἡ σινιόρα Φιαμμίνα εἶχε ἐγκατασταθῇ σ' ἕνα ὡραῖο παλατάκι, στὸ Παλάτσο Πόστο, τὸ ὁποῖο εἶχε ἕνα μεγάλο μπαλκόνι πάνω ἀπὸ ἕναν θαυμάσιο κρεμαστὸ κῆπο.

Στὸ μπαλκόνι αὐτὸ ἐμφανιζότανε συχνὰ ἡ ὡραία Φιαμμίνα, ἐνῶ ἀπὸ κάτω, στὸ δρόμο, μαζευόντουσαν πάντοτε ὄμιλοι νέων, γιὰ νὰ τὴν ἰδοῦν καὶ νὰ τὴν θαυμάσουν. Ἦταν πράγματι μιὰ γοητευτικωτάτη γυναῖκα. Εἶχε τὰ ξανθὰ χρυσᾶ μαλλιὰ μιᾶς Βενετσιάνας καὶ τὴν ἀγαλματένια κορμοστασιά μιᾶς ξαναζωντανεμένης ἀρχαίας θεᾶς. Ὅταν ἔβγαινε στὸ μπαλκόνι τοῦ μεγάρου της, στοὺς γυμνούς της ὤμους στεκότανε πάντοτε ἕνας μικρὸς καὶ πολὺ ὡραῖος παπαγάλος, ποὺ ἦταν τὸ εὐνοούμενο ζῶο της.

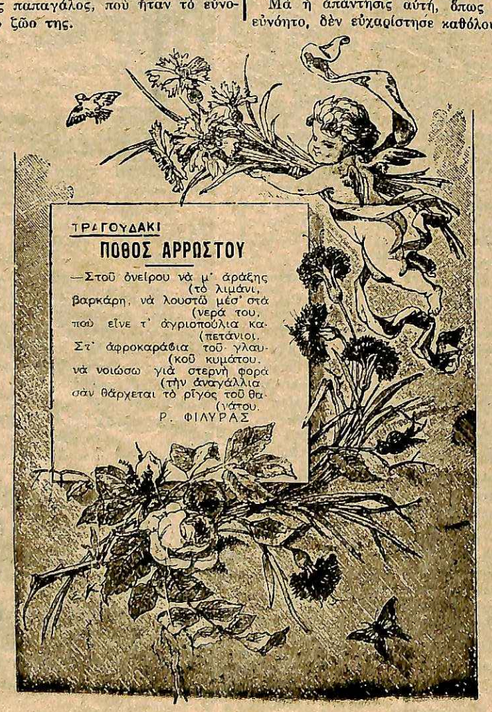

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

ΠΟΘΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

—Στοῦ ὀνείρου νὰ μ' ἀράξῃς (τὸ λιμάνι,
βαρκάρη, νὰ λουστῶ μέσ' στὰ (νερὰ τοῦ,
ποὺ εἶνε τ' ἀγριοπούλια κα- (πετάνιοι.
Στ' ἁφροκαράβια τοῦ γλαυ- (κοῦ κυμάτου.
νὰ νοιώσω γιὰ στερνὴ φορὰ (τὴν ἀνεμοζάλη
σὰν θἄρχεται τὸ ρίγος τοῦ θα- (νάτου.

Ρ. ΦΙΛΥΡΑΣ

Γιὰ πολλὲς μέρες ὅλοι στὴ Φλωρεντία μονάχα γι' αὐτὴν μιλοῦσαν. Ὅλοι οἱ νεαροὶ ἀριστοκράται εἶχαν ξετρελλαθῇ μαζύ της καὶ ἡ ἀρρώστεια αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ βοῇ καὶ τὸν ἴδιο τὸ Λουδοβίκο. Ὁ κατοπινὸς αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας εἶχε βέβαια καὶ προτήτερα μερικὰ ἐρωτικὰ ἐπεισόδια, μὰ ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἀσήμαντα, ἐμπρὸς στὴν παραζάλη ποὺ ἔννοιωσε γιὰ τὴν ὡραιοτάτη ἐκείνη λέαινα. Ἄρχισε ἀμέσως νὰ τὴν τριγυρίζῃ, στὰ θέατρα, στοὺς χορούς, στοὺς περιπάτους. Μὰ ἡ ὡραία Φιαμμίνα ἦταν τρομερὰ ἀγέρωχη ἀπέναντί του. Ἡ ἀγερωχία της ὅμως αὐτὴ ἄναβε περισσότερο τὸ αἴσθημα καὶ τὸ πάθος τοῦ νέου πρίγκηπος.

Ἡ μέρες περνοῦσαν καὶ ὁ Λουδοβίκος εἶχε γίνει μισοτρελλός, γιατὶ δὲν κατώρθωνε νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴ καὶ νὰ λυγίσῃ τὴν καρδιὰ τῆς Φιαμμίνας. Καὶ στὸ τέλος, μήν, ἔχοντας πειὰ τί νὰ κάνῃ, ἐξομολογήθηκε τὸ αἴσθημά του σ' ἕνα φίλο του, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε συνδεθῇ στὶς μυστικὲς ὀργανώσεις τῶν Καρμπονάρων, καὶ τοῦ ὁποίου ζήτησε τὶς συμβουλές.

—Ἀγαπητέ μου πρίγκηπα, τοῦ εἶπε τότε αὐτός, πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι τὰ αἰσθήματα γιὰ τέτοιες γυναῖκες δὲν ὑγαίνουν πάντοτε σὲ καλό. Τὸ καλύτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάνῃς, εἶνε νὰ τὴν ξεχάσῃς ὅσο εἶνε ἀκόμη καιρός.

Μὰ ἡ ἀπάντησις αὐτή, ὅπως ἦταν εὐνόητο, δὲν εὐχαρίστησε καθόλου τὸν ἐρωτευμένο Λουδοβίκο. Εἶπε στὸ φίλο του ὅτι δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ συμβουλὴ ποὺ τοῦ ζητοῦσε καὶ ὅτι κάτι ἄλλο περίμενε ἀπ' αὐτόν.

—Ἐπιμένεις λοιπόν; τοῦ εἶπε τότε αὐτός. Μά, ἀγαπητέ μου, μάθε ὅτι ἡ σινιόρα Φιαμμίνα εἶνε περίφημη γιὰ τὶς τρέλλες της καὶ γιὰ τοὺς ρωμαντισμούς της. Δὲν μπορεῖ νὰ κατακτήσῃ κανεὶς μιὰ τέτοια γυναίκα μὲ τοὺς συνηθισμένους τρόπους. Μονάχα ἕνα ἔξυπνο στρατήγημα θὰ μποροῦσε ἴσως νὰ σοῦ δώσῃ τὴν εὐτυχία ποὺ ὀνειρεύεσαι.

—Μὰ τί, λοιπόν; φώναξε ἀνυπόμονα ὁ Λουδοβίκος.

—Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω ἀμέσως ἀποκρίθηκε ὁ φίλος του. Πρέπει νὰ σκεφθῶ. Αὔριο τὸ πρωῒ θὰ σοῦ πῶ...

Ὁ κατοπινὸς Ναπολέων Γ' δὲν μποροῦσε φυσικὰ νὰ ζητήσῃ περισσότερα. Εὐχαρίστησε λοιπὸν τὸ φίλο του καὶ τὴν ἄλλη μέρα συναντήθηκε καὶ πάλι μαζύ του. Αὐτὸς εἶχε πειὰ ἕτοιμο καὶ κατασταρωμένο τὸ σχέδιό του. Ἀσφαλῶς ὅμως, ἂν ὁ Λουδοβίκος δὲν ἦταν τόσο τρελλὰ ἐρωτευμένος, ποτὲ δὲν θὰ δεχόταν νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ. Ἦταν ἕνα σχέδιο ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνο. Μὰ βρισκότανε, ὅπως εἴπαμε, σὲ μεγάλη σύγχυσι κι' ἔκανε ὅ,τι τοῦ εἶπαν, χωρὶς νὰ λογαριάσῃ τίποτε!

Τί συνέβη τότε; Ἕνα πρωῒ κάποιος ὑπάλληλος ἑνὸς μεγάλου καταστήματος τῆς Φλωρεντίας παρουσιάστηκε στὸ σπίτι τοῦ πρίγκηπος καὶ ἄφησε ἕνα μεγάλο κουτί. Ἐπειδὴ ὁ ὑπηρέτης τοῦ Λουδοβίκου εἶχε πάρει ἄδεια ἀπὸ τὸν κύριό του τὴν ἡμέρα ἐκείνη, κατέβηκε καὶ πῆρε τὸ κουτὶ ὁ ἴδιος ὁ φίλος τοῦ πρίγκηπος, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶχε ὑποβάλει τὸ παράτολμο σχέδιο. Ὅταν ὁ Καρμπονάρος ἐπῆρε τὸ κουτί, ἔτρεξε ἀμέσως στὸ δωμάτιο τοῦ Λουδοβίκου. Μὰ ἐκεῖ δὲν βρισκότανε ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Στὴ θέσι του ἦταν μιὰ κομψὴ νέα, ποὺ μόλις τελείωνε τὸ πουδοράρισμά της ἐμπρὸς στὸν καθρέφτη. Ἀμέσως ἡ νέα αὐτὴ πῆρε τὸ κουτί, ἔβριξε μιὰ τελευταία ματιὰ στὸν καθρέφτη, κατέβηκε κάτω, πῆρε ἕνα ἀμάξι καὶ ξεκίνησε ἀμέσως, ἐνῶ ὁ μυστικοσύμβουλος τοῦ Λουδοβίκου χαμογελοῦσε ἀπὸ πίσω.

Τὸ ἀμάξι στάθηκε ἀκριβῶς στὴν πόρτα τοῦ Παλάτσο Πόστο, ὅπου ἔμενε ἡ ὡραία σινιόρα Φιαμμίνα. Ἡ κομψὴ νέα ἀνέβηκε τὴ σκάλα καὶ χτύπησε.

—Φέρνω τὸ καινούργιο φόρεμα τῆς σινιόρας, εἶπε στὸν ὑπηρέτη ποὺ τῆς ἄνοιξε.

—Ἡ σινιόρα παίρνει τὸ μπάνιο της αὐτὴ τὴν ὥρα, τῆς ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος. Περάστε μέσα. Θἄχετε τὴν καλοσύνη νὰ τὴν περιμένετε.

Ἡ κομψὴ νέα περίμενε ἀρκετὰ μέσα στὸ σαλόνι καὶ διαρκῶς ἔβριχνε κλέφτικες ματιὲς σ' ἕνα καθρεφτάκι ποὺ εἶχε μαζύ της, γιατὶ φαίνεται πὼς ἦταν πολὺ ἀνήσυχη γιὰ τὴν ἐντύπωσι ποὺ θὰ ἔκανε. Ἀπασχολημένη μὲ τὸν ἑαυτό της, καθὼς ἦταν, δὲν σκέφτηκε κἂν νὰ σύρῃ ἕνα βλέμμα ἀπὸ τὸ παράθυρο ἔξω. Ἂν τὸ ἔκανε αὐτό, θὰ ἔβλεπε πὼς ὁ δρόμος εἶχε πλημμυρίσει ἀπὸ περιέργους, ποὺ φαινόνταν σὰν νὰ περίμεναν κάτι, καὶ ἀνάμεσα στοὺς δρόμους ἦσαν πάρα πολλοὶ καὶ ἀπὸ τοὺς Καρμπονάρους τῆς Φλωρεντίας, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους ποὺ εἶχαν ἀνακηρύξει τοπικὸ ἀρχηγό τους τὸν νεαρώτατο τότε ἀκόμα Λουδοβίκο Βοναπάρτη.

Στὸ τέλος ἡ σινιόρα Φιαμμίνα μπῆκε στὸ σαλόνι. Εἶχε ἀπάνω της ὅλη τὴ φρεσκάδα ποὺ τῆς εἶχε δώσει τὸ μπάνιο καὶ τὸ ἀγαλματένιο της σῶμα τὸ μισοσκέπαζε ἕνα μετάξινο σάλι. Ἡ περίεργη νέα, ποὺ τὴν περίμενε, σηκώθηκε τότε κι' ἔκανε μιὰ ὑπόκλισι.

—Φέρατε τὸ φόρεμα; εἶπε τότε ἡ ὡραία Φιαμμίνα μὲ τὴν ἁρμονικὴ της φωνή. Ἐμπρός, ἄς τὸ δοκιμάσουμε.

Καί, μὲ μιὰ κίνησι, πέταξε ἀπὸ πάνω της τὸ μετάξινο σάλι κι' ἔμεινε μισόγυμνη σχεδόν.

Ἡ νέα ἄνοιξε τότε τὸ κουτί της, ἔβγαλε τὸ φόρεμα ποὺ ἦταν μέσα καὶ ἄρχισε νὰ τὸ προσάρῃ ἐπάνω στὴν ὡραία Φιαμμίνα. Μὰ ἕνα κῦμα αἵματος ἀνέβηκε ἄξαφνα στὸ πρόσωπό της, ἐνῶ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια της ἄρχισαν νὰ τρέμουν δυνατά. Καὶ στὸ τέλος ἡ νέα ἐκείνη — ποὺ δὲν ἦταν παρὰ ὁ ἴδιος ὁ Λουδοβίκος Βοναπάρτης μεταμορφωμένος — δὲν κρατήθηκε πειά. Ἄρπαξε μὲ τὰ νεανικά του μπράτσα τὴν ὡραία Φιαμμίνα καὶ κόλλησε τὰ φλογερά του χείλη ἐπάνω στοὺς γυμνούς, τοὺς ἀλαβαστρίνους ὤμους της!

Ἀληθινὸ πανδαιμόνιο ἐπακολούθησε τότε. Ἡ ὡραία Φιαμμίνα ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ φρίκης κι' ἔτρεξε πρὸς τὴν πόρτα.

—Τρέξτε!... τρέξτε!... φώναξε στοὺς ὑπηρέτες της. Ἕνας ἄντρας μπῆκε μετεμφιεσμένος σὲ γυναῖκα στὸ δωμάτιό μου!

Θόρυβος μεγάλος ἀκούστηκε τότε στοὺς διαδρόμους. Οἱ ὑπηρέται ἄκουσαν τὴν κραυγὴ τῆς κυρίας τους κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν ὁ ἕνας ἔπειτ' ἀπὸ τὸν ἄλλο. Μά, πρᾶγμα παράξενο, ἀντὶ νὰ τρέξουν νὰ πιάσουν τὸν τολμητία, ὥρμησαν στὶς πόρτες καὶ στὰ παράθυρα καὶ ἄρχισαν νὰ φωνάζουν πρὸς τὸ πλῆθος, ποὺ ἦταν συγκεντρωμένο ἀπέξω καὶ ποὺ διαρκῶς γινόταν μεγαλείτερο:

—Ἕνας ἄντρας ντυμένος σὰν μοδίστα, ἐπετέθη ἐναντίον τῆς Σινιόρας μέσα στὸ μπάνιο!...

Τὸ πλῆθος τότε ἄρχισε νὰ γιουχαΐζῃ στὸ δρόμο. Ὁ Λουδοβίκος, ὡστόσο, ἀναπτώντας ἐντωμεταξὺ λίγη ἀπὸ τὴ ψυχραιμία του, πετάχτηκε στὸ διάδρομο, γιὰ νὰ φύγῃ. Μά, τὴν ἴδια στιγμή, ὁ παπαγάλος τῆς σινιόρας Φιαμμίνας ὥρμησε κατ' ἐπάνω του καὶ τὸν ἅρπαξε μὲ τὸ ράμφος του ἀπ' τὸ πηγούνι. Τὸ αἷμα ἄρχισε νὰ τρέχῃ, γιατὶ ὁ ἐξαγριωμένος παπαγάλλος τοῦ ἀπέσπασε ἕνα ὁλόκληρο κομμάτι χρέας!

Στὸ τέλος ὁ Λουδοβίκος κατώρθωσε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ μανιασμένο πτηνό. Κανεὶς δὲν τὸν πρόσεχε πειὰ αὐτόν. Ἡ σινιόρα εἶχε κλειστῆ σ' ἕνα δωμάτιό της καὶ οἱ ὑπηρέται της εἶχαν ἀνακατευθῇ ἔξω μὲ τὸ πλῆθος, σχολιάζοντας φωναχτὰ τὸ γεγονὸς καὶ δίνοντας ἐξηγήσεις στοὺς περιέργους. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ μερικοὶ φίλοι τοῦ Λουδοβίκου, ποὺ εἶνε ἄγνωστο πῶς καὶ ἀπὸ ποιούς εἰδοποιήθηκαν, ἔτρεξαν στὸ σπίτι τῆς σινιόρας, βρῆκαν τὸ φίλο τους καί, ρίχνοντάς του μιὰ πελερίνα στοὺς ὤμους, τὸν παρέσυραν κάτω καὶ

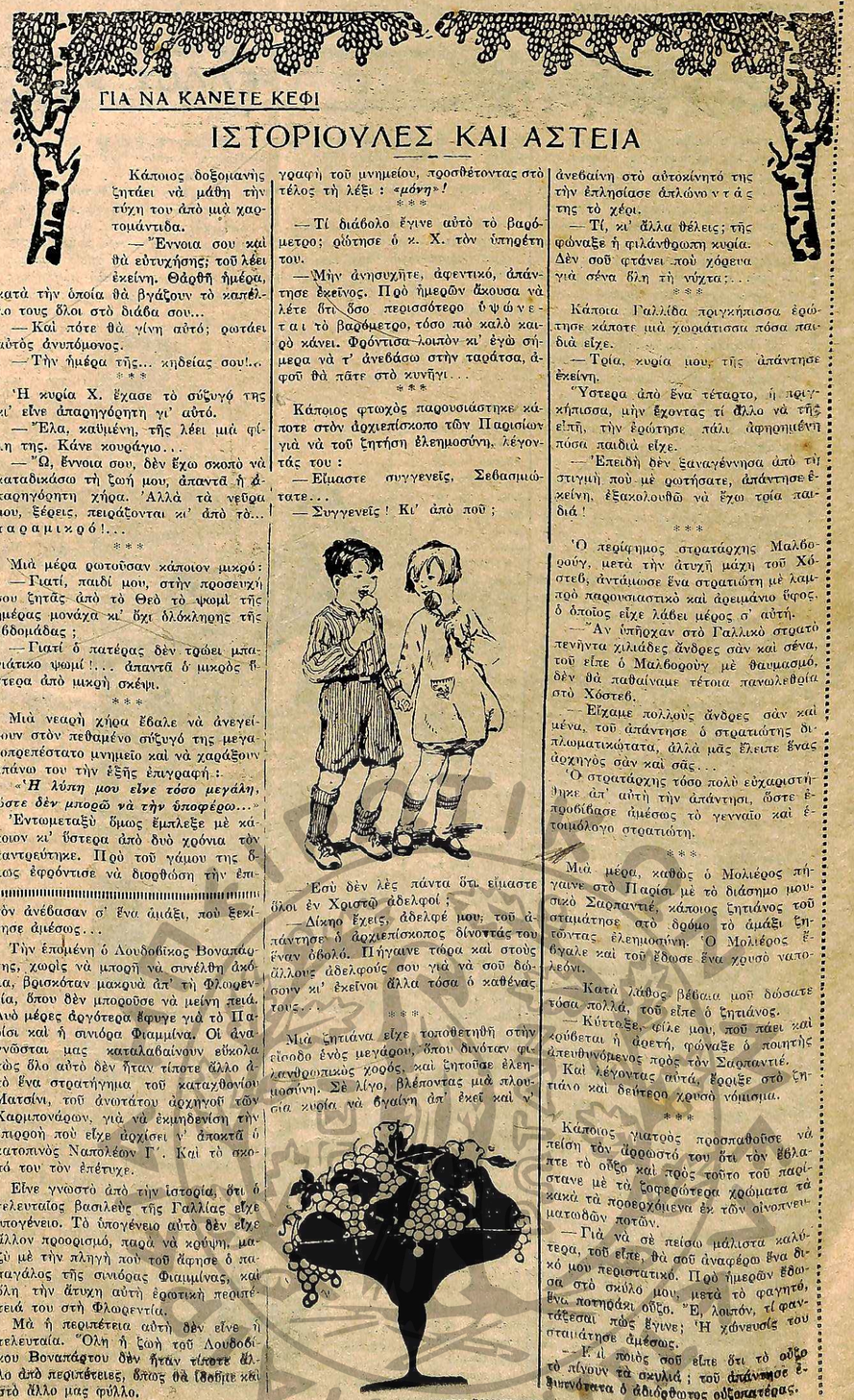

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Κάποιος δοξομανὴς ζητάει νὰ μάθῃ τὴν τύχη του ἀπὸ μιὰ χαρτομάντιδα.

—Ἔννοια σου καὶ θὰ εὐτυχήσῃς; τοῦ λέει ἐκείνη. Θἀρθῇ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποία θὰ βγάζουν τὸ καπέλο τους ὅλοι στὸ διάβα σου...

—Καὶ πότε θὰ γίνῃ αὐτό; ρωτάει αὐτὸς ἀνυπόμονος.

—Τὴν ἡμέρα τῆς... κηδείας σου!...

***

Ἡ κυρία Χ. ἔχασε τὸ σύζυγό της κι' εἶνε ἀπαρηγόρητη γι' αὐτό.

—Ἔλα, καϋμένη, τῆς λέει μιὰ φίλη της. Κάνε κουράγιο...

—Ὢ, ἔννοια σου, δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ καταδικάσω τὴ ζωή μου, ἀπαντᾶ ἡ ἀπαρηγόρητη χήρα. Ἀλλὰ τὰ γεῦρα μου, ξέρεις, πειράζονται κι' ἀπὸ τὸ... παραμικρό!...

***

Μιὰ μέρα ρωτοῦσαν κάποιον μικρό:

—Γιατί, παιδί μου, στὴν προσευχή σου ζητᾶς ἀπὸ τὸ Θεὸ τὸ ψωμὶ τῆς ἡμέρας μονάχα κι' ὄχι ὁλόκληρης τῆς ἑβδομάδας;

—Γιατί ὁ πατέρας δὲν τρώει μπγιάτικο ψωμί!... ἀπαντᾶ ὁ μικρὸς βέβαιος ἀπὸ μικρὴ σκέψη.

***

Μιὰ νεαρὴ χήρα ἔβαλε νὰ ἀνεγείρουν στὸν πεθαμένο σύζυγό της μεγαλοπρεπέστατο μνημεῖο καὶ νὰ χαράξουν ἀπάνω του τὴν ἑξῆς ἐπιγραφή:

«*Ἡ λύπη μου εἶνε τόσο μεγάλη, ὥστε δὲν μπορῶ νὰ τὴν ὑποφέρω...*»

Ἐντωμεταξὺ ὅμως ἐμπλεξε μὲ κάποιον κι' ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια τὸν παντρεύτηκε. Πρὸ τοῦ γάμου της δὲν ἐφρόντισε νὰ διορθώσῃ τὴν ἐπιγραφὴ τοῦ μνημείου, προσθέτοντας στὸ τέλος τὴ λέξι: «*μόνη*»!

***

—Τί διάβολο ἔγινε αὐτὸ τὸ βαρόμετρο; ρώτησε ὁ κ. Χ. τὸν ὑπηρέτη του.

—Μὴν ἀνησυχῆτε, ἀφεντικό, ἀπάντησε ἐκεῖνος. Πρὸ ἡμερῶν ἄκουσα νὰ λέτε ὅτι ὅσο περισσότερο ὑψώνεται τὸ βαρόμετρο, τόσο πιὸ καλὸ καιρὸ κάνει. Φρόντισα λοιπὸν κι' ἐγὼ σήμερα νὰ τ' ἀνεβάσω στὴν ταράτσα, ἀφοῦ θὰ πᾶτε στὸ κυνῆγι...

***

Κάποιος φτωχὸς παρουσιάστηκε κάποτε στὸν ἀρχιεπίσκοπο τῶν Παρισίων γιὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ ἐλεημοσύνη, λέγοντάς του:

—Εἶμαστε συγγενεῖς, Σεβασμιώτατε...

—Συγγενεῖς! Κι' ἀπὸ ποῦ;

—Ἐσὺ δὲν λὲς πάντα ὅτι εἴμαστε ὅλοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί;

—Δίκηο ἔχεις, ἀδελφέ μου; τοῦ ἀπάντησε ὁ ἀρχιεπίσκοπος δίνοντάς του ἕναν ὀβολό. Πήγαινε τώρα καὶ στοὺς ἄλλους ἀδελφούς σου γιὰ νὰ σοῦ δώσουν κι' ἐκεῖνοι ἄλλα τόσα ὁ καθένας τους...

***

Μιὰ ζητιάνα εἶχε τοποθετηθῇ στὴν εἴσοδο ἑνὸς μεγάρου, ὅπου δινόταν φιλανθρωπικὸς χορός, καὶ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Σὲ λίγο, βλέποντας μιὰ πλουσία κυρία νὰ βγαίνῃ ἀπ' ἐκεῖ καὶ ν' ἀνεβαίνῃ στὸ αὐτοκίνητό της τὴν ἐπλησίασε ἁπλώνοντάς της τὸ χέρι.

—Τί, κι' ἄλλα θέλεις; τῆς φώναξε ἡ φιλάνθρωπη κυρία. Δὲν σοῦ φτάνει ποὺ χόρεψα γιὰ σένα δίη τὴ νύχτα;...

***

Κάποια Γαλλίδα πριγκήπισσα ἐρώτησε κάποτε μιὰ χωριάτισσα πόσα παιδιὰ εἶχε.

—Τρία, κυρία μου, τῆς ἀπάντησε ἐκείνη.

—Ὕστερα ἀπὸ ἕνα τέταρτο, ἡ πριγκήπισσα, μὴν ἔχοντας τί ἄλλο νὰ τῆς εἰπῇ, τὴν ἐρώτησε πάλι ἀφηρημένη πόσα παιδιὰ εἶχε.

—Ἐπειδὴ δὲν ξαναγέννησα ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ μὲ ρωτήσατε, ἀπάντησε ἐκείνη, ἐξακολουθῶ νὰ ἔχω τρία παιδιά!

***

Ὁ περίφημος στρατάρχης Μαλμπρούγ, μετὰ τὴν ἀτυχῆ μάχη τοῦ Χόστεδ, ἀντάμωσε ἕνα στρατιώτη μὲ λαμπρὸ παρουσιαστικὸ καὶ ἀρειμάνιο ὕφος, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει μέρος σ' αὐτή.

—Ἂν ὑπῆρχαν στὸ Γαλλικὸ στρατὸ πενῆντα χιλιάδες ἄνδρες σὰν καὶ σένα, τοῦ εἶπε ὁ Μαλμπρούγ μὲ θαυμασμό, δὲν θὰ παθαίναμε τέτοια πανωλεθρία στὸ Χόστεδ.

—Εἴχαμε πολλοὺς ἄνδρες σὰν καὶ μένα, τοῦ ἀπάντησε ὁ στρατιώτης διπλωματικώτατα, ἀλλὰ μᾶς ἔλειπε ἕνας ἀρχηγὸς σὰν καὶ σᾶς...

Ὁ στρατάρχης τόσο πολὺ εὐχαριστήθηκε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀπάντησι, ὥστε ἐπροβίβασε ἀμέσως τὸ γενναῖο καὶ ἑτοιμόλογο στρατιώτη.

***

Μιὰ μέρα, καθὼς ὁ Μολιέρος πήγαινε στὸ Παρίσι μὲ τὸ διάσημο μουσικὸ Σαρπαντιέ, κάποιος ζητάνος τοῦ σταμάτησε στὸ δρόμο τὸ ἁμάξι ζητώντας ἐλεημοσύνη. Ὁ Μολιέρος ἔβγαλε καὶ τοῦ ἔδωσε ἕνα χρυσὸ ναπολεόνι.

—Κατὰ λάθος βέβαια μοῦ δώσατε τόσα πολλά, τοῦ εἶπε ὁ ζητιάνος.

—Κύττα-ξε, φίλε μου, ποῦ πᾶει καὶ χούβεται ἡ ἀρετή, φώναξε ὁ ποιητὴς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Σαρπαντιέ.

Καὶ λέγοντας αὐτά, ἔβριξε στὸ ζητιάνο καὶ δεύτερο χρυσὸ νόμισμα.

***

Κάποιος γιατρὸς προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὸν ἀρρωστό του ὅτι τὸν ἔβλαπτε τὸ οἶνο καὶ πρὸς τοῦτο τοῦ παρίστανε μὲ τὸ ζωφερώτερα χρώματα τὰ κακὰ τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

—Γιὰ νὰ σὲ πείσω μάλιστα καλύτερα, τοῦ εἶπε, θὰ σοῦ ἀναφέρω ἕνα δικό μου περιστατικό. Πρὸ ἡμερῶν ἔδωσα στὸ σκύλο μου, μετὰ τὸ φαγητό, ἕνα ποτηράκι οἶνο. Ἔ, λοιπόν, τί φαντάζεσαι πὼς ἔγινε; Ἡ χάνευσίς του σταμάτησε ἀμέσως.

—Κι' ἡ ποιὸς σοῦ εἶπε ὅτι τὸ οἶνο τὸ λιγοῦν τὰ σκυλιά; τοῦ ἀπάντησε ἐξυπνότατα ὁ ἀδιόρθωτος οἰνοπατέρας.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ HENRY DE FORGE

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ

Καθὼς περνοῦσα μὲ τὸ φίλο μου Ἐρρίκο καὶ μὲ μερικοὺς ἄλλους παληοὺς συντρόφους στὸ Μπουλβὰρ ντὲζ Ἰταλιέν, συναντήσαμε ἕξαφνα τὸν παληό μας φίλο Φλορίμὸν Πομπέτ, μὲ τὸν ὁποῖον ὅλοι ἀμέσως ἀνταλλάξαμε ἐγκάρδιες χειραψίες. Μονάχα ὁ Ἐρρίκος, πρὸς μεγάλη μας ἔκπληξη, δὲν τὸν ἐχαιρέτησε, ἂν καὶ ξέραμε ὅτι γνωρίζονταν ἀπὸ καιρό.

— Γιατί δὲν τὸν χαιρετᾶς; τὸν ρώτησε τότε κάποιος ἀπὸ μᾶς.

Ὁ Ἐρρίκος ἔσκυψε πρὸς ἐμένα καὶ μὲ σιγανὴ φωνὴ μοῦ ἐμπιστεύθηκε ὅτι ἦταν πρὸ τριῶν μηνῶν θανάσιμος ἐχθρός.

— Θὰ τοῦ σκάρωσες καμμιὰ φάρσα, ἄθλιε... τοῦ εἶπα. Καμμιὰ φάρσα ἀπ' αὐτὲς ποὺ συνηθίζεις νὰ σκαρώνῃς διαρκῶς...

— Ναί, μοῦ ἀπάντησε, μὰ ἡ φάρσα μου ἦταν τόσο μικρή, τόσο ἀσήμαντη, ὥστε δὲν ἄξιζε τὸν κόπο νὰ θυμώσῃ...

— Μὰ δὲν μᾶς τὸ διηγήθηκες ποτὲ αὐτό...

— Ἴσως... Μὰ ποῦ νὰ θυμοῦμαι ὅλες τὶς φάρσες ποὺ κατὰ καιροὺς ἔχω σκαρώσει στοὺς διαφόρους φίλους...

Ὁ φίλος μας ὁ Ἐρρίκος ἦταν πράγματι ὁ μεγαλείτερος φαρσέρ τῆς Γαλλίας. Δὲν ὑπῆρχε συγγενής του, δὲν ὑπῆρχε γνωστός του, δὲν ὑπῆρχε φίλος του ποὺ νὰ μὴ τοῦ εἶχε σκαρώσει φάρσα.

— Καὶ τί φάρσα ἔκανες στὸ Φλορίμόν; τὸν ρώτησα.

— Τὴν πιὸ ἀθῶα φάρσα τοῦ κόσμου... μοῦ ἀπάντησε. Ἔκανα νὰ τὸν περάσουν λίγη ὥρα γιὰ τρελλό.

— Γιὰ τρελλό! φωνάξαμε ὅλοι μας. Μὰ πές μας λοιπὸν τὴ φάρσα σου αὐτή...

— Θὰ σᾶς τὴ διηγηθῶ, μᾶς εἶπε ὁ Ἐρρίκος. Μὰ πᾶμε πρῶτα νὰ κάτσουμε κάπου καὶ νὰ πιοῦμε καμμιὰ μπύρα.

Ἐμπήκαμε πράγματι στὴν πρώτη μπύρα ποὺ βρέθηκε μπροστά μας, ὅπου μιὰ χαριτωμένη σερβιτόρα ἔσπευσε νὰ μᾶς περιποιηθῇ, καὶ ὅταν ἡ νέα αὐτὴ γέμισε τὸ τραπέζι μας μ' ἕνα βουνὸ ὁλόκληρο ἀπὸ μεζέδες καὶ μπύρες, ὁ Ἐρρίκος ἀνάβοντας τὴν πίπα του ἄρχισε νὰ μᾶς λέῃ:

— Ἕνα βραδάκι, πρὶν ἀκόμα φάω, περιπλανιόμουν μελαγχολικὸς ἐδῶ κοντά. Ἔβλεπα αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν μπύρα, ὅπου βρισκόμαστε τώρα, καί, ἐπειδὴ ἤμουν μόνος, ἐδίσταζα νὰ μπῶ μέσα, μολονότι τὰ ὀρεκτικά της, ποὺ ἐστέλναν τὶς μεθυστικώτατες εὐωδίες τους.

Στὸ τέλος, παρ' ὅλη τὴ μελαγχολία μου, μπῆκα μέσα, γιατὶ ἡ Λίζα ἡ σερβιτόρα ἔχει ὑπέροχα μάτια... Μπορεῖτε μάλιστα νὰ τὰ θαυμάσετε καὶ σεῖς τώρα.

Συγχρόνως μαζὶ μ' ἐμένα, ἔμπαινε στὴν μπύρα καὶ ὁ Φλορίμὸν Πομπέτ. Παράδοξη σύμπτωσις, ἀλήθεια! Διαχυτικὸς καθὼς εἶμαι ἐκ φύσεως, ἐτρομάσταμε νὰ τοῦ μιλήσω, ὅταν ἔξαφνα εἶδα πῶς αὐτὸς ὁ κακοανάθρεμμένος ἄνθρωπος ἔκανε πὼς δὲν μὲ πρόσεχε.

Οὔτε κι' ἐγὼ δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω, γιατὶ τὸ ἔκανε αὐτό.

Ἐρεθισμένος καθὼς ἤμουν ἀπ' αὐτὴ τὴν περιφρονητικὴ στάσι, ἄναψα ἀκόμα περισσότερο, ὅταν τὸν εἶδα νὰ κάθεται σ' ἕνα τραπέζι καὶ νὰ μοῦ κλώθῃ πίσω ἀπὸ τὸν πάγκο της γιὰ γυρίζῃ τὶς πλάτες. Τότε κι' ἐγὼ ἀποφάσισα νὰ τὸν ἐκδικηθῶ...

Ὁ Φλορίμὸν φώναξε ἐν' ἄλλο γκαρσόνι...

Κάλεσα λοιπὸν τὴ Λίζα, καί, βάζοντάς της στὸ χέρι ἕνα ὡραῖο πενηντάρικο, τῆς ἐψιθύρισα στὸ αὐτί, τὸ ὁποῖο — σημειώστε — εἶνε τὸ πιὸ τρυφερὸ αὐτὶ τοῦ κόσμου:

— Βλέπεις, κόρη μου, αὐτὸν τὸν κύριο, ὁ ὁποῖος τρώει μόνος ἐκεῖ πέρα... Αὐτὸς ὁ κύριος λοιπὸν εἶνε τρελλός!...

Ἡ Λίζα, ἀκούοντας τὰ λόγια μου, ἀναπήδησε ξαφνιασμένη.

— Μὴ φοβᾶσαι, μικρούλα μου, τῆς εἶπα, σπεύδοντας νὰ τὴν καθησυχάσω. Ἡ τρέλλα του εἶνε πολὺ ἥσυχη, ἐφόσον δὲν τοῦ ἐναντιώνεται κανείς... νια ἔβγαιναν στὴν πόρτα τῆς κουζίνας γιὰ νὰ τὸν κυττάξουν κι' αὐτά. Εἶμαι οἰκογενειακὸς του φίλος ἐπίσης, ἔτσι δὲν εἶνε; Ἔνας γέρος καθηγητής, ποὺ καὶ τὸν παρακολουθῶ μυστικὰ παντοῦ θέλει σ' ἕνα διπλανὸ τραπέζι καὶ ὁ μάτια μου... Σοῦ συνιστῶ λοιπὸν τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Γκόται, ἐβεβαίωνε νὰ μὴ τοῦ μιλήσῃς σχεδὸν καθόλου, πὼς ὁ τρελλὸς αὐτὸς ἦταν ὁ πρίγκηψ γιατὶ ἡ παραμικρὴ συζήτησις εἶνε λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας.

ἐνδεχόμενο νὰ τοῦ προκαλέσῃ κρίσι... Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ φίλος Θὰ σοῦ πληρώσω ἐγὼ τὰ ἔξοδά του. μας ὁ Φλορίμὸν ἔτρωγε Ροσμπὶφ μὲ Πρόσεξε πρὸ πάντων νὰ μὴν τοῦ πᾶς τὸ λογαριασμό, ὅταν θὰ σοῦ τὸν ζητήσῃ, γιατὶ πάντοτε στὴ στιγμὴ τοῦ λογαριασμοῦ τὸν πιάνει μιὰ τρομερὴ κρίσις... Ἐπιπροσθέτως σοῦ λέω ὅτι ὁ κύριος αὐτός, ὁ ὁποῖος, ἀλλοίμονο! εἶνε τρελλός, εἶνε βασιλικὸς πρίγκηψ, περαστικὸς ἀπὸ τὸ Παρίσι...

Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸν περιποιηθῇς ὅπως σοῦ εἶπα...

Μπορεῖτε νὰ φανταθῆτε τώρα τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ προκάλεσε στὴ Λίζα ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία μου... Ἔσπευσε ἀμέσως νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ στὴ διευθύντριά της, ἡ ὁποία ἀμέσως σηκώθηκε πίσω ἀπὸ τὸν πάγκο της γιὰ νὰ δῇ τὴ φυσιογνωμία τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ τρελλοῦ πρίγκηπος. Ὁ ὁποῖος ἔτρωγε στὸ μαγαζὶ τῆς. Φοβόταν, φαίνεται, μήπως τοῦ ἔβγη καμμιὰ ἐξαφνικὴ κρίσις καὶ ἀνησυχήσῃ ἔτσι τοὺς ἄλλους πελάτας της. Μά, ἐπειδὴ ἦταν τιμητικὸ γι' αὐτὴν νὰ ἔχῃ ἕνα τέτοιο θαμῶνα, ἔδωσε αὐστηρὲς διαταγὲς νὰ ἐκτελεσθοῦν κατὰ γράμμα ἡ ὑποδείξεις μου.

Σὲ λίγο ὅλο τὸ ἐστιατόριο ἦταν ἐνήμερο αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Ὅσοι καθόντουσαν ὁλόγυρά μου, εἶχαν ἀκούσει μερικὰ ἀπὸ τὰ λόγια μου καὶ κύτταζαν τὸν «τρελλὸν περίεργα, ἐνῶ τὰ μαρμιτόν δὲν τοῦ ἐναντιώνεται κανείς... νια ἔβγαιναν στὴν πόρτα τῆς κουζίνας γιὰ νὰ τὸν κυττάξουν κι' αὐτά. Εἶμαι οἰκογενειακὸς του φίλος ἐπίσης, ἔτσι δὲν εἶνε; Ἔνας γέρος καθηγητής, ποὺ καὶ τὸν παρακολουθῶ μυστικὰ παντοῦ θέλει σ' ἕνα διπλανὸ τραπέζι καὶ ὁ μάτια μου... Σοῦ συνιστῶ λοιπὸν τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Γκόται, ἐβεβαίωνε νὰ μὴ τοῦ μιλήσῃς σχεδὸν καθόλου, πὼς ὁ τρελλὸς αὐτὸς ἦταν ὁ πρίγκηψ γιατὶ ἡ παραμικρὴ συζήτησις εἶνε Λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας.

Ὅλο τὸ ἐστιατόριο ἦταν ἐνήμερο αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Ὅσοι καθόντουσαν ὁλόγυρά μου, εἶχαν ἀκούσει μερικὰ ἀπὸ τὰ λόγια μου καὶ κύτταζαν τὸν «τρελλὸν περίεργα, ἐνῶ τὰ μαρμιτόν δὲν τοῦ ἐναντιώνεται κανείς... νια ἔβγαιναν στὴν πόρτα τῆς κουζίνας γιὰ νὰ τὸν κυττάξουν κι' αὐτά. Εἶμαι οἰκογενειακὸς του φίλος ἐπίσης, ἔτσι δὲν εἶνε; Ἔνας γέρος καθηγητής, ποὺ καὶ τὸν παρακολουθῶ μυστικὰ παντοῦ θέλει σ' ἕνα διπλανὸ τραπέζι καὶ ὁ μάτια μου... Σοῦ συνιστῶ λοιπὸν τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Γκόται, ἐβεβαίωνε νὰ μὴ τοῦ μιλήσῃς σχεδὸν καθόλου, πὼς ὁ τρελλὸς αὐτὸς ἦταν ὁ πρίγκηψ γιατὶ ἡ παραμικρὴ συζήτησις εἶνε Λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας.

Ἐνδεχόμενο νὰ τοῦ προκαλέσῃ κρίσι... Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ φίλος Θὰ σοῦ πληρώσω ἐγὼ τὰ ἔξοδά του. μας ὁ Φλορίμὸν ἔτρωγε Ροσμπὶφ μὲ Πρόσεξε πρὸ πάντων νὰ μὴν τοῦ πᾶς τὸ λογαριασμό, ὅταν θὰ σοῦ τὸν ζητήσῃ, γιατὶ πάντοτε στὴ στιγμὴ τοῦ λογαριασμοῦ τὸν πιάνει μιὰ τρομερὴ κρίσις... Ἐπιπροσθέτως σοῦ λέω ὅτι ὁ κύριος αὐτός, ὁ ὁποῖος, ἀλλοίμονο! εἶνε τρελλός, εἶνε βασιλικὸς πρίγκηψ, περαστικὸς ἀπὸ τὸ Παρίσι...

Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸν περιποιηθῇς ὅπως σοῦ εἶπα...

Μπορεῖτε νὰ φανταθῆτε τώρα τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ προκάλεσε στὴ Λίζα ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία μου... Ἔσπευσε ἀμέσως νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ στὴ διευθύντρια τῆς, ἡ ὁποία ἀμέσως σηκώθηκε πίσω ἀπὸ τὸν πάγκο της γιὰ νὰ δῇ τὴ φυσιογνωμία τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ τρελλοῦ πρίγκηπος. Ὁ ὁποῖος ἔτρωγε στὸ μαγαζὶ τῆς. Φοβόταν, φαίνεται, μήπως τοῦ ἔβγη καμμιὰ ἐξαφνικὴ κρίσις καὶ ἀνησυχήσῃ ἔτσι τοὺς ἄλλους πελάτας της. Μά, ἐπειδὴ ἦταν τιμητικὸ γι' αὐτὴν νὰ ἔχῃ ἕνα τέτοιο θαμῶνα, ἔδωσε αὐστηρὲς διαταγὲς νὰ ἐκτελεσθοῦν κατὰ γράμμα ἡ ὑποδείξεις μου.

Σὲ λίγο

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Ο ΜΠΟΝΑΜΑΣ

Ἐκείνη τὴ χρονιά, τὸ κρύο ἦταν ἔτσι· δυνατό, καὶ τὸ χιόνι εἶχε στρωθεῖ τόσο πολύ, ποὺ κ' οἱ γερόντοτεροι ὡμολογοῦσαν πὼς ἀπ' τὰ παιδικά τους χρόνια εἶχαν νὰ ἰδοῦν τέτιο κακό. Κι' ἀνάφεραν χρονολογίες, χαμένες ἀπ' τὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων. Κ' ὕστερα κουνοῦσαν τὸ κεφάλι, κ' ἔλεγαν:

—Ὅλα ἄλλαξαν! Καὶ τὸ κλίμα, κ' οἱ συνήθειες, κ' οἱ ἄνθρωποι! Ποῦ τὰ εὐλογημένα κεῖνα χρόνια...

Κι' ἄρχιζαν νὰ διηγοῦνται ἱστορίες, γιὰ τὶς παληὲς χειμωνιάτικες λιακάδες, ποὺ ὁ χειμώνας ἤμοιαζε σὰν ἄγριζη, καὶ γιὰ τὶς μακρυνὲς πρωτοχρονιές, προτοῦ ὁ κόσμος καταντήσει ἔτσι, μὲ τὶς ἁπλοϊκὲς διασκεδάσεις, μὲ τὰ σπιτικὰ ὡραῖα γλέντια, ποὺ, μαζωμένοι δίπλα στὴ φωτιά, ἔκοβαν τὴν πίτα, καὶ χαρτοπαίζαν...

Ἀντίθετα. Ὅμως, πρὸς τὴ χαρὰ τῶν γερόντων, οἱ νέοι ἦταν ἐνθουσιασμένοι μὲ τὶς νεωτερὲς διασκεδάσεις, κι' ἀπορροῦσαν, δίχως νὰ τὸ θέλουν, μὲ τὶς γεροντικές τους νοσταλγίες, καὶ κατὰ βάθος, τοὺς μισοκορόϊδευαν:

—Μὰ γιατί, παρακαλῶ; Μήπως τὰ ἴδια πράματα δὲ γίνουνται καὶ σήμερα; Μήπως καὶ τώρα δὲν ὑπάρχει βασιλόπιτα, μήπως καὶ τώρα δὲ χαρίζουν μπουναμάδες;... Ἢ μήπως εἶς ἀλλάξατε, καὶ τὰ πράματα ἐμείναν τὰ ἴδια;!...

Κι' αὐτὴ ἡ φιλονεικία βαστοῦσε ὧρες, μὲ ἀρκετὰ ἐπιχειρήματα, κι' ἀπ' τὶς δυὸ μεριές—δίχως ἡ συζήτηση νὰ παίρνει ποτὲ τέλος...

Καὶ τὸ χιόνι ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτει, καὶ νὰ στρώνει πεζοδρόμια κι' αὐλές, μὲ τὸ παχὺ καὶ παγωμένο του χαλί, ποὺ ἔπνιγε τοὺς ἤχους τῶν βημάτων, κ' ἔμοιαζε σὰν ἁπλωμένο σάβανο—καὶ σ' ἄλλους ἔδινε μιὰ δυνατὴ χαρά, καὶ σ' ἄλλους μιὰ βαριὰ μελαγχολία...

Κι' ὅταν ἔφτασε ἡ παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς, ὅλες ἐκεῖνες οἱ διχογνωμίες κόπασαν—κι' ὁ καθένας προσπαθοῦσε, μὲ τὸν τρόπο του, νὰ ξαναβρεῖ τὶς παιδικές του ἀναμνήσεις, καὶ νὰ δοκιμάσει, ἄλλη μιὰ φορά, νὰ ξαναβρεῖ, στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του, τὰ μυστικὰ τῶν μαγικῶν ἐκείνων χρόνων, ποὺ τὰ δεχόταν, ὅλ' αὐτά, σὰν ὄνειρα, καὶ σὰν εὐτυχισμένες ὑποσχέσεις...

Αὐτή, ὅμως, ἡ πρωτοχρονιὰ ἦταλισα. εὗρισκε τὸν Κωστῆ πιὸ λυπημένον. Ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ του, τὸν εἶχε βυθίσει σ' ἕναν ἀπερίγραπτο καῆμό. Σ' αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶχε στηρίξει ὅλες του τὶς ἐλπίδες, κ' ἡ ἰδέα πὼς δὲ θὰ ξανάβλεπε τὸ χαριτωμένο του χαμόγελο, τοῦ θόλωνε γιὰ πάντα τὴ ζωή.

Ἔκλεινε τὰ μάτια, καὶ τὸβλεπε πάλι μπροστά του, μὲ τὴν κομψὴ του ναυτικιὰ μπλουζίτσα, μὲ τὴ λοξὴ τὴ μπούκλα τῶν μαλλιῶν του, καὶ μὲ τ' ἀδωα γαλανὰ ματάκια του, καθὼς εἶχε προβάλει μέσ' στὴ σάλα, τὴν περασμένη τὴν πρωτοχρονιά—κρατώντας τὸ τοπάκι ποὺ τοῦ χαρισε, λαχανιασμένο ἀπ' τὴν πλαβὴ τρεχάλα...

Κ' ἔπειτα, ἐΐ,' ἔσβεσε ἡ κακὴ ἀρρώστεια ποὺ τὸ πῆρε. κι' ἄφησε τὴ μικρή του κωμωδία, γιομάτη ἀναμνήσεις καὶ παιχνίδια. Οὔτε ὁ Κωστῆς, οὔτε ἡ Λέλα, δὲ θέλησαν ποτὲ νὰ τὴν πειράξουν. Εἶχε μείνει καθὼς ἦταν τότε, τὴ φοβερὴ ἐκείνη μέρα τῆς κηδείας, μὲ τὰ μαραμένα τὰ λουλούδια, καὶ μὲ τ' ἄσπρα καθαρὰ σεντόνια — κι' ἀπάνω στὸ μικρούλι κομοδίνο, μὲ τὰ τελευταῖα γιατρικά... Ὡς κι' ὁ ἡμερολογειδείχτης εἶχε μείνει καθὼς ἦταν, καὶ τὸ φύλλο μὲ τὰ μαῦρα γράμματα, ἔδειχνε πάντα τὴ φριχτὴ ἐκείνη μέρα...

Καὶ τὸ χιόνι ἔπεφτε χωρὶς διακοπή, ἔπεφτε διαρκῶς στὸ περιβόλι, σὰ νὰ προσπαθοῦσε ὅλ' αὐτὰ τὰ θλιβερὰ τὰ περασμένα, νὰ σβήσει, νὰ ρίξει ἕναν πέπλο στὸ μυαλό του, νὰ τὸν κάνει, μὲ τὸ μονότονό του πέσιμο, ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ νὰ θυμηθεῖ!

Κ' ἡ Λέλα, ποὺ μόλις τώρα τελευταῖα εἶχε ἀναλάβει ἀπ' τὸν ἀφανταστον ἐκεῖνο κλονισμό, περίμενε τὴν τελευταία μέρα τῆς χρονιᾶς, μ' ἀκόμα πιὸ μεγάλη ἀγωνία... Ἡ μέρα ἐκείνη, μέρα σπαραχτικὴ τῶν ἀναμνήσεων, ἦταν φυσικὸ νὰ ξανανοίξει τὶς παλιὲς πληγές, τὶς πληγὲς ποὺ μόλις εἶχαν κλείσει—ἢ μᾶλλον ποὺ φαινόσανε, ἀπλῶς, πὼς εἶχαν κλείσει, καὶ κατὰ βάθος ἦταν ἀνεπούλωτες...

Τὴ βραδιὰ ἐκείνη, κάθισαν ἀμίλητοι νὰ φᾶνε, δίχως νὰ κοιτάζονται στὰ μάτια. Ἤξεραν πὼς ἂν σήκωναν τὰ μάτια, καὶ βλεπόντουσαν, θὰ ἔπαιρναν ἀμέσως οἱ λυγμοί.

— Τί εἶνε ; εἶπε ἡ Δέλα μὲ πνιγμένη φωνή, πιάνοντάς τον ἀπ' τοὺς ὦμους...

Κ' ἔτσι, ἀποφεύγοντας νὰ κοιταχτοῦν στὰ μάτια, κάθισαν στὸ τραπέζι. Ἔπειτα, ὁ Κωστῆς ἄρχισε νὰ διαβάζει. Πῆρε τὴν ἐφημερίδα, κι' ἄρχισε νὰ κοιτάει τὶς εἰδήσεις, χωρὶς κι' αὐτὸς νὰ ξαίρει τί διαβάζει.

Κ' ἡ Λέλα, πῆρε καὶ κείνη τὴν παλιά της τὴ νταντέλα, κι' ἄρχισε νὰ κάνει πὼς κεντάει. Ἦταν, κι' ἀπ' τοὺς δυό τους, ἕνα πρόσχημα, γιὰ νὰ μὴν κοιτάζονται στὰ μάτια.

Ὅμως, ναί στῶν δυό τους τὸ μυαλό, γύριζε ἀδιάκοπα ὁ Νίκος. Ξανατὴς κηδείας, μὲ τὰ μαραμένα τὰ λουλούδια, καὶ μὲ τ' ἄσπρα καθαρὰ σεντόνια — κι' ἀπάνω στὸ μικρούλι κομοδίνο, μὲ τὰ τελευταῖα γιατρικά... Ὡς κι' ὁ ἡμερολογειδείχτης εἶχε μείνει καθὼς ἦταν, καὶ τὸ φύλλο μὲ τὰ μαῦρα γράμματα, ἔδειχνε πάντα τὴ φριχτὴ ἐκείνη μέρα...

Πέρασε πάλι λίγη ὥρα σιωπῆς. Κ' ἔπειτα, ξανά, στὴν ἡσυχία τῆς χιονισμένης καὶ βουβῆς ἐκείνης νύχτας, ἄκουσαν. μὲ τρόμο, στὸ ταβάνι, κάτι σὰν ἐλαφρὲς πατημασιές...

Ἕνα ρίγος πέρασε στὴν πλάτη τους. Ὁ Κωστῆς κοίταξε πάλι τὴ γυναίκα του στὰ μάτια, καὶ σηκώθηκε ἀπ' τὸ κάθισμά του.

—Τί νάναι; ἔκαμε ἡ Λέλα. μὲ πνιγμένη καὶ τρεμουλιαστὴ φωνή, πιάνοντάς τον ἀπ' τοὺς ὦμους καὶ κοιτώντας τον στὰ μάτια.

Τότε κ' οἱ δυὸ ἀνέβηκαν τὴ σκάλα, μὲ παλμό. Ὁ Κωστῆς ἄναψε τὸ κερί, κι' ἄνοιξε. μὲ τὸ κλειδί, τὴν πόρτα.

Μιὰ μυρουδιὰ κλεισούρας τοὺς χτύπησε κατάμουτρα.

Ἡ κάμαρα ἦταν σκοτεινὴ κι' ἀπείραχτη. Τὰ παράθυρα ἦταν καλὰ κλεισμένα ὅλα. τὰ πράματα βρισκόσανε στὴ θέσι τους, ἔτσι καθὼς τὰ εἶχαν ἀφημένα—ἡ ντουλάπα, τὸ κρεββάτι, τὰ σεντόνια, τὸ κομοδίνο μὲ τὰ γιατρικά... Τίποτα δὲν ἔδειχνε τὴν παρουσία ξένου, ἐκεῖ μέσα!

Ἡ ταραχή τους ἦταν τόσο δυνατή, ποὺ δὲν συλλογίστηκαν τί ἔκαναν. Δέκα μῆνες τώρα, κανένας τους δὲν τόλμησε ν' ἀνοίξει, κανένας τους δὲ σκέφθηκε νὰ ρίξει τὴ ματιὰ του ἐκεῖ. Περνοῦσαν ἀπ' ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα, στὶς μύτες τῶν ποδιῶν. πνίγοντας τὸν ἦχο τῶν βημάτων. σὰν ὁ Νίκος νὰ κοιμόταν πάντα μέσα, καὶ νὰ φοβόντουσαν μὴν τὸν ἀνησυχήσουν...

Καὶ τώρα ἔμπαιναν μὲ θάρρος, φανερά, στρωμένη ἀπὸ τὴ συγκίνησή τους, ξεχνώντας τὶς παλιὲς τους προφυλάξεις, σὰ νὰ ζητοῦσαν, μὲ τὰ ἴδια τους τὰ μάτια. νὰ ἰδοῦνε καὶ νὰ μάθουν τί συμβαίνει!

Ἀνοιξαν τὶς κουρτίνες, τοὺς μπερντέδες, κοίταξαν ἀποκάτω στὸ κρεββάτι. Κάτι τοὺς ἔλεγε, βαθιά, μέσ' στὴν καρδιά τους. πὼς ἔπρεπε νὰ μάθουν τὴν ἀλήθεια. νὰ ψάξουν καὶ στὶς πιὸ κρυφὲς γωνιές. ν' ἀναστατώσουν ὅλα τὰ συρτάρια. ν' ἀρπάξουν ἀπὸ κάπου μιὰν ἐλπίδα !...

Ὁ Κωστῆς κοίταξε προσεχτικὰ στὸ πάτωμα. Κι' ἄξαφνα, μιὰ φωνὴ βραχνὴ τοῦ βγῆκε ἀπ' τὰ στήθη.

Ἀνασηκώθηκε, κ' ἔδειξε στὴ γυναίκα του κάτι ποὺ εἶχε βρεῖ. πεσμένο γάμω. καὶ τὸ κοιτοῦσε μέσ' στὰ δάχτυλά του: Ἦταν ἕνα μικρὸ ρολόϊ τοῦ γειτονικοῦ Νίκου. Σ' αὐτὴ τὴν κάμαρα δὲν ἔμπαινε κανένας. Τὴν εἶχαν κλειδωμένη—καὶ τὸ κλειδί της τὸ βαστοῦσε ὁ Κωστῆς. Δέκα μῆνες εἶχε νὰ πατήσει ἄνθρωπος...

Δὲν εἶπαν τίποτε, ὡστόσο. μὲ τὰ χείλη. Ἴσως κ' οἱ δυό τους νὰ εἶχαν παρακούσει. Ἴσως ὁ κρότος νάγινε στὴ διπλανὴ τὴν κάμαρη—ἢ κάτι νἄρριξε ἡ γάτα στὴν κουζίνα.

Κ' ἔσκυψαν πάλι, τάχα, στὴ δουλειά τους. Καθένας γύρευε νὰ κλέψει ἀπ' τὸν ἄλλο, τὴν ταραχή κ' τὴ συγκίνησή του...

Ἦταν ἕνα μικρὸ ρολόϊ ἀσημένιο, ποὺ ὁ Νίκος τὸ φοροῦσε πάντα, καὶ ποὺ, καὶ στὴν ἀρρώστεια του ἀκόμα, δὲν ἤθελε νὰ τ' ἀποχωριστεῖ. Καὶ γι' αὐτό, τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας, τὴν ὥρα ποὺ τὸν στόλιζαν μέσ' στὸ μικρό του φέρετρο, δὲ θέλησαν νὰ τὸν χωρίσουν ἀπ' αὐτό, καὶ τ' ἄφησαν στὸ κρύο του χεράκι...

Τὸ ρολόϊ αὐτὸ ἦταν ἕνα δῶρο τοῦ πατέρα του, τὴν περασμένη, ἀκριβῶς, πρωτοχρονιά. "Ολ' οἱ ἄλλοι τοῦ χαρίσανε παιχνίδια. Ὁ Κωστῆς ὅμως, γιὰ νὰ τοῦ δείξει πὼς εἶχε μεγαλώσει, κ' ἔπρεπε νὰ εἶναι σοβαρός, τοῦ εἶχε κάνει αὐτὸ τὸ μπουναμά, καὶ τοῦ τὸ πέρασε ὁ ἴδιος στὸ χεράκι του, καθὼς ἤρθε νὰ τὸν χαιρετήσει. Καὶ δὲν τὸ χάρηκε παρὰ δυὸ μῆνες μόνο, ἀλλὰ σ' αὐτὸ τὸ σύντομο διάστημα, δὲν τὄβγαλε καθόλου ἀπ' τὸ χέρι, καὶ τὸ κοιτοῦσε πάντα μὲ καμάρι...

Καὶ τώρα, μέσ' στὸ παραγμένο τους μυαλό, ἡ παρουσία αὐτοῦ τοῦ ρολογιοῦ, ἔπαιρνε καινούρια σημασία, κάτι ποὺ ἄγγιζε τὸ ὑπερφυσικό, καὶ τοὺς παρέλυε, καὶ τοὺς ἀποπλανοῦσε!

Πῶς ἦταν δυνατόν, ἐκεῖνο τὸ ρολόϊ, νὰ ξαναβρεθῆ στὴν κάμαρά του, ἀφοῦ—κ' οἱ δυό τους τὸ θυμόντουσαν καλά—τὸ εἶχαν κλείσει, μέσ' στὸ φέρετρο, μαζί του ; Ἦταν τόσο βέβαιοι γι' αὐτό, τόσο πεπεισμένοι γιὰ τὸ πρᾶγμα, ποὺ δὲν τολμοῦσαν νὰ κάνουν ὑποθέσεις, κ' ἔμεναν σὰν ἀποσβολωμένοι, δίχως νὰ βγάζουν λέξη ἀπ' τὸ στόμα, γιομάτοι τρόμο, τρόμο κι' ἀπορία !

Κατέβηκαν τὴ σκάλα, κ' ἤρθαν πάλι στὴν τραπεζαρία.. Τ' ἀκούμησαν ἀπάνω στὸ τραπέζι, καὶ τὸ κοιτοῦσαν. καὶ τὸ ξανακοιτοῦσαν!

Κι' ὅταν ὁ Κωστῆς ξαναστρωσε τὰ μάτια στὴ γυναίκα του, καὶ θέλησε νὰ τὴ ρωτήση πάλι—μήπως δὲ θυμόταν καλά, μήπως ἡ λύπη τους εἶχε τυφλωμένους, καί, μέσ' στὴν ὥρα τοῦ μεγάλου σπαραγμοῦ, τοῦ τόχαν πάρει, χωρὶς νὰ καταλάβουν—εἶδε τὸ πρόσωπό της τόσο ἄξαλλο, καὶ μέσ' στὰ μαῦρα, τὰ μεγάλα της τὰ μάτια, νὰ λάμπουν τέτια δάκρυα χαρᾶς, ποὺ δὲν τόλμησε νὰ πεῖ καμμιὰ κουβέντα...

Κατάλαβε πὼς, κ' ἔτσι νάτανε τὸ πρᾶγμα, καὶ νὰ τὸ εἶχαν τώρα λησμονήσει, δὲν ἔπρεπε νὰ τῆς τ' ἀμφισβητήσει—δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ τῆς κλονίσει τὴν πίστη στὸ μεγάλο γεγονός! Ἔπρεπε, ἴσα-ἴσα, τώρα, νὰ τῆς ἐνισχύσει τὴν ἰδέα, νὰ τὴν κάνει πιὸ παλιὰ νὰ τὸ πιστέψει, πὼς τὸ νεκρό τους τὸ παιδὶ εἶχε γυρίσει, καὶ γιὰ νὰ φέρη τὴν ἐλπίδα στὴν καρδιά τους, τοὺς εἶχε ξαναφέρει τὸ ρολόϊ—σημάδι πὼς δὲν ἦταν πεθαμένο, καὶ τοὺς περίμενε πέρ' ἀπ' τὴ ζωή.. Ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο, νὰ τῆς διατηρήσει ὅ,τι πίστευε, γιατί, ἐκείνη ἡ τρελλὴ ἐλπίδα, ἦταν ἡ μόνη της σανίδα σωτηρίας, τὸ μόνο μέσο, μέσ' στὸ πέσιμό της, νὰ τῆς ξαναγεννήσει τὴ χαρά!

Ἔκανε τότε πὼς, καὶ κείνος, τὸ πιστεύει, πὼς δὲ διατηροῦσε, στὴν καρδιά του, οὔτε τὴν πιὸ παραμικρὴ ἀμφιβολία...

Κι' ὅμως, αὐτόν, τὸν ἔτρωγε τὸ μυστικὸ σαράκι, πὼς, τὸ ἀπίστευτο ἐκεῖνο γεγονός, δὲν ἦταν παρὰ σύμπτωση ἁπλῆ: πὼς Ἴσως, πρὶν σκεπάσουνε τὸ φέρετρο, τὴν τελευταία στιγμὴ ποὺ θὰ τὸ σήκωναν, κάποιος συγγενὴς νὰ τὄχε πάρει, καὶ νὰ τὄχε κρύψει ἀκόμου, γιὰ ἐνθύμιο—κι' ἀπόψε, ποὺ στρώθηκε ἀέρας, καὶ ποὺ φυσοῦσε μέσ' ἀπ' τοὺς μπερντέδες, νὰ τὄχε οἴξει χάμω ξαφνικά...

Καὶ πάλι, ὅμως, ἤξαιρε καλά, πὼς ἀέρας ἀπόψε δὲν φυσοῦσε: ἡ νύχτα ἦταν ἡσυχη κι' ἀκίνητη, καὶ τὸ χιόνι ἦταν πυκνὰ στρωμένο. Κ' ἐξ ἄλλου, τὰ παράθυρα ἦταν καλὰ κλεισμένα, κ' οἱ μπερντέδες καρφωμένοι...

Ἤθελε νὰ μάθει, νὰ ρωτήσει, νὰ προσπαθήσει νὰ βεβαιωθεῖ—νὰ τρέξει σ' ὅλους δσους εἶχαν ἔρθει τότε, νὰ τοὺς ἀνακρίνει ἕναν-ἕναν, νὰ ξεδιαλύνει τὸ μεγάλο μυστικό! Ἀλλὰ οὔτ' αὐτὸ δὲν τὸ τολμοῦσε...

Τώρα ἔτρεμε κι' αὐτὸς στὴ σκέψη, πὼς, κάποιος, ἴσως, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς συγγενεῖς, θὰ τοῦ ὁμολογοῦσε τὴν ἀλήθεια, θὰ τοῦ ἐμπιστευότανε, στὸ τέλος, ὅτι ἐκεῖνος εἶχε πάρει τὸ ρολόϊ, ἐπειδὴ λυπόταν νὰ τὸ θάψουν μὲ τὸ πεθαμένο τὸ παιδί...

Καὶ τότε ἄρχισε, σιγὰ-σιγά, καὶ κεῖνος, νὰ ξαναγεννιέται στὴν ἐλπίδα, πὼς πιθανὸν ὁ θάνατος νὰ κρύβει μυστικά, ποὺ δὲ θάτανε σωστὸ νὰ τὰ σκαλίζουμε—πὼς ἴσως πρέπει νὰ τ' ἀποδεχόμαστε, μὲ σκυμμένο τὸ μυαλὸ καὶ τὴν καρδιά.

Κ' ἔνιωσε τότε μιὰ κρυφὴ παρηγοριὰ νὰ κατεβαίνει στὴ θλιμμένη του ψυχή—κι' ἀποφασίζοντας, στὰ βαθιὰ τοῦ μυαλοῦ του, νὰ μὴ γυρέψει πιὰ ποτέ του τὴν ἀλήθεια, πρώτη φορά, ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ὁ Νίκος, γύρισε τὰ μάτια ξαφνικά. καὶ ξαναχαμογέλασε στὴ Λέλα..

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΓΝΩΜΙΚΑ ΞΕΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΠ' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

ΟΣΑ ΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΚΙ' ΟΣΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

— Ὁ λόρδος καὶ ὁ πνιγμένος

Κατὰ τὸν περασμένο αἰῶνα, ἕνας Σκωτσέζος χωρικὸς ἦταν φημισμένος σ' ὅλη τὴν Ἀγγλία γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ μυϊκὴ του δύναμι καὶ γιὰ τὴν ἐπιδεξιότητά του στὰ ἀθλητικὰ γυμνάσματα. Τόση ἦταν μάλιστα ἡ φήμη του, ὥστε κάποιος λόρδος, μανιώδης πυγμάχος καὶ αὐτός, ξεκίνησε κάποτε ἐπίτηδες ἀπὸ τὸ Λονδίνο καὶ πῆγε στὴ Σκωτία γιὰ νὰ μετρηθῆ μὲ τὸν ὀνομαστὸ αὐτὸ ἀθλητή. Ὅταν ὁ λόρδος ἔφτασε στὸ σπίτι του, ὁ χωρικὸς βρισκόταν στὸν κῆπο του καὶ ἐργαζόταν. Ὁ λόρδος μπῆκε ἔφιππος μέσ' στὸν κῆπο. ξεπέζεψε καὶ προχώρησε πρὸς τὸν ἀντίπαλό του, κρατῶντας τὸ ἄλογό του ἀπὸ τὰ ἡνία. Κατόπιν, ἀφοῦ ἔδεσε τ' ἄλογό του σ' ἕνα δέντρο. εἶπε στὸ χωρικό:

—Ἄκουσα νὰ λένε πολλὰ γιὰ σένα, σύντροφε, καὶ ἔκανα ὁλόκληρο ταξείδι γιὰ νὰ παίξω λίγο μπὸξ μαζί σου.

Ὁ Σκῶτος τότε, χωρὶς ν' ἀπαντήσει στὸν λόρδο, τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὴ μέση καί, σηκώνοντάς τον ψηλά, τὸν πέταξε μακρυά, πίσω ἀπὸ τὸν φράχτη τοῦ κήπου.

—Ἐ! πὼς σοῦ φάνηκε τοῦ ἐφώναξε. Ἔχεις νὰ μοῦ πῆς ἀκόμα τίποτε ἄλλο;...

—Ὄχι, ἀπάντησε ὁ λόρδος. Θὰ σὲ παρακαλέσω μόνον νὰ μοῦ... πετάξης τώρα καὶ τ' ἄλογό μου !...

— Ἀπάντησις πληρωμένη

Ὁ διάσημος Φλεσιὲ ἦταν γιὸς ἑνὸς μπακάλη. Κάποτε, ἕνας ἐπίσκοπος ποὺ τὸν ἐξήλευε, θέλοντας νὰ τὸν πρασσάλη, τοῦ ὑπενθύμισε τὴν ταπεινή του καταγωγή.

—Πανιερώτατε, ἀπάντησε τότε ὁ Φλεσιέ. Μεταξὺ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ ὑπάρχει μιὰ διαφορά... Ἂν ἐσεῖς εἴχατε γεννηθῆ στὸ μπακάλικο τοῦ πατέρα μου... θὰ βρισκόσαστε ἀκόμα ἐκεῖ.

— Ὁ Αὐγουστος καὶ ὁ νεαρὸς Ἕλλην

Μερικοὶ αὐλικοὶ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου τοῦ παρουσίασαν κάποτε ἕνα νεαρὸ Ἕλληνα, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔψαλε κατεπληκτικὰ στὸ πρόσωπο.

Ὁ αὐτοκράτωρ, ἀφοῦ τὸν ἐξέτασε προσεχτικά. τοῦ εἶπε γιὰ νὰ τὸν πειράξη:

—Μοῦ μοιάζεις σὰν ἀδελφός. Μήπως ἡ μητέρα σου ἦλθε ἄλλοτε. καμμιὰ φορὰ στὴ Ρώμη;

—Ὄχι, Μεγαλειότατε, τοῦ ἀπάντησε τότε ἐξυπνότατα καὶ θαρραλέα ὁ νέος Ἕλλην, ὁ πατέρας μου ὅμως ἔρχεται συχνά.

— Ὁ ναύτης καὶ ὁ πελίτης

Ἕνας ναύτης ἦταν ἕτοιμος νὰ ἐπιβιβασθῆ σ' ἕνα πλοῖο ποὺ θἄφευγε σὲ λίγο γιὰ τὶς Ἰνδίες, ὅταν κάποιος πολίτης, θέλοντας νὰ τοῦ κάνη τὸν ἔξυπνο, τὸν ρώτησε:

—Δὲ μοῦ λές, φίλε μου, ποῦ πέθανε ὁ πατέρας σου;

—Πνίγηκε σ' ἕνα ναυάγιο, ἀπάντησε ὁ ναύτης.

—Ὁ παπποῦς σου ;

—Πνίγηκε κι' αὐτός, ἀπάντησε ὁ ναύτης.

—Ἀμ' ὁ προπάπος σου;

—Κι' αὐτὸς πνίγηκε. Τὸ καράβι του ἐχτύπησε σ' ἕναν βράχο καὶ βούλιαξε.

—Ὥς, λοιπόν, τολμᾶς νὰ ταξειδεύης κι' ἐσὺ στὴ θάλασσα, ἀφοῦ ὅλοι σου οἱ πρόγονοι πέθαναν ἀπ' αὐτήν ;

—Δὲ μοῦ λέτε κι' ἐσεῖς, ἐρώτησε τότε μὲ τὴ σειρά του ὁ ναύτης τὸν συνομιλητή του, ποῦ πέθανε ὁ πατέρας σας;

—Ἀρρώστησε καὶ πέθανε ἀπὸ φυσιολογικὸ θάνατο στὸ κρεββάτι του.

—Ἀμ' οἱ πρόγονοί σας;

—Στὸ κρεββάτι τους κι' αὐτοί.

—Ἔ, τότε πῶς τολμᾶτε καὶ σεῖς νὰ πέφτετε κάθε βράδυ στὸ κρεββάτι σας, ἀφοῦ ὅλοι οἱ πρόγονοί σας πέθαναν σ' αὐτό;

ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Δικαστής. — Κατηγορούμενε, εἶνε ἀλήθεια ὅτι χτύπησες τόσο πολὺ τὴ γυναίκα σου, ὥστε μελάνιασες τὸ σῶμα της;

Κατηγορούμενος. — Μάλιστα, κύριε δικαστά.. Τὸ ἔκανα αὐτό, ἐπειδὴ τὸ μαῦρο χρῶμα τῆς πάει παραπολύ, καθὼς ὁμολογεῖ κι' ἡ ἴδια.

ΜΑΝΙΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Η ΑΜΟΙΡΗ

ΙΑ φορὰ κι' ἕναν ξεπροβόδισε δίναντάς της τὴν ἐκαιρὸ ζοῦσε ἕνας φτωχὸς γέρος ποὺ εἶχε τρεῖς κοπέλλες. Ἡ κοπέλλες αὐτὲς ἦταν τόσο ὥμορφες, ποὺ τὴ μεγαλείτερη τὴν ἀγάπησε τὸ βασιλόπουλο τῆς χώρας καὶ τὴ ζήτησε γιὰ γυναίκα του. Ὅταν ὁ γέρος ἔλαβε τὴν προξενειά, στὴν ἀρχὴ πίστεψε πὼς ἤθελαν νὰ κοροϊδέψουν μὲ τὴ δυστυχία του. Τὸ βασιλόπουλο ὅμως τοῦ μήνυσε πὼς εἶχε ἀποφασίσει στὰ σωστὰ νὰ τὸν κάνῃ πεθερό του καὶ μάλιστα τοῦ παράγγειλε νὰ στείλῃ τὴν κόρη του στὸ ράφτη νὰ τῆς πάρῃ μέτρο γιὰ τὸ νυφικὸ φόρεμα.

Ὁ ράφτης ὅμως δὲν κατάφερνε νὰ τῆς ράψῃ τὸ φόρεμα ἀπάνω στὸ σῶμα της, γιατί τὴ μιὰ φορὰ ἐρχόταν στενὸ καὶ τὴν ἄλλη πλατύ. Ὥσπου τὸ βασιλόπουλο βαρέθηκε στὸ τέλος καὶ κράζοντας τὸ γέρο τοῦ λέει:

—Γέρο, ἡ μεγάλη σου ἡ κόρη εἶν' ἄτυχη. Γιὰ νὰ τὸ δῇς καὶ μόνος σου, κύτταξε μιὰ νύχτα νὰ ἰδῇς πῶς κοιμοῦνται ὅλες μαζὺ κι' ἔλα νὰ μοῦ εἰπῇς.

Ὁ δυστυχισμένος ὁ γέρος μόλις ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ βασιλόπουλου, ἔπεσε σὲ μεγάλη στενοχώρια.

Μιὰ νύχτα, ὡστόσο, παραφύλαξε κι' εἶδε πὼς, ἐνῶ ἡ ἄλλες κοπέλλες του κοιμόντουσαν ἡ μιὰ στὸ δεξί της πλευρὸ κι' ἡ ἄλλη στὸ ζερβί, ἡ μεγαλείτερη ἦταν ξαπλωμένη ἀνάσκελα κι' εἶχε τὰ χέρια της ἀπιστομισμένα.

Μόλις ξημέρωσε, πῆγε ἀμέσως στὸ παλάτι κι' εἶπε στὸ βασιλόπουλο τί εἶχε δῇ. Τότε ἐκεῖνο τοῦ λέει:

—Γέρο, ἡ μεγάλη σου ἡ κόρη εἶνε ἄμοιρη καὶ θὰ φέρῃ δυστυχία καὶ στὶς ἄλλες. Κύτταξε μονάχα νὰ τὴ διώξῃς ἀπὸ τὸ σπίτι σου κ' ἐγὼ τότε θὰ πάρω γυναίκα τὴ δεύτερη...

Ὁ κατέρας ἔμεινε ἄλαλος ἀπ' τὴ λύπη του καὶ γύρισε στὸ σπίτι κατασπενοχωρημένος, μὴ ξέροντας πῶς νὰ φανερώσῃ τὸ μυστικό. Ἡ θυγατέρες του βλέποντάς τον ἔτσι τὸν ἐτριγύρισαν κι' ἄρχισαν νὰ τὸν ρωτοῦν τί ἔχει, ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἀποφάσιζε νὰ τοὺς πῇ τίποτα.

Ὕστερα ὅμως ἀπὸ πολλὰ κλάμματα καὶ παρακάλια ἀναγκάστηκε νὰ φανερώσῃ τὴν ἀλήθεια κι' ἡ μεγαλείτερη κόρη του μόλις τὸν ἄκουσε τοῦ εἶπε:

—Καὶ γι' αὐτὸ στενοχωριέσαι, πατέρα; Ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι ἄμοιρη, δὲν πρέπει νὰ δυστυχήσουν ἐξ αἰτίας μου κι' ἡ ἄλλες ἀδερφές μου μαζὺ μὲ σένα. Δός μου μονάχα λίγους παράδες, πάρε μου ροῦχα καλογρηᾶς, ἀγόρασέ μου κι' ἕνα μπαστοῦνι γιὰ νὰ πάω ὅπου μὲ ὁρίσῃ ἡ μαύρη μου τύχη...

Ὁ γέρος τῆς ἔδωσε μερικὰ χρήματα ἀπὸ κεῖνα ποὺ εἶχε χωρίσει τὸ βασιλόπουλο, τῆς ἐπῆρε ροῦχα καλογρηᾶς, τῆς ἀγόρασε κι' ἕνα ραβδὶ σιδερένιο, τὴν ἔβγαλε ἔξω ἀπ' τὴ χώρα κλαίοντας καὶ τὴν ἐ-

Ἔκανε γιὰ χάρι της μεγάλες γιορτὲς καὶ πανηγύρια...

ἦταν μαρμαρωμένοι· ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κι' ὅλα τὰ ζῶα. Προχωρώντας σταμάτησε μπροστὰ σ' ἕνα παλάτι, ὅπου δὲν ἐφαινόταν ψυχὴ ζωντανή. Ἀνεβαίνοντας τὶς σκάλες βρῆκε ὅλους τοὺς φύλακες μαρμαρωμένους καὶ πέρασε ἐλεύθερα ἀπὸ μπροστά τους. Ὅταν ἐμπῆκε στὸ παλάτι, βρῆκε τὸ βασιλόπουλο μαρμαρωμένο νὰ κάθεται ἀπάνω σ' ἕνα χρυσὸ θρόνο καὶ νὰ κρατάῃ στὰ χέρια του ἕνα χαρτὶ μὲ παράξενα γράμματα ποὺ ἔλεγαν:

«"Ὅποιος διαβῇ ἀπὸ δῶ καὶ μπορέσει νὰ διαβάσῃ, χωρὶς διακοπή, αὐτὸ τὸ χαρτὶ δυὸ μερονύχτια καὶ δυὸ ὧρες, χωρὶς νὰ κοιμηθῇ καθόλου, θ' ἀναστήσῃ ὅλους τοὺς μαρμαρωμένους ἀνθρώπους, κι' ἂν εἶνε ἄντρας θὰ γίνῃ βασιλιᾶς τοῦ τόπου, κι' ἂν εἶνε γυναῖκα θὰ γίνῃ βασίλισσα».

Ἡ καλόγρηα ἄρχισε νὰ διαβάζῃ τὸ χαρτὶ κι' ἔμεινε ἄγρυπνη δυὸ μερονύχτια, ἀλλὰ τὶς δυὸ τελευταῖες ὧρες δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ κι' ἀποκοιμήθηκε.

Τὴν ἴδια ὥρα ἔτυχε νὰ περάσῃ ἀπ' τὸ παλάτι καὶ μιὰ Ἀράπισσα, κατάμαυρη κι' ἄσχημη. Μπῆκε μέσα στὴν κάμαρα, τοῦ βασιλόπουλου, εἶδε τί εἶχε γίνει κι' ἄρχισε ἀμέσως νὰ διαβάζῃ τὸ χαρτί, χωρὶς νὰ σταματήσῃ.

Ὕστερα ἀπὸ δυὸ ὧρες τὸ μαρμαρωμένο βασιλόπουλο ζωντάνεψε μαζὺ μ' ὅλο τὸ λαό του καὶ βλέποντας κοντά του τὴν Ἀράπισσα, νόμισε πὼς αὐτὴ εἶχε καταρθώσει νὰ τοὺς ἀναστήσῃ. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὴν ὑπόσχεσί του, τὴν ἐπῆρε γυναίκα καὶ τὴν ἔβαλε δίπλα στὸ θρόνο του.

Ὅταν τὴν ρώτησε καὶ γιὰ τὴν καλόγρηα, ἡ Ἀράπισσα τοῦ εἶπε πὼς ἦταν δούλα της καὶ καλὰ θἄκανε νὰ τὴ στείλῃ νὰ φυλάῃ χῆνες. Ἀπὸ κεῖνη τὴν ἡμέρα ἡ δυστυχισμένη κόρη γίνηκε χηνοβοσκοῦ καὶ καταριόταν ὁλοένα τὴ μαύρη μοῖρα της ποὺ τὴν ἐκατάτρεχε.

Κάποτε ἤρθε μήνυμα στὸ βασιλόπουλο ἀπ' τὸ βασιλιᾶ τῆς γειτονικῆς χώρας νὰ πάῃ στὸ παλάτι του γιὰ νὰ κανονίσουν κάποια ὑπόθεσι. Ὅταν τὸ βασιλόπουλο ἑτοιμάστηκε νὰ φύγῃ, ρώτησε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πλακατιοῦ του τί δῶρα ἤθελε νὰ τοὺς φέρῃ ἀπ' τὸ ταξεῖδι. Ἀφοῦ τοῦ εἶπαν ὅλοι τί ζητοῦσαν, ἔστειλε νὰ φωνάξουν καὶ τὴ χηνοβοσκοῦ γιὰ νὰ ρωτήσῃ κι' αὐτή.

Ἡ Βασίλισσα θέλησε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, γιατὶ φοβόταν μήπως ἡ χηνοβοσκοῦ πῇ στὸν ἄντρα της τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν κατεδάσῃ ἀπὸ τὸ θρόνο. Ὁ βασιλιᾶς ὅμως ἐπέμενε νἀρθῇ κι' ἐκείνη κι' ὅταν ἡ νέα παρουσιάστηκε, τὴ ρώτησε τί ἤθελε νὰ τῆς φέρῃ ἀπ' τὸ ταξεῖδι.

—Μιὰ πέτρα τῆς ὑπομονῆς κι' ἕνα μαχαίρι τῆς σφαγῆς, ἀπάντησε ἡ χηνοβοσκοῦ. Κι' ἂν ξεχάσῃς νὰ τὰ πάρῃς, νὰ μὴν κινήσῃ τὸ καράβι σου...

Τὸ βασιλόπουλο πῆγε στὴ γειτονικὴ χώρα, μίλησε μὲ τὸ βασιλιᾶ, φώνισε τὰ δῶρα ποὺ τοῦ εἶχαν παραγγείλει καὶ μπῆκε στὸ καράβι νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Οἱ ναῦτες ἔβαλαν ὅλα τὰ δυνατά τους, ἀλλὰ ἐκεῖνο ἔμενε ἀκίνητο καὶ δὲν ἐσάλευε ἀπὸ τὴ θέσι του. Τότε ὁ καραβοκύρης λέει στὸ βασιλόπουλο:

—Μὴν ἐλησμόνησες κάμμιὰ παραγγελιὰ καὶ γι' αὐτὸ δὲν κουνάει τὸ καράβι;

Τὸ βασιλόπουλο θυμήθηκε τότε τὴν παραγγελία κι' ἔστειλε ἀμέσως νὰ τοῦ πάρουν ἕνα μαχαίρι τῆς σφαγῆς καὶ μιὰ πέτρα τῆς ὑπομονῆς. Μόλις τοῦ τὰ φέραν, τὸ καράβι κίνησε καὶ δὲν σταμάτησε πειὰ πουθενά.

Ὅταν τὸ βασιλόπουλο ἔφτασε στὸ παλάτι, κάλεσε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του καὶ τοὺς μοίρασε τὰ δῶρα τοῦ ταξειδιοῦ. Τελευταία φώναξε καὶ τὴ χηνοβοσκοῦ καὶ τῆς ἔδωσε ὅ,τι τοῦ εἶχε ζητήσει καὶ τὴν ἐπρόσταξε νὰ μὴν πάῃ μὲ τὶς χῆνες ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἀλλὰ νὰ κλειστῇ μέσα σ' ἕνα ὄντα τοῦ παλατιοῦ γιὰ νὰ λουστῇ καὶ ν' ἀλλάξῃ.

Ἐκείνη, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγή, τοῦ κλείστηκε μέσα σ' ἕναν ὄντα. ἔμπηξε κάτω τὸ μαχαίρι τῆς σφαγῆς, ἔβαλε στὸ μέρος τῆς καρδιᾶς της τὴν πέτρα τῆς ὑπομονῆς κι' ἄρχισε νὰ μοιρολογᾶ μὲ φωνὴ λυπητερή. Τὸ βασιλόπουλο ποὺ ἦταν κρυμμένο πίσω ἀπ' τὸν τοῖχο κι' ἔβλεπε μέσ' ἀπὸ μιὰ τρύπα, τὴν ἄκουσε νὰ λέῃ:

Δὲν ἤμουν ἐγὼ
ποὺ πετάραγα καὶ παράδερνα
τῆς ἐρημιᾶς, τῆς σκοτεινιᾶς,
χωρὶς νὰ ξέρω ποῦ πηγαίνω,
χωρὶς νὰ ξέρω τί θὰ γένω,
μέσ' στὰ θεριά, σ' ἀγρίμα,
μὲ πεῖνα καὶ μὲ γδύμνια.
Κανένας δὲ μὲ γνώριζε,
μόνον ἕνας λαγηνᾶς
μ'. ἔπιασε στὸ σπίτι του,
ἀλλὰ ἡ μοῖρα μου ἡ κακὴ
τοὔσπασε τὰ λαγήνια του,
γιατὶ μὲ κατάτρεχε
κι' ὅλο μὲ κυνήγαγε....

Σταμάτησε λίγο κι' ἔπειτα ἐξακολούθησε τὸ δρόμο της. Ὑστερα ἀπὸ κάμποσες ἡμέρες ἔφτασε σ' ἕναν τόπο, ὅπου

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΒΟΥΝΑ ΣΜΙΓΟΥΝ...

Στὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος, κάποιος φροσὲ ἐπροσκάλεσε τὴν ἴδια ὥρα καὶ τὴν ἴδια μέρα ὅλους τοὺς καμπούρηδες τοῦ Παρισιοῦ σὲ μιὰ ἐκκλησία «γιὰ κάποια ὑπόθεσι», ὅπως τοὺς ἔγραφε στὴ σχετική του πρόσκλησι. Πράγματι, τὴν ὥρα ἀκριβῶς ποὺ τοὺς εἶχε ὁρίσει, οἱ καμπούρηδες ἄρχισαν νὰ καταφθάνουν στὴν ἐκκλησία πρὸς μεγάλην ἔκπληξι τῶν γειτόνων, οἱ ὁποῖοι δὲν μποροῦσαν νὰ ἐννοήσουν σὲ τί ὠφείλετο ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ συρροὴ τόσων κακοφτιασιδένων ἀνθρώπων.

Οἱ συγκεντρωθέντες ἔφτασαν σιγὰ-σιγὰ ἔτσι τοὺς πεντακοσίους. Πέρασε κάμποση ὥρα ἔτσι, μὰ στὸ τέλος βλέποντας οἱ καμπούρηδες νὰ μὴν παρουσιάζεται κανείς, κατάλαβαν ὅτι τοὺς εἶχαν κοροϊδέψει.

—Ποιὸς νάναι αὐτὸς ὁ παλτὰνθρωπος, ἄρχισαν νὰ λένε μὲ θυμό, ποὺ μᾶς ἔπαιξε αὐτὸ τὸ ἄσχημο παιχνίδι...

—Φίλοι μου, τοὺς εἶπε τότε κάποιος συνάδελφός τους, ὅπιος καὶ νάταν αὐτός, θὰ ἤθελε νὰ ἀποδείξῃ πὼς, ἐνάντια στὴν παροιμία, καί... τὰ βουνὰ ἀκόμα μποροῦν καμμιὰ φορὰ νὰ σμίξουν...

Ἡ ἐξυπνη αὐτὴ παρατήρησις, σκόρπισε εὐθυμία στοὺς συγκεντρωμένους καμπούρηδες, οἱ ὁποῖοι ἀπεφάσισαν, μιὰ καὶ εἶχαν συγκεντρωθῇ ὅλοι, νὰ ἐκδράμουν σὲ καμμιὰ ἐξοχὴ γιὰ νὰ γλεντήσουν. Κι' ἔτσι ἡ φάρσα αὐτή, ποὺ θὰ μποροῦσαι νὰ ἔχῃ πολὺ ἄσχημα ἀποτελέσματα, κατέληξε σὲ γλέντι καὶ σὲ χορό.

λούθησε τὸ μοιρολόι:

Δὲν ἤμουν ἐγὼ
ποὺ νυχτοπερπάτησα
καὶ νυχτοτσακίστηκα
κι' ἤρθα ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ χώρα
σὲ μιὰ μαύρη κακὴ ὥρα
ποὺ ἤτανε μαρμαρωμένοι
καὶ στοὺς δρόμους ξαπλωμένοι,
κι' ἔκατσα καὶ διάβασα,
μαῦρα δάκρυα ἔχυσα
δυὸ μερόνυχτα σκυμμένη,
μὰ στὶς δυὸ ὧρες ὕστερνὰ
ἤρθεν ἡ κακὴ μου ἡ μοῖρα
καὶ μοῦ σφάλησε τὰ μάτια,
κι' ἔφτασε μιὰ μαύρη ἀράπα
καὶ μὲ πρόλαβε τὴ δόλια
κι' ἔγινε αὐτὴ βασίλισσα,
κι' ἐγὼ χηνοβοσκοῦ!...
Μαχαιράκι τῆς σφαγῆς,
στὴν καρδοῦλα μου ἡ μπῆς!...

Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἦταν ἕτοιμη νὰ σχοτωθῇ, τὸ βασιλόπουλο ποὺ παραφύλαγε πίσω ἀπ' τὴν τρύπα, ἀνοιξε βιαστικὰ τὴν πόρτα, ὥρμησε καὶ τῆς συγκράτησε τὸ χέρι. Τὴν ἔντυσε τότε βασιλικὰ φορέματα καὶ τὴν ὠνόμασε Βασίλισσα, κάνοντας γιὰ χάρι της μεγάλες γιορτὲς καὶ πανηγύρια. Ὅσο γιὰ τὴν κακὴ Ἀράπισσα, τῆς ἐχάρισε ἀπὸ συμπόνια τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἔστειλε νὰ φυλάῃ χῆνες.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ *εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας: **Περιοδικὸν «Οἰκογένεια». Ἀθῆνας 7, Ἀθήνας.***

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ FRANCESCO ZANI

Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ

—Εἶμαι εὐτυχισμένος ἢ ὄχι; Μ' ἔχει προδώσει τάχα ἡ γυναίκα μου ἢ ὄχι; Νὰ μιὰ τρομερὴ ἀμφιβολία, ποὺ γύρω ἀπὸ τὴ μέση της κι' ὁσφίγγοντάς την κοντά μου, ἄρχισα νὰ τῆς λέω παθητικά:

—Ὦ! ἂν ξέρατε πόσο σᾶς λατρεύω!...

—Μά, κύριε, ἐγὼ εἶμαι ἡ Κοττό!... μοῦ ἀπάντησε ἐκείνη χαμογελῶντας.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔμπαινε στὸ σαλονάκι ἡ Κέττυ καὶ βλέποντάς με νἀχω ἀγκαλιασμένη τὴν ἀδελφή της μοῦ εἶπε μὲ συγκατάβασι:

—Μὴν ἀνησυχῆτε, κύριε! Ἂν προτιμᾶτε τὴν **Κοττό, ἐγὼ ὑποχωρῶ!...**

Χωρὶς νὰ σᾶς τὰ πολυλογῶ, καθ' ὅλο τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ ἤμουνα ἀρραβωνιασμένος μὲ τὴν Κέττυ, διαρκῶς ἐπάθαινα παρόμοιες γκάφες!

Ἤλθε ἐπὶ τέλους ἡ ἡμέρα τῶν γάμων μας. Ἡ Κέττυ ἦταν ντυμένη στὸ κι' ἔτσι ἐπλησίασα τὴν Κέττυ μου, ἐπέρασα τὸ μπράτσο μου γύρω ἀπὸ τὴ μέση της καὶ σφίγγοντάς την κοντά μου, ἄρχισα νὰ τῆς λέω παθητικά:

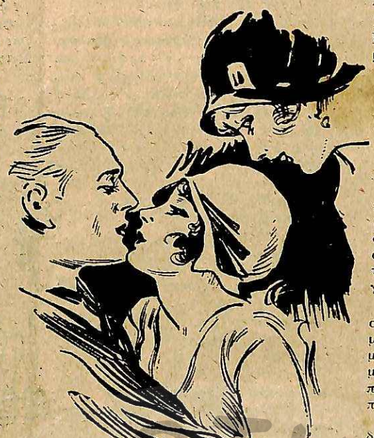

Βλέποντάς με ἡ Κέττυ νἄχω ἀγκαλιασμένη τὴν ἀδελφή της, μοῦ εἶπε μὲ συγκατάβασι...

—Ὦ! ἂν ξέρατε πόσο σᾶς λατρεύω!...

—Μά, κύριε, ἐγὼ εἶμαι ἡ Κοττό!... μοῦ ἀπάντησε ἐκείνη χαμογελῶντας.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔμπαινε στὸ σαλονάκι ἡ Κέττυ καὶ βλέποντάς με νἀχω ἀγκαλιασμένη τὴν ἀδελφή της μοῦ εἶπε μὲ συγκατάβασι:

—Μὴν ἀνησυχῆτε, κύριε! Ἂν προτιμᾶτε τὴν **Κοττό, ἐγὼ ὑποχωρῶ!...**

Χωρὶς νὰ σᾶς τὰ πολυλογῶ, καθ' ὅλο τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ ἤμουνα ἀρραβωνιασμένος μὲ τὴν Κέττυ, διαρκῶς ἐπάθαινα παρόμοιες γκάφες!

Ἤλθε ἐπὶ τέλους ἡ ἡμέρα τῶν γάμων μας. Ἡ Κέττυ ἦταν ντυμένη στὸ κι' ἔτσι ἐπλησίασα τὴν Κέττυ μου, ἐπέρασα τὸ μπράτσο μου γύρω ἀπὸ τὴ μέση της καὶ σφίγγοντάς την κοντά μου, ἄρχισα νὰ τῆς λέω παθητικά:

Ἱστορίες τοῦ χωριοῦ ὑπὸ Στεμ Στεμ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΔΕΝΔΡΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

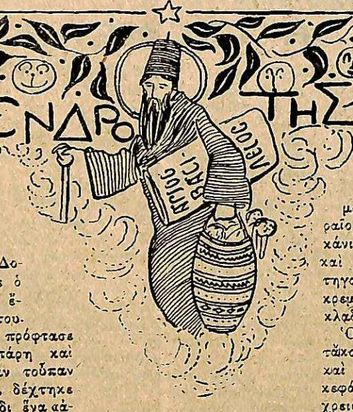

ΗΤΑΝ μιὰ ἤσυχη βραδυὰ τοῦ στουγεννιάτικά του ψώνια. Λίγο ἀκόμα καὶ δὲν θὰ πρόφταινε. Δοξασμένος νὰ εἶνε ὁ Θεός, ὅπου τὸν ἔφερε στὴν ὥρα του. Τώρα ὅλα τὰ πρόφτασε καὶ ἤρθε νὰ πάρη καὶ κρασί. Κι' ὅταν τοὔπαν νὰ τὸν κεράσουν, δέχτηκε νὰ πάρη στὸ πόδι ἕνα ἀποσταμένον, γιατὶ ξεκλειδώθηκε. Τράβηξε κουπὶ τοὺ ἔσχισε τὴ θάλασσα. Χρονιάρα ἡμέρα ν' ἀφήση χωρὶς φώνια τὸ σπίτι του! Τὸ εἶχε ἁμαρτία, τὸ εἶχε γρουσουζιά!... «Ἂς εἶνε! Μὲ τὶς ὑγειὲς σας ἡ χρόνια πολλά!... Φέρε κι' ἕνα ἑκατοστάρικι ἀπὸ μένανε!»

Κι' αὐτό, ἄ! ὄχι γιὰ νὰ ξεῦπορεωθῆ, ἀλλὰ ἴτσι γιὰ νὰ εὐχηθοῦν τὴ χρονιάρα ἡμέρα!... Καὶ βρῆκε κι' ἕνα χοιρίδι πρώτης τάξεως. Μοναχός του θὰ τὸ ψήση στὴ φωτιά, ποὺ θὰ λιγουριάσουν ὅλοι οἱ καλλικαντζάροι!... Ἀλήθεια, παρ' ὀλίγο νὰ λησμονήση καὶ τὰ μπιζελομπίδια γιὰ τὸ δέντρο.

—Ποιὸ δέντρο;

—Ὁ Δήμος κάνει δέντρο γιὰ τὴν Πρωτοχρονιὰ καὶ τοῦ ἔφερα κουτιὰ μὲ ἄστρα καὶ χρυσόχαρτο ἀπὸ τὴν Πάτρα. Ἔλες ἐκεῖ καλὰ πού τὸ θυμήθηκα... Καλή σας νύχτα καὶ χρόνια πολλὰ καὶ αὐριο μὲ ὑγεία!

—Παρομοίως.

Τότε ὅλοι θυμηθήκανε νὰ ποῦν καὶ γιὰ τὸ δέντρο, γιὰ τὴ νέα μόδα, ὅπου εἰσήχθη στὸ χωριό.

—Δὲν εἶνε χριστιανικό, φράγκικο ἀντέτι εἶνε, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἅγιγμο, εἶπε ὁ κυρ Μιχάλης ὁ Κυφίδας, ἀπόστρατος ἀνθυπασπιστὴς τοῦ ὁλικοῦ πυροβολικοῦ, τοῦ ἄλλατε ποτέ... Καὶ ἡμεῖς ἐκάναμε ἕνα, μιὰ φορά, στὴ Λάρισσα μὰ ἦταν ὡραῖο! Ὅλο λουκάνικα, κεφτέδες καὶ παρασήκοτα τηγανητὰ εἴχαμε κρεμασμένα στὰ κλαδιά του!...

Ὁ ταβερνιάρης τάκουγε ὅλ' αὐτὰ καὶ κούναγε τὸ κεφάλι του. Τί χρειάζονται τὰ προτιμοῦσε νὰ γυρίσουν τὰ νταούλια καὶ νὰ ποῦνε τὰ Χριστούγεννα, στὰ σπίτια, στὶς ταβέρνες καὶ τὶς γειτονιές...

—Νὰ σκούξη λίγο ἡ ψιλὴ ἡ καραμοῦζα καὶ νὰ καταλάβης γιορτή... Τί τὰ θέλεις τὰ δέντρα, τὶς κορδέλλες καὶ τὰ κουφέτα, σὰν νὰ εἴμαστε μαθήτριες!

—Καὶ ὅμως χρειάζονται κι' αὐτά. Τὰ ἔχουν σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη.

—Δὲν σοῦ λέω, ἀλλὰ ἐμένα δὲν μ' ἀρέσουν, εἶπε καὶ ὁ Γιαλιλῆς, ἀπόστρατος Πταισματοδίκης. Ἔχω πικράν πεῖρα τῶν δέντρων τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ἀπὸ τότε ποὺ ἤμουνα μικρὸ παιδί...

Ὅλοι γυρίσανε καὶ τὸν κυττάξανε μὲ περιέργεια.

—Πῶς; Καὶ ποῦ; Ἔκαμες στὸ Παρίσι;

—Βρὲ ποιὸ Παρίσι!... Νά, ἐδῶ, στὸν Ἔπαχτο!...

—Στὸν Ἔπαχτο!... Γύρτζαν «δέντρο» πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν; Πῶς καὶ ποῦ;

—Νά, ἐδῶ παραπάνω, στὸ περιβόλι τῆς Βασιλικῆς τῆς Πάσχενας, στὴ βούτσ τῆς Ἀϋτάντενας κοντά.

—Ἦταν λοιπὸν τόσο πολιτισμένος μιὰ φορὰ ὁ Ἔπαχτος!

—Καὶ κάτι παραπάνω! Ἦταν καὶ τότε μιὰ βραδυὰ σὰν τὴν ἀποψινή. Καθαρὸς ὁ οὐρανός, φεγγάρι ποὺ ἦταν σὰν μέρα καὶ θάλασσα μπουνάτσα-λάδι, φύλλο δὲν ἐσειότανε στὶς πορτοκαλλιὲς καὶ φέγγανε,

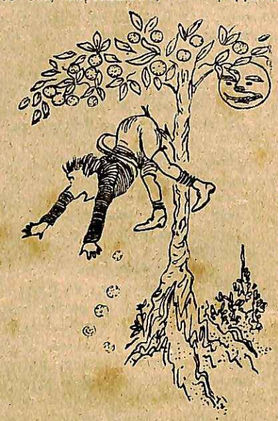

—Ἐμεινα τόση ὥρα κρεμασμένος στὸ δέντρο!...

θαρρεῖς, τὰ πορτοκάλλια. Ὅλοι οἱ δικοί μου τοιμαστῆκαν γιὰ τὴν ἐκκλησιά. Ἐγώ, ὥς νὰ ντυθῶ καὶ νὰ νιφτῶ καὶ νὰ φορέσω καὶ τὰ γιορτινά μου ροῦχα, λιγάκι ἀργοπόρησα. «Καλά, μοῦ λένε, ἔρχεσαι ἐσὺ μὲ τὸν Νικάκη». Ὁ Νικάκης ἦταν τὸ παιδὶ μιᾶς γρηᾶς, ποὺ καθόταν στὸ κάτω πάτωμα, τὸ ἰσόγειο, ἀπὸ τὸ σπίτι μας. Καθώς διαβαίναμε ἀπὸ τὸ στενὸ τῆς Πέπας, νά μπρὸς μας τὰ πορτοκάλλια τῆς Βασίλως! Φάνταζαν ἀπάνω ἀπὸ τὴ μάντρα σὰν πρόσωπα στρογγυλὰ καὶ γελαστά, ποὺ ἔσκυβαν καὶ μᾶς καλοῦσαν μέσα ἀπὸ τὰ πλατειὰ τὰ φύλλα τους.

—Ἔ, μοῦ λέει ὁ Νικάκης, ἡ Βασίλω θὰ πῆγε στὴν ἐκκλησιά. Τί λές; Κάνουμε μιὰ ἔφοδο; Γιὰ κύτταξέ τα, σὰν νὰ μᾶς κυττάζουν.

—Κάθησε, τοῦ εἶπα ἀπὸ κάτω σύ, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ τὰ ρίχνω ἀπὸ πάνω.

Σκαρφάλωσα στὴ μάντρα, πιάστηκα στὴν πορτοκαλλιά, καί, ἐπειδὴ ἦταν σκοτάδι μέσα στὰ φύλλα καὶ δὲν ἔβλεπα καλά, προχώρησα στὰ ξεκλώνκρα ποὺ φωτιζόντουσαν ἀπὸ τὸ φεγγάρι. Μὰ μόλις ἄρχισα καὶ ἔκοψα κάμποσα, κρύα-κρύα καθώς ἦταν καὶ βαρειά, νά καὶ ξαμολιέται τὸ σκυλὶ τῆς Βασίλως ἀπὸ πάνω... Κυττάζω, Ὁ Νικάκης ἔφυγε. «Στάσου, βρὲ Νικάκη, καὶ περίμενε!» Ποῦ αὐτός! Κάνω ταραγμένος νὰ κατέβω, γλίστρησα ἀπὸ τοὺς ἴσκιους ποὺ ἔρριχνε μέσα στὰ κλαριὰ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, παραπατῶ, γκρεμίζουμαι!

... Καὶ τὸ σκυλὶ νὰ χάσκη ἀπὸ κάτω!

... Μὰ καθὼς γκρεμιζόμουνα, ἕνας κομμένος κλάδος, τρυπάει τὸ πανταλόνι μου καὶ μένω ἔτσι κρεμασμένος στὸ δέντρο, σὰν φασουλῆς Πρωτοχρονιάτικος καὶ μὲ τὶς τσέπες φουσκωμένες ἀπὸ πορτοκάλλια...

Θὰ ἔμεινα ὥρα πολλὴ ἐκεῖ, ὡς ὅτου κάτι χριστιανοί, ποὺ πέρασαν, κι' ἄκουσαν τὶς φωνές μου, μὲ ξεκρέμασαν... Τὰ ροῦχα μου ἦταν κουρέλλια.

—Καὶ ἔπειτα;

—Τί ἔπειτα; Ὅλοι ἔφαγαν ραβανὶ καὶ μπακλαβᾶ ἐκεῖνες τὶς γιορτὲς καὶ ἐγὼ ἔφαγα τὸ ξύλο τῆς χρονιᾶς μου!...

Νὰ γιατὶ ἀποφεύγω πάντα τὰ δέντρα τὰ Χριστουγεννιάτικα καὶ τὴ Πρωτοχρονιὰς καὶ μάλιστα ὅταν τοὺ κρεμοῦν καὶ χρυσωμένα πορτοκάλλια Νομίζω πὼς εἶνε ἡ πορτοκαλλιὰ τῆς Πάσχενας, μὲ τὰ πορτοκάλλια της τὰ χρυσωμένα ἀπὸ τὸ φεγγάρι, πὼς κρεμοῦμαι ἀπὸ τὰ κλαδιὰ σὰν στολισμένος φασουλῆς κι' ἀρχίζω νὰ αἰσθάνουμαι, στὸ πῶμα μου, τὸ ξύλο ὅπου εἶχα φάει!...

...Μὰ εἶχα φάει τῆς χρονιᾶς μου!

—Ὤχ, ἀδερφέ, μακάρι νὰ ξαναγινόσουνα παιδὶ καὶ ἂς ἔτρωγες τὸ ξύλο ὅλης τῆς ζωῆς σου, εἶπε ὁ Κυφίδας ἀποφθεγματικῶς καὶ ἄπλωσε τὴν κορσοκανάτα στὸν κάμπλα νὰ φέρη ἄλλη μισὴ ὀκᾶ «στὰ ὅλα!»

Καὶ ἡ συζήτησις ξαναόγιασε, ἀλλ' ὄχι πλέον γιὰ τὰ δέντρα!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

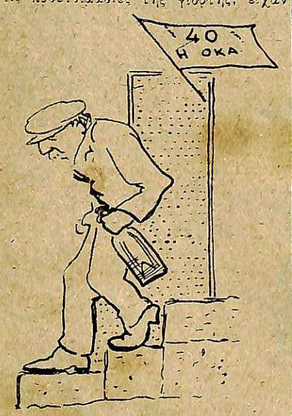

Κατεβαίναν νὰ γεμίσουν τὶς χιλιάρες...

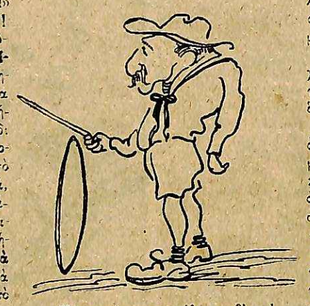

—Νὰ γινόμουνα πάλι παιδὶ κι' ἂς ἔτρωγα τὸ ξύλο τῆς χρονιᾶς μου...

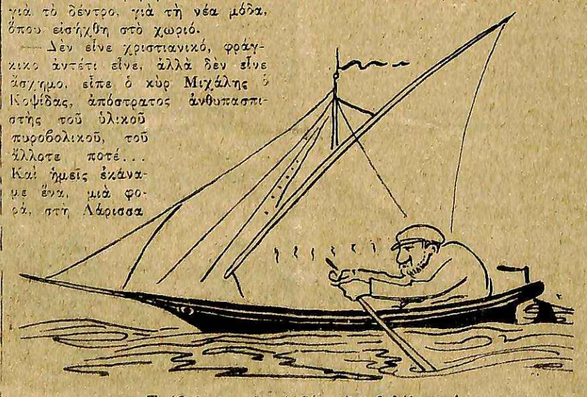

—Τράπεζα κουπὶ ποὺ βάγγησεν ἡ θάλασσα!...

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Ὁ βασιλεὺς Καζιμὴρ εἶχε μεγάλη μανία μὲ τὰ τυχερὰ παιγνίδια, στὰ ὁποῖα ἀφιέρωνε τὶς περισσότερες ὧρες τῆς ἡμέρας του. Μιὰ μέρα, καθὼς ἔπαιζε μ' ἕναν συγγενή, τὰ χαρτιὰ τὸν εὐνοοῦσαν ἐξαιρετικὰ καὶ ὅλο κέρδιζε.

Ὁ ἀντίπαλός του, ὁ ὁποῖος ἔχανε διαρκῶς, ἁπάνω σὲ κάποια φιλονεικία τους, καθὼς ἦταν ἐξερεθισμένος ἀπὸ τὸ ἐξακολουθητικὸ γάσιμό του, τὸν ἐρράπισε.

Τὸ δικαστήριο, στὸ ὁποῖο προσήχθη τότε ὁ εὐγενής, ἐχαρακτήρισε τὴν πρᾶξι του ὡς ἀσέβεια κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως καὶ τὸν κατεδίκασε εἰς θάνατον.

Ὁ βασιλεὺς ὅμως ἔσπευσε νὰ ἀκυρώση τὴν ἀπόφασι αὐτὴ καὶ νὰ ἀθωώση τὸν εὐγενῆ μὲ τὴν ἀκόλουθη δικαιολογία:

—Ὁ ἄνθρωπος, εἶπε, ἤθελε νὰ ἐκδικηθῆ τὴν τύχη του καὶ ἀπὸ παρεξήγησι ἐρεθίσθηκε βάναυσα πρὸς τὸν βασιλέα του. Κατὰ βάθος δὲν εὐθύνεται σὲ τίποτε, ἐπειδὴ παρασύρθηκε ἀπὸ τὸ πάθος του. Ὁ φταίχτης εἶμαι ἐγώ, ὁ ὁποῖος δίνω τὸ κακὸ παράδειγμα καὶ παρασύρω τοὺς αὐλικούς μου στὴν καταστροφή.

Καὶ ὁ μανιώδης ὡς τότε χαρτοπαίκτης βασιλεὺς ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα δὲν ξανάπιασε στὰ χέρια του χαρτιά.

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΥΡΜΗΓΚΙΩΝ

Σὲ τί ἀσχολοῦνται τὰ μυρμήγκια. Ὁμοιότητες μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ μυρμηγκοφωλιές. Ἡ ἀμαζόνες καὶ ἡ ἐργάτιδες. Τὰ πειράματα ἑνὸς φυσιοδίφου. Ἡ φυτόψειρες ἢ ἡ... ἀγελάδες τῶν μυρμηγκιῶν. Ἡ γλῶσσα τους καὶ ἡ συνήθειές τους κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν διαφόρων φυσιοδίφων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν ὑπομονὴ νὰ παρακολουθήσουν καὶ νὰ μελετήσουν ἀπὸ κοντὰ τὴ ζωὴ τῶν μυρμηγκιῶν, ὑπάρχουν σ' ὅλον τὸν κόσμο 1.200 περίπου εἴδη μυρμηγκιῶν. Ἀπὸ τὰ μυρμήγκια αὐτὰ ἄλλα εἶνε μαῦρα, ἄλλα κόκκινα, ἄλλα σταχτιά, ἄλλα αἱματόχρωμα κλπ.

Τὰ μυρμήγκια ἀποτελοῦν ὁλόκληρη κοινωνία, θαυμαστὴ γιὰ τὴν τάξι της καὶ ἀξιοζήλευτη γιὰ τὴν ὀργάνωσί της. Οὔτε στιγμὴ δὲν κάθονται ἄεργα, ἀλλὰ διαρκῶς εἶνε ἀπασχολημένα μὲ κάτι. Χτίζουν κατοικίες, ἀνοίγουν δρόμους, κατασκευάζουν σήραγγες, καλλιεργοῦν ἀγρούς, σχηματίζουν στρατιωτικὰ σώματα, πολεμοῦν μὲ τοὺς ἐχθρούς των, ἀποκομίζουν λάφυρα, συλλαμβάνουν αἰχμαλώτους κτλ. κτλ. Μὲ δυὸ λόγια, ἔχουν ὅλα τὰ προτερήματα καὶ ὅλα τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπίσης ὅπως οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι καὶ τὰ μυρμήγκια εἶνε κι' αὐτὰ ἀγαθά, κακά, σκληρά, φιλεύσπλαγχνα, φιλάργυρα, γενναιόδωρα, ὀκνηρά, ὁρατήρια. Κάποτε μάλιστα διατηροῦν καὶ κοπάδια ἀπὸ κάτι παράξενα τῶν φυτῶν γιὰ νὰ τά... ἀρμέγουν!

Κάθε κατοικία μυρμηγκιῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ τριάντα ἕως σαράντα πατώματα, χτισμένα τὸ ἕνα πάνω ἀπ' τὸ ἄλλο, ἀπ' τὰ ὁποῖα δὲν λείπουν οὔτε ἡ ἀποθῆκες, οὔτε οἱ διάδρομοι. Τὶς κατοικίες τους αὐτές, τὶς χτίζουν ἢ μέσα στὴ γῆ, ἢ στὶς κουφάλες τῶν δέντρων ἢ στὸ κοίλωμα καμμιᾶς μεγάλης πέτρας.

Κάθε φωλιὰ ἔχει ἔμπρος μιὰ μικρὴ εἴσοδο, ἡ ὁποία κλείνει κάθε βράδυ, καθὼς καὶ ὅταν βρέχη, κι' ἔτσι τὸ ἐσωτερικὸ τῆς κατοικίας παραμένει πάντοτε στεγνό.

Ἡ τροφὴ τῶν μυρμηγκιῶν ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ διάφορες ζαχαρώδεις οὐσίες, ὅπως εἶνε οἱ καρποί, τὰ γλυκίσματα, τὸ μέλι κλπ. Ἐπίσης πολὺ τοὺς ἀρέσουν καὶ τὰ σκοτωμένα πουλιά, τῶν ὁποίων εὑρίσκουν νοστιμώτατο τὸ κρέας.

Μόλις φτάση ἡ ἀνοιξις, ὅλα τὰ φτερωτὰ μυρμήγκια, ἀρσενικὰ καὶ θηλυκά, βγαίνουν ἀπ' τὶς φωλιές των καὶ πετοῦν στὸν ἀέρα. Μετὰ τὸν ἐναέριο αὐτὸ περίπατο γυρίζουν στὶς φωλιὲς μονάχα τὰ θηλυκά, χωρὶς τὰ ἀρσενικά. Λύτὰ πηγαίνουν ἀλλοῦ, νὰ βροῦν τὴν τύχη τους καὶ νύφες...

Τὰ θηλυκὰ αὐτὰ μυρμήγκια, τὰ ὁποῖα ἀπολαύουν ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων ἐκ μέρους τῶν ἄλλων, γεννοῦν ὁλόκληρες χιλιάδες αὐγῶν. Μόλις τὰ αὐγὰ ἐκκολαφθοῦν, παραλαμβάνουν τὰ μικρὰ ἔντομα ἡ ἐργάτιδες, ἡ ὁποῖες παρακολουθοῦν μὲ ἀφοσίωσι τὴν ἀνάπτυξί τους καὶ τοὺς χρησιμεύουν ὡς πρῶτοι ὁδηγοὶ στὴ ζωή.

Ὑπάρχει ἕνα πολὺ περίεργο εἶδος μυρμηγκιῶν, ἡ λεγόμενες ἀμαζόνες, ἡ ὁποῖες οὔτε τὰ πόδια τους δὲν ξέρουν νὰ μεταχειρισθοῦν, ἀγνοοῦν δηλαδὴ καὶ τὸ βάδισμα. Ὡστόσο, ἡ καϋμένες ἡ ἐργάτιδες πάλι, γιὰ νὰ μὴν πεθάνουν ἀπὸ τὴν πείνα κι' ἀπ. τὸ κρύο ἡ ἀμαζόνες, ἀναγκάζονται νὸ τὶς πηγαίνουν στὸ στόμα τὴν τροφὴ καὶ νὰ τὶς μεταφέρουν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο.

Ὁ περίφημος φυσιοδίφης Οὐμπέρ, ὁ ὁποῖος ἀφιέρωσε ὅλη του τὴ ζωὴ

στὴ μελέτη τῶν μυρμηγκιῶν, διηγεῖται ὅτι εἶχε κλείσει κάποτε μέσα σ' ἕνα κουτὶ μερικὲς ἀμαζόνες μαζὺ μὲ πολλὰ μικρὰ μυρμήγκια, ἀσχημάτιστα ἀκόμα. Ἡ ἀμαζόνες ὅμως ὄχι μονάχα γιὰ τὰ μικρὰ μυρμήγκια δὲν ἐφρόντισαν νὰ θρέψουν, ἀλλ' οὔτε ἔλαβαν τὸν κόπο νὰ φᾶνε κι' ἡ ἴδιες, μαλώνοτι εἶχαν μπροστά τους ἑτοίμες ἕνα κομμάτι ζάχαρι!

Ὁ φυσιοδίφης ἔπειτα ἔβαλε στὸ ἴδιο κουτὶ τρεῖς ἐργατίδες. Σὲ διάστημα λοιπὸν ὀλίγων ὡρῶν, χάρις στὴν παρουσία τους, ὅλα ἐκεῖ μέσα εἶχαν μεταβάλει ὄψι. Τὸ κουτὶ καθαρίστηκε, τὰ μικρὰ τροφοδοτηθήκαν καὶ τοποθετηθῆκαν μία περισσότερη ἀσφάλεια κάτω ἀπὸ ἕνα πετραδάκι καὶ ὅλα ἐλαμψαν ἀπὸ τὴ νοικοκυρωσύνη. Καί, σὰν νὰ μὴν ἔφταναν ἡ ἄλλες φροντίδες, ἡ ἐργατίδες ἔλαβαν ἐπὶ πλέον πρόνοια καὶ γιὰ τὶς στουγγωλοκαθισμένες ἀμαζόνες, ἡ ὁποῖες θὰ πέθαιναν ἀπὸ τὴν πείνα.

Ἕνα ἄλλο εἶδος μυρμηγκιῶν εἶνε καὶ οἱ λεγόμενοι στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ἀποζοῦν κυρίως ἀπὸ λεηλασίες καὶ διαπραγές. Χωρὶς νὰ τοὺς δοθῆ καμμιὰ ἀφορμή, ἐπιτίθενται κατὰ τῶν γειτόνων των, ἁρπάζουν τὰ μικρὰ των καὶ ὅταν μεγαλώσουν τὰ χρησιμοποιοῦν ὡς... δούλους των!

Ὡστόσο, χωρὶς τὴν ἐργατίδα, θὰ ἔλειπε κάθε νοικοκυριὸ καὶ θὰ ἐβασίλευε ἡ μεγαλύτερη ἀναταστασία στὶς κοινωνίες τῶν μυρμηγκιῶν. Ἡ ἐργάτις μεγαλώνει τὰ νεογνά, καταγίνεται μὲ τὸ σιγύσισμα τοῦ σπιτιοῦ καὶ προνοεῖ γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν φτερωτῶν ἀδελφῶν της, οἱ ὁποῖοι ποτὲ δὲν ἐργάζονται. Αὐτὴ ἐπίσης ἐκτελεῖ χρέη οἰκονόμου γιὰ ὅλο τὸ συνοικισμό, τοῦ ὁποίου ἐξασφαλίζει τὴν τροφή, αὐτὴ χτίζει τὶς νέες κατοικίες, αὐτὴ θερίζει τοὺς ἀγρούς, αὐτὴ φυλάει τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν παρασίτων, τὰ ὁποῖα λέγονται φυτόψειρες, αὐτὴ βρίσκεται πρώτη στὴ γραμμὴ μόλις γίνη πόλεμος...

Καὶ δὲν παραπονεῖται καθόλου γι' ὅλες αὐτὲς τὶς βαρειὲς ἀσχολίες της. Ἀπεναντίας φαίνεται εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν τύχη της· καὶ ἐκτελεῖ μὲ εὐσυνειδησία τὸν προορισμό της...

Ἂς ποῦμε τώρα δυὸ λόγια καὶ γιὰ τὶς φυτόψειρες. Ἡ φυτόψειρες εἶνε κάτι μικρὰ μαῦρα παράσιτα, τὰ ὁποῖα εἶνε κολλημένα συνήθως ἀπάνω στὶς τριανταφυλλιὲς στὶς κουφοξυλιὲς καὶ σὲ μερικὰ ἄλλα ἥμερα φυτά.

Τὰ μυρμήγκια λοιπόν, μόλις ἀντιληφθοῦν αὐτὰ τὰ παράσιτα ἁπάνω σὲ κανένα φυτό, ἀνεβαίνουν βιαστικά, τὰ πλησιάζουν μὲ τρόπο, κάνουν πὼς κουβεντιάζουν μαζύ τους κι' ἔπειτα... τὰ γλύφουν. Ὁ σκοπὸς τῶν εἶνε νὰ ρουφήξουν ἀπ' τὴν ἄκρη τῆς κοιλιᾶς των μιὰ μικροσκοπικὴ σταγόνα ἑνὸς ὑγροῦ ποὺ ὑπάρχει σ' αὐτές, ἐξαιρετικὰ νόστιμου γι' αὐτά.

Σὲ μερικοὺς συνοικισμοὺς μάλιστα ὑπάρχουν φυτόψειρες, ἡ ὁποῖες διαμένουν μονίμως ἐκεῖ. Εἶνε διαρκῶς κατάφορτες ἀπὸ τὸ γλυκύτατο αὐτὸ ὑγρὸ καὶ ἀποτελοῦν τρόπον τινὰ τὶς... ἀγελάδες τοῦ συνοικισμοῦ. Ὅταν παρατῆ ἀνάγκη, ἡ ἐργάτιδες σπεύδουν νὰ τὶς ἀρμέξουν κι' ἔτσι ἐξασφαλίζεται ἡ τροφή.

Φαίνεται ὅτι τὰ μυρμήγκια ἔχουν δική τους γλῶσσα, μὲ τὴν ὁποία συνεννοοῦνται περίφημα, χάρις στὶς κεραῖες ποὺ ἔχουν στὸ κεφάλι τους.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΟΥΛΤΑΝΩΝ

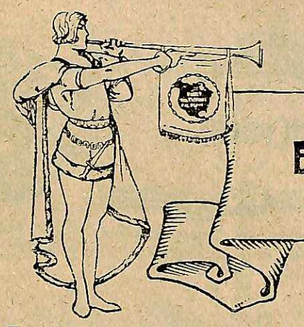

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

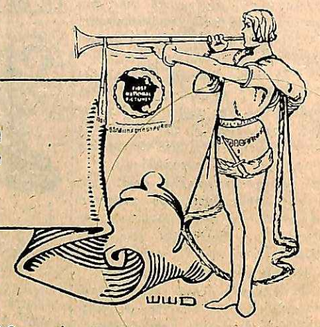

Ὁ ἔρως τοῦ Μωχαμὲτ καὶ τῆς Ἑλένης Κομνηνῆς. Ἡ γέννησις τοῦ Γιαγιᾶ. Ὁ Μωχαμὲτ Σουλτάνος. Οἱ φόβοι τῆς Ἑλένης γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ της. Ἡ δραπέτευσις. Στὴ Θεσσαλονίκη. Ἡ περιπέτειες τοῦ Γιαγιᾶ. Ἡ περιπλάνησίς του στὰ Βαλκάνια. Μεταμφιεσμένος στὴν Κωνσταντινούπολι. Ὁ πιστὸς εὐνοῦχος. Τὸ ὄνειρο τοῦ Γιαγιᾶ νὰ γίνη Σουλτάνος κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Α'.

Στὰ Σουλτανικὰ χρονικὰ τῆς Τουρκίας ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκόλουθη ἱστορία, ποὺ φαίνεται σὰν μυθιστόρημα, καὶ ὅμως εἶνε ἀληθεστάτη.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 16ου αἰῶνος ἡ νεαρὸς καὶ ὡραῖος διάδοχος τοῦ τότε Σουλτάνου Μουράτ τοῦ Γ', Μωχαμέτ, ἀγάπησε μιὰ εὐγενικιὰ καὶ παγνέμορφη Ἑλληνίδα, τὴν Ἑλένη Κομνηνή, καταγομένην ἀπὸ τὸν περιφανῆ οἶκο τῶν παλαιῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων. Ἡ Ἑλένη τοῦ ἀντεπέδωσε τὴν ἀγάπη, ἀνῆκε τὴν οἰκογένειά της καὶ τὴ θρησκεία της γιὰ χάρι του καὶ μπῆκε στὸ χαρέμι τοῦ διαδόχου ὡς νόμιμη γυναίκα του μὲ τὸ ὄνομα Λαλπαρές, ποὺ σημαίνει «χείλη ἀπὸ ρουμπίνια». Καὶ στὶς 23 Ὀκτωβρίου 1585 ἡ Τουρκομένη Ἑλληνίδα γέννησε ἀγόρι, τὸ ὁποῖο ὁ πατέρας του ὠνόμασε Γιαγιά!

Ὁ Μωχαμὲτ ὑπηρετοῦσε τότε ὡς διοικητὴς τῆς Μαγνησίας. Ἦταν βέβαια ὁ διάδοχος τοῦ Θρόνου, ἀλλὰ ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι μνηστῆρες ποὺ ἐρωτοτροποῦσαν γὰ κυβερνήσουν τὴν Τουρκία. Στὰ 1595—δέκα χρόνια μετὰ τὴ γέννησι τοῦ Γιαγιᾶ—ἡ Βαλιδὲ Σουλτάνα (δηλαδὴ ἡ βασιλομήτωρ), ἔστειλε κρυφὰ στὴ Μαγνησία ἄνθρωπό της στὸ Μωαχέτ, νὰ τοῦ ἀναγγείλη τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του Μουράτ Γ' καὶ νὰ τὸν φέρη γρήγορα καὶ κρυφὰ στὴν Κωνσταντινούπολι. Ἔτσι κι' ἔγινε. Ὁ Μωχαμὲτ ἔφτασε στὴν Πόλι καὶ τότε μονάχα ὁ λαός, ὁ στρατὸς καὶ οἱ γενίτσαροι ἔμαθαν πρῶτα τὸ θάνατο τοῦ Σουλτάνου τους καὶ δεύτερον ὅτι ἀνεκηρύχθη νέος Σουλτάνος Μωχαμὲτ ὁ Γ'. Ἡ ἔξυπνη Βαλιδέ, ἀκόμα καὶ ἀπ' αὐτὸν τὰ Μεγάλο Βεζύρη εἶχε ἀποκρύψει, ὡς στὴ στιγμὴ ἐκείνη, τὸ θάνατο τοῦ γυιοῦ της.

Ἀλλ' ὁ ἀποθανὼν Σουλτάνος εἶχε καὶ ἄλλους γυιούς. Ἡ πρώτη λοιπὸν φροντίδα τοῦ Μωχαμὲτ Γ' ἦταν νὰ... θανατώση τοὺς 19 ἀδελφούς του γιὰ ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ κάθε ἀνταγωνιστὴ καὶ νὰ στερεωθῆ στὸ θρόνο του.

Στὴν ἱστορία τῆς Σουλτανικῆς Αὐλῆς τέτοιες δολοφονίες ἦσαν πράξεις συνηθισμένες... Ἔπειτα, ὁ νέος Σουλτάνος ἔστειλε στὴ Μαγνησία ἀντιπροσώπους του συνοδευομένους ἀπὸ πολλοὺς εὐνούχους, γιὰ νὰ φέρουν τὸ χαρέμι του. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὅμως ὁ δεκαετὴς Γιαγιᾶς ἦταν ἄρρωστος ἀπὸ βλογιὰ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ταξευδεύση. Ἔμεινε λοιπὸν στὴ Μαγνησία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησι τῆς μητέρας του κι' ἑνὸς εὐνούχου ὀνόματι Χασάν.

Ἡ Σουλτάνα Ἑλένη ἡ Λαλπαρές, ἴμα ἔμαθε ὅτι ὁ ἄντρας της ἔσφαξε τοὺς δεκαεννέα ἀδελφούς του, ἔφριξε. Καὶ πολὺ σωστὰ σκέφθηκε ὅτι τὸ ἴδιο μποροῦσε νὰ πάθη μιὰ μέρα καὶ ὁ γυιός της μέσα στὸ αἱματόδοχτο κεῖνο παλάτι. Ἡ ὁμαδικὲς ἐκείνες δολοφονίες κατετάραξαν τὴν ψυχὴ τῆς Ἑλληνίδος. Καὶ ἀποφάσισε νὰ φύγη, παίρνοντας μαζὶ καὶ τὸ παιδί της, γιὰ νὰ τὸ προφυλάξη ἀπὸ παρόμοιο τραγικὸ θάνατο.

Στὸ σκοπό της αὐτὸν βοήθησε καὶ ἡ τύχη, γιατὶ τὴν ἡμέρα ποὺ ἀρρώστησε ὁ Γιαγιᾶς, ἓν' ἄλλο παιδὶ τῆς ἴδιας ἡλικίας, πέθανε στὴ Μαγνησία ἀπὸ βλογιά. Ὁ εὐνοῦχος Χασάν, ποὺ εἶχε δεχθῆ νὰ βοηθήση τὰ σχέδια τῆς Ἑλένης, ἔκλεψε τὸ πτῶμα τοῦ ξένου παιδιοῦ, τὸ ἔβαλε στὸ κρεββατάκι τοῦ Γιαγιά κι' ἔτσι ἔκανε ὅλους νὰ πιστέψουν ὅτι ὁ γυιὸς τοῦ Σουλτάνου πέθανε!... Στὸ μεταξύ, ἡ Ἑλένη καὶ ὁ μικρὸς Γιαγιᾶς, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν πιστό τους Χασάν, ἔφυγαν νύχτα ἀπὸ τὴ Μαγνησία, πῆγανε στὴ Σμύρνη καὶ ἀπὸ κεῖ, μὲ Ἑβραϊκὸ καράβι, στὴ Θεσσαλονίκη.

Ὅταν ὁ νέος Σουλτάνος ἔμαθε τὴν ἐξαφάνισί τους, ἐκατάλαβε ὅτι τὸν ἐχορόϊδεψαν καὶ ὠργίσθηκε πολύ. Γιὰ νὰ ξεθυμάνη, διέταξε νὰ ξεθάψουν τὸ ξένο παιδὶ ἀπὸ τὸν αὐτοκρατορικὸ τάφο τῆς Μαγνησίας καὶ νὰ τὸ ρίξουν στὰ σκυλιά!...

***

Στὴ Θεσσαλονίκη ζοῦσε ἀκόμα τὸν καιρὸ αὐτό, ὁ γέρο-Κομνηνός, ὁ πατέρας τῆς Ἑλένης, ἔχοντας γιὰ παρηγοριά του τὴ δευτερότοκή του κόρη Ἀνθῆ. Ἡ Ἑλένη μὲ τὸ γυιό της πῆγε στὸ πατρικό της σπίτι καὶ ἔπεσε στὰ πόδια του.

—Πατέρα μου, ἁμάρτησα, συχώρεσέ με!

—Ἐγὼ σὲ συγχωρῶ, κόρη μου, ἀπαντᾶ ὁ γέρος συγκινημένος. Παρακάλεσε ὅμως τὸ Θεὸ νὰ σὲ συγχωρήση κι' Ἐκεῖνος!

Μὲ συντριμμένη ἀπὸ τὴ μεταμέλεια καρδιά, ἡ Τουρκομένη Ἑλληνίδα πηγαίνει στὸν τότε ἀρχιεπίσκοπο τῆς Θεσσαλονίκης Κοσμᾶ, τοῦ ἐμπιστεύεται τὸ μυστικό της, καὶ, κατὰ συμβουλή του, καταφεύγει στὸ γειτονικὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ, πάτερ Μιχαήλ, Κρητικός, ἦταν φίλος τοῦ Δεσπότη. Ἀνέλαβε λοιπὸν νὰ προστατέψη τὸ μικρὸ Γιαγιᾶ.

Τὴν 1η Σεπτεμβρίου 1595, γιορτὴ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, ὁ πάτερ Μιχαὴλ ἐβάπτισε τὸ γυιὸ τῆς Ἑλένης Κομνηνῆς καὶ τοῦ Σουλτάνου Μωχαμὲτ Γ' καὶ τὸν ὠνόμασε Κωνσταντῖνο. Τὸν ἐκράτησε μαζύ του γιὰ νὰ μάθη τὴ γλῶσσα τῆς θρησκείας του καὶ γενικῶς νὰ φροντίση γιὰ τὴ μόρφωσί του. Ἡ Ἑλένη ἔφυγε τότε καὶ πῆγε στὸ γυναικεῖο μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὅπου ἀπεφάσισε νὰ ζήση τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς της...

Πέρασαν ἔτσι μερικὰ χρόνια. Ὁ Γιαγιᾶς, ποὺ τὸν εἶχαν ντύσει καλογεροπαίδι, δὲν εὗρισκε καθόλου εὐχάριστη τὴ ζωὴ τοῦ μοναστηριοῦ. Μιὰ μέρα λοιπὸν πετάει τὰ ράσα καὶ παίρνοντας τὰ βουνὰ καὶ τὰ δάση φτάνει στὴ Στάρα-Πλανίνα, ὅπου ζοῦσε ὁ πιστός τους πάντοτε εὐνοῦχος Χασάν. Ἐκεῖ ἔμεινε κάμποσον καιρὸ μαζύ του, καταγινόμενος νὰ μάθη τὴ Βουλγαρικὴ καὶ τὴν Ἀραβική.

Στὸ μεταξύ, στὴν Κωνσταντινούπολι συνέβαιναν οἰκογενειακὲς τραγωδίες: Στὶς 20 Ἀπριλίου 1597 πέθανε ὁ Σελήμ—ἀδελφὸς τοῦ Γιαγιᾶ μεγαλείτερος, ἀπὸ ἄλλη μητέρα καὶ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ Μωχαμὲτ Γ'—ἀφίνοντας τὴ διαδοχὴ στὸ νεώτερο ἀδελφό του Μαχμούτ. Δυστυχῶς γιὰ τὸ Μαχμούτ, ἡ μητέρα του, ἡ Χασεκὶ Σουλτάνα (δηλ. ἡ εὐνουμένη) σύνωμοτοῦσε πῶς νά... συντομεύση τὶς ἡμέρες τοῦ Σουλτάνου καὶ ν' ἀνεβάση μιὰ ὥρα ἀρχίτερα στὸ Θρόνο τὸ γυιό της. Ἕνας αὐλικὸς ὅμως, στὸν ὁποῖον εἶχε ἐμπιστευθῆ τὸ μυστικό της, πῆγε στὸ Σουλτάνο καὶ πρόδωσε τὰ σατανικὰ σχέδιά της.

—Ἄ, τὴν ἄπιστη! Πάντα ἴδιες ἡ γυναῖκες! φωνάζει ὁ Μωχαμὲτ καὶ προβαίνει ταχὺς στὴν ἐκδίκησί του. Τὴν ἴδια νύχτα οἱ δήμιοι τοῦ Σουλτάνου στραγγαλίζουν τὸ νεαρὸ πρίγκηπα Μαχμούτ, τὴ δὲ μητέρα του τὴ ράθουν μέσα σ' ἕνα σακκὶ καὶ τὴν πνίγουν στὰ νερὰ τοῦ Βοσπόρου!

Ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ Θρόνου γί-

Ὁ Γιαγιᾶς πῆγε νὰ συμπολεμήση μαζύ τους...

νεται τώρα ὁ Ἀχμέτ, ὁ τρίτος γυιὸς τοῦ Μωχαμέτ. Ἀλλ' ἡ μητέρα αὐτουνοῦ, ὑποθέτουσα—ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι—ὅτι ὁ Γιαγιᾶς ἔζοῦσε, φοβόταν ὅτι μιὰ μέρα μποροῦσε νὰ παρουσιασθῆ ἀπὸ Σουλτάνο πατέρα του καὶ νὰ διεκδικήση τὰ δικαιώματά του. Ἔνεκα τοῦ φόβου αὐτοῦ συνεννοήθη μὲ τὴ μητέρα τοῦ πρίγκηπος Μουσταφᾶ—τετάρτου μνηστῆρος τοῦ Θρόνου!—νὰ δηλητηριάσουν τὸ Σουλτάνο, καὶ τῆς ὑπόσχεται ὅτι, ἂν βασιλεύση ὁ γυιός της Ἀχμέτ, ὁ Μουσταφᾶ δὲν θὰ σκοτωθῆ!... Ἡ συμφωνία ἐκλείσθη. Καὶ σὲ λίγες μέρες ἡ δυὸ γυναίκες ἐπότισαν τὸ σύζυγό τους φαρμάκι καὶ τὸν ἔστειλαν στὸν Παράδεισο (ἢ στὴν Κόλασι) τοῦ Μωάμεθ! Αὐτὸ συνέβη στὶς 22 Δεκεμβρίου 1603.

Ὕστερ' ἀπὸ 14 ἡμέρες, δηλαδὴ στὶς 4 Ἰανουαρίου 1604, ὁ Ἀχμὲτ ἐπῆγε μὲ μεγάλη πομπὴ στὸ Ἐγιοὺπ νὰ ζωσθῆ τὸ συμβολικὸ ξίφος τοῦ Ὀσμὰν στὸν τάφο τοῦ Προφήτου. Ἦταν ὁ νέος Σουλτάνος...

***

Ἐνῶ συνέβαιναν αὐτὰ στὴν Κωνσταντινούπολι, ὁ γυιὸς τῆς Ἑλένης Κομνηνῆς, ὁ τολμηρὸς Γιαγιᾶς, μεταμφιεσμένος σὲ Δερβίση, ἐφυρίζε στὴ Σερβία...

Στὰ Σκόπια ἔμαθε ὅτι πέθανε ὁ πατέρας του καὶ ὅτι πῆρε τὸ θρόνο ὁ ἀτροθαλὴς ἀδελφός του Ἀχμέτ. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη μιὰ φιλοδοξία ἐφλόγιζε τὴν ψυχή του: Νὰ κατακτήση τὸ θρόνο, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὸν ἀπεμάκρυνε ἡ ἀπερίσκεπτη στοργὴ τῆς Ἑλληνίδος μητέρας του! Νὰ τὸν κατακτήση μὲ κάθε θυσία!

Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ὁ Σάχης τῆς Περσίας βρισκόταν σὲ πόλεμο μὲ τὴν Τουρκία. Ὁ Γιαγιᾶς ἦταν ἕτοιμος νὰ πάη στὴν Περσία νὰ καταταχθῆ στὸν Περσικὸ στρατό, ἀλλὰ τὸν ἐπρόλαβαν ἄλλα γεγονότα. Ὁ διοικητὴς τῆς Σερβίας Ἡρῆ Πασσᾶς ἐκήρυξε στάσι ἐναντίον τοῦ νέου Σουλτάνου καὶ συγκέντρωσε τὸ στρατό του στὴν κοιλάδα τοῦ Ἀξιοῦ. Ἐκεῖ πῆγε πάνοπλος γιὰ νὰ πολεμήση μαζύ τους ὁ Γιαγιᾶς. Οἱ ἐπαναστάτες τὸν δέχτηκαν πρόθυμα. Τὴν ἄλλη μέρα ἔγινε τρομερὴ μάχη μεταξὺ τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ... Ὁ Γιαγιᾶς ποὺ ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς τριῶν χιλιάδων ἱππέων, ἀντιμέτωπος τοῦ Τουρκικοῦ ἱππικοῦ, διπλασίου τὸν ἀριθμόν, 3,000 πελεκυφόρων. Ἂν καὶ οἱ ἐπαναστάτες ἔδειξαν μεγάλη ἀνδρεία, ὁ Σουλτανικὸς στρατὸς ἐνίκησε... Ὁ Γιαγιᾶς, μὲ τέσσερες πληγές, αἱματοστάζοντας, πέρασε ἔφιππος τὸν Ἀξιό, γιὰ νὰ ἐξασφαλισθῆ... Μόλις ὅμως ἔφτασε στὴν ἀντικρυνὴ ὄχθη, μιὰ σφαῖρα ἔριξε νεκρὸ τὸ ἄλογό του...

***

Λιματτοστάζων, περπατῶντας πειὰ μὲ κόπο ὁ περιπλανώμενος αὐτὸς ἀπαιτητὴς τοῦ Τουρκικοῦ Θρόνου, βασανιζόμενος ἀπὸ τοὺς πόνους, πλανιέται μόνος καὶ ἔρημος μέσα στοὺς Μακεδονικοὺς κάμπους. Πρέπει μὲ κάθε θυσία νὰ βρῆ καταφύγιο...

Φτάνει ἔτσι σὲ μιὰ καλύβα καὶ χτυπάει τὴν πόρτα. Ἕνας γέρος χωρικὸς τοῦ ἀνοίγει.

—Ποιὸς εἶσαι; τὸν ἐρωτᾶ.

—Εἶμαι δεφτερτάρης (ἀκόλουθος) τοῦ Σουλτάνου, ἀπαντᾶ ὁ Γιαγιᾶς. Μὲ χτύπησαν οἱ ἐπαναστάται, ἔχασα τὸ στρατόπεδό μου καὶ ζητῶ φιλοξενία.

Ὁ χωρικὸς τὸν ἐλυπήθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε ἄσυλο... Ἔμεινε στὴν καλύβα ὁ Γιαγιᾶς τρεῖς μέρες, γρήγορα ὅμως ἐκατάλαβε ὅτι διέτρεχε κίνδυνο ἂν δὲν ἐφρόντιζε νὰ γιατρέψη τὰ τραύματά του. Τὴν τετάρτη μέρα καβαλλικεύει τὸ γαϊδουράκι τοῦ χωρικοῦ καὶ παίρνει δρόμο γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη...

Θέλει νὰ ξαναγυρίση στὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἐκεῖ ὅπου ἔζησε τὰ νεανικά του χρόνια ὡς καλογεροπαίδι...

Μετὰ τρεῖς μέρες, ὁ Γιαγιᾶς διακρίνει μὲ συγκίνησι τὸ καμπαναριὸ τοῦ ἱστορικοῦ μοναστηριοῦ καὶ τὰ τείχη του. Μπαίνει στὸ μοναστῆρι, ὅπου μὲ λύπη του μαθαίνει ὅτι ὁ παληὸς του φίλος, ὁ πάτερ Μιχαὴλ δὲν βρίσκεται πειὰ στὴ ζωή. Ἡγούμενος εἶνε τώρα ὁ πάτερ Ἀνανίας, στὸν ὁποῖον παρουσιάζεται...

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ὁ Γιαγιᾶς ἐκατάλαβε ὅτι ἔχει νὰ κάνη μὲ ἄνθρωπο φιλοχρήματο. Τοῦ κούβει λοιπὸν τὴν πραγματική του ἰδιότητα, καὶ γιὰ νὰ τὸν περιποιηθῆ τοῦ χαρίζει τὰ χρυσὰ στολίδια, ποὺ εἶχε βγάλει ἀπὸ τὰ χάμουρα τοῦ ἄλόγου του, ὅταν τοῦ τὸ σκότωσαν στὸν Ἀξιό.

Ὁ πλεονέκτης φασοφόρος παίρνει τὸ χρυσάφι καὶ δίνει ἄσυλο στὸ τραυματία. Μὲ τὶς περιποιήσεις τῶν καλογήρων καὶ μὲ διάφορα βότανα ὁ Γιαγιᾶς γιατρεύτηκε γρήγορα καὶ ἐπεδίδη φοβέτανε μήπως τὸν ἀνακαλύψουν καὶ τὸν πιάσουν, βιάστηκε νὰ φύγη μιὰ ὥρα ἀρχίτερα...

Μεταμφιεσμένος λοιπὸν σὲ ζητιάνο, ἐπῆγε στὴ Θεσσαλονίκη καὶ βρῆκε τὴ μητέρα του, ἡ ὁποία τοῦ ἔδωσε ὅλα τὰ πολύτιμα Σουλτανικά της κοσμήματα... Σὲ λίγες μέρες μαθαίνει ὅτι ὁ πιστός του εὐνοῦχος Χασὰν βρίσκεται στὸ Μελένικο, πηγαίνει ἐκεῖ καὶ τὸν ἀνταμώνει. Μεταμφιεσμένοι καὶ οἱ δυὸ σὲ δερβίσηδες, ἀγωρίστικα παίρνουν δρόμο γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι. Ἡ φιλοδοξία καίει φλόγα ἀκοίμητη στὴν ψυχὴ τοῦ γυιοῦ τῆς Ἑλένης Κομνηνῆς. Καμμιὰ περιπέτεια δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἀπελπίση. Καὶ τραβάει ἴσια στὸ σκοπό του.

Στὸ ἑπόμενο φύλλο θὰ μάθουμε τὰ τραγικὰ γεγονότα ποὺ ἀκολούθησαν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΥΠΗΡΕΤΩΝ

—Ὁ ζωγράφος καὶ ὁ ἐπισκοπὲς

Ὁ διάσημος ζωγράφος Πουσσέν, ὅταν ἔπεσε στὴ δυσμένεια τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, ἀναγκάστηκε νὰ αὐτοεξορισθῆ στὴ Ρώμη, ὅπου ζοῦσε πολὺ φτωχικά.

Κάποτε τὸν ἐπεσκέφθηκε ἐκεῖ ὁ βαθύπλουτος ἐπίσκοπος ντὲ Μασσίνι, ὁ ὁποῖος τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγε τοῦ εἶπε:

—Σὲ λυποῦμαι, καϋμένε Πουσσέν, ποὺ δὲν ἔχεις οὔτε ἕναν ὑπηρέτη.

—Κι' ἐγὼ σᾶς λυποῦμαι, Πανιερώτατε, ποὺ ἔχετε ἁπλέξει μὲ τόσους πολλούς... ἀπάντησε ὁ περήφανος ζωγράφος.

—Ἀσχολίες ὑπηρετῶν.

—Πέτρο!

—Παρών, κύριε!

—Τί κάνεις ἐκεῖ;

—Τίποτε, κύριε.

—Καὶ σύ, Γιάννη;

Εἶσαι ἐκεῖ καὶ σύ;

—Μάλιστα, κύριε.

—Τί κάνεις;

—Βοηθῶ τὸν Πέτρο...

—Καλά... Ὅταν τελειώσετε, φέρτε μου, σᾶς παρακαλῶ, τὶς μπότες μου!

—Ἕνα καλαμποῦρι τοῦ Ρισελιέ

Ὁ καρδινάλιος Λὰ Βαλὲ ἦταν ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους αὐλοκόλακας τῆ ἐποχῆς του. Ὅταν ὁ Ρισελιὲ ἔγινε πανίσχυρος, ὁ ντὲ Λὰ Βαλὲ ἔτρεξε νὰ τοῦ ὑποβάλη τὰ σέβη του. Καὶ ἀπὸ τότε ὁ Ρισελιέ, καλαμπουρίζοντας τὸν ἀποκαλοῦσε χαρακτηριστικά:

—Ὁ καρδινάλιος Λὰ-βαλές μου!

—Ὁ ὑπηρέτης τοῦ Φοντενέλλου

Μιὰ μέρα ὁ Φοντενέλλος φαινόταν πολὺ ἄκεφος.

—Τί ἔχεις; τὸν ρώτησε ἕνας φίλος του.

—Τί θέλεις νἄχω! ἀπάντησε ὁ ποιητής. Ἔχω, ἁπλούστατα... ἕναν ὑπηρέτη.

—Ἀφοῦ μοῦ ζητεῖτε νὰ σᾶς ἀπαντήσω εἰλικρινῶς, ἀπάντησε ὁ μάγειρος, ἰδοὺ τί συμβαίνει: Ὅταν ἕνα φαγητὸ ἔχει πετύχει, μὲ φωνάζετε συνήθως καὶ μοῦ λέτε: «Πολὺ καλά, Ζοζέφ, εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ σένα» καὶ τρῶτε ὅλη τὴν πιατέλα. Ἀναγκάζομαι λοιπόν, κάθε τόσο, ν' ἀφίνω νὰ καίγεται καὶ κανένα φαγητὸ γιὰ νὰ μὴν πεθάνουμε τῆς πείνας καὶ ἐμεῖς οἱ ὑπηρέται στὴν κουζίνα...

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

Μόνον οἱ νεκροὶ δὲν ἔχουν ἐλπίδες. Θεόκριτος

Ἂν καθένας μας ἔπραττε κατὰ δύναμιν τὸ καλό, δὲν θὰ ὑπῆρχαν στὸν κόσμο δυστυχεῖς. Ντυκλός

Ὅποιος ἀγοράζει σήμερα τὸ περιττό, αὐριο θ' ἀναγκαστῆ νὰ πουλήση τὸ ἀπαραίτητο. Λαοσέρ.

Ἡ καλὴ ἀνατροφὴ εἶνε ἐξασφάλισις γιὰ τὴν παρουσα ζωὴ καὶ διαβατήριο γιὰ τὴν αἰωνιότητα. Λαροσφυκώ.

Τὰ στολίδια ἔχουν μιὰ ὡρισμένη ἀξία, ἐνῶ ἡ συμβουλὴ εἶνε ἀνεκτίμητη. Τουρκικὴ παροιμία.

Ὁ ἱδρῶτας πρέπει νὰ προηγεῖται ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσι γιὰ νὰ ἔχη αὐτὴ ἀξία. Ἀρνιό.

Ἡ θρησκεία εἶνε μιὰ ἀόρατη ἁλυσίδα ποὺ ἑνώνει τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ γῆ. Σαμφόρ.

Ὅσο μεγαλείτερος εἶνε ὁ κίνδυνος τόσο μεγαλείτερη κι' ἡ δόξα. Πέτρος ὁ Μέγας.

ΔΥΟ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ο ΚΑΠΝΟΣ ΚΑΙ Η ΣΚΟΝΗ

Ἡ δυσμενεῖς συνθῆκες τῆς συγχρονου ζωῆς. Τί ἀπορροφοῦν οἱ πνεύμονές μας. Τί μπαίνει μέσα στὰ στήθη μας μὲ τὸν καπνὸ τοῦ τσιγάρου. Ἡ σκόνη τῶν μεγαλουπόλεων. Ἡ καταστροφὴ τῶν φυτειῶν. Εἶνε ἐπιβλαβὴς ἡ σκόνη; Ὁ Παστὲρ καὶ τὰ μικρόβια. Τὰ «ἀερόφιλτρα» καὶ τὰ «ἠλεκτρόφιλτρα». Μιὰ περίεργη οἰκονομία κ.τ.λ.

Εἶνε σχεδὸν ἀπίστευτο ὑπὸ πόσο δυσμενεῖς συνθῆκες εἶνε ἀναγκασμένος νὰ ζῇ σήμερα ὁ ἄνθρωπος καὶ μάλιστα ὁ ἄνθρωπος τῶν μεγαλουπόλεων. Ὁ ἀέρας τὸν ὁποῖον ἀναπνέουμε κι' ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρέπει ν' ἀπορροφήσουμε τὸ ὀξυγόνον ποὺ χρειάζεται γιὰ τὸν ὀργανισμό μας, εἶνε γεμάτος ἀπὸ ἀμέτρητα βακτηρίδια καὶ μόρια σκόνης. Γιὰ νὰ λάβετε μιὰ ἰδέα πόση σκόνη κατα πίνουμε, σᾶς ἀναφέρουμε ὅτι ὑπολογίζονται σὲ 4 δισεκατομμύρια τὰ μόρια τῆς σκόνης τὰ ὁποῖα ἕνας καπνιστὴς εἰσάγει στοὺς πνεύμονές του μαζὶ μὲ τὸν καπνό, κάθε φορὰ ποὺ τραβάει μιὰ ρουφηξιὰ ἀπὸ τὸ τσιγάρο του!... Ἐπίσης στὶς μεγαλουπόλεις τῆς Εὐρώπης ἔχει ὑπολογισθῆ ὅτι πέφτουν κάθε μέρα στὴ γῆ ἀπὸ τὰς καπνοδόχους, ἀπὸ τὶς ταράτσες, τὶς στέγες τῶν σπιτιῶν κ.τ.λ. 50 τόννοι καπνιᾶς καὶ σκόνης! Οἱ πενῆντα αὐτοὶ τόννοι, μὲ τὸ παραμικρὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου, σηκώνονται ψηλά, στριφογυρίζουν στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ μπαίνουν στοὺς πνεύμονες τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων, πέφτουν ἐπάνω στὰ φύλλα τῶν φυτῶν ἢ καταχαθίζουν ἐπάνω σὲ διάφορα ἄψυχα ἀντικείμενα.

Ἡ καπνιὰ αὐτὴ καὶ ἡ σκόνη δὲν εἶνε μόνον καταστρεπτικὴ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ φυτά. Ἀπεδείχθη μάλιστα σχετικῶς ὅτι ἡ ἐσοδεία τῶν δημητριακῶν στὴν περιοχὴ τοῦ Ρούρ, κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια μετὰ τὸν πόλεμο, ὁπότε τὰ περισσότερα ἐργοστάσια καὶ ἀνθρακορυχεῖα εἶχαν σταματήσει τὶς ἐργασίες τους, ἀνέβηκε στὸ τριπλάσιο καὶ τετραπλάσιο ἐν συγκρίσει πρὸς ὅλες τὶς ἄλλες χρονιές. Ἀργότερα ὅμως, ὅταν ἄρχισαν πάλι ἡ ἐργασίες στὰ ἐργοστάσια, ἡ ὑπερπαραγωγὴ αὐτὴ ἐλαττώθηκε ἀποτόμως σὲ φοβερὸ σημεῖο.

Χρειάζεται τάχα ἄλλη ἀπόδειξις ἀπ' αὐτὸ γιὰ τὴν καταστρεπτικὴ ἐπίδρασι ποὺ ἐξασκοῦν ἡ σκόνη καὶ ὁ καπνὸς σὲ κάθετι ποὺ βρίσκεται στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς, σὲ κάθετι ποὺ ζῇ, θάλλει καὶ ἀναπνέει;

Ὅσο μεγαλείτερη εἶνε μιὰ πόλις, ὅσο πιὸ βιομηχανική, ὅσο πιὸ πυκνοκατοικημένη, τόσο πιὸ μεγάλη εἶνε ἡ ποσότης τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς σκόνης ποὺ βρίσκεται στὴν ἀτμόσφαιρά της. Τὸ Ἰνστιτοῦτον Ὑγιεινῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας ἀπέδειξε, ὕστερα ἀπὸ ἐπιστημονικὲς παρατηρήσεις, πὼς σὲ τριανταδυὸ Γερμανικὲς πόλεις, σὲ κάθε κυβικὸ μέτρο ἀέρος βρίσκονται 0.52 ὥς 3,48 ἑκατοστὰ τοῦ γραμμαρίου σκόνης καὶ καπνοῦ. Καὶ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ αὐξάνεται σὲ καταπληκτικὸ σημεῖο κάθε φορὰ ποὺ φυσάει ἄνεμος ἢ ποὺ ἐπικρατεῖ ξηρασία.

Δὲν εἶνε λοιπὸν φρικτὸ νὰ εἶνε ὑποχρεωμένοι οἱ κάτοικοι τῶν μεγαλουπόλεων νὰ ἀναπνέουν μιὰ τόσο βρωμερὴ ἀτμόσφαιρα;

Ἂν δῆ κανεὶς μὲ τὸ μικροσκόπιο τὸν ἀέρα ποὺ ἀναπνέουμε, θὰ τρομοκατηθῆ σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε θὰ συλλογισθῆ μήπως θὰ ἦταν προτιμώτερο νὰ στερηθῆ τοῦ ἀέρος καὶ νὰ πεθάνη ἀπὸ ἀσφυξία, παρὰ νὰ βάλη μέσα του ὅλη αὐτὴ τὴν ἀνυπολόγιστη ποσότητα σκόνης.

Ὡστόσο δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τρομοκατηθῆ κανεὶς σὲ τέτοιο σημεῖο, οὔτε νὰ γίνη ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Παστὲρ ἀνεκάλυψε τὰ μικρόβια. Τότε ὅλος ὁ κόσμος νόμιζε ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρη θὰ ἐξολοθρευθῆ ἀπὸ τοὺς μικροσκοπικοὺς καὶ πολυπληθεῖς αὐτοὺς ἐχθρούς της καὶ οἱ ἐπιστήμονες συζητοῦσαν μ' ὅλη τους τὴ σοβαρότητα ἂν δὲν ἦταν προτιμώτερο νὰ τρέφωνται οἱ ἄνθρωποι μονάχα μὲ ἀποστειρωμένες τροφές. Ὁ ἴδιος ὅμως ὁ Παστὲρ ἀνεγνώρισε τότε ὅτι τὰ μικρόβια ὄχι μόνον δὲν εἶνε ἐπιβλαβῆ, ἀλλὰ καὶ εἶνε ἀπολύτως ἀπαραίτητα γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅλων τῶν πλασμάτων τῆς φύσεως καὶ πὼς ἂν δὲν ὑπῆρχαν μικρόβια δὲν θὰ ὑπῆρχε καὶ ζωή!...

Ὡστόσο δὲν ξέρουμε ἀκόμη ἂν αὐτὸ ποὺ συμβαίνει μὲ τὰ μικρόβια συμβαίνει καὶ μὲ τὴ σκόνη. Ἂν δηλαδὴ καὶ αὐτὴ εἶνε ἀπαραίτητη μὲ τὴ ζωή. Τὸ μόνο ποὺ ἔχει ἀποδειχθῆ σχετικῶς εἶνε ὅτι ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς εἶνε καμωμένος ἔτσι, ὥστε νὰ μπορῆ νὰ διώχνη ἀπὸ τὰ ἐντόσθιά του μεγάλες ποσότητες ἀπὸ τὴν ἀναπνεομένη σκόνη καὶ καπνιά.

Ἐπίσης ἔχει ἀποδειχθῆ ὅτι μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ δεχθῆ μιὰ ὡρισμένη ποσότητα σκόνης καὶ καπνοῦ μέσα στοὺς πνεύμονάς του, ποὺ εἶνε τὸ πιὸ εὐαίσθητο ὄργανο τοῦ σώματός του, χωρὶς νὰ πάθη καμμιὰ βλάβη, ἀρκεῖ μονάχα νὰ εἶνε γερός.

Ἐν τούτοις ἡ σύγχρονος βιομηχανία προσπαθεῖ νὰ ἐλαττώση ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερο τὸ ποσὸν τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς σκόνης, ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια στὸν ἐλεύθερο ἀέρα. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸν χρησιμοποιοῦν τελευταῖα στὰ διάφορα βιομηχανικὰ ἐργοστάσια τὰ λεγόμενα «ἀερόφιλτρα», τὰ ὁποῖα καθαρίζουν τὸν ἀέρα τῶν δωματίων ὅπου ἐργάζονται οἱ ἐργάτες. Πρὸ ὀλίγου μάλιστα καιροῦ εἰσήχθησαν εἰς τὰ ἐργοστάσια καὶ τὰ ἠλεκτρόφιλτρα, τὰ ὁποῖα κάνουν τὴν ἴδια δουλειὰ ἀλλὰ λειτουργοῦν μὲ ἠλεκτρισμό. Τὰ καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἐπιτυγχάνονται μ' αὐτὰ τὰ μηχανήματα μποροῦν νὰ γίνουν ἀντιληπτὰ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας, ὅταν τοὺς ποῦμε ὅτι ἡ σκόνη καὶ ὁ καπνὸς ποὺ καθαρίζει ἀπὸ τὸν ἀέρα μέσα σὲ μιὰ ἡμέρα μόνον ἕνα τέτοιο φίλτρο, φτάνει στὸ ἀφάνταστο ποσὸν τῶν 24,000 χιλιογράμμων! Σ' ἕνα Γερμανικὸ λυγνιτωρυχεῖο μάλιστα, μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ἀέρος, κερδίζονται κάθε μέρα 100 — 120 τόννοι λυγνίτου σὲ σκόνη, οἱ ὁποῖοι θὰ πήγαιναν ἐντελῶς χαμένοι ἂν τοὺς ἄφηναν νὰ αἰωρηθοῦν στὸν ἀέρα.

Αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ κάθε ἄλλο παρὰ ἀστεῖοι εἶνε, γιατὶ ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ καπνός, ἡ καπνιὰ καὶ ἡ σκόνη φέρνουν ὄχι μονάχα ζημιὰ στὴν ὑγεία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅλων τῶν ἄλλων πλασμάτων, ἀλλ' ἀκόμη προξενοῦν καὶ μεγάλες ὑλικὲς ζημιὲς στὴ βιομηχανία, γιατὶ χάνονται στὸν ἀέρα χωρὶς νὰ χρησιμοποιηθοῦν!...

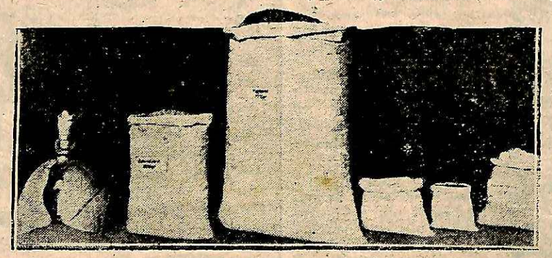

Οἱ πνεύμονες ἑνὸς ἐργάτου, τοὺς ὁποίους βλέπετε στὴν ἄκρη τῆς εἰκόνος, ὅταν ὁ ἐργάτης αὐτὸς δουλεύη στὸ τσιμέντο, ἀπορροφοῦν τόση σκόνη ἡμερησίως ὅση περιέχεται στὸν πρῶτο σάκκο. Ὅταν ὁ ἐργάτης ἐργάζεται σὲ ἐργοστάσιο βαμβακερῶν ὑφασμάτων, ἀπορροφᾶ τὴ σκόνη τοῦ δευτέρου σάκκου. Ὅταν ἐργάζεται σὲ ἀλευρόμυλο, τοῦ τρίτου, ὅταν ἐργάζεται σὲ δέρματα, τοῦ τετάρτου, καὶ ὅταν ἐργάζεται σὲ ἐργοστάσιο ἐριουργίας, τοῦ πέμπτου.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ὁ Θεὸς εἶνε μιὰ ἀπέραντη σφαῖρα, τῆς ὁποίας τὸ κέντρο βρίσκεται παντοῦ καὶ ἡ περιφέρεια πουθενά.

Πασκάλ

Ἡ ὀκνηρία εἶνε ἑκούσιος θάνατος.

Φερστενσλέμπεν

Ἡ σοφία εἶνε ὄχι μόνο μιὰ ἀπὸ τὶς κυριώτερες πηγὲς τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς αὐξήσεώς της.

Μποσσουὲ

Ὅταν βρίσκεσαι μόνος σου, νὰ συλλογίζεσαι τὰ ἐλαττώματά σου. Ὅταν εἶσαι μὲ ἄλλους, νὰ ξεχνᾶς τὰ ἐλαττώματά τους.

Σααδῆ

Ὁ ἀλαζονικὸς ἄνθρωπος προσβάλλεται ἀκόμα κι' ἀπὸ τὶς ἐκδουλεύσεις ποὺ τοῦ παρέχουν.

Στὰλ

Ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἀνία ποτὲ δὲν περνοῦν ἀπὸ τὴν ἴδια πόρτα.

Πασκάλ

Ὅλος ὁ κόσμος καταφέρεται κατὰ τῆς μόδας, χωρὶς ὅμως νὰ παύη νὰ τῆς προσφέρη θυσίες κάθε μέρα.

Βαλτοὺρ

Κάνε τὸ καλὸ καὶ ρίξτο στὸ νερό. Ἂν δὲν τὸ μάθουν τὰ ψάρια, θὰ τὸ μάθη ὁ Θεός.

Σααδῆ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Η ΠΑΤΡΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ

Ποιοὶ βρῆκαν πρῶτοι τὴν τράπουλα. Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοί. Τί ἀναφέρει ἕνας παληὸς λογαριασμός. Τὸ παιχνίδι τῶν «τέσσερων Ρηγάδων». Τὰ χαρτιὰ καὶ οἱ Κινέζοι. Ὁ Κινέζος δικαστὴς καὶ ἡ ὡραία φίλη του. Πῶς ἐσοφίσθη τὰ χαρτιὰ πρὸς χάριν της. Ὅπου ἀναμιγνύονται οἱ Κινέζοι αὐτοκράτορες. Ποιοὶ ἐφεῦρον τοὺς χαρτάετούς. Τὰ νευρόσπαστα καὶ οἱ φασουλῆδες. Ἕνα ὡραῖο ἀνέκδοτο. Πῶς γλύτωσε ὁ ἀνδρεικελοπαίκτης κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐπίσημος λόγος γιὰ τὰ χαρτοπαίγνια ἔγινε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Εὐρώπη σ' ἕνα διάταγμα τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Α' τῆς Καστιλίας κατὰ τὸ **1257.**

Μὲ τὸ διάταγμα αὐτὸ ἀπαγορευόντουσαν αὐστηρὰ τὰ παιχνίδια τῶν χαρτιῶν καὶ τῶν κύβων.

Εἶνε ὅμως ἄγνωστο σὲ ποιὸ ἀπὸ τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη ἐχρησιμοποιήθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ τὰ χαρτιά. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἱσπανία διεκδικοῦσαν ἄλλοτε τὰ πρωτεῖα τῆς ἐφευρέσεως τῶν παιγνιοχάρτων. Βγῆκε ὅμως κατόπιν στὴ μέση καὶ ἡ Γερμανία. Ὁ Χινένσεν π. χ. ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ χαρτιὰ ἐφευρέθησαν στὴ Γερμανία στὰ 1216. Ἀντιθέτως ὅμως κάποιος Ἄγγλος ἱστορικός, ἐδημοσίευσε ἕνα λογαριασμὸ τοῦ Αὐλαρχείου, τοῦ ἔκτους ἔτους τῆς βασιλείας τοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Α' (1377), στὸν ὁποῖο λογαριασμὸ ἀναφέρεται καὶ ἕνα παιχνίδι ποὺ λέγονταν τότε «οἱ τέσσερες ρηγάδες».

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη ὅμως τὸ πρᾶγμα, τὰ χαρτιὰ δὲν ἦσαν γνωστὰ στὴν Εὐρώπη πρὸ τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, ἐνῶ στὴν Κίνα ἦσαν γνωστὰ ἀπὸ τὸν ἔνατο αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ...

Στὰ «Σινικὰ ἀπομνημονεύματα» τῶν 860—874 ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς, τὰ ὁποῖα εἶνε σχετικὰ μὲ τὴν πρώτην ἐμφάνισι τῶν χαρτιῶν τῆς τράπουλας καὶ τὴ χρῆσι αὐτῶν στὴν Κίνα:

Ἕνας δικαστὴς Κινέζος, ποὺ ζοῦσε ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Βοῦ-Τσὶνγχ (860—874), μιὰ μέρα πῆρε τὴ φίλη του μὲ τὴ βάρκα γιὰ νὰ κάνουν μιὰ μικρὴ ἐκδρομή.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐκδρομῆς, ὁ δικαστὴς γιὰ νὰ διασκεδάζη τὴ φίλη του, πῆρε μερικὰ κομμάτια παπούρου, γάραξε ἐπάνω σ' αὐτὰ ἀριθμοὺς καὶ ἄρχισαν νὰ παίζουν. Ὁ Κινέζος δικαστὴς ἔδωσε στὰ κομμάτια αὐτὰ τὸ ὄνομα τῆς φίλης του ποὺ τὴν ἔλεγαν Χέβα-Μπία καὶ τὰ ὠνόμασε «Χέβα-Μπία-Χὲ-τίζ», δηλαδὴ φύλλα τῆς Χέβα-Μπία.

Ἔπειτα τὰ «φύλλα» αὐτὰ κατασκευάστηκαν ἀπὸ χαρτὶ καὶ οἱ Κινέζοι τὰ ὠνόμασαν «Τσὶ-πάϊ», δηλαδὴ «φύλλα ἀπὸ χαρτί».

Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη ἐμφάνισις τῶν χαρτιῶν τῆς τράπουλας, ποὺ κατόπιν ἔγιναν ἡ διασκέδασις καὶ ἡ δυστυχία τῶν ἀνθρώπων.

Ἕνα ἄλλο Κινέζικο βιβλίο λέγει ὅτι τὰ χαρτιὰ ὀφείλουν ἀλλοῦ τὴν καταγωγή τους καὶ ὄχι στὸν Κινέζο δικαστή.

Λέγει δηλαδὴ ὅτι στὰ 950 π. Χ. ἡ φίλη τοῦ πρίγκηπος Χὶ κατασκεύασε μοσκὰ χουσᾶ φύλλα ἀριθμημένα γιὰ νὰ παίξη μαζύ του καὶ ὅτι αὐτὰ εἶνε οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν παιγνιοχάρτων.

***

Στὰ ἀπομνημονεύματα ἑνὸς συντάξιούχου Κινέζου ὑπαλλήλου λέγεται ρητῶς ὅτι τὰ χαρτιὰ ἦσαν γνωστὰ ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς δυναστείας Τάγκ, δηλαδή, ἀπάνω-κάτω, ἀπὸ τὸ 860 π. Χ.

Κάποιος ἄλλος πάλιν Κινέζος συγγραφεὺς γράφει ὅτι τὸ σημερινὸ παιχνίδι τῶν χαρτιῶν ἦταν ἕνα διασκεδαστικὸ μέσον, τὸ ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ Χάϊ-Τσοῦ ἐπενόησε γιὰ τὶς γυναῖκες του, γιὰ νὰ περνάνε εὐχάριστα τὶς μακρυνὲς νύχτες τοῦ χειμῶνα.

Ἀποδεικνύεται δηλαδὴ ἔτσι πὼς τὸ παιχνίδι τῶν χαρτιῶν ἦταν γνωστὸ στὴν Κίνα κατὰ τὴν θὴν π. Χ. ἑκατονταετηρίδα καὶ ὅτι ἀργότερα πολὺ ἤρθαν τὰ χαρτιὰ ἀπὸ τὴν Κίνα στὴν Εὐρώπη.

***

Δὲν διεκδικοῦν ὅμως οἱ Κινέζοι μόνον τὴν ἐφεύρεσι τῶν τραπουλοχάρτων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἀκόμα τῶν παιδικῶν παιχνιδιῶν.

Πρῶτα-πρῶτα Κινεζικῆς προελεύσεως εἶνε ὁ χαρταετός, μὲ τὸν ὁποῖον παίζουνε σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἑλλάδα τὰ παιδάκια.

"Οταν πρωτοεισήχθησαν οἱ χαρταετοὶ στὴν Εὐρώπη, στὴ Γαλλία εἶχαν σῆμα ἐλαφιοῦ καὶ στὴ Γερμανία δράκοντος.

Στὴν Κίνα πρωτοεφευρεθῆκαν οἱ χαρταετοὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἐμφυλίων πολέμων, δηλαδὴ στὰ 202 π. Χ. Ἐκεῖνος ποὺ τοὺς πρωτόφτιαξε ἦταν ἕνας Κινέζος ἀξιωματικός. Τοὺς χρησιμοποιοῦσαν δὲ γιὰ νὰ συνεννοοῦνται τὰ διάφορα στρατιωτικὰ Σώματα μεταξύ τους.

Κατ' ἄλλους, ὁ χάρτινος ἀετὸς ἐφευρέθη στὰ 550 μ. Χ., ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ Χάο-Κίγκ πολιορκοῦσε κάποιο φρούριο. Ὁ ἀντίπαλος τοῦ Κέν-Βοῦ, ὁ ὁποῖος κατόπιν ἔγινε αὐτοκράτωρ, ὕψωσε ἕνα χάρτινο ἀετό, στὸν ὁποῖο εἶχε δέσει μιὰ ἐπιστολή, διὰ τῆς ὁποίας ἀνήγγειλε στοὺς φίλους του τὴν τρομερὴ καὶ ἀπελπιστικὴ κατάστασί του.

Χάρις στὸν χαρταετὸ οἱ φίλοι τοῦ Κέν-Βοῦ ἔλαβαν γνῶσι τῆς ἐπισοβιλῆς του καὶ ἔτσι σώθηκε καὶ ἔγινε κατόπιν αὐτοκράτωρ.

***

Στὴν Κίνα καὶ σήμερα ἀκόμα τὴν ἀνοιξι, ὑψώνουν στὸν ἀέρα χρωματιστοὺς χαρταετοὺς μὲ διάφορα σχήματα.

Τοὺς κρεμοῦν μάλιστα, ἀντὶ οὐρᾶς, γυάλινα καὶ διόρεντα κρόταλα καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ συγκρούονται καὶ χτυποῦν ἀπὸ τὸν ἀέρα, οἱ Κινέζοι τὰ λένε «Ἄρπες τοῦ ἀέρος».

***

Καὶ τὰ νευρόσπαστα, οἱ φασουλῆδες δηλαδή, ἦσαν γνωστὰ στοὺς Κινέζους ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων.

Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Μούλ, κάποιος Κινέζος, Βὲν-Σὶ ὀνομαζόμενος, κατασκεύασε γιὰ πρώτη φορὰ νευρόσπαστα μεγάλα σὰν ἀνθρώπους, ποὺ χορεύανε καὶ τραγουδούσανε.

Μιὰ ἡμέρα, σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς παραστάσεις τῶν νευροσπάστων αὐτῶν βρισκόταν καὶ ὁ βασιλεὺς μαζὺ μὲ τὶς γυναῖκες του. Τὰ νευρόσπαστα τότε—καθὼς λέγει ὁ Κινέζος ἱστορικὸς τῆς ἐποχῆς—ἄρχισαν νὰ ρίχνουν βλέμματα ἐρωτικὰ στὶς γυναῖκες τοῦ μονάρχου. Ὁ βασιλεὺς τότε θύμωσε τόσο πολύ, ὥστε διέταξε ν' ἀποκεφαλίσουν ἀμέσως τὸ φταίχτη Βὲν-Σί.

Αὐτὸς τότε, γιὰ νὰ γλυτώση, ἐφώναζε ὅτι τὰ νευρόσπαστά του δὲν ἦσαν ἄνθρωποι, ἀλλὰ ζύλινα, καὶ γιὰ νὰ τοῦ τὸ ἀποδείξη ἔσπασε ἕνα μπρός του καὶ ἔτσι σώθηκε.

Ἀπὸ αὐτὸ μπορεῖ νὰ φαντασθῆ κανεὶς πόσον τέλεια ἦσαν τὰ ἀνδρείκελα ἐφευρέθησαν κατὰ τὸ ἔτος 262 π Χ., ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ Κὸ-Τσοῦ ἐπολιορκεῖτο στὴν πόλι Πίγκ ἀπὸ τὴ γυναίκα τοῦ βασιλέως Μὸ-Τούν, τὴν «Ὄ».

Ἕνας ἀπὸ τοὺς συμβούλους τοῦ πολιορκουμένου αὐτοκράτορος, ὁ ὁποῖος ἤξερε τὴ φοβερὴ καὶ μέχρι μανίας ζηλοτυπία τῆς πολιορκητρίας, κατασκεύασε μιὰ ὡραία ξύλινη κοῦκλα, ποὺ εἶχε ἀνάστημα γυναικός, καὶ τὴν ἔβαλε νὰ χορεύη ἐπάνω στὰ τείχη τῆς πολιορκουμένης πόλεως. Ἡ ζηλιάρα πολιορκήτρια τότε, ἅμα εἶδε τὴν κοῦκλα, τὴν πέρασε γιὰ ἀληθινὴ γυναίκα καὶ ἐπειδὴ φοβήθηκε μήπως ὁ σύζυγός της, ἅμα κυριεύση τὴν πόλι βρῆ τὸ ὥμορφο αὐτὸ κορίτσι καὶ τὸ ἐρωτευθῆ, ἔλυσε ἀμέσως τὴν πολιορκία.

***

Σήμερα στὴν Κίνα ὑπάρχουν δυὸ εἰδῶν νευρόσπαστα: Τὰ ξύλινα ποὺ κινοῦνται μὲ κλωστὲς καὶ τὰ δερμάτινα ποὺ κινοῦνται μὲ τὸ χέρι.

Τὰ δεύτερα εἶνε οἱ γνωστοὶ φασουλῆδες, οἱ «φασουλῆδες τοῦ σακκίδου» ὅπως τοὺς λένε, ἐπειδὴ τὰ κλειστὰ χρόνια, ἐκεῖνος ὅπου τὰ κουβαλᾶ κατὰ τὰ ἔπαιζε, γιὰ νὰ μὴ βλέπουν οἱ θεατὲς καὶ γνωρίσουν τὸν παγίδευμα, ἀπὸ ἐκεῖ μέσα ἀπὸ τὸ σακκίδιο.

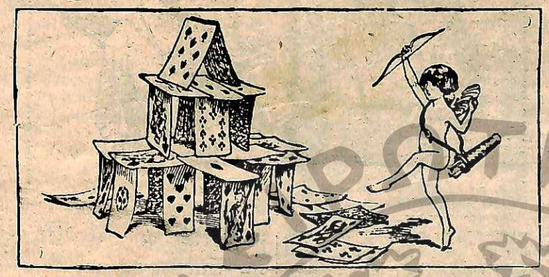

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΑ, Ο ΦΟΒΕΡΟΣ ΙΜΠΡΕΣΑΡΙΟΣ

Ἕνας ἰδιόρρυθμος καλλιτέχνης. Ἀπὸ γκαρσόνι ἱμπρεσάριος. Τί ἐσήμαινεν ἱμπρεσάριος στὴ βασιλικὴ Ὄπερα τῆς Φλωρεντίας. Ὁ Μπαρμπάγια ἀρνὶ καὶ ὁ Μπαρμπάγια ὀχιά. Πῶς ἔβριζε τοὺς θεατάς. Ὁ χωριάτης ποὺ ἔγινε τενόρος τῆς Ὄπερας! Τί εἶχε πῆ ὁ Μπαρμπάγια στὴν περίφημη πριμαντόνα Κολμπράν. Ἡ δειλὴ προστατευομένη τοῦ μαρκησίου. Ἕνα ὡραιότατο ἀνέκδοτο. Ροσίνι καὶ Μπαρμπάγια.

ΤΗΝ ἱστορία τοῦ θεάτρου ἐντελῶς ἰδιαίτερη θέσι κατέχει ὁ περίφημος ἱμπρεσάριος τῆς Βασιλικῆς Ὄπερας τῆς Φλωρεντίας Δομένικος Μπαρμπάγια. Στὸν ἄνθρωπο αὐτὸ ἡ Ἰταλικὴ Μουσικὴ καὶ τὸ Ἰταλικὸ Θέατρο τοῦ περασμένου αἰῶνος ὀφείλουν παραπολλά. Μὰ ὁ Δομένικος Μπαρμπάγια ἦταν ἐπίσης ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἰδιόρρυθμους ἀνθρώπους ποὺ γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος. Ἡ ζωή του ὑπῆρξε ἕνα ἀληθινὸ μυθιστόρημα.

Ὅταν ἦταν ἀκόμα παιδί, ὁ Μπαρμπάγια ὑπηρετοῦσε ὡς γκαρσόνι σ' ἕνα καφενεῖο τῆς Φλωρεντίας. Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ λίγο ἔμαθε νὰ παίζῃ βιολὶ καὶ ἔτσι προσελήφθη στὴν ὀρχήστρα τοῦ ἰδίου αὐτοῦ καφενείου. Ἀπὸ τότε, ὁ ὁρόμος τῆς ζωῆς ἄνοιξε διάπλατος μπροστά του. Δὲν ἄργησε ν' ἀναδειχθῇ, νὰ γίνῃ διευθυντὴς ὀρχήστρας, νὰ διορισθῇ στὰ καλύτερα θέατρα καὶ τελευταία στὴν Ὄπερα τῆς Φλωρεντίας, ὥσπου στὸ τέλος ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς Φερδινάνδος τὸν διώρισε ἱμπρεσάριο!

Ὁ Μπαρμπάγια ἦταν ἕνα ἐξαιρετικὸ ταλέντο, μιὰ ἀληθινὴ μεγαλοφυΐα καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμιὰ ἀπολύτως μόρφωσι, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ γράψῃ οὔτε ἕνα γράμμα καὶ νὰ κάνῃ μιὰ πρόσθεσι, ἦταν ἐν τούτοις σὲ θέσι νὰ ὑποδείξῃ στοὺς συγγραφεῖς καὶ τοὺς ποιητὰς τὸ σχέδιο τῶν λιμπρέττων τους καὶ στοὺς μουσουργοὺς νὰ δώσῃ πολύτιμες ὁδηγίες γιὰ τὶς συνθέσεις τους. Εἶχε συγκεντρώσει σολδὶ πρὸς σολδὶ τὴν περιουσία του. Μὰ ὅταν ἔγινε πλούσιος, σκορποῦσε ἡγεμονικὰ τὰ χρήματά του. Εἶχε ἕνα μέγαρο, στὸ ὁποῖο στέγαζε τοὺς καλλιτέχνας ποὺ ἐκτιμοῦσε, μιὰ βίλλα, στὴν ὁποία φιλοξενοῦσε τοὺς φίλους του, ὀργάνωνε μὲ δικά του ἔξοδα δημόσια θεάματα, στὰ ὁποῖα ὁ φτωχὸς κόσμος διασκέδαζε δωρεάν!

Γιὰ νὰ τὰ καταλάβετε ὅμως αὐτὰ καὶ ὅσα θὰ σᾶς ποῦμε παρακάτω, πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψει σας πὼς ἱμπρεσάριος στὸ 19ο αἰῶνα ἦταν ἕνας ἀληθινὸς δεσπότης, ἕνας Τσάρος καὶ Σουλτάνος, ὁ ὁποῖος κυβερνοῦσε ἐλέῳ Θεοῦ τὸ θεατρό του, μὴν ἔχοντας ἄλλο νόμο ἔξω ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴ θέλησι καὶ μὴν ἔχοντας νὰ δώσῃ λόγο σὲ κανέναν ἄλλον ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὴ συνείδησί του. Ὁ ἱμπρεσάριος ἐξ ἄλλου, δὲν εἶχε μονάχα δικαιώματα, εἶχε καὶ δύναμι. Εἶχε στὶς διαταγές του ἕνα ἀπόσπασμα ἱππικοῦ, ἕνα ἄλλο πεζικοῦ, ἕναν ἀξιωματικὸ τῆς ἀστυνομίας, ἀστυνόμους, καραμπινιέρους, χωροφύλακας. Μποροῦσε, χωρὶς καμμιὰ ἄλλη διατύπωσι, νὰ στείλῃ στὴ φυλακὴ ἕναν καλλιτέχνη τοῦ θεάτρου του ποὺ θὰ δυστροποῦσε, καὶ τοὺς πιὸ τολμηροὺς ἀπὸ τοὺς θεατάς, ποὺ θὰ τολμοῦσαν νὰ διαταράξουν τὴν τάξι κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς παραστάσεως, ἂν αὐτὴ δὲν τοὺς ἄρεσε.

Μὲ τέτοια δικαιώματα καὶ μὲ τέτοια δύναμι κυβέρνησε τὴν Ὄπερα τῆς Φλωρεντίας ἐπὶ χρόνια ὁλόκληρα ὁ Δομένικος Μπαρμπάγια. Ἦταν χρυσῆ καρδιά, μὰ εἶχε καὶ τὸ πιὸ βίαιο χαρακτῆρα, καὶ τοὺς πιὸ ἀπότομους τρόπους. Ὅταν θύμωνε, γινόταν κατακόκκινος, ἔβριζε σὰν χαμάλης, σὰν «λαζαρόνε». Μὰ τὸν ἴδιο ἠθοποιὸ ποὺ ἔβριζε προτήτερα, μποροῦσε νὰ τὸν ἀγκαλιάζῃ μὲ δάκρυα χαρᾶς ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ἐπιτυχία, ποὺ θὰ σημείωνε στὴν παράστασί του, ἢ νὰ τὸν παρηγορῇ σὰν κατέρας ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ἀναποδιὰ ποὺ θὰ τοῦ τύχαινε, νὰ τὸν περιποιεῖται, ξενυχτώντας δίπλα του, ἂν τύχαινε ν' ἀρρωστήσῃ!

Τέτοιος ἦταν ὁ Δομένικος Μπαρμπάγια.

«Πρέπει, ἔγραφε ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, ποὺ τὸν εἶχε γνωρίσει καλά, πρέπει νὰ ἰδῇ κανεὶς τὸν ἱμπρεσάριο

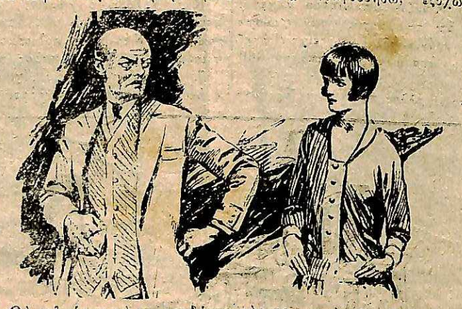

—Θὰ τολμήσῃς νὰ τραγουδήσῃς τὴν προσευχὴ τῆς «Νόρμας»;...

νὰ κάθεται στὸ ὡραῖο θεωρεῖο του, ἀντίκρυ στὸ βασιλέα, τὸ βράδυ μιᾶς πρεμιέρας, σοβαρός, ἀμίλητος, καὶ νὰ γυρίζῃ πότε πρὸς τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ πότε πρὸς τὸ Κοινό. Ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ ἀπεδοκίμαζε μὲ τὴ βροντερή του φωνὴ τὸν ἠθοποιὸ ποὺ θὰ ἔκανε κανένα φάλτσο. Ἂν ὅμως τ' ζοινὸ εἶχε ἄδικο, τότε, ὁ Μπαρμπάγια ὀρθωνόταν σὰν ὀχιὰ καὶ βροντοφωνοῦσε πρὸς τὴν πλατεία τοῦ θεάτρου:

—Θὰ σιωπήσετε ἐπὶ τέλους! Εἶστε ἀγροῖκοι ὅλοι σας, δὲν καταλαβαίνετε τί σᾶς γίνεται!

Καὶ ἂν συνέβαινε ὥστε ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς νὰ χειροκροτήσῃ παράκαιρα, ὁ Μπαρμπάγια σήκωνε τοὺς ὤμους καὶ ἔβγαινε γκρινιάζοντας ἀπὸ τὸ θεωρεῖο του.

***

Ὁ Μπαρμπάγια προτιμοῦσε νὰ στρατολογῇ καὶ νὰ ἐκπαιδεύῃ μόνος του τοὺς ἠθοποιούς του. Ἰδοὺ μάλιστα ἕνα σχετικὸ ἀνέκδοτο ποὺ τὸ ἀναφέρει ἕνας συγγραφεὺς τῆς ἐποχῆς:

Μιὰ ὡραία μέρα ὁ Μπαρμπάγια βγῆκε περίπατο στὴν ἐξοχή. Σὲ λίγο κατέβηκε ἀπ' τὸ ἁμάξι του καὶ ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του πεζῇ, κυττάζοντας προσεκτικά, ὅπως συνήθιζε πάντα, τοὺς ἀνθρώπους ποὺ συναντοῦσε. Σὲ μιὰ στιγμή, εἶδε ἕναν νέο χωριάτη, ποὺ ἦταν ξαπλωμένος στὸν ἥλιο, στὴν ἄκρη ἑνὸς χωραφιοῦ. Ὁ χωριάτης αὐτὸς τοῦ φάνηκε ἀρκετὰ ὠμορφος καὶ ἀρκετὰ τερπέλης ὥστε νὰ κάνῃ γιὰ τενόρος. Τὸν πλησίασε λοιπόν, τοῦ ἔβαλε φιλικὰ τὸ χέρι στὸν ὦμο καὶ τοῦ εἶπε:

—Λοιπόν, φίλε, σὰν δύσκολη εἶνε ἡ δουλειά, ἐ;

—Ξεκουραζόμουνα, ἐξοχώτατε, ἀποκρίθηκε ὁ χωριάτης.

—Χμ, τὸ ξέρω. Ὁ χωριάτης τῆς Νεαπόλεως δὲν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ ξεκουράζεται. Στοιχηματίζω ὅμως ὅτι ἔχεις ὡραία φωνή. Καὶ ἐγὼ δὲν ξέρω νὰ ὑπάρχῃ τίποτε ἄλλο ποὺ νὰ ξεκουράζῃ τόσο πολὺ ὅσο τὸ τραγούδι. Δὲν μοῦ τραγουδᾶς τίποτε;

—Νὰ τραγουδήσω, ἐξοχώτατε; Μὰ ἐγὼ δὲν ἔχω τραγουδήσει ποτὲ μου!...

—Αὐτὸ εἶνε ἕνας λόγος περισσότερος. Ἡ φωνή σου δὲν θὰ ἔχῃ χαλάσει ἀκόμα.

—Μήπως πρόκειται νὰ κερδίσω τίποτε, ἂν σᾶς τραγουδήσω κάτι τώρα πονηρὰ ὁ χωριάτης.

—Μὰ ναί. Βέβαια. Ἂν ἐξαφνα μοῦ ἀρέσῃ ἡ φωνή σου, δὲν θἄχῃς νὰ δουλεύῃς πειά.

—Θὰ μὲ πάρετε ὑπηρέτη, ἐξοχώτατε;

—Κάτι καλύτερο ἀπ' αὐτό.

—Μάγερα;

—Κάτι καλύτερο, σοῦ λέγω. Τραγούδα ὡστόσο! Τραγούδα μὲ ὅλη τὴ δύναμι ποὺ ἔχουν τὰ πνευμόνια σου!

Ὁ χωριάτης ἄρχισε τότε νὰ τραγουδᾷ. Πολλοὶ ἄλλοι πρὶν ἀπ' αὐτὸ τὸ εἶχαν κάνει βέβαια τὸ ἴδιο. Μὰ αὐτὸς ἔτυχε νὰ ἔχῃ αὐτὸ ποὺ ζητοῦσε ὁ Μπαρμπάγια. Καὶ τὸν πῆρε μαζί του καὶ τὸν ἔμπασε στὸ θιασό του!...

Ὁ Μπαρμπάγια δὲν εἶχε συνήθεια νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ πολὺ τοὺς καινούργιους καλλιτέχνας ποὺ προσελάμβανε. Εἶνε ἔξαφνα χαρακτηριστικὰ τὰ λόγια ποὺ εἶχε πῆ στὴν περίφημη κατόπιν πριμαντόνα Κολμπράν, ὅταν τὴν προσέλαβε γιὰ πρώτη φορά.

—Ἀγαπητή μου κόρη, τῆς εἶπε, σὲ προσλαμβάνω στὸ θίασο, ἀλλὰ δὲν θὰ σοῦ δώσω πεντάρα. Σοῦ δίνω τὲ μέσα γιὰ νὰ ἐμφανισθῇς στὸ Κοινό καὶ νὰ τοῦ παρουσιάσῃς ὅ,τι ἔχεις ὡραιότερο ἐπάνω σου. Ἔτσι ὥμορφη κι' ἂν ἔχῃς ταλέντο, δὲν θ' ἀργήσῃς νὰ ἐπιτύχῃς. Ἂν δὲν ἔχῃς, τότε θὰ ἐπιτύχῃς ἀκόμα πιὸ γρήγορα. Ἂν γινόσουνα πλουσία τώρα, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀκόμα, τότε θὰ πάντρευόσουνα κανέναν ἠθοποιὸ τοῦ κόρου ποὺ θὰ σ' ἔδερνε πάντα ἢ ἐμφανισθῇ πρίγκηπας ποὺ θὰ σ' ἔρριχνε στὴ δυστυχία. Ὅταν ἀργότερα ἀποχτήσῃς πεῖρα, θὰ μὲ εὐγνωμονῇς γι' αὐτὸ ποὺ κάνω!

***

Ἂς διηγηθοῦμε τώρα ἕνα ἀκόμα ἀνέκδοτο τοῦ Μπαρμπάγια.

Κάποιες μαρκήσιες, ὁ ὁποῖος ἔχαιρόταν πὼς εἶχε μεγάλη ἐπιρροὴ στὴ βασιλικὴ Αὐλὴ τῆς Φλωρεντίας, εἶχε συστήσει στὸ Μπαρμπάγια τὴν κόρη μιᾶς προστατευομένης του οἰκογενείας καὶ τοῦ εἶπε πὼς εἶχε θαυμασία φωνή. Ὁ ἱμπρεσάριος συγκατατέθη νὰ τὴν ἀκούσῃ.

Τὴν ἑπομένη, ἡ νεαρὴ κόρη φόρεσε τὸ ὡραιότερο φόρεμά της, πῆρε μαζί της τὰ τετράδια τῆς μουσικῆς της καὶ παρουσιάστηκε μαζὶ μὲ τὴ μητέρα της στὸ Μπαρμπάγια.

—Σιγιὸρ ἱμπρεσάριο, ἄρχισε πρώτη ἡ μητέρα, εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι τὸ φτωχό μου παιδί, ποὺ εἶνε ἀγνὸ σὰν κρύσταλλο καὶ δείλὸ σὰν περιστέρι...

—Ἀρχίζουμε πολὺ ἄσχημα, διέκοψε ὁ ἱμπρεσάριος. Στὸ θέατρο χρειάζεται θράσος, ἀγαπητή μου κυρία!

Καὶ γυρίζοντας τὴς ἀμέσως τὰ νῶτα, πλησίασε τὴν κόρη καὶ τῆς εἶπε, κάπως ἀνυπόμονος:

—Ἐμπρός, ἀγαπητή μου, θὰ τραγουδήσῃς;

—Κύριε, ψιθύρισε ἡ κακομοῖρα αὐτή, ποὺ εἶχε κοκκινίσει σὰν παπαροῦνα, ἂν θέλετε τὴν προσευχὴ τῆς «Νόρμας»!...

—Τί ἔκανε λέει; φώναξε τότε ὁ ἱμπρεσάριος. Θὰ τολμήσῃς νὰ τραγουδήσῃς τὴν προσευχὴ τῆς «Νόρμας», ἀφοῦ πρὶν ἀπὸ σένα τὴν τραγούδησε ἡ Ρόντσι!

Ἡ Ρόντσι ἦταν μιὰ περίφημη πριμαντόνα καὶ γι' αὐτὸ ὁ Μπαρμπάγια θεώρησε σωστὴ ἱεροσυλία τὴν πρότασι τῆς νέας.

—Θέλετε τότε τὴν «καβατίνα», ἀπὸ τὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης»; τοὐλάχιστο ἡ ἄμοιρη τρέμοντας.

—Τὴν καβατίνα τοῦ «Κουρέα»; βρυχήθηκε ὁ Μπαρμπάγια. Ἔπειτα ἀπὸ τὴ Φοντζῆ, ποὺ τὴν τραγούδησε ὅπως αὐτὴ ἤξερε; Ἔχεις πολὺ θράσος, κόρη μου!

Ἡ νέα ἄρχισε τὰ κλάματα, γιατὶ δὲν ἀντεῖχε πειά. Μὰ ὁ Μπαρμπάγια, ἀυπόμονος πειὰ καὶ χωρὶς νὰ μαλακώσῃ τὸν τόνο τῆς φωνῆς του, τῆς εἶπε νὰ τοῦ τραγουδήσῃ ἕνα ἀσήμαντο κομμάτι. Καὶ ἡ φτωχὴ σκούπισε τὰ δάκρυά της, ἐνῶ ἡ μητέρα της τῆς ψιθύριζε μερικὰ παρηγορητικὰ λόγια στὸ αὐτί, καὶ ἄρχισε ἔπειτα νὰ ψάλλῃ τὸ τραγούδι ποὺ τῆς ὑπέδειξε ὁ τρομερὸς ἱμπρεσάριος.

Μὰ τὸ τραγούδησε φαίνεται καλὰ εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀρχή, γιατὶ ἡ φυσιογνωμία τοῦ Μπαρμπάγια αἰθρίασε ἀμέσως καὶ ἕνα χαμόγελο ἱκανοποιήσεως ἁπλώθηκε στὸ πρόσωπό του. Καὶ ὅμως δὲν θέλησε νὰ πῇ ὁλόκληρον ἕναν καλὸ λόγο. Γιατί, ὅταν ἡ μητέρα τῆς νέας τοῦ ζήτησε μὲ ἀγωνία τὴ γνώμη του, ὁ ἱμπρεσάριος ἀπάντησε:

—Καλὴ φωνή, καλή. Μὰ ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ ἂν μπόρεσα νὰ καταλάβω λέξι!

Ὡστόσο, ἦταν ἡ καλύτερη κρίσι ποὺ μποροῦσε νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ κανείς. Ἡ νέα προσελήφθη στὴν Ὄπερα καὶ ἔγινε ἀργότερα ἡ περίφημη Μαλιμπράν, μπροστὰ στὴν ὁποία ἡ Ρόντσι καὶ ἡ Φοντὸ ὀχυρίσασαν σὰν ἀστέρια ποὺ τὰ παίρνει ἡ ἡμέρα!

Μὰ μ' αὐτὴ του τὴ μέθοδο ὁ Μπαρμπάγια δημιούργησε καλλιτέχνας διακεκριμένους καὶ αὐτὸς ἦταν ποὺ μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι δημιούργησε καὶ τὸ Ροσίνι ἀκόμα, τὸν περίφημο μουσουργό. Γιατὶ ὅσα ἔργα συνέθεσε ὁ Ροσίνι, τὰ συνέθεσε μόνο καὶ μόνο γιὰ τὸ Μπαρμπάγια. Μόνος αὐτὸς εἶχε τὴ βιαιότητα καὶ τὴν πονηρία ποὺ χρειαζόταν γιὰ νὰ πείσῃ ὁ μεγάλος ἐκεῖνος μουσουργὸς ν' ἀφήσῃ κάπως τὴν παρομοιώθη τεμπελιά του καὶ νὰ ἐργάζεται!

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Στὸ Κακουργοδικεῖο.

Πρόεδρος. — Κατηγορούμενε, γιατὶ σκότωσες τὴ γυναίκα σου;

Κατηγορούμενος. — Ἦταν ἀδύνατο πειὰ νὰ ζήσουμε μαζύ.

Πρόεδρος. — Καὶ γιατὶ δὲν τὴν ἐχώριζες τότε;

Κατηγορούμενος. — Μὰ τῆς εἶχα ὁρκιστῆ, κύριε Πρόεδρε, ὅτι μόνον ὁ... θάνατος θὰ μᾶς χώριζη....

***

Κάποιος δημοκόπος μιλοῦσε μιὰ μέρα δημοσίᾳ στὸ Λονδῖνο καὶ κάθε τόσο διεκόπτετο ἀπὸ τὶς ἀναφωνήσεις τῶν παριστα μένων.

—Μὴ μὲ διακόπτετε, κύριοι, τοὺς φώναξε ὁ ρήτωρ. Ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦ δμιλεῖν, διότι πατῶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ἀγγλίας...

—Ἀλλοῦ νὰ τὰ πουλήσῃς αὐτά, τοῦ ἀπάντησε ἀπὸ κάτω ἕνας τσαγκάρης. Πατᾶς... στὶς σόλες τῶν παπουτσιῶν ποὺ μοῦ χρωστᾶς ἀπὸ πέρυσι!...

***

Μεταξὺ φίλων:

—Τὶ σοῦ κατέθηκε, βρὲ ἀδερφέ, καὶ παντρεύτηκες τὴν ἀδερφὴ τῆς μακαρίτισσας τῆς γυναίκας σου;

—Δὲν καταλαβαίνεις γιατὶ τὄκανα, καϋμένε; Γιὰ νὰ μὴν ἔχω δυὸ πεθερές!...

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχ. ἕκαστον.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ πρώτη Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους (1) μ. Χ. ἦταν, κατὰ τοὺς βιβλιοερευνητάς, Σάββατον.

***

Τὸ ἔτος 1930 ἀρχίζει Τετάρτη καὶ τελειώνει πάλι Τετάρτη.

***

Τὸ 1930 συμπληρώνονται, κατὰ τοὺς Ἑβραίους, 5930 χρόνια ἀπὸ Κτίσεως κόσμου, 4274 ἔτη ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ 1897 ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος.

***

Οἱ διάφοροι σύγχρονοι μάντεις ἰσχυρίζονται ὅτι ὅσοι γεννηθοῦν ἐφέτος τὸ Γεννάρη, θὰ εἶνε, ὡς χαρακτῆρες, ἰδεολόγοι, ἐνθουσιώδεις, ἐπιχειρηματικοί, αἰσθηματίαι, εὔθυμοι καί, γενικῶς, ζωηροῦ πνεύματος. Θὰ εἶνε ὅμως καὶ πάντοτε δυσαρεστημένοι μὲ τὴν τύχη τους.

Ἐπίσης θὰ εἶνε φίλοι τῶν ταξειδίων, τῶν σπόρ καὶ τῆς διαρκοῦς ἐναλλαγῆς.

Οἱ ἴδιοι μάντεις προβλέπουν ὅτι ὅσοι θὰ γεννηθοῦν κατὰ τὸν ἐφετεινὸ Ἰανουάριο, θὰ γίνουν γεράκοι... φαλακροί! Προβλέπουν ἀκόμα ὅτι ἡ σπουδαιοτέρα καὶ κρισιμοτέρα περίοδος τῆς ζωῆς των θὰ εἶνε ἀπὸ τὸ 36ον ὡς τὸν 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

***

Τὰ πρῶτα χαρτιὰ τῆς τραπουλας ἐτυπώθηκαν στὴ Βενετία τὴν 1η Ἰανουαρίου 1340.

***

Ἡ πρώτη εἰκὼν ἡ παριστῶσα τὸν Γολγοθᾶν ἐτυπώθηκε ἐπίσης τὴν 1η Ἰανουαρίου 1340.

***

Ἐπίσης τὸ πρῶτο βιβλίο, τὸ ὁποῖο ἐξετυπώθη μὲ τυπογραφικοὺς κινητοὺς χαρακτῆρας (γιατὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μεταχειριζόντουσαν σκαλιστὲς πλάκες, μονοκόμματες ἀπὸ ξύλο) καὶ ἐτέθη σὲ κυκλοφορία ἀπὸ τὸν Γούτεμβεργ, τυπώθηκε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1414. Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶχε τὸν τίτλο «Μισέρια Οὐμάνα», δηλαδὴ ἀνθρώπινη δυστυχία...

***

Ὁ Μπέργαρ Σῶ, πέρσυ τὴν Πρωτοχρονιὰ σὲ ὅσους καὶ ὅσες τοῦ ἔγραψαν καὶ τὸν συνεχάρησαν γιὰ τὸ νέο ἔτος, παρακαλῶντας τον συγχρόνως νὰ τοὺς στείλῃ καὶ μιὰ γνώμη του, ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

«*Ἔχετε δπ' ὄψι σας ὅτι μόνον ἕνα κιλὸ καὶ 256 γραμμάρια μαλοῦ ἔχουν ἡ γυναῖκες, ἐνῶ οἱ ἄνδρες ἔχουν ἕνα κιλὸ καὶ 358 γραμμάρια!*»

***

Τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς, σὲ ὅλα τὰ μέτωπα, κατὰ τὸ 1915, ἐφονεύθησαν 312 μόνον ἄνθρωποι.

Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι τὸ μῖσος τῶν μαχομένων ἐθνῶν ἐσεβάσθη τὴν ἑορτὴ τοῦ Νέου Ἔτους.

***

Ἕνας γερὸς ἄνδρας ζυγίζει τὸ κλάσμα τοῦ ὕψους του.

Δηλαδὴ ἂν ἔχῃ ὕψος ἕνα καὶ 62, ὡρισμένως θὰ ζυγίζῃ 62 κιλά.

***

Ἡ μουστάρδα, τὸ σκόρδο καὶ τὸ κρεμμύδι ὑποβοηθοῦν ἀποτελεσματικῶς τὴ χώνευσι... τῶν μπαγιατικων τροφῶν.

Γι' αὐτὸ γίνεται μεγάλη χρῆσις

αὐτῶν στὴν Ἱσπανία τὴ δευτέρα ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς, γιατὶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τρῶνε τὰ φαγητὰ ποὺ περίσσεψαν ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ ἔτους.

***

Στὴ Γαλλία πιστεύουν πὼς, ἂν βρέχῃ τὴν Πρωτοχρονιά, θὰ βρέχῃ τὸ Πάσχα καὶ τῆς Ἀναλήψεως.

Ἐπίσης πιστεύουν ὅτι, ἂν ἡ ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς εἶνε ξηρή, θὰ σταθῇ ὁ καινούργιος χρόνος ἐξαιρετικὰ εὐνοϊκὸς γιὰ τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς καλλιεργητάς.

***

Παραπάνω γράψαμε τί θὰ εἶνε ὁ ἄντρας ποὺ θὰ γεννηθῇ ἐφέτος τὰ Γεννάρη.

Τώρα σᾶς λέμε τί θὰ εἶνε ἡ γυναίκα.

Ἡ ἀστρολογία λοιπὸν προαναγγέλλει ὅτι ἡ γυναῖκες αὐτὲς θὰ εἶνε ἐργατικές, προβλεπτικὲς καὶ γενικῶς πολὺ σοβαρές.

***

Ἐφέτος συμπληρώνονται 366 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ὁρίσθηκε ἡ πρώτη Ἰανουαρίου ὡς Πρωτοχρονιὰ στὸν κόσμο.

Πρὸ 366 ἐτῶν τὸ Νέον Ἔτος, ὡς γνωστόν, ἄρχιζε ἀπὸ τὸ Πάσχα.

***

Τὸ Ρωμαϊκὸν ἔτος δὲν εἶχε παρὰ δέκα μόνον μῆνες.

Ἔτσι στὴν ἀρχαία Ρώμη ὁ κόσμος... γερνοῦσε γρηγορώτερα.

Ὁ Νουμᾶς Πομπίλιος, ὅμως, θέλοντας νὰ μεγαλώσῃ τὸ ἔτος, ἢ νά... μικρύνῃ τὰ χρόνια του, πρόσθεσε δυὸ ἀκόμα μῆνες: Τὸν Ἰανουάριον καὶ τὸν Φεβρουάριον.

***

Ἡ Τουρκικὴ Πρωτοχρονιὰ ἀρχίζει τὸν μῆνα Μάρτιον.

***

Τὸ Πρωτοχρονιάτικο φαγὶ σὲ μερικὰ μέρη τῆς Ἰταλίας εἶνε μηριὰ βατράχων κονσερβαρισμένα!

***

Διάλογος. διαμειφθεὶς μεταξὺ χαροπαικτῶν κατὰ τὰ ξημερώματα τῆς Πρωτοχρονιᾶς:

—Τράβαθες; Ὁ φίλος μας ὁ Γιάνης ἔχασε τὸν πατέρα του.

—Μπᾶ; Καὶ σὲ τί παιχνίδι;...

ΔΗΜΩΔΕΣ

Η ΚΑΤΑΡΑ

Θέλω νὰ τὸν καταραστῶ καὶ πάλι τὸν [λυπᾶμαι
καὶ μοῦ πονοῦν τὰ σπλάχνα μου, πο- [νάει κι' ἡ ψυχή μου,
μὰ κάλλιο ἂς τὸν καταραστῶ κι' ἂς [κάμῃ ὁ Θιὸς τί θέλει.
Νὰ ζήσῃ μ' ἀναστεναγμούς, μὲ λαῦρες [καὶ κατάρες,
σὲ κυπαρίσσι ν' ἀνεβῇ νὰ πάρῃ τὸ λου- [λοῦδι,
ἀπὸ ψηλὰ νὰ γκρεμιστῇ καὶ χαμηλὰ νὰ [πέσῃ,
σὰν τὸ γυαλὶ νὰ συντριφτῇ, σὰν τὸ κε- [ρὶ νὰ λυώσῃ,
νὰ πέσῃ εἰς τούρκικα σπαθιά, σὲ φράγ- [κικα μαχαίρια,
πέντε γιατροὶ νὰ τὸν κρατοῦν καὶ δέκα [νὰ τὸν γιάνουν
κι' ἐγὼ ἀπὸ κεῖθε νὰ διαβῶ καὶ νὰ τοὺς [ἀγναντέψω.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ

Σὲ κάποιο παληὸ μεσαιωνικὸ πύργο, κοντὰ στὰ βόρεια σύνορα τῆς Γαλλίας, ζοῦσαν δυὸ δίδυμες ἀδελφές, ἡ κόρες τοῦ μαρκησίου Δανριβάλ, δεκαοχτὼ χρονῶν ἡ καθεμιά. Ἡ Ἄλεξ καὶ ἡ Λευκὴ — ἔτσι λεγόνταν ἡ δυὸ ἀδελφὲς — ἦσαν ὡραῖες σὰν νύμφες τῶν θρυλλικῶν χρόνων καὶ δροσερὲς σὰν λουλούδια τοῦ Μαγιοῦ. Εἶχαν τὰ ἴδια χαρακτηριστικά, τὸ ἴδιο ἀνάστημα, τὰ ἴδια μαλλιά. Τόσο ἔμοιαζαν μεταξύ τους, ὥστε δὲν μποροῦσε νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς τὴ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἡ ὁμοιότης τους ὅμως δὲν περιοριζόταν ὡς ἐκεῖ. Ἐπεκτεινόταν καὶ στὶς ψυχικές των διαθέσεις. Ὅταν ἡ μιὰ εἶχε κέφι, εἶχε κέφι κι' ἡ ἄλλη, ὅταν ἡ μιὰ ἦταν λυπημένη, ἦταν λυπημένη κι' ἡ ἄλλη. Μαζὺ γελοῦσαν, μαζὺ ἔκλαιγαν. Ὅταν ἀρρώσταινε ἡ Ἄλεξ, ἀρρώσταινε ἀμέσως κι' ἡ Λευκή. Ὅταν ἐτραγουδοῦσε ἡ Λευκή, ἔβρεπε νὰ τραγουδήσῃ κι' ἡ Ἄλεξ. Μαζὺ περνοῦσαν τὴν ἡμέρα τους, μαζὺ ἔβγαιναν περίπατο, μαζὺ κοιμόντουσαν, μαζὺ ἔτρωγαν... Ἡ δυὸ αὐτὲς ἀδελφές, θἄλεγε κανείς, πὼς εἶχαν μιὰ ψυχὴ κι' ἕνα σῶμα...

Εἶχαν μείνει ἀπὸ μικρὲς ὀρφανὲς καὶ τὶς εἶχε μεγαλώσει στὸν πατρικό τους πύργο μιὰ γρηὰ θεία τους, ἡ κυρία ντὲ Κλαμόρ, ἡ ὁποία τὶς ἐλάτρευε. Ἡ κυρία ντὲ Κλαμόρ εἶχε περάσει πιὰ τὰ ὀγδόντα καὶ ἡ μόνη της φροντίδα ἦταν πῶς ν' ἀποκαταστήσῃ καλύτερα τὶς δυὸ ὀρφανές.

Μιὰ μέρα ἡ γρηὰ κυρία ἀνάγγειλε στὶς ἀνεψιές της ὅτι διαπραγματευόταν ἀπὸ καιρὸ μὲ μυστικότητα γιὰ λογαριασμό τους δυὸ συνοικέσια, τὰ ὁποῖα κόντευαν πειὰ νὰ τελειώσουν. Τοὺς εἶπε μάλιστα ὅτι σὲ λίγο θὰ πήγαιναν στὸν πύργο καὶ οἱ δυὸ ὑποψήφιοι μνηστῆρες, ὁ κόμης Ροδόλφος ντὶ Λευκή, καὶ ὁ βαρῶνος Ραοὺλ Νταντὴν Ἄλεξ. Ἦσαν καὶ οἱ δυό τους εὐγενεῖς, νέοι, ὡραῖοι καὶ πλούσιοι.

Ὅταν, σὲ λίγο, ἡ δυὸ ἀδελφὲς ἔμειναν μόνες, εἶπε ἡ Ἄλεξ στὴ Λευκή :

— Ἀδελφή μου, τώρα ποὺ σὲ λίγο πρόκειται νὰ ἰδοῦμε τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς τύχης μας, αἰσθάνομαι νὰ μὲ κυριεύῃ κάποιος ἀνεξήγητος φόβος...

— Κι' ἐμένα τὸ ἴδιο, ἀποκρίθηκε ἡ Λευκή.

— Νομίζεις ὅτι θ' ἀγαπήσουμε τοὺς συζύγους μας;

— Τὴν ἴδια ἐρώτησι ἐτοιμαζόμουν νὰ σοῦ κάνω κι' ἐγώ...

— Κι' ἂν ὁ ἄντρας μου δὲν εἶνε τῆς ἀρεσκείας μου; εἶπε ἡ Ἄλεξ.

— Θὰ γίνῃ καὶ σ' ἐμένα μισητός... συμπλήρωσε ἡ Λευκή.

— Λευκή, ἀπὸ ποῦ προέρχεται αὐτὴ ἡ ταραχὴ ποὺ νοιώθω;

— Ξέρω κι' ἐγώ; εἶπε ἡ Λευκή. Ποιὸς ξέρει ὅμως... Μπορεῖ οἱ σύζυγοί μας νὰ εἶνε καὶ οἱ δυὸ ἀξιαγάπητοι, νὰ μᾶς κάνουν εὐτυχισμένες καὶ νὰ διαψεύσουν τὰ κακὰ προαισθήματά μας!... Ἔχω ἀκούσει πὼς τὸν αὐτὸν πόσο ὄμορφος εἶνε! Πόσο θὰ ἤθελα νὰ εἶνε αὐτὸς ὁ Ροδόλφος, ὁ μέλλων σύζυγός μου!...

— Ναί, τῆς ἀπάντησε ἡ Λευκή, ὁ Ροδόλφος εἶνε. Ἄκουσα κάποιον νὰ τὸν κράζῃ μὲ τ' ὄνομά του... Εἶνε ὡραιότερος βέβαια ἀπ' τὸν Ραοὺλ...

— Μὰ δὲν εἶπα ἐγὼ τέτοιο πρᾶγμα...

— Τὸ σκέφτηκες ὅμως.

— Ναί, ἀλήθεια...

— Τίποτε δὲν μποροῦμε νὰ κρύψουμε ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη...

Οἱ δυὸ ὑποψήφιοι γαμπροὶ ἔμειναν ἀρκετὲς ἡμέρες μαζὺ μὲ τὴ συνοδεία τους στὸν πύργο τοῦ Δανριβάλ, καταγοητευμένοι ἀπὸ τὴ συντροφιὰ τῶν δυὸ κοριτσιῶν. Κάθε μέρα γινόντουσαν κυνηγετικὲς ἐκδρομές, ἱππασίες, χοροί, διασκεδάσεις. Παντοῦ ἐπικρατοῦσε ὁ φόρυβος καὶ ἡ εὐθυμία καὶ ἡ γιορτὲς διαδέχονταν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Βασιλεὺς τῶν συναναστροφῶν αὐτῶν ἦταν πάντα ὁ τοῦφερὸς καὶ χαριτωμένος Ροδόλφος ὁ ὁποῖος εἶχε κατακτήσει τὶς συμπάθειες ὅλων μὲ τὴν εὐγενικὴ καὶ ἀνεπιτήδευτη συμπεριφορά του. Ὁ Ραοὺλ, χωρὶς νάναι κατώτερος ἀπ' αὐτὸν στὴν ὡραιότητα ἢ τοὺς τρόπους, ἦταν κάπως ἀπότομος στὸ χαρακτῆρα καὶ γι' αὐτὸ ὅλοι προτιμοῦσαν τὸ Ροδόλφο ἀπ' αὐτόν.

Ὁ Ραοὺλ σκότωσε καὶ ἀποκε φάλισε τὸ φτωχὸ Ροδόλφο...

Ἐπὶ τέλους οἱ γάμοι τῶν δυὸ ὀρφανῶν ἀποφασιστήκαν ὁριστικὰ καὶ προαναγγελθῆκαν ἐπίσημα στὴν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ.

Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο, ἕνα πρωΐ, ἡ Ἄλεξ σηκώθηκε πολὺ νωρίς. Μολονότι ἀγαποῦσε μὲ περισπάθεια τὸ Ροδόλφο, καὶ συλλογιζόταν μὲ ἀφάντα στη χαρὰ ὅτι ὁ ἀγαπημένος της ἱππότης δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ γίνῃ σύζυγός της, τὶς τελευταῖες ἡμέρες αἰσθανόταν ἕναν ὁδυνηρὸ πόνο στὴν καρδιά της καὶ μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια της περνοῦσαν μαῦρες ὀπτασίες. Ὁ ὕπνος της συχνὰ διακοπτόταν, τὴν ἔπαιρνε κάθε τόσο πυρετὸς καὶ τὰ χαρακτηριστικά της εἶχαν μεταβληθῆ.

Σὲ μιὰ στιγμὴ πήδησε ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ πῆγε νὰ βρῇ τὴν ἀδελφή της.

Ἡ Λευκὴ ὅμως εἶχε σηκωθῆ πρωτήτερα κι' εἶχε κατεβῆ στὸν κῆπο τοῦ πύργου. Μόλις εἶδε τὴν ἀδελφή της νὰ διευθύνεται πρὸς αὐτήν, ἄρχισε νὰ φεύγῃ, θέλοντας νὰ τὴν ἀποφύγῃ. Σὲ λίγο ὅμως ἡ Ἄλεξ τὴν ἔφτασε καί, βλέποντάς την, ἀνατρίχιασε, γιατὶ εἶδε πὼς ἡ ἀδελφή της ἦταν πολὺ χλωμὴ καὶ φαινόταν ἕτοιμη νὰ λιποθυμήσῃ. Ἡ Ἄλεξ ἔβγαλε τότε μιὰ κραυγὴ τρόμου καὶ τὴ ρώτησε :

— Ἀδελφή μου! Ἀδελφή μου, τί συμβαίνει; Βλέπω πὼς εἶσαι περίλυπη... Μὰ κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι καλύτερα, μολονότι ὁ ἄντρας ποὺ ἀγαπῶ θὰ γίνῃ σὲ λίγο σύζυγός μου κι' ἡ εὐτυχία μοῦ χαμογελᾶ... Ξέρω καλὰ ὅτι κι' αὐτὸς μ' ἀγαπάει καὶ λαχταράει νὰ μὲ κάνει δική του... Γιατὶ ὅμως εἶμαι τόσο στενοχωρημένη; Ἀπὸ ποῦ προέρχεται αὐτὴ ἡ θλίψις μου;... Μίλησέ μου, ἐξηγήσου μου, διαφώτισέ με!... Καταλαβαίνω ὅτι πάσχεις κι' ἐσύ, ὅτι κατατρύχεσαι ἀπὸ τὸν ἴδιο πόνο!... Ὦ, ναί, εἶμαι βεβαία ὅτι πονεῖς καὶ κάθε χαρά μου συντρίβεται... Ὅταν σὲ βλέπω ἔτσι δακρυσμένη, νοιώθω τὴ ζωή μου νὰ σβύνῃ...

Ἡ Λευκὴ ἔσφιξε τὸ χέρι τῆς ἀδελφῆς της καὶ τῆς ἀποκρίθηκε μὲ φωνὴ σφιγκτὴ :

— Ἀλήθεια, ἡ ζωή μου ἔπαθε ἕνα τρομερὸ κλονισμό... Χτυπήθηκα σκληρὰ καὶ δὲν βρίσκω πουθενὰ παρηγοριά. Ἄλεξ! Συγχώρησέ με, ἀλλὰ πρέπει νὰ σοῦ ἀνοίξω τὴν καρδιά μου γιὰ νὰ μάθῃς τὸ μυστικὸ ποὺ μὲ βασανίζει... Εἴχαμε πάντοτε κι' ἡ δυό μας τὶς ἴδιες συνήθειες, τὶς ἴδιες ἐλπίδες, τοὺς ἴδιους πόθους... Γι' αὐτὸ δὲν μποροῦσαμε παρὰ ν' ἀγαπησουμε καὶ τὸν ἴδιο ἄντρα... Ἄλεξ! Τὸν ἀγαπῶ κι' ἐγὼ τὸ Ροδόλφο, τὸν ἀγαπῶ δσο κι' ἐσύ... Δὲν θέλω νὰ πάρω ἄλλον ἀπ' αὐτόν... Ἡ αὐτός, ἢ κανένας!...

— Ὦ, Θεέ μου! φώναξε ἡ Ἄλεξ ὑψώνοντας τὰ χέρια της πρὸς τὸν οὐρανό. Τὸ γνώριζα αὐτὸ πρὶν μοῦ τὸ πῇς, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ τ' ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα σου γιὰ νὰ τὸ πιστέψω... Ὦ, τί φρικτὸ μαρτύριο καὶ γιὰ τὶς δυό μας, τί θλιβερὸ πεπρωμένο!...

— Ἀγαπημένη μου, ἐπανέλαβε ἡ Λευκή, ἀφοῦ ξέραμε πῶς εἴμαστε πλασμένες ὅμοιες κι' ἡ δυό, ἔπρεπε νὰ ἀφιερωθοῦμε μονάχα στὸ Θεό, τὸν ὁποῖον μπορούσαμε ν' ἀγαποῦμε, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ φόβος ἀπὸ ζήλεια... Ἂς τ' ἀφήσουμε ὅμως αὐτὰ τώρα κι' ἂς μὴν αὐξάνουμε τὸν πόνο μας μὲ παρόμοιες ἐκμυστηρεύσεις. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι πάσχω, ὑποφέρω, πονῶ, ἀλλὰ μερικὲς στιγμὲς ἡ θλίψις μου διαλύεται ἀπὸ τὴ χαρά σου, ἡ πένθιμες σκέψεις μου σκορπίζονται ἀπὸ τοὺς χαρούμενους στοχασμούς σου, ἡ δυστυχία μου ἐξαφανίζεται μπροστὰ στὴν εὐτυχία σου...

Ἡ Ἄλεξ, μόλις ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, ἔπεσε μὲ μάτια δακρύβρεκτα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Λευκῆς κι' ἔκλαψαν ἀρκετὴ ὥρα κι' ἡ δυὸ μαζύ...

* * *

Τὴν ἀκόλουθη μέρα ἡ Λευκὴ ἔλαβε ἄξαφνα ἕνα γράμμα ποὺ τῆς τὸ ἔστελναν ἀπὸ κάποιο μοναστῆρι τῶν Βενεδεκτίνων ἐκεῖ κοντά. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτή, καθὼς ἀντελήφθη μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ τῆς ἔριξε, προερχόταν ἀπὸ τὴν ἀδελφή της, ἡ ὁποία τῆς ἔγραφε τὰ ἑξῆς :

«Ἀγαπητή μου ἀδελφή, πῆρα πειὰ τὴν ἀπόφασί μου καὶ ἡσύχασα. Ἐπειδὴ ἀγαποῦσα ὑπερβολικὰ τὸ Ροδόλφο καὶ δὲν μποροῦσα νὰ τὸν παντρευτῶ, ἀναγκάστηκα ν' ἀφιερωθῶ γιὰ πάντα στὸ Θεό. Μὴ ζητήσῃς νὰ μὲ μεταπείσῃς, γιατί, ἂν ἀκούσῃς τὴν καρδιά σου, θὰ καταλάβῃς ὅτι μὲ κανέναν τρόπο δὲν θ' ἀλλάξω γνώμη. Παντρέψου χαρούμενη τὸν κόμητα Λερμινὶ καὶ φρόντισε νὰ τὸν κάνῃς εὐτυχισμένο. Ἔτσι μονάχα θὰ λιοστέψῃς τὸν πόνο μου καὶ θὰ καταπνίξῃς τὸ αἴσθημά μου. Ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ συλλογίζεσαι χωρὶς πικρία καὶ σὲ βεβαιώνω πὼς θὰ σὲ συλλογίζομαι κι' ἐγὼ μὲ τρυφερότητα. Ἔχω τὴν πεποίθησι ὅτι δὲν θὰ λιποψυχήσῃς, ὅπως κι' ἐγὼ δὲν θ' ἀφήσω τὸν πόνο νὰ μὲ καταβάλῃ. Θὰ προσπαθήσω νὰ ἡσυχάσω, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσω καὶ τὴ γαλήνη τῆ δική σου. Γέλα, γιατὶ ἔτσι μόνο τὰ δάκρυά μου θὰ στεγνώσουν. Γίνε εὐτυχισμένη, γιὰ νὰ νοιώθω κι' ἐγὼ τὴν εὐτυχία σου. Ἂν ποτὲ παραστῇ ἀνάγκη, ἔλα κοντά μου χωρὶς κανένα φόβο... Γνώρισέ μου τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥρα ποὺ θὰ γίνῃς κόμησσα Λερμινί. Δὲν θὰ κλάψω, θὰ προσευχηθῶ...».

* * *

Λίγες μέρες μετὰ τὴ λῆψι τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς ἡ Ἄλεξ ἀκολουθοῦσε τὸν ἐκλεκτό της στὴν ἐκκλησία μὲ τὸ γαμήλιο στεφάνι στὸ κεφάλι. Τὸ πρόσωπό της ἦταν χλωμὸ καὶ μελαγχολικό, ἐνῶ ἀπεναντίας τοῦ Ροδόλφου ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ χαρά. Ἡ νύφη φαινόταν ὡρωστη. Τὰ μάγουλά της ἦσαν ὠχρά, τὰ πόδια της ἔτρεμαν, τὰ μάτια της εἶχαν θολώσει...

Οἱ δυὸ σύζυγοι στάθηκαν ἱπποὺς στὸ θυσιαστήριο καὶ γονάτισαν. Τὸ ρολόϊ χτυποῦσε μεσημέρι. Ὁ ἐφημέριος ἀπέτεινε τὶς συνηθισμένες ἐρωτήσεις καὶ σὲ λίγο τὸ χέρι τῆς νέας στολιζόταν μὲ τὸ νυφικὸ δαχτυλίδι.

Ἔξαφνα ὅμως τὸ στιγμὴ ἐκείνη τὸ κεφάλι τῆς Ἄλεξ ἔγειρε στὸ στῆθος της, τὰ μάτια της ἐσκεπάστηκαν ἀπὸ ἕναν πυκνὸ πέπλο καὶ τὸ σῶμα της κλονίστηκε...

Ὁ Ροδόλφος ἔτρεξε γιὰ νὰ τὴν συγκρατήσῃ, μὰ ἡ νύφη σωριάστηκε στὴν ἀγκαλιὰ του λιπόθυμη.

Ἡ τελετὴ διακόπηκε ἀμέσως καὶ ἡ Ἄλεξ μεταφέρθηκε στὸν πύργο, στὸ κρεββάτι της. Ἐκεῖ, ὕστερ' ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα, ἄνοιξε ἐπὶ τέλους τὰ μάτια της καὶ συνῆλθε. Μὰ ἀμέσως ἡ ἀναμνήσεις της ξαναγύρισαν στὸ μυαλό της πιὸ ζωηρὲς καὶ πιὸ θλιβερές.

Προσπάθησε ὡστόσο νὰ καθησυχάσῃ τὸ σύζυγό της ποὺ στεκόταν πλάι της δακρυσμένος, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνη, γιατὶ αὐτὸ θὰ τῆς ἔκανε καλό. Ἔπειτα ἀπομάκρυνε ὅλες τὶς ὑπηρέτριές της κι' ἀπόμεινε ὁλομόναχη στὴν κάμαρά της.

Μόλις ἐνύχτωσε, ἡ Ἄλεξ σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι της... Κύτταξε ἔξω στὸν κάμπο κι' εἶδε νὰ ἁπλώνεται βαθὺ τὸ σκοτάδι. Βγῆκε τότε κρυφὰ ἀπὸ τὸ δωμάτιό της, κατέβηκε γοήγορα κάτω, πέρασε τρέχοντας τὸν κῆπο καὶ σὲ λίγη ὥρα ἔφτανε στὸ μοναστῆρι τῶν Βενεδικτίνων. Στὴν πόρτα του στεκόταν ἡ Λευκή, σὰν νὰ τὴν περίμενε.

— Ἀδελφή μου! φώναξε ἡ Ἄλεξ ἀσθμαίνοντας ἀπ' τὸ δρόμο. Μὲ βλέπεις; Ἤρθα νὰ σὲ βρῶ... Δὲν μποροῦσα νὰ μείνω περισσότερο. Σήμερα τὸ μεσημέρι κινδύνεισες νὰ πεθάνῃς, δὲν εἶν' ἔτσι;...

Ἡ Λευκὴ ἔμεινε καταπληκτη καὶ δὲν ἐπίστευε στὰ μάτια της. Ἡ ἀδελφή της ἦταν ἐκεῖ, κοντά της, κάτω ἀπὸ τὰ τείχη τοῦ μοναστηριοῦ, μὲ τὸ νυφικὸ φόρεμα καὶ μὲ τὰ χέρια στολισμένα μὲ δαχτυλίδια. Εἶχε ὅμως κουρασθῆ πολὺ καὶ φαινόταν ἐξαντλημένη. Τὸ φόρεμά της ἦταν ξεσχισμένο ἀπὸ τ' ἀγκάθια, τὰ πόδια της καταματωμένα καὶ γυμνά, τὸ πρόσωπό της κέρινο, τὰ μαλλιὰ ξέπλεκα τὸ βλέμμα ἀφηρημένο...

— Ναί... τὸ μεσημέρι... παρὰ λίγο νὰ πεθάνω... τὴν ὥρα τοῦ γάμου σου... ἀποκρίθηκε ἡ Λευκὴ μὲ φωνὴ κομμένη ἀπὸ λυγμούς.

— Τὸ ἤξερα, τὸ αἰσθάνθηκα, εἶπε ἡ Ἄλεξ μὲ ὕφος σοβαρό. Καλῶς ὅμως ἐρχόμουν ἐδῶ, ἤμουν βεβαία πὼς θὰ σ' εὕρισκα ζωντανή...

Καί, λέγοντας αὐτά, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀδελφῆς της, ἡ ὁποία τὴ φιλοξένησε ἐκείνη τὴ νύχτα στὸ κελλί της.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔφτασε ἄξαφνα μέσα στὸ μοναστῆρι ἕνας ὑπηρέτης τοῦ πύργου γιὰ νὰ φέρῃ στὶς δυὸ ἀδελφὲς μιὰ τρομερὴ εἴδησι. Ὁ Ραοὺλ, ὀργισμένος ἀπ' τὴν ἐγκατάλειψι τῆς Λευκῆς καὶ θέλοντας νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἀντίζηλό του, ἐκάλεσε τὸν κόμητα Λερμινὶ σὲ μονομαχία. Ἡ μονομαχία τῶν δυὸ ἱπποτῶν ἔγινε τὴν περασμένη ἡμέρα, κατὰ τὴ δύσι τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ Ραοὺλ ἐσκότωσε κι' ἀποκεφάλισε τὸ φτωχὸ Ροδόλφο...

Ἡ δυὸ ἀδελφές, μόλις ἄκουσαν τὴν τραγικὴ αὐτὴ εἴδησι ἔμειναν ἄφωνες. Πρώτη, τέλος, ἔλυσε τὴ σιωπὴ ἡ Ἄλεξ, λέγοντας :

— Ποιὸς θὰ μᾶς παρηγορήσῃ τώρα, Λευκή;

— Ποιὸς ἄλλος ἀπ' τὸ Θεό, ἀδελφή μου! ἀποκρίθηκε ἐκείνη.

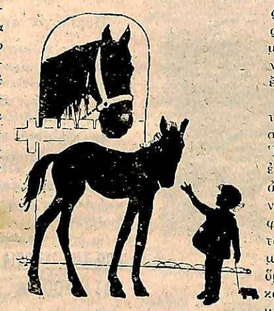

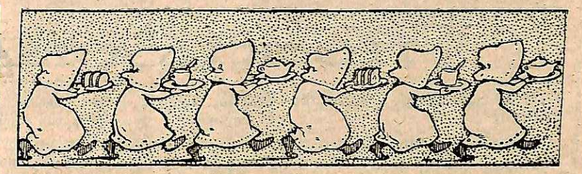

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Τὰ ὄνειρα τῶν σκυλιῶν. Πῶς βλέπουν στὸν ὕπνο τους κυνήγια. Τὰ ἄλογα καὶ τὰ βώδια. Ὁ ἀνήσυχος ὕπνος τῶν μοσχαριῶν τοῦ γάλακτος. Τὰ ὄνειρα τῶν πουλιῶν. Τὰ φυλακισμένα πουλάκια, ποὺ βλέπουν στὸν ὕπνο τους ὅτι πετοῦν στὸ διάστημα. Ὁ φιλάλτης τοῦ κότσυφα. Τί ἀναφέρει ὁ δόκτωρ Μπέχσταϊν κτλ. κτλ.

Ὅσοι ἔχουν γάτες ἢ σκυλιὰ στὸ σπίτι τους, θὰ ἔτυχε ἴσως νὰ παρατηρήσουν ὅτι τὰ ζῶα αὐτὰ πολλὲς φορές, ἐνῶ κοιμοῦνται, τινάζονται ἄξαφνα ἀπότομα, ἢ γαυγίζουν ἢ βογγοῦν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ξυπνοῦνε. Ἀσφαλῶς δὲ ὅσοι τὸ πρόσεξαν αὐτό, θὰ σκέφτηκαν ὅτι τὰ ζῶα ὀνειρεύονται.

Καὶ πραγματικῶς αὐτὸ συμβαίνει. Τὰ ζῶα, ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι, ὀνειρεύονται συνήθως ὅταν κοιμοῦνται. Τὰ ὄνειρα τῶν σκυλιῶν μάλιστα εἶνε ἐξαιρετικὰ ζωηρὰ καὶ πιὸ ζωηρὰ ἀκόμα εἶνε τὰ ὄνειρα τῶν κυνηγετικῶν σκυλιῶν. Ἄμα τὰ σκυλιὰ αὐτὰ βγοῦν τὴν ἡμέρα στὸ κυνήγι καὶ κουραστοῦν, τὸ βράδυ, στὸν ὕπνο τους, ἀσφαλῶς θὰ ἰδοῦν ὄνειρα σχετικὰ μὲ τὰ γεγονότα ποὺ ἔζησαν στὸν ὕπνο τους ὅτι πετοῦν στὸν ἐλεύθερο ἀέρα.

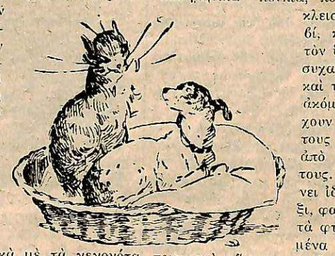

Τὰ ὑβρόβια πάλι πουλιὰ κοινοῦν στὸν ὕπνο τους τὰ πόδια τους, σὰν νὰ κολυμποῦσαν. Ἐπίσης καὶ τὰ καναρίνια βλέπουν συχνὰ ὄνειρα. Ἐνῶ κοιμοῦνται, τερετίζουν ἢ βγάζουν μιὰ ἔξαιρη φωνὴ καὶ πετάγονται κατατρομαγμένα, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κανένας λόγος. Φαίνεται δὲ πὼς συμβαίνει αὐτὸ γιατὶ βλέπουν κάποιο κακὸ ὄνειρο. Καὶ τ' ἀηδόνια ὅμως κελαϊδοῦν πολλὲς φορὲς στὸν ὕπνο τους. Τὸ κελαϊδημά τους ἀπὸ εἶνε σιγανὸ καὶ διακόπτεται συχνά. Ἀστεῖοι στὸν ὕπνο τους εἶνε καὶ οἱ παπαγάλοι, οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ κοιμοῦνται, λένε ἐξαιρνα ἀσκοπα δυὸ - τρεῖς λέξεις ἀπ' αὐτὲς ποὺ ἔχαν μάθει χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ξυπνήσουν.

Ἀκόμη καὶ ἐφιάλτες φαίνεται πὼς ἔχουν συχνὰ τὰ πουλιά. Ὁ δόκτωρ Μπέχσταϊν ἀναφέρει σχετικῶς ὅτι κάποια γνωστή του κουρὰ εἶχε ἕνα κότσυφα, ὁ ὁποῖος κάποτε, ἐνῶ κοιμόταν, ἄρχισε νὰ φρονάζῃ ἔξαιρνα, νὰ χτυπάῃ τὰ φτερά του καὶ νὰ φαίνεται σὲ τέτοιο σημεῖο τρομαγμένος, ὥστε ἡ κυρία του ἔτρεξε καὶ τὸν ξύπνησε. Ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη τὸ πουλὶ ἄργησε νὰ συνέλθῃ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ σταθῇ στερεὰ στὸ κλαράκι του ἐπὶ πολλὴν ὥρα.

Καθὼς λοιπὸν βλέπετε, τὰ ὄνειρα δὲν εἶνε ἀποκλειστικὸ προνόμιο τῶν ἀνθρώπων...

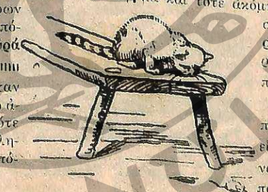

Ἐκεῖ κοντὰ βρισκόταν ἕνα εἰκόνισμα. Ἡ δυὸ ἀδελφὲς γονάτισαν τότε κι' ἀγκαλιασμένες φίλησαν ἱκρυστὰ στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

— Ἕνας σύγχρονος Ἐξηνταβελώνης

Ὅποιος νομίζει ὅτι ὁ Σάϋλωκ τοῦ Σαίξπηρ, ὁ Ἐξηνταβελώνης τοῦ Μολιέρου καὶ ὁ μπάρμπα-Γκριὸ τοῦ Μπαλζὰκ εἶχε τύποι φανταστικοί, ποὺ δὲν συναντῶνται στὴν πραγματικὴ ζωή, θ' ἀλλάξη ἀσφαλῶς γνώμη ἅμα διαβάση τὸ παρακάτω ἀληθινὸ ἐπεισόδιο ποὺ συνέβη σὲ μιὰ ἑπαρχιακὴ πόλι τῆς Γαλλίας, πρὸ ὀλίγου καιροῦ.

Στὴν πόλι αὐτὴ κατοικοῦσε ἕνας πλούσιος εἰσοδηματίας, περίφημος γιὰ τὴ φιλαργυρία του. Ἡ οἰκογένειά του ὁλόκληρη ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὴ γυναίκα του κι' ἀπὸ τὴν κόρη του, ἡ ὁποῖες περνοῦσαν μαρτυρικὴ ζωὴ κοντά του, μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν θὰ τὴν περνοῦσε οὔτε ἡ οἰκογένεια τοῦ πιὸ φτωχοῦ ἐργάτου.

Κάποτε ἡ γυναίκα τοῦ διασήμου αὐτοῦ φιλαργύρου ἀρρώστησε σοβαρὰ κι' ἐπειδὴ ὁ σύζυγός της, ἀπὸ τὴν τσιγκουνιά του, οὔτε γιατρὸ προσκάλεσε, οὔτε φάρμακα τῆς ἔπαιρνε, πέθανε, κι' ἔτσι γλύτωσε ἀπὸ τὴ μαρτυρικὴ ζωή της. Πρὶν πεθάνη ὅμως, ζήτησε, ὡς τελευταία χάρι, ἀπὸ τὸν ἄνδρα της κι' ἀπὸ τὴν κόρη της, νὰ μεταφερθῆ τὸ σῶμα της στὴν πόλι ὅπου εἶχε γεννηθῆ, καὶ νὰ ταφῆ ἐκεῖ.

Πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα μετὰ τὸ θάνατό της, ἡ κόρη της ἐζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα της νὰ ἐκτελέση τὴν τελευταία ἐπιθυμία τῆς μητέρας της. Ἐκεῖνος ὅμως τότε διαμαρτυρήθηκε ἐντονώτατα καὶ εἶπε ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν μποροῦσαν νὰ γίνουν καὶ ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ κάνη ἕνα σωρὸ ἔξοδα γιὰ ἕναν τόσο περιττὸ σκοπό. Τότε ὅμως ἐπενέβησαν κι' οἱ συγγενεῖς τῆς γυναίκας του κι' ἔτσι, μὲ τὰ πολλά, ὁ ἀδιόρθωτος τσιγκούνης ἐπείσθη νὰ μεταφέρη τὸ πτῶμα τῆς συζύγου του.

Γιὰ νὰ μὴν πληρώση ὅμως περισσότερα μεταφορικὰ — ἐπειδή, ὡς γνωστόν, ἡ μεταφορὰ νεκρῶν στοιχίζει πολὺ ἀκριβὰ καὶ στὰ βαπόρια καὶ στοὺς σιδηροδρόμους — ἔκλεισε τὴ δυστυχισμένη νεκρὴ μέσα σ' ἕνα μπαοῦλο, λιγισμένη στὰ δύο, γιὰ νὰ χωρέση, καὶ τὴν μετέφερε ὡς ἀποσκευὴ μὲ τὸ σιδηρόδρομο!

Ὅταν ὅμως ἔφτασαν στὴν πόλι ὅπου ἐπρόκειτο νὰ τὴν θάψουν καὶ ἔβγαλαν τὴ νεκρὴ ἀπὸ τὸ μπαοῦλο, εἶδαν ὅτι ἡ νεκρικὴ ἀκαμψία εἶχε προχωρήσει σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε τὸ πτῶμα ἦταν πιὰ ἀδύνατο νὰ ξαπλωθῆ σὲ φέρετρο ἀπὸ τὰ συνηθισμένα. Τότε ἀναγκάστηκαν νὰ παραγγείλουν ἕνα εἰδικὸ φέρετρο, μέσα στὸ ὁποῖο τὴν ἔκλεισαν λυγισμένη στὰ δύο ὅπως ἦτο!...

— Πῶς γίνονται τὰ χρήματα

Ἕνας Γάλλος νεόπλουτος, ὁ ὁποῖος εἶχε κατορθώσει μὲ τὴ δουλικότητά του νὰ ἀποκτήση πλούτη καὶ τιμές, ἐκάλεσε κάποτε μερικοὺς φίλους του σὲ δεῖπνο. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς συνομιλίας οἱ φιλοξενούμενοι τοῦ ἀπέτειναν μερικὲς φιλοφρονήσεις, στὶς ὁποῖες ἐκεῖνος ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

— Καὶ νὰ φαντασθῆτε, κύριοι, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπέκτησα χωρὶς νὰ κάνω οὔτε ἕνα βῆμα...

— Δίκηο ἔχει, εἶπε τότε κάποιος ἀπὸ τοὺς συνδαιτημόνας σ' αὐτὶ τοῦ διπλανοῦ του. Ὅταν ἔρθη κανείς, δὲν βαδίζει...

— Τὰ ἔξοδα τῆς ὑποδοχῆς

Ὅταν κάποτε ὁ Λουδοβῖκος 15ος εἶχε πάει νὰ ἐπισκεφθῆ μιὰ μικρὴ πόλι τῆς Γαλλίας, τὸ δημοτικὸ συμβούλιο τῆς πόλεως αὐτῆς ἐξόδεψε γιὰ τὴν ὑποδοχή του ἕνα ποσὸν ὑπερβολικὰ δισανάλογο πρὸς τὰ πενιχρὰ οἰκονομικά του. Ὁ βασιλεὺς ἐξέφρασε γι' αὐτὸ τὴν ἀπορία του καὶ τότε κάποιος αὐλικὸς τοῦ εἶπε:

— Τί παραξενεύεστε, Μεγαλειότατε; Ἡ πόλις ἔκανε ὅ,τι χρωστοῦσε νὰ κάνη.

— Ναί, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως τώρα χρωστάει ὅ,τι ἔκανε, παρετήρησε ὁ βασιλεύς.

— Τὸ πάθημα τοῦ διδασκάλου

Ἕνας ἀπὸ τοὺς γνωστότερους τύπους τῶν παλαιῶν Ἀθηνῶν ἦταν καὶ ὁ ἀλησμόνητος Μακράκης, ὁ ὁποῖος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶχε τὴ λόξα νὰ κηρύττη τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, προκαλῶντας ἀπερίγραπτη θυμηδία στοὺς παληοὺς συμπολίτας.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ Μακράκης εἶχε σταματήσει στὴν πλατεία Ὁμονοίας. Ἀμέσως σχηματίστηκε γύρω του κύκλος περιέργων, ποὺ ἀνυπομονοῦσαν ν' ἀκούσουν τὴ διασκεδαστική του διδασκαλία.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ὑπάλληλοι τῶν γύρω καφενείων ἀρνήθηκαν νὰ δώσουν στὸ Μακράκη μιὰ καρέκλα γιὰ νὰ τοῦ χρησιμεύση ὡς βῆμα — καὶ τοῦτο γιατὶ εἶχε σπάσει πολλὲς ὧς τότε ἀπάνω στὴ φόρα του καὶ στὸν ἐνθουσιασμό του — ὁ ἱεροκήρυξ ἀπεφάσισε ν' ἀνέβη σ' ἕνα βαρέλι μὲ οἰνόπνευμα, ποὺ βρέθηκε κατὰ τύχη μπροστά του.

Ἄρχισε λοιπὸν τὸ λόγο του, τὸν ὁποῖον διήνθιζε κάθε τόσο μὲ ἀσυντα-ξίες καὶ σολοικισμούς, καί, σὲ μιὰ στιγμή, ἀνεφώνησε μὲ στόμφο:

— Ἐγώ, φίλτατοι ἀδελφοί, εὑρίσκομαι ἐπὶ τῆς ἑδραιοτέρας βάσεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως!...

Ὁ διάβολος ὅμως τὄφερε ἐκείνη τὴ στιγμὴ νὰ σπάση ἡ σανίδα καὶ ὁ ἱεροκήρυξ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη κι' αὐτὸς πῶς, βρέθηκε μέσα στὸ οἰνόπνευμα.

Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει ἂν ὁ ρήτωρ ἐξακολούθησε τὴ διδασκαλία του, μετὰ τὸ ἀκούσιο καὶ ἀτρόοπτο αὐτὸ βάφτισμά του.

— Περίεργα ἐπιτύμβια

Σ' ἕνα κοιμητήριο τῆς Οὐαλλίας ὑπάρχουν τὰ παρακάτω ἐπιτύμβια:

«Ἐνθάδε κεῖται ὁ Οὐίλλιαμ Γκρέϋ, κρασοπατέρας. Πέθανε σὲ ἡλικία 50 ἐτῶν, ἀφοῦ ἔπιε μιὰ ὁλόκληρη... Ἐρυθρὰ θάλασσα κρασιοῦ!...».

***

«Ἐνθάδε κεῖται ὁ Τζὼν Κλάντεβικ, σωφέρ. Αὐτόν, ποὖνοψε τόσους καὶ τόσους, τὸν ἐθέρισε, τέλος, μιὰ δυσεντερία!...».

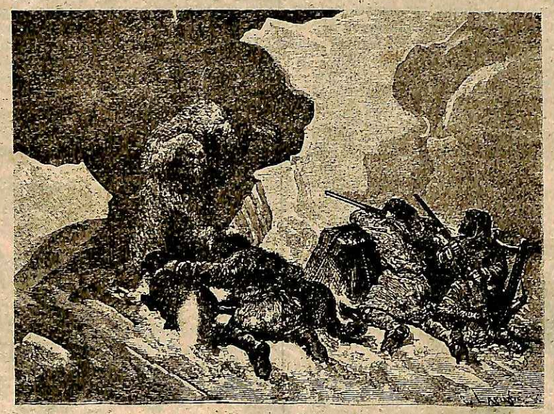

ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΚΟΥΣ ΠΑΓΟΥΣ. — Τὸ κυνήγι τῆς λευκῆς ἀρκούδας

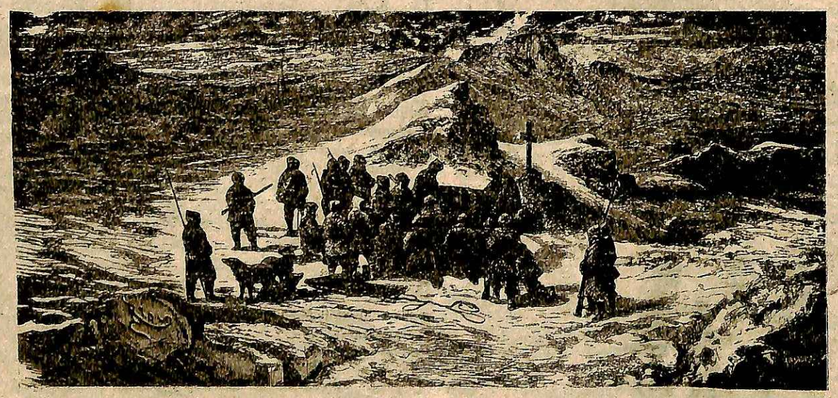

ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΖΗ ΣΗΜΕΡΑ Ο ΜΠΥΡΝΤ. — Ἡ κηδεία καὶ ἡ ταφὴ ἑνὸς μέλους τῆς ἀποστολῆς, μέσα στοὺς αἰωνίους πάγους

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥ

Στὴν ἐποχὴ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου 14ου, ἡ ἔκλυσις τῶν ἠθῶν καὶ ἡ διαφθορὰ στοὺς κύκλους τῆς ἀριστοκρατίας εἶχε φτάσει στὸ ἀπροχώρητο.

Μιὰ μέρα ὁ Βασιλεὺς - Ἥλιος εἶπε σὲ κάποιον ἀπὸ τοὺς αὐλικούς του, τὸν πρίγκηπα ντὲ Ρωσεφόρ, τοῦ ὁποίου ἡ ὡραιοτάτη γυναίκα ἔλαμπε στὶς ἐσπερίδες τῶν ἀνακτόρων:

— Πρίγκηψ, μοῦ κούφατε ἕνα γεγονὸς σημαντικό. Μαθαίνω ὅτι ἡ γυναίκα σας σᾶς ἀπατᾶ καὶ ὅμως δὲν μοῦ εἴπατε ποτὲ τίποτε.

— Μεγαλειότατε, ἀπάντησε τότε ὁ αὐλικός, δὲν σᾶς τὸ εἶπα, μολονότι τὸ ξέρω, γιατὶ νόμιζα πὼς αὐτὸ δὲν ἀφορᾶ οὔτε τὴν τιμή τὴ δική μου, οὔτε τὴν τιμὴ τῆς Μεγαλειότητός σας, ἀλλὰ τὴν τιμὴ τῆς γυναίκας μου...

Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ ἔμεινε Ἱστορική.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΟΥ ΣΑΛΑΗ

Γιὰ ν' ἀγοράσης μιὰ μονάχα καρδιά, πούλα ὁλόκληρο τὸν κῆπο τοῦ πατέρα σου.

— Τὸ σκύλο ποὺ ἀλυχτάει μὴν τὸν φοβερίζης, ἀλλὰ ρίξε του ἕνα ξεροκόμματο.

ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Η ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Κατὰ τὸν μεσαίωνα. Ἡ λογοκρισία τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως. Τρομερὲς τιμωρίες. Ἡ πρώτη πολιτικὴ λογοκρισία. Ἀνελεύθερες ἀπαγορεύσεις. Ὅπου ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις παύει ὅλες τὶς ἐφημερίδες. Ἡ ἐπεμβάσεις τῶν αὐλικῶν καὶ τῶν τιτλούχων. Καταδιώξεις δημοσιογράφων. Ἡ λογοκρισία τοῦ Ναπολέοντος κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες ἡ λογοκρισία, χαίων κλασσικῶν συγγραφέων.

τὴν ὁποία στὴν ἐποχή μας ἐξασκοῦν ἡ πολιτικὲς ἢ ἡ στρατιωτικὲς ἀρχές, ἦταν προνομιακὸ δικαίωμα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν. Κατὰ τὸν μεσαίωνα μάλιστα τὴ λογοκρισία τὴν ἐξασκοῦσε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἡ Ἱερὰ Ἐξέτασις, ἡ ὁποία, ὅταν ἔκρινε πὼς ἕνα βιβλίο ἦταν ἐπιλήψιμο, κατεδίκαζε νὰ καῆ, τόσον αὐτό, ὅσον καὶ ὁ συγγραφεύς του!

Ἐννοεῖται πὼς, στὴ σκοτεινὴ ἐκείνη ἐποχή, ἡ παραμικρὴ ἐπαμφοτερίζουσα φράσις ἀρκοῦσε γιὰ νὰ θεωρηθῆ ἕνας συγγραφεὺς ὡς αἱρετικὸς καὶ νὰ ὑποστῆ τὴν ἀνάλογη τιμωρία.

Ἡ βασίλισσα τῆς Ναβάρρας εἶχε ἐκδώσει, στὰ 1533, ἕνα βιβλίο μὲ τὸν τίτλο «Καθρέφτης τῆς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς». Κάποιος τότε κατήγγειλε τὸ βιβλίο ὡς αἱρετικὸ στὸ Ἀνώτατο Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱ. Ἐξετάσεως καί, ἂν δὲν ἐπενέβαινε ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς Φραγκίσκος ὁ Α', ἡ δυστυχισμένη βασίλισσα δὲν θὰ ἐγλύτωνε οὔτε αὐτὴ ἀπὸ τὰ νύχια τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως.

Τὴν ἴδια ἐκείνη ἐποχὴ πρωτοφάνηκε καὶ ἡ πολιτικὴ λογοκρισία. Μετὰ τὴν καταστροφὴ τῶν Γάλλων στὴν Παβία, ἀπαγορεύτηκε νὰ γραφῆ τὸ παραμικρὸ σχετικῶς μὲ τὰ φλιβερὰ αὐτὰ γεγονότα. Ἀπηγορεύθη μὲ ἄλλους λόγους, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ τυπώνη κανεὶς ὁπιοδήποτε βιβλίο, χωρὶς νὰ τὸ ἔχη ὑποβάλη προηγουμένως στὴν ἐπιτροπὴ τῆς λογοκρισίας. Μὲ τὴν ἴδια ἐπίσης ποινὴ ἐτιμωρεῖτο καὶ ὅποιος... εἶχε στὸ σπίτι του ἀλογόκριτο βιβλίο.

Στὴν ἀνελεύθερη ἐκείνη ἐποχή, ἡ λογοκρισία δὲν ἐξησκεῖτο μόνον προκειμένου γιὰ βιβλία ποὺ εἶχαν ἐκδοθῆ στὴ Γαλλία. Ὅταν ἔφτανε καμμιὰ κάσσα βιβλίων ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό, ἀπηγορεύετο ν' ἀνοιχτῆ, ἐὰν δὲν περνοῦσε προηγουμένως ἀπὸ μιὰ ἐπιτροπὴ δυὸ-τριῶν θεολόγων, ποὺ τὰ ἐξέταζαν ἕνα-ἕνα γιὰ νὰ δοῦν μήπως εἶχαν τίποτε τὸ ἐπαλήθευμο ἐναντίον τῆς θρησκείας.

Γιὰ νὰ λάβετε μιὰ ἰδέα τῆς αὐταρχικότητος μὲ τὴν ὁποίαν οἱ λογοκριταὶ ἐπέβαλλαν τὶς συντηρητικὲς των ἀντιλήψεις, ἀρκεῖ τὸ ἑξῆς ἀπόσπασμα μιᾶς ἀπαγορευτικῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1624:

«Ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ θανάτου στοὺς συγγραφεῖς νὰ γράφουν, νὰ μιλοῦν ἢ νὰ διδάσκουν ὁτιδήποτε ἐκ τῶν ἀρ-

Κι' αὐτὸ γιατὶ οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἦσαν... εἰδωλολάτραι!...

***

Μόλις ἐξεδόθησαν ἡ πρῶτες ἐφημερίδες, ἡ λογοκρισία βρῆκε νέον ἔδαφος δράσεως. Στὰ 1761 μάλιστα, ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις, ἐπειδὴ ὁ τύπος εἶχε ἀρχίσει νὰ καταφέρεται ἐναντίον της, ἐξέδωσε μιὰ διαταγή, διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγόρευε τὴν ἔκδοσι νέων ἐφημερίδων, συγχρόνως δὲ ἔπαυε ὅλες τὶς ὑπάρχουσες, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν «Ἐπίσημον Ἐφημερίδα».

Ἡ τήρησις τῆς ἀπαγορευτικῆς αὐτῆς διατάξεως ἀνετέθη στὴν ἀστυνομία. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι, ὅπως συμβαίνει πάντα σὲ παρόμοιες περιστάσεις, ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀπαγόρευσι αὐτὴ ἄρχισαν νὰ κυκλοφοροῦν κρυφὰ ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, τοῦ κόσμου τὰ λαθρόβια φύλλα, μὲ δριμύτατα ἄρθρα ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ βασιλέως. Ὁποιον συντάκτη τῶν ἐφημερίδων αὐτῶν ἡ ἀστυνομία κατώρθωνε νὰ συλλάβη, τὸν τιμωροῦσε αὐστηρότατα. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς κατεδικάσθη στὰ 1661 «νὰ μαστιγωθῆ, νὰ ἐξορισθῆ ἐπὶ πέντε χρόνια ἀπὸ τὸ Παρίσι καί, ἐν περιπτώσει ἐπαναλήψεως τοῦ ἐγκλήματός του, νὰ θανατωθῆ».

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ λαθρόβια αὐτὰ φύλλα ὁλοένα πληθαίναν, ἡ Κυβέρνησις στὸ τέλος ἀναγκάστηκε νὰ ἀφήνη τὴν ἀπαγορευτικὴ διαταγὴ καὶ νὰ ἐπιτρέψη τὴν κανονικὴ ἔκδοσι ὡρισμένων ἐφημερίδων, ἡ ὁποῖες ὅμως, πρὶν κυκλοφορήσουν, ἔπρεπε νὰ ὑποβάλλονται στὴν κρίσι εἰδικῆς ἐπιτροπῆς λογοκριτῶν. Ὁ παραμικρὸς τιτλοῦχος ἢ αὐλικὸς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπεμβαίνη στὸ ἔργο τῶν δημοσιογράφων καὶ νὰ ἀπαιτῆ ἀπὸ τὸν λογοκριτὴ νὰ ἀπαλείψη ὅ,τιδήποτε δημοσίευμα μιᾶς ἐφημερίδος ἐνόμιζε πὼς ὁπωσδήποτε τὸν ἔθιγε. Ἀλλοίμονο δὲ στὸν ἄτυχη δημοσιογράφο ἂν τολμοῦσε νὰ διαμαρτυρηθῆ γιὰ τὶς ἀδικίες ποὺ τοῦ ἐγίνοντο. Ὁ λογοκριτὴς εἶχε πάντα στὴ διάθεσί του ἕνα ἐνταλμα φυλακίσεως γιὰ τὴ Βαστίλη.

***

Μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες φροντίδες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἦταν νὰ καταργήση τὴ λογοκρισία, ὡς τὸ πλέον ἀνελεύθερο μέτρο τοῦ ἐκπτώτου καθεστῶτος. Ὁ Ναπολέων ὅμως, μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσι τῆς αὐτοκρατορίας, ἐπανέφερε τὴ λογοκρισία ἐν ἰσχύϊ.

Αὐτὴ ἦταν ἡ τελευταία ἀναλαμπὴ τῆς λογοκρισίας στὴ Γαλλία. Μετὰ τὴν πτῶσι τοῦ Ναπολέοντος, ὅταν οἱ Γάλλοι ἀπέκτησαν Σύνταγμα, ἡ ἐλευθεροτυπία ἐθεσπίσθη ὡς νόμος ἀπαράβατος τοῦ κράτους. Κι' ἀπὸ τότε, ἐπισήμως τοὐλάχιστον, ἡ λογοκρισία ἔχει καταργηθῆ.

Εἴπαμε «ἐπισήμως» γιατί, παρ' ὅλη τὴν κατάργησί της, σὲ ἐξαιρετικὲς καὶ κρίσιμες γιὰ τὸ κράτος περιστάσεις ἐφαρμόζεται καὶ πάλι, πιὸ αὐστηρὴ μάλιστα παρὰ ποτέ, ὅπως συνέβη καὶ στὸν Εὐρωπαϊκὸ πόλεμο.

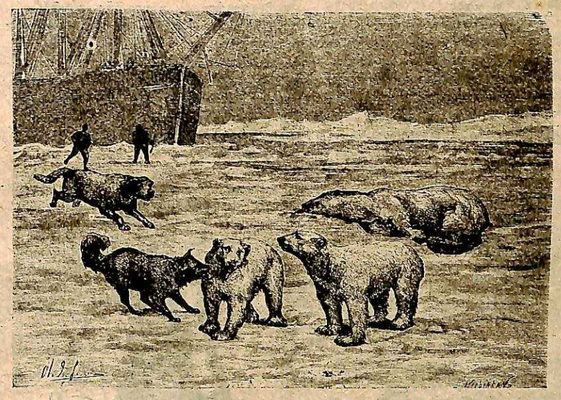

ΜΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ. — Φόνος λευκῆς ἀρκούδας. Τὰ μικρά της στέκουν σαστισμένα μπρὸς στοὺς σκύλους τῶν κυνηγῶν τῶν πάγων

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΧΑΝΗ ΚΑΙ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ ΜΟΓΓΟΛΙΑ. — Δεξίωσις ξένων ἀξιωματικῶν στὸ σαράϊ τοῦ Χάνη τοῦ Πανά-Χάν, στὰ βάθη τῆς Μογγολίας. Ἡ ἑορτὴ ἀρχίζει μὲ τὸ χορὸ μιᾶς μικρούλας Ὀδαλίσκης

ΓΝΩΜΕΣ ΤΟΥ ΛΑ ΡΟΣΦΟΥΚΩ

Προτιμώτερο εἶνε ν' ἀπατηθῆ κανεὶς ἀπὸ τοὺς φίλους του, παρὰ νὰ δυσπιστῆ πρὸς αὐτούς.

— Τὸ καλύτερο μέσον γιὰ ν' ἀπατηθοῦμε εἶνε νὰ νομίζουμε τὸν ἑαυτό μας ἐξυπνότερο ἀπ' τοὺς ἄλλους.

— Ἡ ὑποκρισία εἶνε ὁ σεβασμὸς τῆς κακίας πρὸς τὴν ἀρετή.

— Ἡ μεγάλη προθυμία γιὰ νὰ ἐξοφλήση κανεὶς μιὰ ὑποχρέωσι ποὺ ἔλαβε, ἀποτελεῖ ἕνα εἶδος ἀχαριστίας.

— Ὅταν ἐγκωμιάζη κανεὶς τοὺς ἡγεμόνας γι' ἀρετὲς ποὺ δὲν ἔχουν, εἶνε τὸ ἴδιο σὰν νὰ τοὺς ὁρίζη ἀτιμωρητεί.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΑΛΛΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 1870

ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΗΡΩΣ

('Ιστορικὸ ἐπεισόδιο)

Βρισκόμαστε στὸ 1870. 'Ο Γαλλογερμανικὸς πόλεμος βρίσκεται στὴν ἀκμή του. Οἱ Γάλλοι, νικημένοι ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, εἶχαν ἀναγκασθῆ νὰ ὀπισθοχωρήσουν γιὰ νὰ σωθοῦν. Στὴν ὑποχώρησί τους, καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ ἕνα μεγάλο ποτάμι, εἶχαν καταστρέψει τὶς γέφυρες γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴ διάβασι τῶν ἀντιπάλων των. Μ' αὐτὸ ὅμως εἶχαν καταδικάσει σὲ αἰχμαλωσία ἢ σὲ θάνατο καὶ πολλοὺς δυστυχισμένους στρατιῶτες, συμπατριῶτες των, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μείνει πίσω ἀπὸ τὸ κύριο Σῶμα τοῦ Στρατοῦ, εἴτε ἐπειδὴ ἦσαν πληγωμένοι, εἴτε γι' ἄλλους λόγους. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ δύστυχοι, μὴ βρίσκοντας γεφύρια γιὰ νὰ περάσουν τὸν ποταμό, θὰ ἔμεναν στὴν ἀπέναντι ὄχθη καὶ θὰ ἔπεφταν σίγουρα στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν.

Ἡ νύχτα πλησίαζε καὶ τὸ σκοτάδι ἔπεφτε ὁλόενα... 'Εδῶ κι' ἐκεῖ, διακρίνονταν μερικὲς σκιές, ἡ ὁποῖες ἔτρεχαν ἀπελπισμένα κατὰ μῆκος τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπαν κανένα πέραμα, συγκεντρώνονταν ὅλες μαζὶ στὸ ἴδιο μέρος. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς εἶχαν σταθῆ κοντὰ σ' ἕνα χαλασμένο γεφύρι, ἀπὸ τὸ ὁποῖο διετηρεῖτο ἕνα μονάχα τόξο, καὶ σήκωναν τὶς γροθιές τους βλαστημῶντας. Ἄλλοι πάλιν προσπαθοῦσαν νὰ διαβοῦν τὸ ποτάμι ἀπάνω σὲ ξύλα, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα. 'Απ παντοῦ ὑψωνόνταν φωνὲς καὶ ἀναστεναγμοί, ἀπάκιπτοι μὲ βαρειὲς κατάρες ποὺ τάρασσαν τὴ νυχτερινὴ σιγή.

Σὲ λίγο ὅλοι αὐτοὶ οἱ καθυστεροῦντες ἄναψαν μιὰ καλὴ φωτιὰ καὶ συγκεντρώθηκαν γύρω αὐτήν, ἄφωνοι, θλιμμένοι, περιμένοντας μὲ ἀγωνία τὸν ἐχθρό. Ἐξαφνὰ μιὰ φωνὴ δυνατὴ διέκοψε τὴ θλιβερὴ σιωπή:

— Σὲ ἀπόσταση ὀχτὼ λευγῶν ἀπὸ δῶ, εἶπε ἡ φωνή, ὑπάρχει μιὰ γέφυρα ποὺ τὴ λένε «Δρέπανον». 'Ἴσως αὐτὴ νὰ μὴ κατεστράφη μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες. Δὲν πᾶμε ὡς ἐκεῖ νὰ ἰδοῦμε;

Αὐτὸς ποὺ μίλησε ἔτσι ἦταν κάποιος ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ, ὁ ὁποῖος, καθὼς μελετοῦσε ἕνα χάρτη, δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλό του κάποιο σημάδι. 'Αμέσως τὸν ἐπῆραν καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ κι' ὕστερα ἀπὸ μιὰ πρόχειρη σύσκεψι εἶπαν στοὺς στρατιῶτες:

— 'Εμπρός! Πᾶμε!...

'Ολοι σηκώθηκαν ἀπὸ τὶς θέσεις τους γιὰ νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν, ἀλλὰ φαντασμένα βογγητὰ τῶν τραυματιῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν μποροῦσαν νὰ βαδίσουν καὶ φοβόνταν μήπως ἐγκαταλειφθοῦν στὴ διάκρισι τῶν Γερμανῶν. Τότε ἕνας ὑψηλόσωμος συνταγματάρχης τῶν Δραγόνων, ὁ μόνος ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ, εἶπε:

— 'Αφοῦ εἶν' ἔτσι, οἱ ἔφιπποι ἂς παραχωρήσουν σ' ἄλογά τους στοὺς πληγωμένους. 'Εμπρός, σβύστε τὴ φωτιὰ καὶ μάρς!...

Καί, δίνοντας πρῶτος τὸ παράδειγμα, ἂν καὶ εἶχε μιὰ μεγάλη πληγὴ στὸ μέτωπο, ξεκαβαλλίκεψε κι' ἐτοποθέτησε ἀπάνω στ' ἄλογό του κάποιον φαντάρο ποὺ τὸ πόδι του σπασμένο. 'Επειτα μπῆκε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μικροῦ Σώματος, ποὺ μέσα στὴ νύχτα ἔμοιαζε μὲ συνοδεία φαντασμάτων, καὶ ξεκίνησε...

Προχωροῦσαν ὅμως πολὺ ἀργά. Τ' ἄλογα δὲν εἶχαν ἐπαρκέσει γιὰ τὴ μεταφορὰ ὅλων τῶν πληγωμένων, καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ εἶχαν ἐλαφρὰ τραύματα, εἶχαν ἀναγκαστῆ ν' ἀκολουθήσουν πεζοί, ἀκουμπῶντας στοὺς γερούς συναδέλφους των.

Τὸ χλωμὸ φεγγάρι φώτιζε τὸ μαρτυρικὸ δρόμο τους. 'Οχτὼ λεῦγες δὲν ἦσαν μικρὸ διάστημα γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ἐκείνους φυγάδας, ποὺ σὲ κάθε τους βῆμα κλονιζόνταν κι' ἔπεφταν κρμακνοδοῦσαν. Μερικοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς εἶχαν πετάξει ὁλόκληρο τὸν ὁπλισμό τους καὶ κάθε τόσο τρεκλίζαν σὰν μεθυσμένοι.

—Σταθῆτε!... Σταθῆτε!...

Ὅσο πλησίαζε ἡ μέρα, τόσο πιὸ φανερὴ γινόταν ἡ ἀθλιότης τῶν στρατιωτῶν. Οἱ περισσότεροι, ἀντὶ στρολῶν, φοροῦσαν κατσματωμένα κουρέλια καὶ ὅλοι τους ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ διαπεραστικὸ κρύο τῆς αὐγῆς.

Εἶχαν ὥρες ὁλόκληρες πειὰ ποὺ περπατοῦσαν, ὅταν, σὲ μιὰ στιγμή, ὁ συνταγματάρχης τοὺς ἐπρόσταξε νὰ σταματήσουν. Ἡ φωνή του ὅμως ἦταν τόσο σοβαρή, ὥστε ὅλοι κυριεύτηκαν ἀπὸ τρόμο.

Εἶχαν φτάσει στὸ μέρος ὅπου βρισκόταν ἡ γέφυρα, τὸ περίφημο «Δρέπανον», ἀπ' τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν ἔμειναν πειὰ παρὰ μερικὰ ἐρείπια στὴ μιὰ ὄχθη καὶ στὴν ἄλλη. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες ἔβγαλαν τότε ἄγριες κραυγὲς ἀπελπισίας, ἐνῶ ἄλλοι ἄρριξαν τὰ ὅπλα τους στὸ ποτάμι καὶ σταθῆκαν σιωπηλοὶ περιμένοντας τὸ θάνατο.

Οἱ ἀξιωματικοὶ εἶχαν συγκεντρωθῆ παράμερα καὶ συνεσκέπτοντο, ἀλλὰ δὲν εὕρισκαν κανένα τρόπο σωτηρίας. Μερικοὶ ἀπ' τοὺς στρατιῶτες εἶχαν καταληφθῆ ἀπὸ τόσο μεγάλη ἀπόγνωσι, ὥστε ἔβγαζαν τὰ ροῦχα τους καὶ πέφτανε γυμνοὶ μέσ' στὸ νερό. Δυστυχῶς ὅμως κανένας δὲν κατώρθωνε νὰ φτάσῃ στὴν ἀπέναντι ὄχθη καὶ ὅλοι τους εὕρισκαν οἰκτρὸ θάνατο. Μέσα σ' ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα θὰ εἶχαν πνιγῆ παραπάνω ἀπὸ ἑκατὸ ἄντρες καὶ ἄλλοι τόσοι ἑτοιμάζονταν νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν.

Στὴν κρίσιμη ἐκείνη στιγμὴ φάνηκε ἄξαφνα ἀπὸ πέρα ἕνας χωρικὸς ποὺ ἔτρεχε πρὸς τὸ μέρος των μὲ βάλες του τὶς δυνάμεις, κραυγάζοντας ἕνα ραβδὶ στὸ χέρι καὶ φωνάζοντας:

— Σταθῆτε! Σταθῆτε! Ὑπάρχει μέρος νὰ περάσετε!...

Κυριευμένοι ἀπὸ μιὰ ἀνέκφραστη χαρά, οἱ στρατιῶτες περικύκλωσαν σὲ μιὰ στιγμὴ τὸ χωρικό.

— 'Απὸ ποῦ ἔρχεσαι; τὸν ρώτησε ὁ ἀρχηγός.

— Εἶμαι ντόπιος, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος καὶ σᾶς παρακολουθῶ ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ξεκινήσατε...

— Κι' ἀπὸ ποῦ θὰ περάσουμε;

— 'Απὸ δῶ κοντά. Δὲν ἀπέχει οὔτε μιὰ λεῦγα. Ὑπάρχει ἕνα πέραμα. Θὰ σᾶς τὸ δείξω ἐγώ. Πᾶμε ὅμως γρήγορα, γιατὶ τὸ Γερμανικὸ ἱππικὸ σᾶς ἔχει πάρει ἀπὸ πίσω κι' ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ὧρες τὸ πολὺ θὰ σᾶς πιάσουν...

Ἀμέσως τότε ὁ συνταγματάρχης στράφηκε πρὸς τοὺς ἄντρες τοῦ καὶ τοὺς διέταξε ν' ἀκολουθήσουν τὸ χωρικό.

Ἔτσι, σὲ διάστημα λιγώτερο ἀπὸ μιὰ ὥρα, οἱ φυγάδες εἶχαν περάσει ὅλοι τὸν ποταμὸ ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ τοὺς ὑπέδειξε ὁ χωρικός, καὶ εἶχαν φτάσει στὴν ἀπέναντι ὄχθη. Τελευταῖος ἐμπῆκε μέσα στὸ νερὸ ὁ συνταγματάρχης, ἀφοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ σωτῆρος των καὶ τοῦ εἶπε ἕνα ἁπλὸ «εὐχαριστῶ».

Ὁ γέρος, ἀφοῦ εἶδε ὅλους τους συμπατριῶτες του νὰ ἐξαφανίζωνται, ἔσπευσε κι' αὐτὸς νὰ κρυφτῆ ἐκεῖ γύρω στὶς λαγκαδιές. Ἄξαφνα ὅμως δυὸ ἀποσπάσματα Οὐλάνων παρουσιάστηκαν μπροστά του, τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὡδήγησαν στοὺς ἀρχηγούς τους. Ἐκεῖνοι ἄρχισαν νὰ τὸν ἀνακρίνουν, μὰ ὁ χωρικὸς στὶς ἐρωτήσεις των ἀπαντοῦσε μὲ χειρονομίες, θέλοντας νὰ πῆ πὼς δὲν καταλάβαινε τὴ γλῶσσα τους.

— Δὲν πρέπει νὰ χάνουμε καιρό! φώναξε στὸ τέλος ἐξαγριωμένος κάποιος λοχαγός. Ὅταν ἔρθῃ ἡ στιγμή, θὰ τὸν κάνουμε ἐμεῖς νὰ λύσῃ τὴ γλῶσσα του...

Οἱ Οὐλάνοι τότε τὸν ἔβαλαν μπροστὰ καὶ τὸν ἀνάγκασαν νὰ τρέχῃ μὲ βουβοδυλιές. Πολλὲς φορὲς ἔπεσε κατάγῆς ἀπὸ τὴν ἐξάντλησι. Μὰ ἐκεῖνοι τὸν ἐκεντοῦσαν μὲ τὶς λόγχες των καὶ τοῦ φώναζαν:

— 'Εμπρός, Γάλλε!...

Τέλος, ἡ δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλειψαν καὶ δὲν μποροῦσε νὰ προχωρήσῃ. Βρισκόνταν πειὰ κοντὰ στὸ πέραμα καὶ φοβόταν μήπως τὸ ἀνακαλύψουν. Κατέβαλε μιὰ ὑπεράνθρωπη προσπάθεια κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ.

Περπάτησε ἔτσι ὡς μισὴ ὥρα κι' ὕστερα σωριάστηκε καταγῆς ἀναίσθητος. Εἶχε ὁδηγήσει τοὺς Γερμανοὺς στὸ μέρος ὅπου βρισκόταν ἄλλοτε τὸ γεφύρι «Δρέπανον». Τὰ ἴχνη ποὺ ἀκολουθοῦσαν, σταματοῦσαν ἀπότομα στὸ μέρος αὐτό, ἀπόδειξις ὅτι οἱ Γάλλοι εἶχαν μπῆ στὸ νερό.

Οἱ Γερμανοὶ σταμάτησαν ἔκπληκτοι καὶ κάποιος ἀξιωματικὸς των ἀνεφώνησε:

— Μᾶς ἐξαπάτησαν! Κάποιο στρατήγημα θὰ μᾶς ἔχουν κάνει. Στοιχηματίζω ὅτι γύρισαν πίσω. Πᾶμε...

Ρώτησαν τότε τὸ γέρο γιὰ νὰ μάθουν ἀπὸ ποῦ πέρασαν τὸ ποτάμι, ἀλλὰ αὐτὸς ἀπαντοῦσε μὲ τὴ σιωπή του στὶς ἐρωτήσεις των.

— Ἔννοια σου καὶ θὰ σὲ κάνω ἐγὼ νὰ μιλήσῃς, εἶπε ὁ ἀρχηγός. Μπρός, ἔμπα μέσα στὸ ποτάμι!... Γρήγορα, κτῆνος!...

Ὁ χωρικός, θέλοντας καὶ μή, ἄφησε τὴν ὄχθη καὶ μπῆκε στὸν ποταμό. Τὸ νερὸ σιγὰ-σιγὰ ἀνέβηκε στὰ γόνατά του, σκέπασε τὴ μέση του, ἔφτασε στοὺς ὤμους του. Ἐκείνος ὅμως ἐξακολουθοῦσε ὁλόενα νὰ προχωρῇ, χωρὶς νὰ λογαριάζῃ τὴ ζωή του.

— Μεταβολή! διάταξε ὁ ἀρχηγός. Δὲν ἔχει πέραμα ἐδῶ...

Καὶ βάζοντάς τον πάλιν μπροστά, οἱ Γερμανοὶ ἀκολούθησαν τὸ ρέμμα τοῦ ποταμοῦ. Σὲ κάθε ἑκατὸ μέτρα ποὺ ἔκαναν, ἀνάγκαζαν τὸ γέρο νὰ μπῆ στὸ ποτάμι, γιὰ νὰ δοῦν ἂν ὑπάρχῃ πέραμα.

Ὅταν ἔφτασαν, τέλος, κοντὰ στὸ πραγματικὸ πέραμα, ὁ δυστυχισμένος γέρος ἦταν καταμουσκεμμένος καὶ τουρτούριζε ἀπὸ τὸ κρύο.

— Στὸ νερό! τὸν ἐπρόσταξαν πάλιν.

Μποροῦσε νὰ μὴν ὑπακούσῃ; Θὰ τὸν ἐσκότωναν ἐπὶ τόπου.

Ἐμπῆκε λοιπὸν μέσα στὸν ποταμὸ καὶ ἄρχισε νὰ προχωρῇ... Ὅσο ὅμως προχωροῦσε, χαμήλωνε τὸ κορμί του γιὰ νὰ νομίζουν οἱ ἐχθροὶ πὼς τὸ νερὸ ἦταν βαθύ.

Ἔτσι τὸ νερὸ τὸν ἔχε φτάσει ὡς τοὺς ὤμους. Ὁ γέρος γύρισε τότε πρὸς τοὺς Γερμανοὺς ποὺ τὸν παρακολουθοῦσαν καὶ τοὺς ἔρριξε ἕνα βλέμμα ἐκτετευτικό. Αὐτοὶ ὅμως φώναζαν ὁλόενα:

— Ἐμπρός!... Προχώρα!...

Ὁ γέρος ἐπροχωροῦσε χαμηλώνοντας διαρκῶς περισσότερο τὸ σῶμα του, ἐνῶ ἐκείνοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ τοῦ φωνάζουν ἀδυσώπητα:

— Ἐμπρός!... Ἐμπρός!...

Σὲ λίγο τὸ νερὸ εἶχε φτάσει ὡς τὸ κεφάλι του καὶ ἕνα βῆμα ἀκόμα ἂν προχωροῦσε, θὰ τὸν ἐσκέπαζε. Ὁ χωρικὸς τότε, ἐνῶ μποροῦσε εὐκολώτατα ν' ἀνορθωθῇ καὶ νὰ περάσῃ σῶος ἀπέναντι, ἐπροτίμησε νὰ θυσιάσῃ τὴ ζωή του, σώζοντας ἔτσι τόσους συμπατριῶτες του.

Ἔρριξε τότε ἕνα τελευταῖο βλέμμα πρὸς τὴ γῆ, πρὸς τὸν ἥλιο, στὸν κόσμο ποὺ θὰ ξαναθέλεπε πειά, καὶ βυθίστηκε μιὰ-δυὸ στιγμὲς στὸ νερό.

Οἱ Γερμανοὶ ἐξακολούθησαν τὴν ἄσκοπη πορεία τους. Τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ λικνίζαν σὲ λίγο ἁπλὰ τὸ κορμὶ τοῦ ἀγνώστου ἥρωος, ποὺ εἶχε πληρώσει μὲ τὴ ζωὴ του τὴ σωτηρία τόσων συμπατριωτῶν του.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΙ' ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

— Γενναιοψυχία μητέρας

"Οταν ἀνήγγειλαν σὲ κάποια Σπαρτιάτισσα ὅτι ὁ γυιός της σκοτώθηκε στὸν πόλεμο, ἡ γενναιόψυχη μητέρα ἀπάντησε:

— Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν ἐγέννησα... Γιὰ νὰ πεθάνῃ γιὰ τὴν πατρίδα!...

— Ὁ Περικλῆς καὶ ὁ ὑβριστής του.

Ὁ Περικλῆς, ὁ περίφημος ρήτωρ καὶ πολιτικὸς τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, διακρινόταν καὶ γιὰ τὴ μεγάλη καλοσύνη τῆς ψυχῆς του.

Μιὰ νύχτα ποὺ γύριζε ἀπὸ τὴ συνέλευσι τοῦ λαοῦ στὸ σπίτι του κατακουρασμένος, τὸν εἶχε πάρει ἀπὸ πίσω κάποιος ἐλεεινὸς ἐχθρός του, ὁ ὁποῖος, καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ δρόμου, τὸν ἔβριζε συνδιάτατα. Ὁ Περικλῆς τὸν ἄκουγε ἀτάραχος χωρὶς νὰ τοῦ ἀπαντᾶ, καὶ ὅταν ἔφταστε στὸ σπίτι του φώναξε ἕνα δοῦλο του καὶ τοῦ εἶπε:

— Πάρε ἕνα λυχνάρι καὶ συνόδεψέ τον αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ὡς τὴν κατοικία του γιὰ νὰ μὴν πάθῃ τίποτε στὸ δρόμο...

— Ἡ φιλανθρωπία τοῦ Δαρείου

Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Δαρεῖος φημιζόταν γιὰ τὰ φιλανθρωπικά του αἰσθήματα καὶ γι' αὐτὸ οἱ ὑπήκοοί του τὸν ἐλάτρευαν.

Κάποτε ἐκάλεσε στὴν πρωτεύουσά του τοὺς σατράπας τοῦ κράτους του καὶ τοὺς ἐρώτησε πῶς τοὺς φαίνονται οἱ φόροι ποὺ ἐπέβαλε στὶς ἐπαρχίες των. Μολονότι δὲ ἐκεῖνοι τοῦ ἀπάντησαν ὅτι οἱ φόροι ἦσαν μέτριοι, ὁ καλὸς βασιλεὺς διέταξε νὰ πληρώνῃ ὁ λαὸς μονάχα τοὺς μισούς.

— Ὁ ἀδελφὸς τοῦ ποιητοῦ

Ὁ Αἰσχύλος, ὁ περίφημος δραματικὸς τῆς ἀρχαιότητος, ἐπειδὴ ἀνεμίγνυε πρόσωπα θεῶν στὶς τραγῳδίες του, κατηγορήθηκε κάποτε ὡς ἀσεβὴς καὶ καταδικάστηκε εἰς τὸν διὰ λιθοβολισμοῦ θάνατον.

Ὁ νεώτερος ἀδελφός του Ἀμεινίας, μόλις ἔμαθε τὴν καταδίκη του, παρουσιάστηκε στὸ λαὸ καὶ, σηκώνοντας τὴ χλαμύδα, γιὰ νὰ φανῇ ὅτι ἔλειπε τὸ δεξὶ του χέρι, τὸ ὁποῖο εἶχε χάσει στὴ ναυμαχία τῆς Σαλαμῖνος, εἶπε:

— "Ανδρες Ἀθηναῖοι, αὐτὸ τὸ χέρι τὸ ἐθυσίασα χάριν τῆς πατρίδος καὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι δὲν σᾶς ἐζήτησα ὡς τώρα γι' αὐτὴ τὴ θυσία καμμιὰ ἀντιμοιβή... Δὲν ἐπερίμενα ὅμως ποτὲ νὰ καταδικάσετε τὸν ἀδελφό μου σ' ἕναν τόσο σκληρὸ καὶ ἐπονείδιστο θάνατο.

Καί, γυρίζοντας ἔπειτα πρὸς τὸν Αἰσχύλο, ἐπρόσθεσε:

— Γιὰ τὴν πατρίδα ἐθυσίασα μόνο ἕνα χέρι, γιὰ σένα θὰ θυσιάσω ὁλόκληρο τὸ σῶμα μου. Μὴ φοβᾶσαι, εἶμαι ἕτοιμος νὰ πεθάνω κι' ἐγὼ μαζύ σου!...

Τὰ θαρραλέα αὐτὰ λόγια τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Αἰσχύλου ἐπροξένησαν τόση ἐντύπωσι, ὥστε οἱ Ἀθηναῖοι ἀκύρωσαν τὴν ἀπόφασι τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἔσωσαν τὸν ποιητή.

— Ἀδελφικὴ ἀγάπη

Ὁ Κάτων ὁ νεώτερος ἔτρεφε, ἀπὸ τὴν παιδική του ἀκόμη ἡλικία, ἀπεριόριστη ἀγάπη πρὸς τὸν ἀδελφό του Καπίωνα. Ὁσάκις μάλιστα τὸν ἐρωτοῦσαν ποιὸν ἀγαπάει περισσότερο στὸν κόσμο, ὁ μικρὸς Ρωμαῖος ἀπαντοῦσε στερεοτύπως:

— Τὸν ἀδελφό μου...

Τὴν ἴδια ἀπάντησι ἔδινε κι' ὅταν τὸν ἐρωτοῦσαν ποιὸν ἀγαπάει δεύτερο, τρίτο κλπ. ὥσπου κουραζόνταν στὸ τέλος καὶ τὸν ἄφηναν.

Ἐνῶ ὁ Κάτων βρισκόταν κάποτε στὴ Μακεδονία μὲ τὸ στρατό του, ἔμαθε ἄξαφνα ὅτι ὁ ἀδελφός του Καπίων, ταξειδεύοντας γιὰ τὴν Ἀσία, εἶχε ἀρρωστήσει βαρειὰ στὸν Αἶνο. Τότε ὁ Κάτων, γεμάτος ἀνησυχία, χωρὶς νὰ κάμῃ καιρό, ἐπῆρε ἕνα μικρὸ ἀκάτιο κι' ἔσπευσε διὰ θαλάσσης πρὸς συνάντησι τοῦ ἀδελφοῦ του, ἂν καὶ διέτρεχε σπουδαιότατο κίνδυνο ἡ ζωή του ἀπὸ τὴν τρικυμία. Δυστυχῶς ὅμως, ὅταν ἔφτασε στὸν Αἶνο, βρῆκε πεθαμένο τὸν ἀδελφό του, κι' ἔμεινε ἀπαρηγόρητος γιὰ τὴ στέρησί του σ' ὅλη του τὴ ζωή.

— Τὸ καλύτερο δημοκρατικὸ πολίτευμα

'Ο Περίανδρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, ἐφιλοξενοῦσε κάποτε στὸ ἀνάκτορό του ὅλους μαζὺ τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Κατὰ τὴ διάρκεια ἑνὸς δείπνου ποὺ τοὺς εἶχε παραθέσει, τοὺς ἀπηύθυνε τὴν ἑξῆς ἐρώτησι:

— Ποιὸ εἶνε τὸ τελειότερο δημοκρατικὸ πολίτευμα;

Στὴν ἐρώτησι αὐτὴ οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἀποκρίθηκαν κατὰ σειρὰν ὡς ἑξῆς:

Βίας. — 'Εκεῖνο, στὸ ὁποῖο οἱ νόμοι δὲν ἀναγνωρίζουν κανένα ἀνώτερον ἀπ' αὐτούς.

Θαλῆς. — 'Εκεῖνο, ὅπου οἱ πολῖται δὲν εἶνε οὔτε πολὺ πλούσιοι, οὔτε πολὺ φτωχοί.

Ἀνάχαρσις. — 'Εκεῖνο, ὅπου τιμᾶται ἡ ἀρετὴ καὶ μισεῖται ἡ κακία.

Πιττακός. — 'Η πολιτεία ὅπου τὰ ἀξιώματα παρέχονται μόνο στοὺς καλούς, καὶ ποτὲ στοὺς κακούς.

Κλεόβουλος. — 'Εκεῖνο, στὸ ὁποῖον οἱ πολῖται δὲν παραβαίνουν τοὺς νόμους γιατὶ τοὺς σέβονται καὶ ὄχι γιατὶ φοβοῦνται τὴν τιμωρία.

Χίλων. — Τὸ πολίτευμα, στὸ ὁποῖο οἱ πολῖται ὑποτάσσονται περισσότερο στοὺς νόμους παρὰ στοὺς δημαγωγούς.

'Ωραιότερη ὅμως ἀπ' ὅλες θεωρήθηκε ἡ γνώμη τοῦ Σόλωνος, ἡ ὁποία ἦταν ἡ ἑξῆς:

— Τὸ τελειότερη δημοκρατία εἶνε ἐκείνη, ὅπου καὶ ἡ παραμικρότερη ἀδικία πρὸς ἕναν τυχαῖο πολίτη θεωρεῖται ὡς προσβολὴ ἐναντίον ὁλοκλήρου τοῦ κράτους.

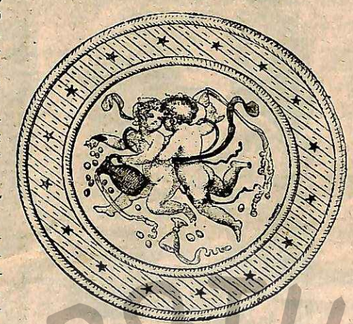

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

Ὁ ἔρωτας εἰς τὴν ἀρχὴ εἶνε μεγάλος
[γλύκας,
μὰ σὰν ριζώσῃ στὴν καρδιά, εἶνε φο-
[νιᾶς καὶ σκύλος.

Ὁ βράχος ὁ ξεράβραχος
[λίγο νερὸ σταλάξει,
μιὰ ἡ δικιά σου ἡ ἀπονιὰ
[οὐδὲ μὲ βράχο μοιάζει.

Ὡσὰν τὴ νύχτα σκοτεινὴ
[εἶνε κι' ἐμὲ ἡ καρδιά μου
καὶ σὰν τὴ σιγανὴ βροχὴ
[τρέχουν τὰ δάκρυά μου.

Μήπως θαρεῖς καὶ τὸ φιλὶ φαΐ 'ναι νὰ χορτάσῃς;
ὅσο περισσότερο φιλᾶς τυ-
[σο καὶ θὰ λιμάσῃς.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΙΑ ΜΟΥ

ΤΟΥ J. H. ROSNY

Ν σᾶς πῶ ὅτι πρὸ δεκαοχτὼ μ η ν ῶ ν εἶμαι ὑπόδειγμα ἐ ναρέτου ἀνθρώπου, δὲν θὰ μὲ πιστέψετε... Καὶ ὅμως αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια. Τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ὀφείλεται σὲ μιὰ πολὺ περίεργη ἱ σ τ ο ρ ί α, τὴν ὁποία ἀξίζει νὰ σᾶς διηγηθῶ...

Κατὰ τὸν περασμένο χρόνο, συνάντησα σὲ κάποια λουτρόπολι μιὰ γυναίκα, ἡ ὁποία βρισκόταν στὴν κρίσιμη γιὰ τὸ φύλλο της ἡλικία τῶν τριάντα ἐτῶν. Ἔπαιζε θαυμάσιο τέννις καί, ἐπειδὴ κι' ἐγὼ εἶμαι μανιώδης τεννιστής, δὲν ἀργήσαμε νὰ γνωριστοῦμε. Ἀμέσως τότε κατάλαβα ὅτι ἔδειχνε ἐ ξαιρετικὴ συμπάθεια πρὸς ἐμένα, καί, ἐπειδὴ ὁ σύζυγός της ἔλειπε στὸ Παρίσι, ἐλαφρόμυαλος νέος καθὼς ἤμουν, θέλησα νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας. Στὴν ἀρχὴ περιοριστήκαμε σὲ μακρυνοὺς περιπάτους στὴν ἐξοχή, χωρὶς ἐν τούτοις οὔτε ἐγώ, οὔτε αὐτή, νὰ τολμοῦμε νὰ προχωρήσουμε καθόλου. Ὡστόσο καταλάβαινα ὅτι μιὰ λέξις μου μονάχα θὰ ἔφτανε γιὰ νὰ τὴν κάνω νὰ πέσῃ στὴν ἀγκαλιά μου. Στὶς ἐ σπερίδες ποὺ τὴν ἔβλεπα καὶ στοὺς χορούς, ἤμουν ὁ ἐκλεκτός της καβαλιέ ρος...

Τέλος, μιὰ μέρα, ἀποφασισμένος νὰ τελειώνω μ' αὐτὴ τὴν ἱστορία, τῆς ἔ δωσα ραντεβοῦ γιὰ τὰ μεσάνυχτα, κάτω στὸν κῆπο τῆς βίλλας της, ποὺ ἦταν δίπλα στὸ δικό μου, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὴν κάνω δική μου.

Κατὰ τὶς ἕντεκα τὴ νύχτα, ἄρχισα νὰ ἑτοιμάζουμαι γιὰ τὸ ραντεβοῦ αὐτό, τρέμοντας ἀπὸ τὴν ταραχή μου καὶ τὴ συγκίνησι.

Εἶχα ἀλλάξει διαδοχικὰ δέκα γραβάτες, γιατὶ καμμιά τους δὲν μοῦ ἄ ρεσε, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσα ἕνα τριξίρισμα στὴν πόρτα μου καὶ συγχρόνως, γυρίζοντας, τὴν εἶδα ν' ἀνοίγῃ σιγὰ-σιγὰ καὶ στὸ ἄνοιγμά της τὸ νὰ παρουσιάζεται μιὰ γνωστή μου χαριτωμένη κοριτσοῦλα μὲ γοητευτικὸ προσωπάκι. Βλέποντάς την, μὲ δυσκολία συγκράτησα ἕνα κίνημα καταπλήξεως καὶ ταραχῆς, γιατὶ ἡ κόρη αὐτὴ ἦταν ἁπλούστατα ἡ ποίαν, ἐγὼ κι' αὐτή, γιὰ νὰ μένουμε μόνοι, ἐστέλναμε διακρῶς τὸν τελευταῖο καιρὸ σὲ μακρυνοὺς περιπάτους μὲ τὴν γκουβερνάντα της. Ἦταν ἐξυπνη καί, παρὰ τὰ δεκατέσσερα χρόνια της, εἶχα τὴν ἰδέα πὼς εἶχε ἀντιληφθῆ ὅτι, κάτι συνέβαινε μεταξύ μας.

Κι' ἐνῶ ἐκείνη μὲ κύτταζε δειλὰ μὲ τὰ ὡραῖα παιδικὰ μάτια της, ποὺ φαινότανσαν σὰν νὰ ἔρριχναν κάποιο φῶς μέσα στὸ μισοσκόταδο τῆς κάμαρά μου, ἐγὼ ἔβαζα ἀπὸ θυμό...

— Τί θέλετε ; τὴ ρώτησα ἀπότομα καὶ σχεδὸν βάναυσα.

Τότε ἐκείνη, σιγανὰ μὰ πολὺ καθαρά, μοῦ ἀπάντησε :

— Ἔρχομαι νὰ σᾶς ἱκετεύσω νὰ φανῆτε τίμιος ἄντρας.

Ἀμέσως ἄφησα τὰ χέρια μου νὰ πέσουν ἀδρανῆ κάτω καὶ στάθηκα, κυττάζοντάς την κατάπληκτος.

Ἐκείνη τότε ἔκανε ἕνα βῆμα ἀκόμη ἐμπρὸς καὶ τὰ φῶς τῆς λάμπας μου τὴν ἐφώτισε ὁλόκληρη. Τὸ βλέμμα της εἶχε μιὰ ἔκτακτη γλύκα. Στὸ πρόσωπό της — πρόσωπο κορίτσιοῦ ποὺ σὲ λίγο θὰ γίνῃ κοπέλλα — πλανιόταν ἕνα ἀόριστο χαμόγελο, τὸ ὁποῖο σὲ κάθε ἄλλη περίστασι θὰ μοῦ φαινόταν γοητευτικό. Τὰ μαχρυνά της μαλλιὰ ἔπεφταν ἐπάνω στοὺς ὤμους της καὶ πλαισίωναν τὸ προσωπάκι της, σὰν ἕνας οὐράνιος καὶ λαμπρὸς φωτοστέφανος. Εἶδα ἀκόμα πῶς ἔτρεμε...

Ἀμέσως ἔννοιωσα τὸ θυμό μου νὰ μουρμούρισα στὸ τέλος.

— Ὄχι, μοῦ ἀπάντησε αὐτὴ μὲ ἤ ρεμο ἀθῶο. Ὄχι... Δὲν εἶνε ἀνοησίες. Τὰ ξέρω ὅλα... Πηγαίνετε στὸ ραντεβοῦ σας... Ξέρω ἀκόμα καὶ ὅσα δὲν ξέρετε σεῖς... Ξέρω ὅτι ἡ νύφη μου θὰ μετανοιώσῃ πικρά, ὅταν ἡ τρέλλα της αὐτὴ θὰ τῆς περάσῃ... Ξέρω ὅτι τώρα ὑποκύπτει σὲ κάποιο πρᾶγμα ποὺ δὲν εἶνε τοῦ χαρακτῆρος της... σὲ μιὰ ἀρρώστεια περαστική, ἀπὸ τὴν ὁποία γρήγορα θὰ θεραπευθῆ...

— Α !... φώναξα τότε ἐγὼ μὲ κατάπληξι, σὲ ποιὸ σχολεῖο τὰ μάθαιε ὅλ' αὐτά ;... Πῶς μπόρεσαν νὰ χωρέσουν μέσα στὸ κεφάλι σας...

Ἐκείνη ἔγινε κατακόκκινη καὶ μοῦ ἀπάντησε :

— Ὄ ! ἐν πρώτοις, εἶμαι πολὺ περισσότερο μορφωμένη ἀπὸ ὅσο φαίνομαι, κι' ἔπειτα ἐγὼ ἔχω τὴ δυστυχία νὰ εἶμαι πολὺ παρατηρητική, καὶ ὅταν ἀκόμα δὲν κυττάζω, ὥστε νὰ ἀντιλαμβάνωμαι, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, ὡρισμένα πράγματα...

Ἡ κατάπληξίς μου μεγάλωνε, ἐνῶ συγχρόνως, βλέποντας ὅτι ἡ ὥρα περνοῦσε, ἄρχισα νὰ γίνωμαι πάλι θηρίο ἀπὸ τὴν ὀργή μου...

— Στ' ἀλήθεια! φώναξα ἄγρια. Πολὺ ὡραῖα πράγματα ξέρετε...

Ἐκείνη ἔρριξε ἀπάνω μου ἕνα χαμένο βλέμμα καὶ μοῦ ἀπάντησε :

— Ὄ !... κύριε, ἂν μπορούσατε νὰ καταλάβετε ποιὰ ἀδικία κάνετε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου...

Καί, λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἐξέσπασε σὲ λυγμούς... Μπερδεμένος ἐγώ, ἄρχισα νὰ κύβω βόλτες μέσα στὸ δωμάτιο. Ἐκείνη εἶχε ἀκουμπήσει σ' ἕνα ἔπιπλο καὶ τὸ στῆθος της ἀνεβοκατέβαινε ἀπὸ τοὺς λυγμούς. Τὸ πρόσωπό της τὸ εἶχε σκεπάσει μὲ τὰ χέρια της. Ὅλη ἡ ὕπαρξίς της εἶχε μιὰ λεπτὴ χάρι, μιὰ ὁμορφιὰ λουλουδιοῦ ποὺ δὲν ἄνοιξε ἀκόμα... Καί, βλέποντάς την, ἔννοιωσα ἔξαφνα τὴν καρδιά μου νὰ μαλακώνῃ... Ἔβλεπα πῶς εἶχα μπροστά μου ἕνα πλάσμα λεπτό, εὐθραυστο, ἀθῶο, ἁγνό, γεμάτο εὐγενικὰ αἰσθήματα... Καταλάβαινα πόση καλοσύνη ἔκλεινε μέσα στὴν ψυχή της, πόση ἀφοσίωσι γιὰ νὰ κάνῃ τὸ διάθημα αὐτό... Ἡ συγκίνησίς μου ἦταν τόση ὥστε ἔννοιωσα τὰ μάτια μου νὰ ὑγραίνουν κὰι τῆς εἶπα :

— Μὴν κλαῖτε... Συχωρᾶτε με... Μετανοῶ γιὰ τὰ λόγια ποὺ σᾶς εἶπα...

Ἐκείνη ἔμεινε μιὰ στιγμὴ ἀκόμα, ἔχοντας τὸ πρόσωπό της σκεπασμένο μὲ τὰ χέρια της, προσπαθῶντας νὰ καταπίξῃ τοὺς λυγμούς της. Ἔπειτα τὴν εἶδα ν' ἀνορθώνῃ τὸ ὡραῖο της πρόσωπο καὶ τὰ ὡραῖα της μάτια νὰ λάμπουν... Ἦταν γεμάτα μιὰ γλυκειὰ θλίψι καὶ εἶχαν αὐτὴ τὴν ὑπέροχη ὁμορφιὰ ποὺ δίνουν τὰ δάκρυα σὲ μεριὲς φυσιογνωμίες.

Μιὰ ἀπερίγραπτη συγκίνησις εἶχε ἀρχίσει νὰ μὲ κυριεύῃ κι' ἔννοιωθα ἕνα αἴσθημα ἀλλόκοτο νὰ γεννιέται μέσα μου, ἕνα αἴσθημα τρυφερό, συναρπαστικό, θεῖο...

— Ἐ ! ναί !... φώναξα. Ἂς γίνῃ ἡ ἐπιθυμία σας !... Δὲν θὰ πάω !...

Τῆς ἔπιασα τὸ χέρι καὶ τὴν κύτταξα κατάματα, σκλαβωμένος ἀπὸ τὴν χαλοσύνη της καὶ τὴν ὁμορφιά της.

— Ὦ ! φώναξε τότε ἐκείνη, σᾶς εὐχαριστῶ ! Σᾶς εὐχαριστῶ χίλιες φορές... Ὦ ! πόσο εἶμαι εὐτυχισμένη γιὰ τὴν καλή σας αὐτὴ πρᾶξι...

— Ὦ ! ναί ! τῆς ἀπάντησα ἐγὼ μὲ θλίψι καὶ μὲ εἰρωνία, αὔριο θὰ ἔχετε ξεχάσει καὶ τὴν καλή μου πρᾶξι κι' ἐμένα...

— Δὲν ξεχνάω ποτέ... Καὶ πρὸ πάντων αὐτὸ ποὺ ἐκάνατε σεῖς τώρα δὲν θὰ τὸ ξεχάσω σὲ ὅλη μου τὴ ζωή...

Χωρὶς νὰ ξέρω τότε τί κάνω, τῆς ἔσφιξα ἀκόμα περισσότερο τὸ χέρι καί, σὰν νὰ ἤθελα νὰ πάρω μιὰ ἀνταμοιβὴ γιὰ τὴ θυσία μου, πρὶν ἀκόμα ἐκείνη προφτάσῃ νὰ φυλαχτῇ, τὴν ἐφίλησα στὸ δακρυσμένα της μάτια.

Ἐκείνη στάθηκε μιὰ στιγμὴ ξαφνιασμένη κι' ἔπειτα μοῦ ἀπάντησε ζωηρά :

— Θὰ σᾶς ἀγαπήσω, ἔπειτα ἀπὸ δυὸ χρόνια...

Συγχρόνως μὲ ἀπώθησε ἐλαφρὰ μὲ τὰ μικρά της χέρια, ξέφυγε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μου καὶ βγῆκε ἔξω.

Ἡ κάμαρή μου μὲ μιᾶς ἄδειασε. Μὰ ἡ εἰκόνα της εἶχε μείνει ζωντανὴ μέσα στὰ μάτια μου...

Τὶς ἄλλες ἡμέρες ἤμεινα στὸ σπίτι μου, κάνοντας τὸν ἄρρωστο, γιὰ νὰ μὴν ξαναϊδῶ ἔτσι τὴ νύφη τῆς μικρῆς μου φίλης μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ συζύγου της.

Σὲ λίγο δὲ πράγματι αὐτή, ὅπως μὲ εἶχε βεβαιώσει ἡ κουνιαδίτσα της, ὄχι μόνο εἶχε ξεχάσει τὸ ἐρωτικό της καπρίτσιο, ἀλλὰ καὶ μὲ χαρά της μὲ συγχώρησε καὶ μὲ συνέστησε στὸ σύζυγό της, μὲ τὸν ὁποῖο γινήκαμε φίλοι. Ἀπὸ τότε λατρεύω τὴν ἀδελφή του, τὴν ὁποία κάθε μέρα μὲ ἀνέκφραστη χαρὰ βλέπω νὰ μεγαλώνῃ καὶ νὰ γίνεται διαρκῶς πιὸ ὡραία...

Καὶ νὰ τώρα πλησιάζει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ μπορέσω νὰ ἑνώσω τὴ ζωή μου μὲ τὴ δική της καὶ ν' ἀνταλλάξω μαζύ της τὰ ἅγια λόγια τῆς ἀγάπης...

J. H. ROSNY

"Ημουν ὁ ἐκλεκτός της καβαλλιέρος!...

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ *εἰς ἀπολύτως ἐ κανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας : Περιοδικὸν «Οἰκογένεια», Δέκα 7, Ἀθῆναι.*

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ

Ο ΑΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΡΟΤΣΙΛΔ

Ὁ γνωστὸς πολυεκατομμυριοῦχος Ρότσιλδ ἔχει γράψει ἕνας εἶδος συντα γὴς πρὸς χρῆσιν ἐκείνων ποὺ θὰ ἤθελαν νὰ τὸν φτάσουν στὰ πλούτη. Ἐπειδὴ θὰ ὑπάρχουν καὶ μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν μας, χωρὶς ἀμφιβολία, πολλοὶ τέτοιοι, μεταφράζουμε τὸν ἐν λόγῳ δωδεκάλογο, μὲ τὴν εὐχὴ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ ν' ἀποκτήσουν τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κροίσου!

1) Ἐξέτασε μὲ προσοχὴ καὶ μὲ λεπτομέρεια κάθε σχέδιό σου.

2) Νὰ σκέπτεσαι πολὺ καὶ ν' ἀποφασίζῃς γοήγορα.

3) Νὰ προχωρῇς πάντα ἐμπρός.

4) Νὰ ὑπομένῃς κάθε ἐνόχλησι καὶ νὰ καταπολεμῇς μὲ γενναιότητα κάθε ἐμπόδιο.

5) Νὰ θεωρῇς τὴν τιμὴ ὡς ἱερὸν καθῆκόν σου.

6) Νὰ μὴν ψεύδεσαι στὸ ἐμπόριο.

7) Νὰ πληρώνῃς τακτικὰ τὰ χρέη σου.

8) Μάθε νὰ θυσιάζῃς τὰ χρήματά σου, χωρὶς λύπη, σὲ ὥρα ἀνάγκης.

9) Νὰ μὴν προσπαθῇσαι ὅτι ἔχεις ἀξία μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν πραγματική.

10) Νὰ μὴν ξοδεύῃς ἄδικα τὸν καιρό σου.

11) Νὰ μὴν ἐπαναπαύεσαι στὴν τύχη.

12) Νὰ μὴν ἀποθαρρύνεσαι ποτὲ καὶ νὰ ἐργάζεσαι πάντοτε μὲ ζῆλο.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Μυθεῖπαν πὼς εἶσαι πλανιασμένη
στὸ χῶμα ποὺ ἡ ζωὴ πεθαίνει,
καὶ μοναχὰ τὸ κυπαρίσσι
θρήνους γιὰ σένα ἔχει σκορπίσει.

Ὡραῖο μου ταῖρι, τὸ στεφάνι
ἐμάδησε πούσιαμε βάνει,
καὶ χῶμα λαίμαργο ἐκεῖ κάτου
σὲ χαίρεται στὴν ἀγκαλιά του.

Πῆγα τὸ Χάρο κυνηγῶντας,
μὰ ἐκεῖνος ὑψορφιὲς διψῶντας
ἐσένα ἐχράτησε, — ὦ κρῖμα !

Γυρνῶ ἀπ' τὸν πόλεμο κλεισμένο
βρίσκω τὸ σπίτι καὶ διαβαίνω
ρωτῶντας ποῦ ἄνοιξε τὸ μνῆμα !

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ΜΙΑ ΚΩΜΙΚΟΤΡΑΓΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΙ ΚΑΠΝΟΔΟΚΑΘΑΡΙΣΤΑΙ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΔΙΑΒΟΛΟΙ

Ἕνας καλὸς φίλος. Ὁ ἄρρωστος λεχαγὲς καὶ οἱ δυὸ καπνοδοκαθαρισταί. Πῶς τοὺς ἐπέρασε γιὰ βρυκόλακες. Πῶς τὴν ἔπαθε κι ὁ γιατρός. Ἡ ἀναστάτωσις μιᾶς συνοικίας. Ὅπου ἀποκαλύπτεται ἡ ἀλήθεια. Τὸ τραγικὸ τέλος τοῦ γιατροῦ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐδῶ καὶ πενῆντα περίπου χρόνια κάποιος ἀπόστρατος Ἄγγλος λοχαγός, ὁ ὁποῖος εἶχε κατασπαταλήσει στὰ χαρτοπαίγνια καὶ στὶς διασκεδάσεις τὴν περιουσία του, στὸ τέλος, ἀφοῦ ἀπόμεινε πειὰ ἀπένταρος, ἀναγκάστηκε νὰ ζητήσῃ καταφύγιο στὸ σπίτι ἑνὸς παληοῦ φίλου του, ὁ ὁποῖος τὸν ἐδέχτηκε μὲ προθυμία.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες ὅμως ὁ φίλος του ἀποφάσισε νὰ πάῃ στὴν ἐξοχή, ἐπειδὴ δὲ δέν μποροῦσε νὰ πάῃ μαζύ του καὶ τὸ λοχαγό, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ἀσθενήσει, τὸν ἀφησε στὸ σπίτι του καὶ τὸν ἐ μπιστεύτηκε στὴ φροντίδα τῆς γρηᾶς ὑπηρετίσας του. Ἔτσι ὁ ἀσθενὴς ἤμεινε στὴν κατοικία τοῦ φίλου του, ὁ ὁποῖος πῆγαινε καὶ τὸν ἔβλεπε ταχτικὰ ὁ γιατρός.

Ἔνα πρωὶ ἡ γρηᾶ ὑπηρέτρια βγῆκε στὴν ἀγορὰ νὰ ψωνίσῃ καὶ ἔ χασε νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα. Ἀφίνοντας τὸ λοχαγὸ μόνο του μέσα στὸ δωμάτιό.

Ἐδῶ χρειάζεται ἀπαραίτητως μιὰ μικρὴ παρένθεσις. Ἐκείνη τὴν ἐ ποχὴ οἱ καπνοδοκαθαρισταὶ τοῦ Λονδίνου συνήθιζαν νὰ μπαίνουν κρυφὰ σ' ὅσα σπίτια εὕρισκαν εὐκαιρα γιὰ νὰ μαζέψουν τὴν καπνιά, τὴν ὁποία ἐμπορεύονταν μὲ καλὴ μάλιστα ἀ πόδοσι.

Δυὸ λοιπὸν καπνοδοκαθαρισταί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πληροφορηθῆ ἀπὸ ἡμερῶν τὴν ἀναχώρησι τοῦ οἰκοδεσπότου, περνῶντας τυχαίως ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ φίλου τοῦ λοχαγοῦ καὶ βλέποντας τὴν ὑπηρέτρια νὰ βγαίνῃ, βρῆκαν τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ μποῦν μέσα.

Προχωρῶντας στὸ διάδρομο, βρῆκαν ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα τοῦ δωματίου τοῦ λοχαγοῦ καὶ μπῆκανε μέσα. Ἐκεῖ χωρὶς νὰ προσέξουν τὸν ἀσθενῆ ποὺ ἦταν ξαπλωμένος στὸ κρεββάτι, χώθηκαν γρήγορα μέσα στὴν καπνοδόχο κι' ἀρχισαν νὰ μαζεύουν καπνιά.

Ὁ λοχαγός, μόλις εἶδε τοὺς δυὸ αὐτοὺς ἀνθρώπους ποὺ φαινόνταν ἀκόμα πιὸ μαῦροι ἀπ' ὅτι ἦταν μέσα στὸ ἀμυδρὸ φῶς τοῦ δωματίου, τοὺς πέρασε γιὰ διαβόλους καὶ τυλίχτηκε στὰ σκεπάσματά του, μένοντας ἀκίνητος καὶ βουβὸς ἀπ' τὴ φρίκη του.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφτασε στὸ σπίτι κι' ὁ γιατρός, ὁ ὁποῖος βλέποντας τὸν ἀρρωστο ἀσάλευτο, πλησίασε στὸ κρεββάτι του καὶ τὸν ἐφώναξε μὲ τ ὄνομά του. Ὁ λοχαγὸς ἀναγνώρισε τὴ φωνὴ του καὶ ξεσκεπάστηκε. χωρὶς ὅμως νὰ τολμᾷ νὰ μιλήσῃ.

— Ἐ, πῶς εἶσαι σήμερα; τὸν ρώτησε ὁ γιατρὸς πιάνοντας τὸ σφυγμό του.

— Πολὺ ἄσχημα, ἀποκρίθηκε ὁ ἀσθενής. Εἶμαι χαμένος, γιατρέ μου. Ἤρθαν οἱ διάβολοι νὰ μὲ πάρουν. Ἂν δὲν μὲ πιστέψῃς, κύτταξε ἐκεῖ μέσα στὴν καπνοδόχο καὶ θὰ τοὺς δῇς...

Ὁ γιατρὸς ὅμως, ὁ ὁποῖος ἦταν ἄνθρωπος θετικὸς καὶ δὲν ἐπίστευε σὲ ὑπερφυσικὲς ἐμφανίσεις, ἀκούνησε τὸ κεφάλι του θλιβερὰ καὶ προσπάθησε νὰ τὸν καθησυχάσῃ λέγοντας :

— Ἔχεις ἐξάφεις ἐγκεφαλικές, φίλε μου, καὶ πάσχεις ἀπὸ παραισθήσεις. Δὲν εἶνε τίποτε ὅμως. Φυλάξου καὶ θὰ γίνῃς καλά...

— Δὲν ἔχω ὀρέξι ν' ἀκούσω συμβουλές, ἀπάντησε ὁ λοχαγὸς τρομοκρατημένος ἀπὸ τὸ φόβο του. Σοῦ λέω πὼς εἶνε δυὸ διάβολοι κρυμμένοι στὴν καπνοδόχο...

— Καλά, θὰ ἰδοῦμε, εἶπε ὁ γιατρὸς καὶ σηκωνόμενος διευθύνθηκε πρὸς τὸ τζάκι.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως οἱ δυὸ καπνοδοκαθαρισταὶ, οἱ ὁποῖοι εἶχαν γεμίσει τὸ σακκί τους μὲ καπνιά, χωρὶς ν' ἀντιληφθοῦν ἀκόμα τίποτε ἀπὸ τὰ συμβαίνοντα, τὸ ἔριξαν κάτω, συγχρόνως δὲ ἐπήδησαν κι' αὐτοί, κατασκονισμένοι καὶ κατάμαυροι.

Ὁ λοχαγὸς τυλίχτηκε τότε γρήγορα στὸ σκέπασμά του καὶ πηδῶντας χώθηκε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι φωνάζοντας μ' ὅλη τὴ δύναμί του, πρὸς τοὺς ὑποτιθεμένους διαβόλους :

— Λύτον πάστε!... Λρῆστε με ἐμένα! Ἐγὼ σᾶς πιστεύω!...

Ὁ γιατρὸς εἶχε μείνει κι' αὐτὸς ἀνυδρος ἀπ' τὴν ἀπρόοπτη αὐτὴ ἐμφάνισι. Δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσῃ. Συγχρόνως βλέποντας τὸν ἕναν ἀπ' τοὺς καπνοδοκαθαριστὰς νὰ παίρνῃ τὸ σακκοῦλι στὸν ὦμο καὶ μὴ βλέποντας τὸ λοχαγὸ στὸ κρεββάτι, ὑπέθεσε ὅτι οἱ διαβόλοι εἶχαν ἁρπάξει τὸν ἀσθενῆ καὶ ἐπρόκειτο νὰ τὸν ἀ παγάγουν. Κυριεύμενος λοιπὸν ἀπὸ τρόμο μὴν τοῦ κάνουν κι' αὐτοῦ τὰ ἴδια, πῆδηξε ἔξω καὶ μ' ἕνα ἅλτο βρέθηκε κάτω ἀπ' τὴ σκάλα. Πετάχτηκε τότε στὸ δρόμο, τσέχοντας σὰν τρελλὸς καὶ φωνάζοντας :

— Βοήθεια! Βοήθεια! Οἱ διαβόλοι σήκωσαν τὸ φίλο μου τὸ λοχαγό!...

Τὸ πλῆθος, ἀκούγοντας τὶς κραυγές του, ἄρχισε νὰ συρρέῃ ἀπὸ παντοῦ, ἐνῶ ὁ γιατρὸς τους ἔδειχνε τὸ σπίτι καὶ τοὺς προέτρεπε νὰ μποῦν μέσα. Κανένας ὅμως δὲν ἀποφάσιζε νὰ διακινδυνεύσῃ τὴ ζωή του καὶ νὰ προχωρήσῃ πρῶτος.

Οἱ δυὸ καπνοδοκαθαρισταί, καθὼς κατέβαιναν τὴ σκάλα, ἀκούσαν ἀπέξω θόρυβο καὶ φασαρία καὶ φοβηθέντες μήπως συλληφθοῦν ὡς κλέφτες ἄρησαν ἐκεῖ μπροστὰ τὸ σακκὶ μὲ τὴν καπνιὰ καὶ ἀνέβηκαν γοήγορα στὴ σοφίτα τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ λοχαγός, ὁ ὁποῖος εἶχε κρυφτῇ κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι, πῆρε θάρρος σιγὰ-σιγὰ κι' ἐπειδὴ κατάλαβε ὅτι οἱ διαβόλοι εἶχαν φύγει, πετάχτηκε ἔξω γιὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ κατοχωμένο ἐκεῖνο σπίτι. Ἐννοεῖται ὅτι ἀπὸ τὸ φόβο του τὸν πολὺ εἶχε ξεχάσει νὰ ντυθῇ καὶ φοροῦσε μόνο τὰ ἐσώρουχά του.

Ἀλλά, καθὼς κατέβαινε τὴ σκάλα ἀλαλιασμένος, σκόνταψε ἀπάνω στὸ σακκὶ καὶ κυλίστηκε μαζύ του ὡς κάτω, κι ἐτσι γίνηκε ἀγνώριστος ἀπὸ τὴν καπνιά.

Ἀμέσως σηκώθηκε γρήγορα ἀπάνω καὶ ὥρμησε ἀλαλίζοντας. Τὸ πλῆθος ποὺ στεκόταν στὸ δρόμο ἀνάπροφάσιστο, βλέποντας τὸν καταμαυρο ἄντρωπο, ἀνοιξε διάπλατα καὶ προσπάθησε νὰ τὸν καθησυχάσῃ λέγοντας :

— Ὁ λοχαγὸς τυλίχτηκε τότε γρήγορα στὸ σκέπασμά του καὶ πηδῶντας χώθηκε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι φωνάζοντας μ' ὅλη τὴ δύναμί του, πρὸς τοὺς ὑποτιθεμένους διαβόλους :

— Λύτον πάστε!... Λρῆστε με ἐμένα! Ἐγὼ σᾶς πιστεύω!...

Ὁ γιατρὸς εἶχε μείνει κι' αὐτὸς ἀνυδρος ἀπ' τὴν ἀπρόοπτη αὐτὴ ἐμφάνισι. Δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσῃ. Συγχρόνως βλέποντας τὸν ἕναν ἀπ'

Η ΑΠΟΘΕΩΣΙΣ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΠΩΣ ΕΟΡΤΑΣΤΗΚΕ Η ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΒΙΚΤΟΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

Μιὰ ἐμπνευσις τῶν νέων λογοτεχνῶν. Ὁ πρωτοφανὴς ἐνθουσιασμὸς τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ. «Ὁ βασιλεὺς τοῦ πνεύματος». Τὸ Παρίσι πανηγυρίζει. Ἡ διακόσμησις τῶν σπιτιῶν. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ καὶ ἡ ἀντιπροσωπεία τῶν παιδιῶν. Ἡ μικροῦλα «σημαιοφέρος». 600.000 λαοῦ παρελαύνουν μπρὸς στὸ σπίτι τοῦ Οὐγκώ. Τὰ ἄνθη καὶ τὰ δῶρα. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ στὴ Γερουσία κτλ. κτλ.

Σκίτσα τοῦ Β. Οὐγκὼ
(Τοῦ μεγάλου γλύπτου Ροντέν)

Γιὰ τὸν Βίκτορα Οὐγκὼ κάποιος σύγχρονός του εἶχε πῆ πὼς ἦταν ὁ μόνος ποιητὴς ποὺ εἶχε μπῆ στὴν Ἀθανασία ζοντανὸς ἀκόμη. Αὐτὸς ποὺ τὸ εἶπε αὐτὸ δὲν εἶχε καθόλου ἄδικο, γιατὶ σπάνια θνητοὶ εἶδαν τὶς τιμὲς ποὺ γνώρισε ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς του καὶ πρὸ πάντων στὰ τελευταῖα του χρόνια. Γιὰ τὶς ἐξαιρετικὲς τιμὲς ποὺ τοῦ ἀπενεμήθηκαν κατὰ τὸ θάνατό του, γράψαμε ἄλλοτε. Ἡ πένθιμη ὅμως αὐτὴ μέρα δὲν ἦταν ἡ πρώτη κατὰ τὴν ὁποία σύσσωμος ἡ Γαλλία θέλησε ν' ἀπονείμη τὶς ὕψιστες τιμὲς στὸ μεγάλο της ποιητή. Τέσσερα χρόνια πρίν, στὰ 1881, κατὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ὀγδοηκονταετηρίδος του, οἱ Γάλλοι ἀπεθέωσαν κυριολεκτικῶς τὸν Οὐγκώ. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ὑπῆρξε μοναδικὴ στὰ φιλολογικὰ χρονικὰ καὶ ἀξίζει νὰ τὴν ἀφηγηθοῦμε ἐδῶ λεπτομερῶς.

* * *

Στὶς 12 Φεβρουαρίου 1881, μερικοὶ νέοι συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχνες συγκεντρώθηκαν κι' ἀποφάσισαν νὰ ἑορτάσουν τὴν ὀγδοηκοστὴ ἐπέτειο τοῦ ἀτρύγητου γεννήσεως τοῦ ποιητοῦ, προσκαλῶντας ὅλα τὰ σχολεῖα, τοὺς συλλόγους καὶ τὰ ἐργατικὰ σωματεῖα τοῦ Παρισιοῦ νὰ συμμετάσχουν στὴν ἑορτὴ αὐτή.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἑορτασμοῦ, ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς σκέψεις, ἐξέδωσε τὸ πρόγραμμα τῆς τελετῆς. Σύμφωνα μ' αὐτό, ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Παρισιοῦ ἔπρεπε νὰ συγκεντρωθοῦν τὴν Κυριακή, 27 Φεβρουαρίου, κάτω ἀπὸ τὴ Θριαμβευτικὴ Ἀψίδα, κι' ἀπὸ κεῖ νὰ ξεκινήσουν κατὰ στίχους καὶ νὰ παρελάσουν κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ποιητοῦ. Ἡ γιορτὴ θὰ ἔκλειδα, στὸ «Τροκαντερὸ»,

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΑΞΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΠΕΡΡΕΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ Μενοῦ μπρὸς στὴν ὑπόδειξί μου αὐτή, ἀναγκάστηκε νὰ μὲ ἀποχαιρετήσῃ, ἀφοῦ μοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι θἀρχόταν νὰ μὲ δῇ τὴν ἴδια μέρα.

—Σ' εὐχαριστῶ, Θεέ μου! ἀνεφώνησε ἡ κυρία Σαὶν-Ρομαὶν ὅταν τὸν εἶδε νὰ φεύγῃ, κι' ἔκλεισε τὴν πόρτα. Φοβήθηκα μήπως δὲν μᾶς ξεφορτωνόταν ποτὲ αὐτὸς ὁ μογγόλος, ποὺ μοῦ τὸν παρασταίνει γιὰ ἐρωτευμένον ὁ Πρεβάλ.

—Αὐτὸς ὁ νέος, κυρία, εἶνε πολὺ εὐγενικὸς καὶ ἀντιθέτως ἡ παρουσία του δὲν μὲ ἐνοχλεῖ καθόλου, τῆς ἀπάντησα μὲ δυσαρέσκεια γιὰ τὴν ἀγενῆ συμπεριφορὰ της πρὸς τὸν Μενοῦ.

—"Ἔστω, ἀλλ' ὁ Πρεβὰλ μοῦ γράφει ὅτι πρέπει νὰ τὸν διώξω αὐτὸν τὸν κουτοβλακα ἀπ' τὸ σπίτι μου καὶ νὰ μὴν τὸν ξαναδεχτῶ μέσ' ἀπ' τὴν πόρτα μου. Γι' αὐτό, πουλάκι μου, σοῦ ζητῶ συγγνώμη γιὰ τὸ ἄπρεπο φέρσιμό μου, τὸ ὁποῖο ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὶς ἐντολὲς τοῦ Πρεβάλ, τοῦ ἀγαπημένου σου φίλου. Ἀκόμα σὲ παρακαλῶ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα νὰ μὲ ὑπακούῃς, χωρὶς κανένα δισταγμὸ χάριν τοῦ συμφέροντός σου, χάριν τῆς σημερινῆς θέσεώς σου...

—Ναί, κυρία μου, ἀλλὰ στὸ γράμμα ὁ κ. Πρεβάλ, δὲν σοῦ γράφει ὅτι ἡ φλογερώτερη ἐπιθυμία του εἶνε νὰ μὲ στεφανωθῇ καὶ νὰ μοῦ ἀποκατάστήσῃ τὴν τιμή;...

Κι' ἐνῶ ἔλεγα αὐτὰ τὰ λόγια, τὰ δάκρυά μου ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια σὰν ποτάμι.

—Βέβαια, θὰ σὲ στεφανωθῇ...

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό, μικρούλα μου, ἀπάντησε ἐκείνη χαμογελῶντας εἰρωνικά. Τώρα ὅμως δὲν πρέπει νὰ μοῦ κάνῃς τὴ χολιασμένη καὶ νὰ μοῦ προσποιῆσαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, γιατὶ χαλᾶς τὸ ἀγγελικό πρόσωπό σου. Ἐμπρός, θάρρος, μὴ φοβᾶσαι τίποτε, ἐνόσῳ εἶσαι μαζύ μου. Τώρα πρέπει νὰ στολιστῇς λιγάκι, νὰ γίνῃς εὔθυμη καὶ νὰ δοκιμάσῃς μαζύ μου τὶς ἀπολαύσεις, ποὺ χάρις Γουσταύου, δὲν θὰ δυσκολευτοῦμε καὶ πολὺ νὰ τὶς γνωρίσουμε. Νά, κύτταξε ἐδῶ... Τὶ βλέπεις αὐτὸ τὸ πουγγί; Εἶνε γεμάτο χρήματα... Μοῦ τὸ γοντάγκος ὁ συνοδὸς σου καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸν Πρεβάλ. Κι' ἂν θέλῃς νὰ μάθῃς, μάλιστα, τὸ δῶρο αὐτὸ ἔστασε σὲ καλὴ ὥρα, γιατὶ αὐτὸς ὁ σπάταλος ὁ Θοδωράκης μου, αὐτὸ τὸ κακόπαιδο ποὺ ἀγαπῶ, ὁ μέλλων σύζυγός μου τέλος πάντων, μ' ἄφησε ἀπέντερη σήμερα...

—Ἀ! Πρόκειται νὰ παντρευτῆτε, κυρία;

—Βέβαια!... Πῶς!

—Τί εὐτυχισμένη ποὺ εἶστε!...

—Ὁ Θοδωράκης, ἀγάπη μου, εἶνε ἕνα παιδὶ πρώτης τάξεως καὶ θὰ σοῦ τὸν συστήσω. Θἄναι μαζύ μας σήμερα στὸ γεῦμα κι' ἀπὸ κεῖ θὰ πᾶμε κι' οἱ τρεῖς μας στὸ θέατρο...

—Ἐγώ, κυρία, δὲν μπορῶ νὰ βγῶ ἔξω, γιατὶ δὲν ἔχω ἄλλα ροῦχα ἀπ' αὐτὰ ποὺ βλέπετε...

—Τὸ φόρεμά σου, χαϊδάρα μου, εἶνε καινούργιο. Γιὰ νὰ στολιστῇς, δὲν σοῦ χρειάζεται παρὰ ἕνα πανωφόρι κι' ἕνα καπέλλο, ποὺ θὰ τρέξω ἀμέσως νὰ σοῦ τὰ ἀγοράσω.

—Εὐχαριστῶ, κυρία, εὐχαριστῶ. Ἡ στενοχωρία μου ὅμως δὲν μοῦ ἐπιτρέπει διασκεδάσεις. Προτιμῶ νὰ μείνω στὸ σπίτι.

—Ἀ! Ὄχι, αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο! Ὁ Πρεβὰλ μ' ἐξορκίζει νὰ μὴ σ' ἀφήσω μόνη. Πότε θέλετε, ἀλλωστε, νὰ διασκεδάσετε; Μήπως ὅταν ἀδειάσῃ αὐτό;

Καὶ ἀνακινοῦσε δυνατὰ τὸ πουγγὶ μὲ τὰ χρήματα, ἐνῶ συγχρόνως ἄρχισε νὰ γδύνεται γιὰ νὰ τουαλετταριστῇ.

—Δὲν τὸ μάθατε ἀκόμα τὸ Παρίσι, κοπέλλα μου, μοῦ εἶπε, καὶ σᾶς διαιολογῶ. Ἐδῶ πέρα κάθε λύπη, κάθε στενοχώρια φεύγει ἀπὸ ἀστραπή... Θὰ τὸ ἰδῆτε καὶ μόνη σας καὶ θὰ καταλάβετε ὅτι δὲν σᾶς λέω ψέμματα. Περιμένατέ με μιὰ στιγμή, σᾶς παρακαλῶ. Θὰ γυρίσω ἀμέσως...

Καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ καμμιὰ σημασία στὶς ἀντιρρήσεις μου, πῆγε γρήγορα νὰ ντυθῇ γιὰ νὰ βγοῦμε μαζύ ἔξω. Πρὶν ὅμως ἀπομακρυνθῇ, ἀκούστηκε ἡ πόρτα νὰ χτυπᾷ.

—Εἶνε ὁ Θοδωράκης μου, φώναξε. Τὸν καταλαβαίνω πάντα ὅταν ἔρχεται, γιατὶ ἔχει δικό του τρόπο ποὺ χτυπᾷ. Πάω μόνη μου νὰ τοῦ ἀνοίξω, γιατὶ ἡ ὑπηρέτριά μου, ποιὸς ξέρει, μὲ ποιὸν φίλο της βρίσκεται αὐτὴ τὴ στιγμή...

Ἦταν τόσο κωμικὴ μισόγδυτη καὶ μὲ τὸ σκουφὶ ποὺ φαροῦσε, ποὺ σ' ἄλλη περίστασι θἄσκαζα στὰ γέλια.

—Ἐσὺ εἶσαι, Θοδωράκη; τὴν ἄκουσα νὰ φωνάζῃ ἀπέξω.

—Ναί, ἀπάντησε μιὰ φωνή.

—Ἄσε τὶς χειρονομίες τώρα καὶ

— Εἶν' ὁ Θοδωράκης μου!...

διάβασε αὐτὸ τὸ γράμμα. Εἶνε ἀπὸ τὸν Πρεβάλ...

—Ἐ, καλά, ὕστερα τὸ διαβάζω. ἀπάντησε ἐκεῖνος. Ἔφερες τί πεῖνα ποὺ ἔχω... Δὲν μοῦμεινε οὔτε πενταράκι τσακιστό... Ἀδειασαν ἡ τσέπες μου...

—Μὴν ἀπελπίζεσαι, χρυσέ μου! Κύτταξε ἐδῶ...

—Πώ, πώ! Ἕνα πουγγὶ γεμάτο παράδες! Ποῦ τὸν ξετρύπωσες πάλι αὐτὸν τὸ θησαυρό; ρώτησε ὁ Θοδωράκης.

Ὅλη αὐτὴ ἡ κουβέντα γίνόταν ἀπέξω, μὰ ἄκουγα τὰ πάντα.

—Διάβασε καὶ θὰ μάθῃς, εἶπε τώρα στὸ νέο ἡ οἰκοδέσποινα.

Ὁ Θοδωράκης ἔρριξε, φαίνεται, μιὰ ματιὰ στὴν ἐπιστολὴ καὶ φώναξε:

—Διάολε! Αὐτὸ εἶνε νόστιμο! Μᾶς στέλνει, λέει, μιὰ ὥμορφη κοπέλλα γιὰ νὰ τὴν ξεβγάλουμε... Ἄ, αὐτὸς ὁ Πρεβὰλ ἀξίζει, μὰ τὸ Θεό... Μπράβο, λαμπρά! Νὰ ἕνα τυχερὸ ποὺ μᾶς ἦρθε ἀνεπάντεχο καὶ θὰ μᾶς ἀνακουφίσῃ λιγάκι...

—Ἄκουσε κι' ἄλλο κάτι, Θοδωράκη μου: Ὁ Πρεβὰλ κληρονόμησε τὴ θειά του καὶ θὰ μᾶς ἀμείψῃ μὲ τὸ παραπάνω, ἂν τὸν πειποιηθοῦμε ὅπως θέλει. Τί λές;

—Δικοῦς ἐκεῖ! Πρέπει νὰ τὸν ἱκανοποιήσουμε γιὰ νὰ μὴ χάσούμε τὴν ἀμοιβή...

—Ὅπως βλέπεις, Θοδωράκη μου, ὁ Πρεβὰλ μοῦ γράφει ν' ἀποκλείσω κάθε ἐπικοινωνία μεταξὺ αὐτῆς κι' ἐκείνου τοῦ ἀσχημομούρη, ὁ ὁποῖος τὴν ἔφερε. Φεύγοντας τὸ πρωὶ ἀπείλησε ὅτι θἀρθῇ νὰ τὴν ξαναδῇ...

—Ἀφησέ τον σὲ μένα καὶ σοῦ τὸν κανονίζω μιὰ χαρά...

—Λοιπόν, Θοδωράκη μου, τρέξε ἀμέσως νὰ νοικιάσῃς ἕνα ὥμορφο κι' εὐρύχωρο σπίτι μὲ καινούργια καὶ πολυτελῆ ἐπιπλα γιὰ νὰ μετουκήσουμε ἐκεῖ καὶ νὰ περιμένουμε τὸν Πρεβάλ...

—Καλά, μείνε ἡσυχη.

—Ἔπειτα ἑτοιμάσου νὰ μᾶς συνοδεύσῃς στὸ ξενοδοχεῖο καὶ στὸ θέατρο...

—Καλά, καλά. Προηγουμένως ὅμως θέλω νὰ ἰδῶ τὴν ὡραία μας αἰχμάλωτο καὶ νὰ τῆς προσφέρω τὰ σέβη μου...

—Ναί, ἀλλὰ πρόσεξε μὴν τὴν ἀγγιξῇς μὲ τίποτε παληροκουδούνες. Καταλαβαίνεις;

Ἐκεῖνος τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ μοῦ συμπεριφερθῇ μ' εὐγένεια καὶ μπῆκε στὸ δωμάτιό μου μαζὺ μὲ τὴν κυρία Σαὶν-Ρομαίν.

Ὁ φίλος τῆς κυρίας Σαὶν-Ρομαίν, ὁ μέλλων σύζυγός της, ὅπως ἔλεγε ἡ ἴδια, ἦταν ἕνας ἀντρακλᾶς πελωρίου ἀναστήματος, μὲ βλέμμα ὑπερπτικὸ καὶ θρασὺ καὶ μὲ μαῦρα μαῦρη γενειάδα. Ἀντὶ λαιμοδέτου εἶχε τυλιγμένο γύρω στὸ λαιμό του ἕνα κόκκινο μαντῆλι σὲ τρόπο ποὺ νὰ σκεπάζῃ τὸ λερὸ καὶ κατάμαυρο πουκάμισό του. Τὸ σακκάκι του ἦταν ἐντελῶς κομπωμένο καὶ εἶχε χρῶμα δυσδιάκριτο λόγῳ τῆς πολλῆς χρήσεώς του. Τὸ λινὸ παντελόνι του φαινόταν μπαλωμένο εἴκοσι τοὐλάχιστον φορὲς καὶ τὰ δάχτυλα τῶν ποδιῶν του ἔβγαιναν ἔξω ἀπ' τὰ παπούτσια, ὡπλισμένα μὲ μυτερὰ νύχια. Φανταστῆτε ἕναν ἄνθρωπο μὲ τὰ παραπάνω χαρακτηριστικὰ καὶ θὰ ἔχετε μπροστά σας ὁλόκληρη τὴν εἰκόνα τοῦ θαυμασίου ἐπισκέπτου μου.

Μόλις ἐμπῆκε μέσα, ἄγγιξε τὴν ἄκρη τοῦ κουρελλιασμένου του καπέλλου καὶ μοῦ φώναξε μὲ ἀφέλεια:

—Χαίρε, ὡραία μου!

Ἐγὼ ὄχι μόνο δὲν τοῦ ἀνταπέδωσα τὸ χαιρετισμό, ἀλλὰ χωρὶς νὰ θέλω ἀποτραβήχτηκα πρὸς τὴν ἄλλη ἄκρη, γιατὶ τὸ ἀλλόκοτο φέρσιμο αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου μοῦ προξενοῦσε φρίκη.

Ἡ κυρία Σαὶν-Ρομαίν, ἂν καὶ εἶδε τὴν ἐντύπωσι ποὺ μοῦ προκάλεσε ὁ φίλος της, προχώρησε πρὸς τὸ μέρος μου καὶ ἀνέλαβε νὰ μοῦ τὸν συστήσῃ:

—Εἶνε ὁ Θοδωράκης, ἀγάπη μου, ὁ μέλλων σύζυγός μου... Ἕνας νέος καλός, ξύπνος, περιποιητικός, καθὼς πρέπει... Περιμένει τὶς διαταγές μας γιὰ τὸν περίπατο ποὺ συμφωνήσαμε προτήτερα.

Ἐγὼ γίνει ἀνω-κάτω. Ἔτρεμα σύγκορμη...

—Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, κυρία, ὅτι προτιμῶ νὰ μείνω στὸ σπίτι, τῆς ἀπάντησα πειραγμένη. Δὲν ἔχω ὄρεξι νὰ βγῶ ἔξω...

—Ὅπως θέλεις, ἄγγελέ μου, εἶπε ἐκείνη ἤσυχα. Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν θὰ χαλάσῃς τὸ χατῆρι τοῦ φίλου σου, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ διδηγήσουμε στὸ καινούργιο σπίτι ποὺ νοικιάσαμε.

—Ἂν εἶνε γι' αὐτό, πρόθυμα σᾶς ἀκολουθῶ, κυρία. Ἂς τελέσουμε λοιπόν...

(Ἀκολουθεῖ).

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΤΕΡΑΜΟΝ

120 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ ΤΗΝ ΩΡΑ!...

Γιὰ νὰ γίνῃ μιὰ ἱστορία, χρειάζονται πρόσωπα. Νά, ποιὰ εἶνε τὰ πρόσωπα τῆς δικῆς μου τῆς ἱστορίας:

Πρῶτα-πρῶτα, ὁ πατέρας, ὁ κύριος Ἰσίδωρος Λαβολλέ, ταμπατέρχης στὸ ὑπουργεῖο, αὐστηρός, περήφανος γιὰ τὴ θέσι στὴν ὁποία ἔφταστε, ἔπειτα ἀπὸ ὑπηρεσία τριάντα χρόνων.

Ἔπειτα, ἡ κόρη του Ἀλίνα, τὴν ὁποία ἡ φιλενάδες της ὀνομάζουν Λιλή. Μιὰ χαριτωμένη κοπέλλα δέκα ὀχτὼ χρονῶν, ἕνα χαμόγελο ἀπὸ πάνω ἴσαμε κάτω.

Καὶ τρίτο, ὁ Γιῶργος Κολέν. Ἕνας νεαρός, λεπτότατος στὸ ντύσιμο καὶ στοὺς τρόπους, κάπου εἴκοσι τεσσάρων χρονῶν. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν τέχνη καὶ καταγίνεται μὲ τὰ σπόρ. Τέννυς, βόλφ, ποδόσφαιρο, αὐτοκίνητο. Ἔχει ἀρκετὸ εἰσόδημα καὶ περιμένει μιὰ καλὴ κληρονομία. Ὅλα αὐτὰ κάνουν περιττὸ τὸ νὰ ἐργάζεται.

Φυσικά, ὅπως σ' ὅλες τὶς ἱστορίες αὐτοῦ τοῦ εἴδους, ὁ Γιῶργος Κολὲν ἐρωτεύτηκε τὴ δεσποινίδα Ἀλίνα. Πῶς γνωριστήκανε; Δὲν ὑπάρχει ἁπλούστερο πρᾶγμα ἀπ' αὐτό: Ἕνα φὸξ-τρότ, μιὰ παρτίδα τέννυς, μερικὰ ὡραῖα λόγια καὶ δὲν χρειαζόταν περισσότερο γιὰ νὰ σχηματίσουν τὴν ἀντίληψι πὼς ὁ ἕνας εἶχε πλαστῆ γιὰ τὸν ἄλλον καὶ πὼς ἂν παντρευόντουσαν, θ' ἀποτελοῦσαν τὸ πιὸ ἁρμονικὸ ζευγάρι.

Τώρα θὰ πῆτε: Αὐτὴ ἡ ἱστορία δὲν ἀξίζει τίποτε. Ἀγαπιῶνται, παντρεύονται, κάνουν ὥμορφα παιδάκια καὶ ζοῦν καλὰ κι' ἐμεῖς καλύτερα...

Μὰ ὄχι. Τὸ πράγμα συνέβη ἀλλοιώτικα, γιατὶ κάποια... τρέχα ἔλαχε νὰ πέσῃ μέσα στὴ σοῦπα! Ὁ κύριος Λαβολλὲ δηλαδὴ ἔχει κάτι δικές του ἰδέες σχετικὰ μὲ τὸ γάμο μεταξὺ νέων, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται γιὰ δικό του παιδί. Ἔχει τὴ γνώμη πώς, ἔξω ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα προτερήματα, ὁ ὑποψήφιος γαμπρὸς πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ ἔχῃ καὶ ἕνα μόνιμο καὶ σταθερὸ ἐπάγγελμα. Πρέπει νὰ ἔχῃ μιὰ «ἀξιοπρεπῆ θέσι», ἐπάνω-κάτω ὅπως αὐτὸς στὸ ὑπουργεῖο.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ὁ Γιῶργος Κολὲν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψι «δὲν ἔχει τὰ προσόντα». Καὶ ὁ κύριος Λαβολλὲ δὲν ἀλλάζει εὔκολα γνώμη!

* * *

Ἕνα ὡραῖο πρωϊνό, ὁ Γιῶργος σταματᾷ μὲ τὸ κομψό του αὐτοκίνητο ἐμπρὸς στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τῆς Ἀλίνας. Ἡ Ἀλίνα κοπιάσε πολύ, μὰ στὸ τέλος τὰ κατάφερε νὰ πείσῃ τὸν πατέρα της νὰ δεχτῇ τὴν εὐγενικὴ πρόσκλησι τοῦ φίλου τους γιὰ ἕνα μικρὸ περίπατο μὲ τὸ αὐτοκίνητο... Θὰ μποροῦσαν νὰ πάνε ἴσαμε κάποιο χτηματάκι ποὺ εἶχαν ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτεία...

Ὁ Γιῶργος περιμένει κάτω, στὸ δρόμο. Ὁ κύριος Λαβολλὲ παίρνει θέσι δίπλα του, στὸ βολάν. Ἡ Ἀλίνα κάθεται πίσω. Καὶ τὸ αὐτοκίνητο ξεκινᾷ...

Ὁ καιρὸς ἦταν θαυμάσιος. Ὁ οὐρανὸς καταγάλανος. Ὅλα ἀστραφταν τριγύρω. κάτω ἀπὸ τὸν ὡραῖο ἥλιο

Στέκουν ἀνάμεσα στὰ δέντρα καὶ φιλιοῦνται σαν πιτσούνια!...

τοῦ καλοκαιριοῦ. Ὁ ἀέρας ἦταν γεμάτος μυρουδιές. Ὅλα εἶνε ὑπέροχα, μὰ σὲ λίγο ὁ κύριος Λαβολλὲ σὰν νὰ χλωμιάζῃ λιγάκι. Τὸ αὐτοκίνητο εἶνε ἐλαφρό, ἡ λεωφόρος ὁλόϊσια. Στὸ τέλος ὁ κύριος Λαβολλὲ γέρνει λιγάκι καὶ κάτι ψιθυρίζει στὸ Γιῶργο:

—Ἀγαπητὲ κύριε, δὲν νομίζετε πὼς τρέχουμε κάπως πολύ!

Ἡ φωνή του προδίδει μιὰ μικρὴ ἀγωνία.

—Πολύ; τὸν ἐνθαρρύνει ὁ Γιῶργος. Κάνουμε μόλις πενῆντα χιλιόμετρα τὴν ὥρα. Εἶνε τόσο μέτρια ἡ ταχύτητα!...

Μὰ ἀπ' ἐκείνη τὴ στιγμή, τὸ ρολόϊ τοῦ αὐτοκινήτου σημειώνει διαρκῶς μεγαλείτερη ταχύτητα... 50... 55... 60... 70... 80... Καὶ ἡ βελόνα προχωρεῖ ὁλοένα... 90... 95...

Ἡ ρόδα σκοντάφτει.

Ἔχω ἀπολύσει... Δὲν ξέρω τίποτε... Τὸ χέρι της, κύριέ μου... Θὰ μοῦ δώσετε τὴν κόρη σας!...

Ὁ κύριος Λαβολλὲ εἶνε φοβερὰ ταραγμένος, μὰ δὲν ἔννοεῖ νὰ ὑποχωρήσῃ. Ὁ τρόπος τοῦ νέου τοῦ φαίνεται σὰν ἐκβιασμός.

—Ὄχι, κύριε! ἀπαντᾷ καὶ σφίγγει τὰ δόντια του.

—Ἀρνεῖσθε λοιπόν; ἐρωτᾷ ὁ Γιῶργος Κολέν.

—Ναί, ἀρνοῦμαι!

—Αἴ, τότε, σεῖς θὰ εἴσαστε ὑπεύθυνος γιὰ ὅτι καὶ ἂν συμβῇ!

Τὰ μάτια τοῦ κυρίου Λαβολλὲ καρφώνονται μὲ ἀπελπισία στὸ ρολόϊ τοῦ αὐτοκινήτου, ποὺ σημειώνει τὴν ταχύτητα. Ἡ βελόνα προχωρεῖ ὁλοένα, ὁ κύριος Λαβολλὲ νομίζει πὼς κάνει ἀληθινὰ πηδήματα... 100... 102... 105... Τὸ αὐτοκίνητο δὲν φαίνεται πειὰ νὰ πατῇ στὸ ἔδαφος. Ἀναπαύσσεται μὲ τὴν παραμικρὴ πέτρα ποὺ συναντοῦν ἡ ρόδες καὶ ὁ κύριος Λαβολλὲ προσπαθεῖ μὲ ἀπόγνωσι νὰ κρατᾶται καλὰ καὶ σφίγγει ὁλοένα τὰ δόντια του.

—Δὲν μετανοιώσατε ἀκόμα; ἐρωτᾷ ψύχραιμα ὁ Γιῶργος.

Ὁ Λαβολλὲ καταβάλλει ὑπεράνθρωπη προσπάθεια γιὰ ν' ἀπαντήσῃ:

—Ὄχι!... Ὄχι!... Ποτέ!...

Καὶ ἀπὸ πίσω ἀκούεται ἡ φωνὴ τῆς Ἀλίνας:

—Γρηγορώτερα... γρηγορώτερα, Γιῶργο!

Ὁ κύριος Λαβολλὲ τὴν ἄκουσε καὶ δὲν χαστιέται πειά. Ἦταν παραπολύ.

—Σᾶς δί... σᾶς δίνω τὴν κόρη μου! φωνάζει. Μά, γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κάνετε σιγά... σιγώτερα! Σι... γώ... τε... ρα!

Ἡ ταχύτης ἀρχίζει νὰ πέφτῃ ἀμέσως. Καὶ σὲ λίγο ἡ βελόνα τοῦ ταχυμέτρου δείχνει 50...

Ὁ Γιῶργος πηδᾷ κάτω. Ἡ Ἀλίνα τὸν ἀκολουθεῖ. Στέκουν ἀνάμεσα στὰ δέντρα καὶ φιλιοῦνται σὰν πιτσούνια...

Σὲ λίγες μέρες ὁ Γιῶργος Κολὲν ἔγινε σύζυγος τῆς Ἀλίνας Λαβολλέ.

ΓΚΥ ΝΤΕ ΤΕΡΑΜΟΝ

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ OLYMPE ANDOUARD

Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΡΑ

Ἡ Ναουρά, ἡ ὄμορφη Κιρκασία, ἦταν κυρία τῆς τιμῆς στὴν Ἀλτιτζέ, τὴν πέμπτη δηλαδὴ σύζυγο τοῦ Σουλτάνου, ἡ ὁποία τὴν ἀγαποῦσε ὑπερβολικὰ καὶ τῆς φερνόταν σὰν νὰ ἦταν ἀδελφή της. Ἡ Ναουρὰ εἶχε στὴ διάθεσί της τὴν πλούσια ροῦχα καὶ στολίδια, ὁπού, ὅταν τὰ φοροῦσε, τὴν ἔκαναν νὰ φαίνεται σὰν μεγάλη ἀρχόντισσα. Συνώδευε ταχτικὰ τὴν κυρία της στὸν περίπατο καὶ κάποτε ἔβγαινε καὶ μόνη της στὴν ἀγορά.

Μιὰ μέρα, ποὺ ἦ ὥραία Κιρκασία εἶχε πάει στὴν ἀγορά, παρατήρησε ἄξαφνα ὅτι κάποιος νεαρὸς Ἕλληνας τὴν ἐκύτταζε μὲ πόθο. Ὁ νέος αὐτός, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, τὴν παρακολουθοῦσε παντοῦ, ρίχνοντάς της τρυφερὰ βλέμματα καὶ πολλὲς φορὲς πήγαινε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό της γιὰ νὰ τραγουδήσῃ μὲ λιχνὴ καὶ μελῳδικὴ φωνὴ τὸ φλογερό ἐρωτά του.

Ἡ Ναουρὰ ἦταν εἴκοσι χρονῶν, μ' ἄλλα λόγια βρισκόταν στὴν ἡλικία ἐκείνη ποὺ ἡ γυναῖκες διψᾶνε γι' ἀγάπη, καὶ γι' αὐτό, σιγὰ - σιγά, γεννήθηκε μέσ' στὴ ψυχή της ἕνα πάθος παράφορο γιὰ τὸν ἄγνωστο λάτρη της.

Μιὰ μέρα ἡ Ναουρά, κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ ἁμάξι της στὴν ἀγορά, μπῆκε σὲ κάποιο κατάστημα γιὰ νὰ ψωνίσῃ γιὰ τὴν κυρία της. Ἐκεῖ, ἐνῶ ἔβλεπε τὰ διάφορα εἴδη, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ὁ ἔμπορος ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ κοντά της γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ κάποιον ἄλλον πελάτη, ἄκουσε στ' αὐτιά της μιὰ φωνὴ τρυφερὴ ποὺ τῆς ψιθύριζε σιγανὰ καὶ γλυκὰ αὐτὰ τὰ λόγια :

— Οὐρὶ τοῦ Παραδείσου, λουλοῦδι τῆς ζωῆς μου, δροσερώτερο κι' ὁμορφότερο ἀπ' τὸ τριαντάφυλλο, σ' ἀγαπῶ...

Ἀμέσως ἡ κοπέλλα γύρισε κατακόκκινη καὶ τρέμοντας πρὸς τὸ μέρος ἀπ' τὸ ὁποῖο ἐρχόταν ἡ φωνή. Ἦταν ἐκεῖνος, ὁ ἄγνωστος τραγουδιστὴς ποὺ ἀγαποῦσε. Στεκόταν δίπλα της κι' ἄγγιζε τὸ φερετζέ της, κάνοντας τάχα πὼς κυττάζει κάποιο ὕφασμα ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια του. Σὲ μιὰ στιγμὴ ράκι της κι' ἀτόθεσε στὴν ἄκρη τῶν δακτύλων ἕνα φιλὶ φλογερό. Ἡ νέα στὸ μεταξὺ κυριεύτηκε ἀπὸ μιὰ σφοδρὴ συγκίνησι κι' ἔγινε κατάχλωμη. Τότε ὁ Ἕλληνας τῆς ἔδωσε ἕνα μικρὸ δεματάκι κι' ἔσπευσε ἀμέσως νὰ ἐξαφανιστῇ, γιατὶ πλησίαζε πάλι ὁ ἔμπορος.

Ἡ Ναουρὰ ἔκρυψε ταραγμένη τὸ μικρὸ δέμα κάτω ἀπ' τὸ φερετζέ της, ἄρισε ἀμέσως διάφορα μικροπράγματα καὶ γύρευε δὲ ἐκείνη τὴν ὥρα ἡ κυρία της εἶχε πλαγιάσει, ἔσχεσε χαρούμενη καὶ κλείστηκε στὸ δωμάτιό της. Ἐκεῖ ἄπλωσε τὸ τρεμάμενο χέρι της κι' ἄνοιξε τὸ δέμα. Πρῶτα - πρῶτα βρῆκε μέσα σ' αὐτὸ ἕνα μικρὸ ἀσημένιο κουτί, στὸ σκέπασμα τοῦ ὁποίου φαινόταν δυὸ περιστέρια ποὺ ἀμυρίζονταν. Στὸ κουτὶ αὐτὸ μέσα βρῆκε ἕνα γράμμα, γραμμένο ἀπάνω σὲ γναλιστερὸ πράσινο χαρτί, μιὰ μεταξωτὴ κορδέλλα ἀρκετὰ μεγάλη καὶ μιὰ μικρὴ ἀραχνοϋφαντη σακκοῦλα, ποὺ εἶχε μέσα ἕνα πετραδάκι. Ἡ Ναουρὰ τὰ κύτταξε δ' αὐτὰ μὲ κατάπληξι καὶ περιέργεια, μὴ μπορῶντας νὰ καταλάβῃ τί σημαίναν. Τὸ γράμμα ὅμως τῆς τὰ ἐξήγησε ὅλα. Νὰ τί ἔγραφε :

«Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ σ' εἶδα, ἔχασα τὸν ὕπνο μου καὶ τὴν ἀνάπαυσί μου... Ἡ εἰκόνα σου βρίσκεται πάντα μπροστὰ στὰ μάτια μου... Σὲ ἀγαπῶ τρελλά, παράφορα, μὲ πάθος, κι' ἂν ἀδιαφορήσῃς στὸν ἔρωτά μου, ἂν δὲν δεχτῇς τὴν ἕνωσί μας, δὲν μοῦ μένει τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θάνατο!... Χωρὶς ἐσένα, ἤλιε τῆς ζωῆς μου, μοῦ εἶνε ἀδύνατο πειὰ νὰ ζήσω... Τὸ ξέρεις ἄλλωστε καὶ μόνη σου αὐτό... Κάθε νύχτα ἔρχομαι κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό σου καὶ τραγουδῶ γιὰ σένα... Ἡ φωνή μου παίρνει γιὰ χάρι σου τοὺς παθητικώτερους τόνους της... Μὲ τὴν κορδέλλα ποὺ σοῦ στέλνω, ἂν θέλῃς, φῶς τῆς ζωῆς μου, μπορεῖς νὰ μοῦ χαρίσῃς τὴ μεγαλείτερη χαρὰ τοῦ κόσμου. Γράψε μου δυὸ λέξεις ἀπάνω σὲ λίγο χαρτὶ καὶ δέλτο μαζὺ μὲ τὸ πετραδάκι μέσα στὴ σακκοῦλα. Δέστην ἔπειτα γερὰ στὴν ἄκρη τῆς κορδέλλας καὶ ρῖξε μού την μέσ' στὴ βάρκα μου. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο θέλω νὰ μοῦ στείλῃς κι' ἕνα μαντῆλι, ἀφοῦ προτήτερα τ' ἀγγίξουν τὰ γλυκά σου χείλη...».

Ἡ Ναουρὰ πρόβαλε ὀτὸ παράθυρο...

Καὶ ἡ ἐπιστολὴ τελείωνε ἔτσι :

«Πολὺ θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ μάθω τ' ὄνομα ἐκείνης ποὺ ἀγαπῶ...».

Ἡ Ναουρὰ διάβασε τὸ γράμμα μιά, δυό, τρεῖς φορὲς κι' ἔπειτα τὸ φίλησε ἀχόρταγα. Τὸ βράδυ κάθησε κι' ἔγραψε τὴν ἀπάντησι, κι' ὅταν ἄκουσε, κατὰ τὰ ἤσυχα μερώματα, κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό της τὸ γλυκὸ τραγοῦδι τοῦ ἀγνώστου, τύλιξε τὸ γράμμα της μέσα σ' ἕνα μικρὸ πανέμορφο μαντῆλι καὶ τὸβαλε μέσα στὴ σακκοῦλα ποὺ εἶχε κρεμάσει ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς κορδέλλας. Ἔπειτα ἄνοιξε μὲ πολλὴ προφύλαξι τὸ παράθυρό της, πρόβαλε σ' αὐτὸ καὶ τὸ ἔρριξε μέσα στὴ βάρκα, μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ ἀγαπημένου της. Σὲ λίγο δὲ εἶδε τὸ νέο, κάτω ἀπὸ τὸ χρυσὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, νὰ φιλῇ παράφορα τὸ γράμμα καὶ τὸ μαντῆλι. Ἔπειτα αὐτὸς ἔδεσε στὴν ἄκρη τῆς κορδέλλας ἕνα δικό του γράμμα, ποὺ ἡ Ναουρὰ τὸ πῆρε σὲ λίγα λεπτά, τραβῶντας τὴ μεταξωτὴ κορδέλλα.

Ἔτσι, ἐπὶ τρεῖς μῆνες, οἱ δυὸ ἐρωτευμένοι ἄλλαζαν κάθε μέρα σχεδὸν γράμματα, ποὺ εἶχαν τὴν πρώτη ἐφωτικὴ φλόγα. Ὅταν ἡ Ναουρὰ ἔβγαινε στὸν περίπατο, ἦταν βέβαιη ἀπὸ πρὶν ὅτι θὰ συναντοῦσε στὸ δρόμο τὸν ἀγαπημένο της. Ἄλλαζαν συχνὰ τρυφερὲς ματιὲς καὶ ἐδώριζαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο μπουκέτα.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὅμως ἡ ἐρωτευμένη κοπέλλα εἶχε μεταβληθῇ πολύ. Τὴν προτερινή της εὐθυμία τὴν εἶχε διαδεχθῇ μιὰ γλυκειὰ μελαγχολία. Ἐνῶ ἡ συντροφιὲς της γελοῦσαν κι' ἀστειεύονταν, αὐτὴ ἔμενε σκυθρωπὴ καὶ συλλογισμένη. Ὅταν ἡ κυρία της τὴ ρωτοῦσε κάποτε γιὰ τὴν ἀφορμὴ τῆς λύπης της, αὐτὴ φιλοῦσε τὸ χέρι τῆς καλῆς Σουλτάνας καὶ τὴν ἐβεβαίωνε μὲ ὅρκους ὅτι δὲν εἶχε τίποτε, ἐνῶ στὰ βλέφαρά της τρεμόπαιζε ἕνα δάκρυ...

Μιὰ μέρα ἔλαβε ἀπὸ τὸ νεαρὸ Ἕλληνα τὸ ἀκόλουθο γράμμα :

«Ναουρά, σὲ λατρεύω... Ἡ ζωή, χωρὶς ἐσένα, καλύτερα νὰ λείπῃ... Ἂν μ' ἀγαπᾶς ὅσο κι' ἐγώ, θὰ καταλαβαίνῃς πόσο ὑποφέρω ποὺ δὲν μπορῶ νὰ βρεθῶ κοντά σου... Ἐγὼ πιστεύω στὸ Χριστὸ κι' ἐσὺ στὸ Μωάμεθ, ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζουμε σὲ μιὰ νόμιμη ἕνωσί μας. Σοῦ ὁρκίζομαι ὅμως μπροστὰ στὸ Θεό, ὅτι δὲν θὰ γνωρίσω στὴ ζωή μου ἄλλη γυναίκα ἀπὸ σένα... Ἄφησε, λοιπὸν τὸ σεράγι σου καὶ πᾶμε νὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι στὴν πατρίδα μου... Στὶς δυὸ ὕστερ' ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα θὰ σὲ περιμένω χωρὶς ἄλλο μὲ τὴ βάρκα μου. Θἄχω ἑτοιμάσει ὅλα ὅσα χρειάζονται γιὰ τὴν ἀναχώρησι. Φρόντισε νὰ κατεβῇς ἀπαρατήρητη κι' ἄμα φτάσῃς κοντά μου, μὴ σὲ μέλλει... Ἂν δὲν ὑπακούσῃς σ' αὐτὰ ποὺ σοῦ γράφω, ποτέ σου πειὰ δὲν θὰ μὲ ξαναδῇς...»

Τὸ γράμμα αὐτὸ προξένησε μεγάλη ταραχὴ στὴ Ναουρά. Ἡ ἀφοσίωσίς της πρὸς τὴν καλὴ κυρία της, ποὺ τόσο πολὺ τὴν εἶχε προστατέψει, ἐπάλαιψε πολλὴ ὥρα μὲ τὸν ἔρωτα. Στὸ τέλος ὅμως, ὅπως συμβαίνει πάντα, ὑπερίσχυσε τὸ αἴσθημα καί, κατὰ τὸ βράδυ, ἔγραψε τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολὴ πρὸς τὴ Σουλτάνα :

«Συγχώρησε τὴ Ναουρὰ ποὺ φεύγει μακρυὰ σου, ἂν καὶ τρέφη ἀπέναντί σου τὴ μεγαλείτερη ἀφοσίωσι γιὰ τὶς εὐεργεσίες ποὺ τῆς ἔκανες. Ἀναχωρεῖ μαζὺ μ' ἐκεῖνον ποὺ τῆς ἐσκλάβωσε τὴν καρδιά, ἀλλὰ θὰ διατηρῇ πάντα τὴν ἀνάμνησι τῆς καλῆς τῆς κυρίας καὶ θὰ εὔχεται ὡς τὴν τελευταία στιγμὴ της στὸ Μεγάλο Προφήτη νὰ τῆς χαρίζῃ κάθε εὐτυχία...».

Ἔπειτα ἐμπῆκε κρυφὰ στὸ δωμάτιο τῆς Ἀλτιτζέ, τὴν ὥρα ποὺ κοιμόταν ἡ Σουλτάνα, κ' ἔβρασε τὸ γράμμα κοντὰ στὸ κρεββάτι της. Φίλησε κατόπιν τρυφερὰ τ' ἄσπρο χέρι τῆς κυρίας της ποὺ ἐξεῖχε ἀπ' τὰ σκεπάσματα καί, πατῶντας στὶς ἄκρες τῶν πόδιῶν της, κατέβηκε καὶ διευθύνθηκε στὸ Βόσπορο, ὅπου τὴν περίμενε ὁ ἀγαπημένος της. Μόλις τὸν εἶδε, ἔτρεξε κοντά του σὰν τρομαγμένο ζαρκάδι ποὺ τὸ κυνηγοῦν. Ὁ νέος τὴν ἐπῆρε τρέμοντας στὴν ἀγκαλιά του, τὴν ὠδήγησε στὸ σπίτι κάποιου συγγενοῦς του, τὴν ἔντυσε μ' Ἑλληνικὰ φορέματα κι' ἔπειτα ἔφυγαν μαζὺ γιὰ τὴ Σύρα.

Ἐκεῖ κάθησε σ' ἕνα σπιτάκι φτωχικὸ ποὺ τῆς νοίκιασε ὁ Γιώργης — ἔτσι τὸν ἔλεγαν τὸ νέο — καὶ φόρεσε ροῦχα ἁπλᾶ. Δὲν ἔδινε ὅμως καμμιὰ σημασία στὴν ἀπότομη αὐτὴ ἀλλαγὴ τῆς ζωῆς της, γιατὶ ἡ ἀγάπη τῆς τὰ παρουσίαζε ὅλα ὅμορφα. Ἔτσι ἔζησαν, ἕνα χρόνο περίπου, ἐρωτευμένοι πάντα κι' εὐτυχισμένοι...

Ἀλλὰ ὁ Γιώργης ἦταν τεμπέλης καὶ δὲν ἤθελε νὰ πιάσῃ στὰ χέρια του δουλειά. Σιγὰ - σιγὰ ἡ πατρική του περιουσία, ποὺ δὲν ἦταν καὶ πολὺ μεγάλη, ἐξαντλήθηκε, κ' ἐπλάκωσαν τότε ἡ στερήσεις, ἡ στενοχώριες, ἡ γκρίνιες. Τὸ ἀντρόγυνο τώρα τσακωνόταν κάθε μέρα γιὰ τὴν παραμικρὴ αἰτία, κι' ἔτσι ἐρχόταν στιγμὲς ποὺ μετανοοῦσαν οἰκτρὰ γι' αὐτὸ ποὺ εἶχαν κάνει.

Μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπὸ ἕνα μάλωμα, ὁ Γιώργης εἶπε στὴ γυναίκα του :

— Αὔριο φεύγω καὶ σ' ἀφήνω γιὰ λίγον καιρό. Θὰ πάω σ' ἕνα γέρο μπάρμπα μου γιὰ νὰ τοῦ ζητήσω λίγα χρήματα, νὰ κάνω κανένα κουτσοεμπόριο...

Ἀποχαιρετίστηκαν σχεδὸν ψυχρὰ καὶ χωρίστηκαν μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ ξανταμωθοῦν σὲ κάμποσο διάστημα.

Ὁ Γιώργης δανείστηκε μὲ χίλια βάσανα λίγα χρήματα ἀπὸ τὸ συγγενή του καὶ πῆγε ταξεῖδι. Ὁ καιρὸς ὅμως περνοῦσε κι' οὔτε γράμμα ἔγραφε στὴ γυναίκα του, οὔτε καὶ γύριζε κοντά της.

Στὸ μεταξὺ ἡ Ναουρὰ εἶχε μείνει θεόφτωχη καὶ ζοῦσε μὲ τὴν ὑποστήριξι κάποιας γρηᾶς πλούστρας, γειτόνισσάς της, ποὺ τὴν ἐλυπήθηκε καὶ τὴ συντηροῦσε μὲ τὶς μικρὲς οἰκονομίες της. Ἡ νέα ὅμως, βλέποντας ὅτι ὁ σύζυγός της τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει σχεδὸν ὁριστικά, καὶ μὴ θέλοντας ἐξ ἄλλου νὰ γίνεται βάρος στὴ γρηᾶ, τὴν παρακάλεσε νὰ τὴν πάρῃ μαζύ της γιὰ νὰ τὴν βοηθάῃ στὴν πλύσι.

Κι' ἔτσι ἡ ὡραία Ναουρά, ἡ κυρία τῆς τιμῆς τῆς Σουλτάνας, ποὺ εἶχε ἄλλοτε στὴ διάθεσί της πολυτελῆ ροῦχα, πλούσια στολίδια, ἁμάξι, ὑπηρέτες, τώρα κατάντησε πλύστρα, καταδικασμένη νὰ μαραίνεται μέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἀπ' τὶς κακουχίες καὶ τὶς στερήσεις.

Ὕστερα ἀπὸ ἕξη μῆνες ἡ ὄμορφη νέα εἶχε καταβληθῇ πάρα πολὺ καὶ δὲν ἀντεῖχε πειὰ στὴ σκληρὴ δουλειά της. Τότε, μέσα στὴν ἀπελπισία της, ἔγραψε σὲ κάποιον γνωστό της Συριανό, ποὺ ἔμενε στὸν Πειραιᾶ καὶ ποὺ ἤξερε τὴ διεύθυνσί του, παρακαλῶντας τον νὰ τῆς δώσῃ πληροφορίες γιὰ τὸν ἄντρα της. Ἐκεῖνος, πράγματι, ὕστερ' ἀπὸ λίγο, τῆς ἀπάντησε ὅτι ὁ Γιώργης εἶχε παντρευτῇ στὸν Πειραιᾶ καὶ καλοπερνοῦσε μὲ τὴ γυναίκα του.

Ἡ εἴδησις αὐτὴ προξένησε τρομερὴ ἐντύπωσι στὴ Ναουρά. Ὅλα τὰ περίμενε, ἀλλὰ νὰ μάθῃ ὅτι ὁ Γιώργης της ζοῦσε μὲ μιὰν ἄλλη, ἀ, ὄχι, αὐτὸ δὲν τὸ περίμενε... Στὴ θέσι ὅμως ποὺ βρισκόταν ἡ δυστυχισμένη δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ καὶ τίποτε.

Τί θὰ γινόταν τώρα, μόνη κι' ἔρημη στὸν κόσμο, χωρὶς καμμιὰ προστασία καὶ βοήθεια ; Σκέφτηκε, ξανασκέφτηκε καὶ στὸ τέλος θυμήθηκε τὴν παλιά της κυρία, τὴν πολυχρονεμένη Σουλτάνα.

— Μιὰ γυναῖκα τόσο καλή, συλλογίστηκε, ὅταν μὲ ἰδῇ σὲ τέτοια χάλια, θὰ μὲ σπλαχνιστῇ. Θὰ πέσω στὰ πόδια της γονατιστὴ καὶ θὰ τὴν παρακαλέσω νὰ μιλήσῃ στὸ Σουλτάνο. Στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, ἂς μὲ πάρουν κι' ὡς ἁπλῆ δούλα στὸ παλάτι...

Ἀνακοίνωσε τὴ σκέψι της αὐτὴ στὴ γρηᾶ γειτόνισσα καὶ τῆς ἐξήτησε τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδιοῦ, ἀφοῦ τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι, ἂν ξανάπιανε δουλειά, θὰ τῆς ἔστελνε κάθε μῆνα ἕνα ποσὸν γιὰ νὰ ξεπληρώσῃ τὸ χρέος της. Ἡ καλὴ ἐκείνη γυναικοῦλα τῆς ἔδωσε ὅλες τὶς μικρές της οἰκονομίες, τὴν ἐφίλησε συγκινημένη καὶ τὴν ἔστειλε στὸ καλό...

Ὅταν ἡ Ναουρὰ ἔφτασε στὴν Πόλι, μ' ἕνα καΐκι, βρισκόταν σ' ἐλεεινὴ κατάστασι. Τὰ ροῦχα της ἦσαν τρυμμένα καὶ τὸ παρουσιαστικό της γενικὰ μαρτυροῦσε μεγάλη δυστυχία. Διευθύνθηκε ἀμέσως στὸ σεράγι καὶ ζήτησε νὰ ἰδῇ τὴν παληά της κυρία. Ὅταν τὴν εἶδε ἡ Ἀλτιτζέ, τρόμαξε νὰ τὴν γνωρίσῃ. Δὲν φανταζόταν ποτὲ ὅτι ἡ ὡραία της προστατευομένη θἄφτανε σὲ τέτοιο σημεῖο ξεπεσμοῦ. Τὴν ὑποδέχτηκε ὅμως μὲ πολλὴ καλοσύνη, τὴν ἔντυσε ὅπως πρῶτα καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὴν ἔστειλε στὸν ἴδιο τὸ Σουλτάνο, ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀγαθώτερους μονάρχες τῆς Τουρκίας.

Ἐκεῖνος ἄκουσε μὲ προσοχὴ τὴν ἱστορία της καί, χωρὶς νὰ τῆς ἀποτείνῃ τὴν παραμικρὴ ἐπίπληξι, τῆς ἀνήγγειλε ὅτι θὰ τὴν ἔβαζε στὸ ἀνάκτορο τῆς ἀδελφῆς του, τῆς πριγκήπισσας Φατμέ, ὅπου θὰ ξανάπαιρνε τὴν πρώτη της θέσι, μὲ τὸν ἴδιο μισθό.

Ἔτσι λοιπὸν ἡ Ναουρὰ ξαναβρῆκε πάλι τὰ πολυτελῆ ροῦχα της, τὰ πλούσια στολίδια της, τὸ ἁμάξι της, τοὺς ὑπηρέτες της, κι' ἂν τὴν ἔβλεπε κανεὶς ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ στοὺς δρόμους τῆς Πόλης, ποτέ του δὲν θὰ φαντοῦζόταν πὼς ἦταν ἡ παληὰ ἐκείνη πλύστρα τῆς Σύρας. Παρ' ὅλη της ὅμως τὴν εὐτυχία θυμᾶται πάντα μ' εὐγνωμοσύνη τὴ γρηᾶ γειτόνισσά της καὶ τῆς στέλνει κάθε μῆνα μερικὲς τούρκικες λίρες...

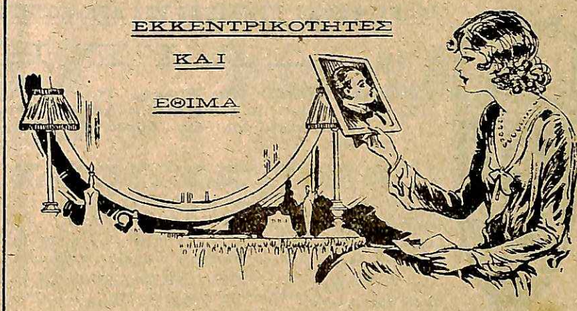

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΜΕΝΩΝ

Ἀντὶ δακτυλίου ἀρραβῶνος ! Ὅπου οἱ μνηστῆρες «στιγματίζονται». Ὁ κρὶκος τοῦ ποδιοῦ τῆς ὡραίας Ἱσπανίδος. Ἡ ζώνη τοῦ ἀρραβωνιασμένου ἀθλητοῦ. Μιὰ μοναδικὴ καδένα. Τὸ χρυσὸ νυχάκι κ.τ.λ.

Ὅπως ξέρουμε ὅλοι, ὅταν δυὸ νέοι ἀρραβωνιάζονται, ἀνταλλάσσουν δαχτυλίδια εἰς ἔνδειξιν τῆς μνηστείας των. Πολλοὶ ὅμως ἐρωτευμένοι, κρίνοντας, φαίνεται, τὸν τύπο αὐτὸν πολὺ κοινό, ἐπισημοποιοῦν τοὺς ἀρραβῶνας μὲ ἄλλους τρόπους, περισσότερο περίεργους καὶ παραδόξους. Ἔτσι στὴν Ἀμερική, π. χ., συνηθίζεται πολὺ ἡ ἐπισημοποίησις τῶν ἀρραβώνων διὰ τοῦ στιγματισμοῦ. Ἔτσι, πρὸ ὀλίγου καιροῦ, ἕνας νεαρὸς Ἀμερικανὸς ἐπρότεινε στὴ μνηστή του, ἀντὶ ν' ἀνταλλάξουν τὴ συνηθισμένη βέρα ποὺ φοροῦν ὅλοι οἱ μνηστῆρες, νὰ χαράξουν στὰ χέρια τους μὲ τὸ ἀναμμένο σίδερο ἕνα ἀγκυλάκι ! Ἡ μνηστὴ δέχτηκε πρόθυμα τὴν πρότασί του καὶ ἀμέσως τὸ ξεῦγος διευθύνθηκε στὸ κατάστημα ἑνὸς καλλιτέχνου χαράκτου, ὁ ὁποῖος ἐχάραξε ἀπάνω στὰ χέρια τους ἕνα πλατὺ βραχιόλι ποὺ στὸ μέσον του εἶχε τὸ σύμπλεγμα τῶν ἀρχικῶν τους καὶ γύρω - γύρω διαφόρους ἐρωτιδεῖς, περιστεράκια, ἄνθη λειμωνιᾶς, φλέγουσες καρδιὲς κτλ. κτλ.

Δυὸ ἄλλοι πάλι ἐξ ἴσου ἐκκεντρικοὶ καὶ αἰσθηματικοὶ Ἀμερικανοὶ μνηστῆρες, μὲ ἀπλούστερα ὅμως γούστα, ἐχάραξαν στὸν καρπὸ τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ ἀπὸ μιὰ καρδιά, μὲ χαραγμένα στὸ ἐσωτερικό τὰ τὰ ὀνόματά τους. Ὁ μνηστὴρ δηλαδὴ ἐχάραξε στὸ χέρι του τὸ ὄνομα τῆς μνηστῆς του καὶ ἡ μνηστὴ τὸ ὄνομα τοῦ μνηστῆρος. Γιὰ νὰ ἀποκρύψῃ ὅμως ἡ μνηστὴ τὴν «καρδιὰ της» ἀπὸ τὰ βέβηλα βλέμματα, σκέπασε τὸν καρπό της μ' ἕνα πολύτιμο βραχιόλι !...

Μιὰ νεαρὰ Ἱσπανίς, ἡ ὁποία ἐκαμάρωνε ἐξαιρετικὰ γιὰ τὰ κομψά της πόδια, ὅταν ἀρραβωνιάστηκε ἐτέμενε, καλὰ καὶ σώνει, ἀντὶ γιὰ τὴ συνηθισμένη βέρα, νὰ περάσῃ στὸ σφυρὰ τοῦ ἀριστεροῦ ποδιοῦ της ἕνα λεπτὸν χρυσὸ κρίκο. Πράγματι δὲ ἐφόρεσε τὸν κρίκο αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἄνοιγε μ' ἕνα μυστικὸ τρόπο ποὺ δὲν τὸν ἐγνώριζε κανεὶς ἄλλος παρὰ μόνον ὁ εὐτυχὴς μνηστήρ της...

Ἕνας γνωστὸς ἀθλητὴς πάλι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς μνηστείας του φοροῦσε στὴ μέση του μιὰ ζώνη στολισμένη μὲ διαμάντια, τὰ ὁποῖα ἦσαν «δεμένα» μὲ τρίχες ἐπιχρυσωμένες, ἀπὸ τὰ μαλλιὰ τῆς ὡραίας του ἀρραβωνιαστικῆς ! Ἡ φιοῦμπα τῆς ζώνης αὐτῆς παρίστανε μιὰ καρδιὰ ἀπὸ κόκκινο σμάλτο.

Στὴν Ἀγγλία πάλι, οἱ ἀρραβωνιασμένοι συνηθίζουν πολὺ νὰ φοροῦν δαχτυλίδια ἢ βραχιόλια κἀμωμένα ἀπὸ τὰ μαλλιὰ τοῦ μνηστῆρος ἢ τῆς μνηστῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἕνας νεαρὸς Ἐγγλέζος, ἐξαιρετικὰ ρωμαντικός, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἔχῃ διαρκῶς ἐπάνω του τὸ κάτι ποὺ νὰ τοῦ θυμίζῃ τὴ μνηστή του, εἶχε πλέξει ἀπὸ τὰ μαλλιὰ τῆς μιὰ μακρυὰ καδένα, τὴν ὁποία φοροῦσε πάντοτε, τυλίγοντάς την πολλὲς φορὲς γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό του. Τὴν ἄκρη τῆς μοναδικῆς αὐτῆς καδένας, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχε κρεμάσει τὸ ρολόϊ του, τὴν εἶχε μέσα στὴν τσέπη τοῦ γιλέκου του κι' ἔτσι, ὅποτε ἤθελε νὰ δῇ τί ὥρα εἶνε, θυμόταν καὶ τὴν προσφιλῆ ἀραβωνιαστικήν του !...

Μιὰ Ἀμερικανίδα πάλι εἶχε τὴν ἐξωφρενικὴ ἰδέα, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἀραβώνων της, νὰ «δέσῃ» ἕνα μεγάλο λαμπερὸ διαμάντι ἀνάμεσα στὰ δυὸ μπροστινά της δόντια ! Τὸ ἴδιο ἔκανε κι' ὁ πιστὸς μνηστήρ της. Μετὰ τοὺς γάμους των ὅμως οἱ δυὸ νέοι ἔβγαλαν τὰ διαμάντια ἀπὸ τὴν παράδοξη θέσι τους καὶ τὰ ἔδεσαν σὲ δαχτυλίδια.

Ἐπίσης, ἀντὶ δακτυλίου ἀρραβῶνος, ἕνας περίφημος ἠθοποιὸς ἔκανε πρὸ καιροῦ ἕνα πρωτοφανὲς δῶρο στὴ μνηστή του, ἡ ὁποία, ἀπὸ τυχαῖο δυστύχημα εἶχε χάσει τὸ νύχι τοῦ τετάρτου δακτύλου τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ της. Ἔβαλε ἕναν χρυσοχόο καὶ πῆρε τὰ μέτρα ἀπὸ τὸ λεπτοφυὲς δαχτυλάκι τῆς μνηστῆς του καὶ τῆς ἑτοίμασε κατόπιν ἕνα χρυσὸ... νύχι, ἐπάνω στὸ ὁποῖο ἦσαν χαραγμένα τὰ ἀρχικὰ τῶν δύο μνηστήρων.

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

ΛΑΪΣ Η ΚΟΡΙΝΘΙΑ

Η μικρὴ ἀνθεπώλις τῆς Αἰγίνης. Τὰ παιδικὰ χρόνια τῆς Λαΐδος. Ἕνα ἀνέκδοτο τοῦ μεγάλου γλύπτου Σκόπα. Πῶς ἀνακάλυψε τὴν ὡμορφιὰ τῆς Λαΐδος. Στὴ σχολὴ τῆς Ἀσπασίας. Δέξες καὶ τιμές. Ἡ Λαΐς στὴν Κόρινθο. Τὸ στεφάνωμα τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ ἀποθέωσις τῆς Λαΐδος. Λαΐς καὶ Λεοντίδης κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κοντὰ στὴν Ἀσπασία καὶ στὴ Φρύνη, μιὰ ἀπὸ τὶς περιφημότερες γυναῖκες ποὺ συνέδεσαν τὸ ὄνομά τους γιὰ πάντα μὲ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, εἶνε καὶ ἡ Λαΐς.

Ἡ Λαΐς, μολονότι τὴν ἀποκαλοῦσαν Κορινθία, εἶχε γεννηθῆ στὴν Αἴγινα. Εἶχε μείνει ὀρφανὴ ἀπὸ τὴν παιδικὴ της ἡλικία καὶ κάποια ἀνδροπώλις τῆς πατρίδας της, ἡ ὁποία τὴν εὐσπλαχνίστηκε, τὴν ἔπηρε στὴν ὑπηρεσία της καὶ τὴν ἔστελνε στὴν ἐξοχὴ γιὰ νὰ μαζεύῃ λουλούδια. Μὲ τὰ λουλούδια αὐτὰ τὴν ἔβαζε κατόπιν νὰ πλέκῃ στεφάνια κι' ἔπειτα τῆς ἀνέθετε νὰ τὰ πουλάῃ στὴν πόλι. Ἡ μικρὴ Αἰγινήτισσα πουλοῦσε τὰ λουλούδια της κυρίως γύρω ἀπὸ τὸ ναὸ τῆς Λυκαίνης Ἥρας, ὅπου, ἐπειδὴ πήγαιναν πολλὲς γυναῖκες γιὰ νὰ προσευχηθοῦν στὴ θεὰ καὶ νὰ στεφανώσουν τὸ ἄγαλμά της μὲ μπουκέτα, ἔκανε χρυσὲς δουλειές.

Ἔτσι λοιπὸν ἐπέρασε τὰ πρῶτα χρόνια της ἡ Λαΐς, χωρὶς νὰ φαντάζεται κἂν τὴ δόξα καὶ τὰ πλούτη ποὺ ἤμελλε ν' ἀποκτήσῃ κατόπιν, χάρις στὴν ἀσύγκριτη ὡμορφιά της.

Μιὰ μέρα, ἐνῶ ἡ Λαΐς πουλοῦσε τὰ λουλούδια της στὴ συνηθισμένη της θέσι, ἔτυχε νὰ περάσῃ ἀπ' ἐκεῖ ὁ περίφημος γλύπτης τῆς ἀρχαιότητος Σκόπας, ὁ ὁποῖος ἐσκόπευε τότε νὰ κατασκευάσῃ κάποιο ἄγαλμα ἀφιερωμένο στὴν Ἀφροδίτη. Καθὼς ἦταν βυθισμένος στὶς ὀνειροπολήσεις του, τὰ βλέμματά του ἔπεσαν ἔξαφνα ἀπάνω στὴ μικρὴ ἀνθοπώλιδα, ἡ ὁποία, περιτριγυρισμένη ἀπὸ τὰ λουλούδια της, ἐμοιαζε μὲ κανηφόρο τὴν ὥρα τῆς προσφορᾶς.

Ὁ καλλιτέχνης ἀντιλήφθηκε ἀμέσως ἀπ' τὴν πρώτη του ματιὰ ποιὰ καλλονὴ εἶχε μπροστά του καὶ πλησιάζοντας τὴ Λαΐδα τῆς εἶπε μ' εὐγένεια:

— Σοῦ ὁρκίζομαι στὴ θεὰ Ἀφροδίτη, πῶς δὲν θὰ μποροῦσα νὰ βρῶ καλύτερο πρότυπό της ἀπὸ σένα. Δός μου τὰ λουλούδια σου ποὺ εἶνε λιγώτερο δροσερὰ ἀπ' τὰ μάγουλά σου καὶ ἕνα μαζύ μου...

Ἡ κόρη, γοητευμένη ἀπὸ τὴ γλυκειὰ φωνὴ καὶ ἀπὸ τοὺς λεπτοὺς τρόπους τοῦ καλλιτέχνου, τὸν ἀκολούθησε χωρὶς νὰ ξέρῃ κι' αὐτὴ γιατί, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἔφευγε μαζύ του κρυφὰ γιὰ τὰς Ἀθήνας.

Ἡ πρωτεύουσα τότε τῆς Ἑλλάδος βρισκόταν ἀκόμα σ' ὅλη τὴν καλλιτεχνική της λαμπρότητα καὶ δόξα, μολονότι ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος τὴν εἶχε καταστρέψει οἰκονομικῶς. Ἡ περίφημη Ἀσπασία ἡ Μιλησία, ἡ χήρα τοῦ μεγάλου Περικλέους, σύζυγος τώρα ἑνὸς πλουσίου ἐμπόρου, διατηροῦσε ἀκόμα τὴν ξακουστὴ σχολή της, ὅπου συγκεντρωνόταν ὅλες στὴ Φρύνη, μιὰ ἀπὸ τὶς περιφημότερες γυναῖκες ποὺ συνέδεσαν τὸ ὄνομά τους γιὰ πάντα μὲ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, εἶνε καὶ ἡ Λαΐς.

ἡ ἐξοχες διάνοιες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Ἀντισθένης καὶ πολλοὶ ἄλλοι φιλόσοφοι σύγναζαν κάθε μέρα στὸ σπίτι της καὶ συζητοῦσαν γιὰ τὰ ὑψηλότερα προβλήματα τῆς σκέψεως.

Μέσα λοιπὸν σ' αὐτὴ τὴ σχολή, ἀπ' τὴν ὁποία ἐπέρασαν τὰ μεγαλεῖτερα πνεύματα τῶν ἀρχαίων χρόνων, ἔλαβε τὰ πρῶτα μαθήματά της καὶ ἡ νεαρὴ Λαΐς. Ἦταν ἀκόμα μόλις δεκαέξη χρονῶν, μὰ ὅλοι ὅσοι τὴν ἀντίκρυζαν ἔμεναν ἔκθαμβοι μπρὸς στὴν λαμπρὴ καλλονή της.

Ἡ Ἀσπασία, ἡ ὁποία εἶχε πατήσει πειὰ τὰ ἑβδομῆντα καὶ δὲν διατηροῦσε παρὰ ἴχνη τῆς πρώτης ὡμορφιᾶς της, ἐθεώρησε ὡς ἀληθινὸ ἀπόκτημα τὴ Λαΐδα καὶ τὴν ἀναγόρευσε ἀμέσως ἀνταξία διαδοχό της. Τὴν ἐδέχτηκε στὴν κατοικία της μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ δὲν τὴν ἄφησε νὰ φύγῃ καθόλου ἀπὸ κοντά της. Σ' ὅλους τοὺς φίλους της δὲ δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ μιλῇ μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὴ σωματικὴ τελειότητα καὶ τὴν πνευματικὴ διαύγεια τῆς φιλοξενουμένης της.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις ὁλόκληρη δὲν ἔμεινε ἀδιάφορη πρὸς τὴ σπανία ὡμορφιὰ τῆς νεαρῆς ξένης, τὴν ὁποία οἱ κάτοικοι ὠνόμασαν ὡραιότερη γυναίκα τῶν Ἀθηνῶν.

Μαθυμένη ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς τιμὲς ἡ Λαΐς ἀρχίζει νὰ ὀνειροπολῇ μιὰ δόξα ἀκόμα πιὸ μεγάλη. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶχε μάθει ὅτι στὴν Κόρινθο ἡ πρόκειτο νὰ παίξῃ σπουδαῖο ρόλο στὴ σταδιοδρομία της, καθὼς θὰ ἰδοῦμε ἀπὸ τὴν παρακάτω διήγησι.

Προηγουμένως ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσουμε κάτι ἄλλο. Ἡ Κόρινθος εἶχε πολιορκηθῆ κάποτε ἀπὸ πολυάριθμο στρατὸ καὶ ἐσώθη, καθὼς πίστεψαν τοὐλάχιστον οἱ κάτοικοι, χάρις στὴ θαυματουργὸ ἐπέμβασι τῆς Ἀφροδίτης. Ἀπὸ τότε εἶχε ὁρισθῆ μιὰ μέρα, κατὰ τὴν ὁποία ὅλος ὁ κόσμος ὤφειλε νὰ προσέρχεται στὸ ναὸ τῆς Ἀφροδίτης μὲ τοὺς ἀχζοντάς του ἐπὶ κεφαλῆς γιὰ νὰ προσφέρῃ θυσία στὴ θεὰ καὶ γὰ ἐπικαλεῖται τὴν προστασία της.

Ἀνήμερα λοιπὸν τῆς ἀφίξεως τῆς Λαΐδος στὴν Κόρινθο συνέπεσε νὰ γίνεται καὶ ἡ τελετὴ αὐτὴ καὶ ὅλοι οἱ Κορίνθιοι, ντυμένοι γιορταστικὰ καὶ κρατῶντας στὰ χέρια τους στεφάνια ἀπὸ λουλούδια, στριμωγόνονταν στὰ σκαλοπάτια τοῦ ναοῦ, ζητῶντας ν' ἀπολαύσουν τὸ θαυμάσιο θέαμα τῆς ἐορτῆς.

Μόλις ἐφάνηκε ἡ Λαΐς, ὁ κόσμος ἔκαμε τόπο νὰ περάσῃ κι' ἕνας ψιθυρισμὸς θαυμασμοῦ διέτρεξε τὸ ἀμέτρητο πλῆθος. Ἡ πανέμορφη ἑταίρα, χωρὶς νὰ δώσῃ καμμιὰ σημασία στὴν καταπληκτικὴ ἐντύπωσι ποὺ προξένησε, προχώρησε ἀτάραχη καὶ ἀφοῦ γονάτισε μπρὸς στὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ἀπόθεσε σ' αὐτὸ τὸ στεφάνι ποὺ φοροῦσε στὰ μαλλιά της, ἀποτείνοντάς της συγχρόνως τὴν ἀκόλουθη δέησι:

— Ὦ πανίσχυρη Ἀφροδίτη, ποὺ σὲ λατρεύουν ὅλοι οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου, δέξου τὴν προσευχή, ἐκείνης, ποὺ ἀφιερώνεται τοῦ λοιποῦ σὲ σένα καὶ φανοῦ εὐμενὴς πρὸς τὴν Κόρινθο ποὺ διάλεξα πειὰ γιὰ πατρίδα μου!

Ἔπειτα ἀπ' αὐτὸ σηκώθηκε ὀρθή, ἔβγαλε τὸ χρυσὸ περιδέραιο ποὺ κοσμοῦσε τὸ λαιμό της καὶ τὸ φόρεσε στὴ θεά, προσθέτοντας:

— Αὐτὸ εἶνε τὸ πολυτιμώτερο κόσμημα ποὺ ἔχω. Δέξου το, σὲ παρακαλῶ· ὡς ἐλάχιστο τεκμήριο τῆς εὐγνωμοσύνης μου...

Τότε ἡ μεγάλη ἱέρεια τῆς Ἀφροδίτης ἐπῆρε ἀπὸ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς ἕνα στεφάνι καὶ τὸ φόρεσε στὸ μέτωπο τῆς Λαΐδος λέγοντας:

— Ὦ Λαΐς, σὲ ἀναπρόσωπο ὡς τὴν ὡραιότερη γυναίκα τῆς Κορίνθου καὶ σοῦ παρέχω τὴν διαβεβαίωσι ὅτι θὰ ἐκτιμᾶσαι καὶ θὰ εἶσαι ἡ πλουσιώτερη ἀπ' ὅλες. Σοῦ συνιστῶ ὅμως, ὅταν ἔλθουν ἡ ἡμέρες τῆς δόξας σου, νὰ μὴ λησμονήσῃς τὴ θεὰ καὶ τὴν ἀφήσῃς χωρὶς δῶρα.

Ἡ Λαΐς ἔβγαλε τὸν πέπλο ποὺ τὴν ἐκάλυπτε καὶ ἐπλησίασε ν' ἀπασθῇ τὴ μεγάλη ἱέρεια. Τότε τὸ πλούσια μαλλιά της ξεχύθηκαν ἀπάνω στὶς πλάτες καὶ τὸ ὡραῖο πρόσωπό της ἀχτινοβολοῦσε σὰν νἄλαμπε ἀπὸ οὐράνιο φῶς.

Ὁ λαός, ἔκθαμβος ἀπὸ τὰ ἀπερίγραπτα θέλγητρα τῆς ξένης, ἔπεσε γονάτιστός ἀπάνω στὰ μάρμαρα τοῦ ναοῦ κι' ἔπειτα τὴν ἐσήκωσε ἔξαλλος στὰ χέρια μὲ ἐκδηλώσεις πρωτοφανοῦς ἐνθουσιασμοῦ.

Τότε παρουσιάστηκε κάποιος πολὺ πλούσιος, ἀλλὰ γηραιὸς εὐπατρίδης τῆς Κορίνθου, ὀνόματι Λεοντίδης, κι' ἐπειδὴ δὲν εἶχε οἰκογένεια, πρότεινε στὴ Λαΐδα νὰ τὴν πάρῃ στὸ σπίτι του μὲ τὸν ὅρον νὰ τὴν κάνῃ κληρονόμο

τῆς περιουσίας του μετὰ τὸ θάνατό του.

— Μὰ θάσαι πατέρας μου, τοῦ εἶπε ἡ Λαΐς μὲ ὠμὴ εἰλικρίνεια, ὑπαινισσομένη τὴν προχωρημένη του ἡλικία.

— Καὶ σὺ θὰ εἶσαι κόρη μου, τῆς ἀπάντησε ἑτοιμότατα ἐκεῖνος, ἀφοῦ τὰ χρόνια δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ εἶμαι σύζυγός σου...

Κι' ἔτσι ἡ Λαΐς ἀποφάσισε νὰ γίνῃ θετὴ θυγατέρα τοῦ Λεοντίδου, μαζὶ μὲ τὸν ὁποῖον ἔμεινε ἐπὶ τρία ἔτη, μέχρι τέλους δηλαδὴ τῆς ζωῆς του.

Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἡ διάσημη γυναῖκα, ἡ ὁποία δὲν παρέλειπε ποτὲ νὰ περιποιεῖται τὸν ὡραιοπαθῆ γέρο, συναναστράφηκε τοὺς καλυτέρους φιλοσόφους καὶ καλλιτέχνες τῆς Κορίνθου. Ἐπειδὴ δὲ ἦταν προικισμένη ἀπὸ τὴ φύσι μὲ σπανία εὐφυΐα, ἀπέκτησε μιὰ μόρφωσι ἀνάλογη μὲ τὴν ὡμορφιά της καὶ κατώρθωσε γρήγορα ν' ἀναδειχθῇ ὡς ἡ τελειότερη γυναίκα τῆς Κορινθιακῆς κοινωνίας. Οἱ σπουδαιότεροι ἄνδρες τῆς πόλεως, οἱ διασημότεροι φιλόσοφοι, οἱ περιφανέστεροι γλύπται, οἱ ἀξιολογώτεροι ποιηταί, ἐθεωροῦσαν πραγματικὴ ἀπόλαυσι τὴ συντροφιά της καὶ τὴν ἐπιζητοῦσαν μὲ κάθε μέσον.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ Λεοντίδης δὲν εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ χαρῇ περισσότερο καιρὸ τὴν ὡραία του εὐνοουμένη, γιατὶ ὕστερα ἀπὸ οἰκογενειακὴ συμβίωσι τριῶν ἐτῶν πέθανε.

Ἡ Λαΐς τότε ἐκληρονόμησε σύμφωνα μὲ τὴν ὑπάρχουσα διαθήκη ὅλη του τὴν περιουσία καὶ ἀπέκτησε πειὰ ἄφθονα τὰ μέσα τῆς συντροφιᾶς, τὰ ὁποῖα τῆς ἐπέτρεψαν νὰ διακριθῇ καὶ νὰ δοξασθῇ ὅσο λίγες ἄλλες γυναίκες στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Μιὰ μέρα ὁ περίφημος στρατάρχης ντὲ Καστελλάν, ἐνῶ περιπατοῦσε στὸ δρόμο, εἶδε μερικὰ παιδιὰ ποὺ παίζανε ψευτοπόλεμο. Ὁ στρατάρχης, θέλοντας νὰ γελάσῃ μαζύ τους, τοὺς ἔδειξε κάποιο ζαχαροπλαστεῖο ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ καὶ τοὺς ἐρώτησε:

— Ἐμπρός! Ἔφοδος!

Ποιὸν ὅμως τελειώνει τὸ πρόσταγμά του, τὰ παιδιὰ ὥρμησαν μέσα στὸ κατάστημα καὶ τὸ ἐλεηλάτησαν κυριολεκτικῶς.

Ὁ στρατάρχης τότε ἐξήτησε ἀπὸ τὸν καταστηματάρχη λογαριασμὸ γιὰ τὶς ζημιές καὶ ἀναγκάστηκε νὰ πληρώσῃ διακόσια φράγκα γιὰ τὰ... σπασμένα τῶν μικρῶν.

Τὰ παιδιὰ ἔμειναν ἱκανοποιημένα φυσικὰ ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐφόδου των ἐκείνης καὶ γι' αὐτό, κάθε φορὰ ποὺ συναντοῦσαν τὸ στρατάρχη, τοῦ φώναζαν:

— Πότε θὰ ξανακάνουμε ἔφοδο, στρατάρχα; Δὲν εἶνε καιρὸς ἀκόμα;

— Ἀργότερα, παιδιά μου, τοὺς ἀπαντοῦσε ὁ ντὲ Καστελλάν. Καλοὶ εἶνε οἱ πόλεμοι, ἀλλὰ... κοστίζουν πολύ!...

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς «Οἰκογενείας» τιμῶνται πρὸς 3 δραχ. ἕκαστον.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΔΟΥΞ ΚΑΙ ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Ὁ δοὺξ ντὲ Βιλλάρ στὴ Γερμανία. Τὸ στοιχειωμένο φρούριο. Ὅπου ὁ δοὺξ ἀποφασίζει νὰ διανυκτερεύσῃ σ' αὐτό. Κραυγές, ὁλολυγμοί, ἁλυσίδες... Ἡ ἐμφάνισις τῶν φαντασμάτων. Ἡ ἐπίθεσις τοῦ ἀτρομήτου δουκός. Ὅπου ὁ ντὲ Βιλλάρ πέφτει στὴν καταπακτή. Πῶς ἐσώθηκε. Ὁ λόγος ἑνὸς εὐγενοῦς κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἔχει ἀποδειχθῆ ὅτι ἡ περισσότερες ἱστορίες φαντασμάτων, ἡ ὁποίες τρομάζουν τοὺς εὐπίστους καὶ δημιουργοῦν μιὰ πλαστὴ ἀτμόσφαιρα μυστηρίου, ὀφείλονται σὲ ὑπερβολὲς ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσι μὲ τὴν πραγματικότητα. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω θὰ σᾶς ἀναφέρουμε καὶ τὸ ἀκόλουθο περιστατικό, τὸ ὁποῖο συνέβη τὸν προπερασμένο αἰῶνα σὲ κάποιο παλιὸ Γερμανικὸ φρούριο:

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας εἶχε ἀναθέσει σὲ κάποιον ἀπ' τοὺς πιὸ ἀφοσιωμένους στρατάρχας του, τὸν δοὺκα ντὲ Βιλλάρ, μιὰ σπουδαία κρατικὴ ἀποστολὴ γιὰ τὴ Γερμανία. Ὁ δοὺξ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἄγτρας ἀτρόμητος καὶ ἀποφασιστικός, ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὴ βασιλικὴ ἐντολή, ξεκίνησε γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴ Γαλλία.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφή του ὅμως ἔτυχε νὰ νυχτώσῃ σὲ κάποιο χωριό, ὅπου δὲν ὑπῆχαν παρὰ ἐλάχιστες πενιχρὲς καλύβες. Ἐπειδὴ δὲ ἐντωμεταξὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ πέφτῃ ραγδαία βροχή, ὁ δοὺξ ἀναγκάστηκε νὰ μείνῃ ἐκεῖ καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ βρῇ κατάλυμα.

Βλέποντας ὅμως τὴν ἀθλιότητα τῶν φτωχικῶν σπιτιῶν τοῦ χωριοῦ, θέλησε νὰ βρῇ καμμιὰ ἄλλη κατοικία πιὸ ἄνετη γιὰ νὰ περάσῃ τὴ νύχτα του. Παρετήρησε λοιπὸν ὅτι ἐκεῖ κοντὰ ὑπῆρχε ἕνα παληὸ ἀκατοίκητο φρούριο καὶ διευθύνθηκε πρὸς αὐτὸ μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ διανυκτερεύσῃ ἐκεῖ.

Τότε οἱ κάτοικοι τοῦ ἀνέφερων ὅτι κανένας δὲν ἐτολμοῦσε νὰ ξενυχτίσῃ στὸ φρούριο ἐκεῖνο, γιατὶ τὴ νύχτα ἀκουγόνταν μυστηριώδεις κρότοι καὶ παρουσιάζονταν φαντάσματα, προσεπάθησαν δὲ νὰ τὸν μεταπείσουν μὲ κάθε τρόπο.

Μὰ ὁ δοὺξ ἦταν ἀμετάπειστος. Καὶ ἀφοῦ ἔδωσε ἐντολὴ στοὺς ἀκολούθους του νὰ μείνουν αὐτοὶ στὸ χωριό, γιὰ νὰ δείξῃ πόση σημασία ἔδινε στὶς ὁλόσες τῶν δεισιδαιμόνων, ἔπηρε μαζύ του τὰ ὅπλα του, διέταξε νὰ τοῦ ἀνάψουν μιὰ καλὴ φωτιὰ καὶ νὰ τοῦ φέρουν κρασὶ κι' ἐγκατεστάθηκε ὁλομόναχος στὸν πύργο.

Ὅταν ἐπέρασαν τὰ μεσάνυχτα, ἐνῶ καθόταν ἥσυχα καὶ ζεσταινόταν στὸ τζάκι, ἄκουσε σὲ κάποια ἀπόστασι μιὰ τρομακτικὴ συναυλία ἀπὸ κραυγές, ὁλολυγμοὺς καὶ κρότους ἁλυσίδων. Ὁ ντὲ Βιλλὰρ ἔπηρε κοντά του τὰ ὅπλα του καὶ περίμενε ἀτάραχος.

Σιγὰ-σιγὰ ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ μεγάλωνε, ἡ κραυγὲς καὶ οἱ ὁλολυγμοὶ ἐπολλαπλασιάζονταν, ἡ ἁλυσίδες ἀντηχοῦσαν ὁλόενα καὶ πιὸ φρικιαστικά. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἀκούστηκε ἕνα φοβερὸ τράνταγμα καὶ ὁ δοὺξ ἐνόμισε ὅτι ὅλος ὁ πύργος εἶχε καταρρεύσει.

Τὴν ἴδια στιγμὴ εἶδε ν' ἀνοίγονται ἄξαφνα ἡ πόρτες τοῦ δωματίου ὅπου βρισκόταν καὶ νὰ προβαίνῃ ἕνα τερατόμορφο φάντασμα πελωρίων διαστάσεων, σκεπασμένο μ' ἕνα λευκὸ σεντόνι καὶ ἀκολουθούμενο ἀπὸ τέσσερες ἄγριες ἐρινύες, ποὺ κρατοῦσαν στὰ χέρια τους πυρωτὲς ἕνα ἀμυδρὸ φῶς καὶ ἄκουσε κάτι ψιθυρισμούς, ποὺ τοῦ φάνηκαν σὰν ἀνθρώπινοι. Ἐπλησίασε πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς φυλακῆς του καὶ τεντώνοντας τ' αὐτί του κατώρθωσε νὰ μάθῃ τί συνέβαινε.

Ἦσαν μερικοὶ κακοποιοί, οἱ ὁποῖοι συνεσκέπτοντο περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου θανατώσεως τοῦ ἀπερισκέπτου θύματός των. Ὕστερα ἀπὸ πολλὲς συζητήσεις, ποὺ τὶς παρακολούθησε μὲ μεγάλη ἀγωνία, ἄκουσε στὸ τέλος κάποιον νὰ λέῃ:

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἐπίσημο πρόσωπο κι' ἂν τὸν σκοτώσουμε θὰ χάσουμε νὰ διατρέξουμε σπουδαῖο κίνδυνο. Πρωτεῖνο λοιπὸν νὰ τὸν ἀφήσουμε ἐλεύθερο...

Ὁ ντὲ Βιλλάρ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐνθαρρυνθῆ ἐντωμεταξὺ ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά, ἔβαλε τὸ στόμα του στὴν κλειδαριὰ καὶ φώναξε:

— Ἂν ἀποφασίσετε νὰ μὲ θανατώσετε, σᾶς πληροφορῶ ὅτι θὰ πληρώσετε πολὺ ἀκριβὰ τὸ ἐγκλημά σας. Εἶμαι κοσμιστὴς ἐπιστολῶν ἐξαιρετικῆς σημασίας, ποὺ πρέπει νὰ παραδοθοῦν ἰδιοχείρως στὸ βασιλέα. Ἐξ ἄλλου στὸ γειτονικὸ χωριὸ ἔχω ἀφήσει τέσσερους ἀκολούθους νὰ μὲ περιμένουν. Αὐτοὶ λοιπόν, ἂμα δὲν μὲ βροῦν τὸ πρωί, θ' ἀναστατώσουν τὸν πύργο καὶ θὰ κάμουν ἄνω-κάτω τὰ περίχωρα. Τὸ συμφέρον σας ἀπαιτεῖ νὰ μοῦ ἀνοίξετε κι' ἐγὼ σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ τηρήσω ἀπόλυτη ἐχεμύθεια. Δὲν πρέπει νὰ δυσπιστῆτε ὅταν σᾶς δίνη τὸ λόγο του ἕνας ντὲ Βιλλάρ....

Ὕστερα ἀπὸ μιὰ σύντομη σύσκεψι μεταξύ τους, τὰ μέλη τῆς μυστηριώδους συμμορίας ἀπεφάσισαν νὰ χαρίσουν στὸ δοὺκα τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἐλευθερία, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως τοὺς βεβαίωσῃ μὲ ὅρκο ὅτι θὰ διαδώσῃ στὸν κόσμο τρομακτικὰ καὶ ἀπίστευτα πράγματα γιὰ τὸν πύργο. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὕστερα ἀπὸ λίγο ὁ ντὲ Βιλλὰρ ἐγκατέλειπε τὸν πύργο καὶ πῆγε νὰ βρῇ τοὺς ἀκολούθους του.

Ὕστερ' ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ἐνῶ ὁ δοὺξ βρισκόταν σὲ μιὰ ἐξοχικὴ ἐπαυλή του, ἐδέχτηκε τὴν ἐπίσκεψι κάποιου ἀγνώστου, ὁ ὁποῖος τοῦ προσέφερε δυὸ ὡραιότατα ποιήματα, λέγοντάς του:

— Αὐτὰ σᾶς τὰ στέλνουν ὡς δῶρο καὶ σᾶς παρακαλοῦν νὰ τὰ κρατήσετε γιὰ ἀνάπαυσι ἐκεῖνοι ποὺ εἴχατε γνωρίσει κάποτε σ' ἕνα φρούριο καὶ τοὺς ὁποίους θὰ θυμᾶστε ἀσφαλῶς ἀκόμα. Ἐπίσης μοῦ ἀνέθεσαν νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἐκ μέρους των γιὰ τὴν ἐχεμύθεια ποὺ τηρήσατε σὰν πραγματικὸς εὐγενὴς ποὺ εἴστε καὶ νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι δὲν ὑπάρχει πειὰ λόγος νὰ κρύβετε τὴν περιέτειά σας, γιατὶ ἔχουν φύγει πειὰ ὅτι ἐξωτερικὸ καὶ σήμερα δὲν ἔχουν νὰ φοβηθοῦν τίποτε...

Τότε μονάχα ὁ ντὲ Βιλλὰρ ἀνεκοίνωσε στοὺς γνωστούς του τὸ πάθημά του, τὸ ὁποῖο παρὰ λίγο νὰ τοῦ στοίχισῃ τὴ ζωή.

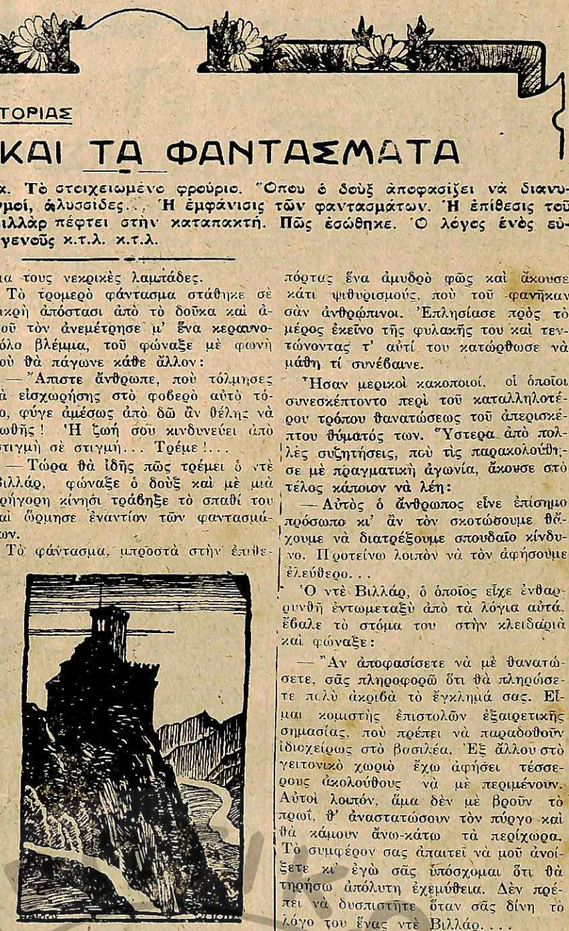

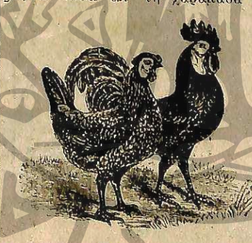

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

Ο ΣΕΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΤΟΥ 1908

Ἡ τραγωδία τῶν σεισμοπλήκτων. Γύμνια, πεῖνα, δίψα!... Ἡ καταστροφὴ τοῦ λιμανιοῦ. Ἡ πρῶτες συνδρομὲς πρὸς τοὺς κατοίκους. Τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν στοὺς δρόμους. Ἡ συμμορίες τῶν κακοποιῶν στὰ ἐρείπια. Ἐγκλήματα καὶ βανδαλισμοί. Τὰ θύματα καὶ ἡ ζημίες τῆς καταστροφῆς. Ὕστερ' ἀπὸ ἕξη μῆνες. Ἡ περιγραφὴ ἑνὸς Γερμανοῦ δημοσιογράφου κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Β'.

Εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο πῶς συνετελέσθη ἡ φοβερὴ καταστροφὴ τῆς Μεσσήνης καὶ ὁλοκλήρου τῆς Καλαβρίας. Συνεχίζουμε σήμερα τὴν ἐξιστόρησι τῆς τραγωδίας αὐτῆς.

Ὅταν, δυὸ ἡμέρες μετὰ τὸ σεισμό, τὰ πρῶτα στρατεύματα, φτάνοντας ἀπὸ τὴ Νεάπολι, ἐμπῆκαν μέσ' στὴ Μεσσήνη, ἡ ἀυχὴς πόλις ἦταν ἐντελῶς νεκρή. Ἀλλεπάλληλες σεισμικὲς δονήσεις κρατοῦσαν σὲ διαρκῆ ἀγωνία τοὺς δυστυχισμένους κατοίκους, οἱ ὁποῖοι, παρ' ὅλο τὸ ἄγριο κρύο τοῦ Δεκεμβρίου, περιπλανοῦνταν σχεδὸν ὁλόγυμνοι· ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια ἢ εἶχαν καταυλιστῆ στοὺς γειτονικοὺς λόφους. Ἡ ἐπίμονη καὶ συνεχὴς βροχή, ποὺ ἐξακολουθοῦσε δυὸ μέρες τώρα, εἶχε διακόψει κάθε ἐργασία συνδρομῆς πρὸς αὐτούς καί, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τρομερὴ λειψυδρία τοὺς ἐβασάνιζε, γιατὶ ὅλες ἡ δεξαμενὲς τοῦ νεροῦ εἶχαν καταστραφῆ.

Ἐπίσης, κοντὰ στὴ δίψα, κι' ἡ πεῖνα μεγάλωνε ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα. Οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι πλανιόντουσαν ἀνάμεσ' ἀπ' τοὺς σωροὺς τῶν ἐρειπίων τῶν σπιτιῶν τους, ψάχνοντας νὰ βροῦν κάτω ἀπ' αὐτὰ ψωμὶ καὶ τρόφιμα, μιὰ μποτίλια κρασὶ ἢ ἕνα ζεστὸ ροῦχο. Σὲ κάθε βῆμα ποὺ ἔκανε κανεὶς μέσ' στὴ Μεσσήνη, συναντοῦσε ξετρελλαμένους ἀνθρώπους ποὺ κυκλοφοροῦσαν μέσ' στὰ ἐρείπια.

Τὸ λιμάνι τῆς πόλεως εἶχε γίνει ἄνω-κάτω καὶ ἡ προκυμαίες εἶχαν ἐντελῶς καταστραφῆ. Τὸ τεράστιο κῦμα τῆς θαλάσσης, ποὺ εἶχε ρίξει ὁ σεισμὸς στὴν ξηρά, εἶχε παρασύρει ἐκ θεμελίων τὰ μαγευτικὰ προάστεια τοῦ Γκαντζίνι καὶ τοῦ Φάρο μαζὶ μὲ τὶς ὡραῖες βίλλες τῶν πλουσίων ἐμπόρων, εἶχε ξερριζώσει τοὺς κυματοθραύστες καὶ τοὺς μώλους καὶ εἶχε πνάξει τὶς βάρκες καὶ τὰ πλοῖα ἑκατοντάδες μέτρων μακρυὰ ἀπ' τὴ θάλασσα, μέσ' στοὺς δρόμους τῆς πόλεως, ὅπου ἐπικρατοῦσε τὸ πιὸ φριχτὸ ἀνακάτωμα.

Ἐκκλησίες, μουσεῖα, σχολεῖα, στρατῶνες εἶχαν καταρρεύσει καὶ πυροπληθῆ κι' ἀπὸ τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα τῆς πόλεως δὲν ἀπόμεναν οὔτε οἱ τοῖχοι ὀρθοί.

Μεταξὺ τῶν ἀναριθμήτων νεκρῶν, συγκατελέγοντο καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ντερρῦκο, ὁ στρατηγὸς Κόστα, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀπτυνομίας καὶ σχεδὸν ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς πόλεως.

Οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ εἶχαν κατρεπισθῆ ὅλοι, τὰ βαγόνια καὶ ἡ μηχανὲς εἶχαν διαλυθῆ εἰς τὰ ἕξ ὧν συνετέθησαν, ἡ γραμμὲς εἶχαν βγῆ ἀπὸ τὴ θέσι τους καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς σιδηροδρομικοὺς ὑπαλλήλους εἶχαν σκοτωθῆ.

Ἔτσι, ὅσοι ἀπὸ τοὺς κατοίκους εἶχαν γλυτώσει, ἔτρεμαν μήπως πεθάνουν καὶ αὐτοί. Μισόγυμνοι, πεινασμένοι, διψασμένοι, παγωμένοι, χωρὶς στέγη, χωρὶς καταφύγιο, χιλιάδες καὶ χιλιάδες ἀνθρώπων περίμεναν μὲ ἀγωνία βοήθεια. Καὶ αὐτὸ δὲν συνέβαινε μόνο στὴ Μεσσήνη. Καὶ πολλές, πάμπολλες, ἄλλες πόλεις τῆς

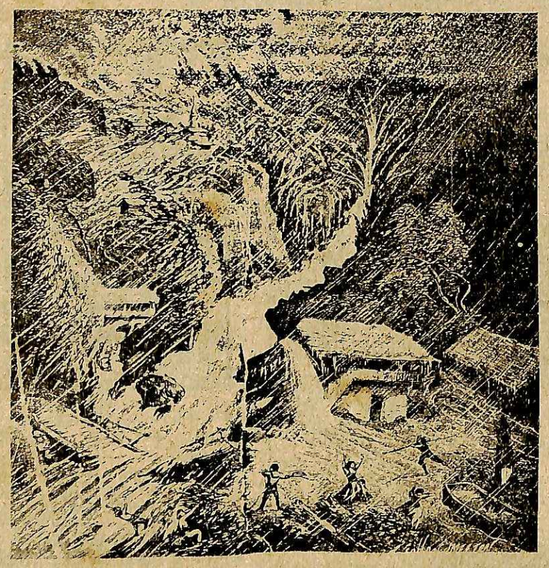

Τὸ κῦμα τῆς θαλάσσης κατέστρεψε τὰ ὑπέροχα προάστεια τῆς Μεσσήνης!...

Σικελίας καὶ τῆς Καλαβρίας εἶχαν ὑποστῆ τὴν ἴδια καταστροφή. Στὴν ἀκτὴ μάλιστα τῆς Καλαβρίας, ὁ σεισμὸς ἦταν ἀκόμα πιὸ ἄγριος. Ἡ πόλις Πάλια, ἡ ὁποία μόλις εἶχε ἐπανορθώσει τὶς καταστροφὲς ποὺ τῆς προξένησε πρὸ ἑνὸς ἀκριβῶς χρόνου, ἕνας ἄλλος σεισμός, καταστράφηκε ὁλοτελῶς. Τὸ Ρέτζιο μεταβλήθηκε σ' ἕναν ἄμορφο σωρὸ ἐρειπίων, καθὼς καὶ ἑκατοντάδες χωρῶν, ὅπως τὸ Γιοιελέοντε, τὸ Κατανζάρο, τὸ Μοντεμιτέρο, τὸ Ἀστικάλε... Παντοῦ, λίγο ἢ πολὺ τὴν ἴδια ἐκτασι ὅπως καὶ στὴν Σικελία καὶ τῆς Καλαβρίας,

μέσα ἡ μεταφορὰ τῶν ἐπιζώντων. Κάθε βαπόρι ποὺ μποροῦσε νὰ προσεγγίση μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο στὸ λιμάνι, καταλαμβάνετο ἀμέσως ἀπὸ ἄγριους. Ἐκατοντάδες ἀπὸ βάρκες πλησιάζουν τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔπαιρναν ἐπάνω τους ὅσους περισσοτέρους δυστυχισμένους χωροῦσαν. Μά, παρ' ὅλ' αὐτά, ἡ μεταφορὰ τῶν κατοίκων προχωροῦσε μὲ μεγάλη δυσκολία, γιατὶ τὰ πλοῖα δὲν ἐπαρκοῦσαν.

Ἐπίσης, ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Σικελίας εἶχαν φτάσει στὴ Μεσσήνη ἀναρίθμητοι ἐγκληματίες γιὰ νὰ λεηλατήσουν. Τοῦ κάκου ἕνα σύνταγμα κυνηγῶν εἶχε σκορπιστῆ στὶς ἄκτες γιὰ νὰ τοὺς καταδιώξη. Εἶνε ἀλήθεια βέβαια ὅτι οἱ στρατιῶτες τουφέκιζαν κάθε ἄνθρωπο ποὺ τὸν συνελάμβαναν νὰ κλέβη ἢ νὰ λεηλατῆ, καθὼς ἐπίσης εἶν' ἀλήθεια ὅτι οἱ κακοποιοὶ ποὺ συνελαμβάνοντο σὲ μιὰ μόνο ἡμέρα ἔφταναν τοὺς διακοσίους, μὰ παρ' ὅλ' αὐτὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκληματιῶν μεγάλωνε συνεχῶς. Ἔβγαζαν τὰ σκουλαρίκια καὶ τὰ κοσμήματα τῶν γυναικῶν, σκότωναν τοὺς φυγάδας καὶ διέπρατταν παντὸς εἴδους ἐγκλήματα.

Οἱ ναῦτες τῆς Ρωσσικῆς μοίρας, ἡ ὁποία μετὰ τὴν πρώτη εἴδησι τῆς καταστροφῆς ἔπλευσε ὁλοταχῶς στὴ Μεσσήνη, καὶ ἔλαβε ἐνεργὸ μέρος στὰ ἔργα τῆς σωτηρίας, ἀναγκάστηκαν πολλὲς φορὲς ν' ἀνοίξουν ἀληθινὲς μάχες μὲ τοὺς κακοποιούς. Ἔνα ἀπόσπασμα μάλιστα ναυτῶν περικυκλώθηκε ἀπὸ τοὺς λεηλάτας, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐσκότωσαν ὅλους. Ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα ποὺ κατώρθωσε νὰ ξεφύγη καὶ νὰ παραδώση στὸν κυβερνήτη τοῦ θωρηκτοῦ «Ταρεβιτς» τὸ ποσὸν τῶν 135,000 λιρετῶν, τὶς ὁποῖες εἶχε κατασχέσει σ' ἕναν ἀπ' τοὺς κακούργους. Ὁ βουλευτὴς Ντελεφίτας, ἐπειδή... ἀνησύχησε μιὰ σπεῖρα κλεπτῶν τὴ στιγμὴ ποὺ ἔψαγναν στὰ ἐρείπια ἑνὸς κοσμηματοπωλείου, περιεχυκλώθηκε ἀπ' αὐτοὺς καὶ θὰ σκοτωνόταν ἀφοβῶς. Ἂν δὲν περνοῦσαν συχαίως τὴν ὥρα ἐκείνη ἀπὸ κεῖ μερικοὶ στρατιῶτες. Ὅλα δὲ αὐτὰ γινόντουσαν γιατὶ δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ δημοσία ἀρχή, καμμιὰ δικαιοσύνη, καμμιὰ ἀστυνομία, κανένας νόμος — ὅλοι ἀγωνιζόντουσαν γιὰ τὴ ζωή.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν βοηθειῶν ἦταν ἐντελῶς ἀνεπαρκής. Ἐφτὰ ἡμέρες μετὰ τὴν καταστροφὴ ἔλειπαν ἀκόμα τὰ πλοῖα. Χιλιάδες ἀνθρώπων ποὺ θάφτηκαν κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια, θὰ μποροῦσαν νὰ σωθοῦν, ἂν ἡ Κυβέρνησις εἶχε χρησιμοποιήσει ἀμέσως περισσότερους στρατιῶτας.

Στὸ Πάλια, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα μετὰ τὸ σεισμό, 500 πτώματα κείτονταν ἀκόμα στοὺς δρόμους ἄταφα, ἀποτελῶντας ἑστίες ἐπιδημιῶν. Γιὰ νὰ δῆτε μέχρι ποίου σημείου ἔλειπε ἡ ὀργάνωσις, φτάνει νὰ σᾶς ἀναφέρουμε τὸ ἑξῆς: Τραίνα ὁλόκληρα ποὺ διευθυνόντουσαν ἀπὸ τὸ Παλέρμο καὶ τὴν Κατάνη πρὸς τὴ Μεσσήνη, γεμάτα τρόφιμα, προσεβλήθησαν στὸ δρόμο ἀπ' τοὺς κακοποιοὺς καὶ λεηλατήθησαν ἀπ' αὐτούς.

Οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν ἐφημερίδων καὶ οἱ βουλευταὶ ποὺ εἶχαν πάει στὴ σεισμόπληκτη περιφέρεια παρεπονοῦντο ὅλοι γιὰ τὰ ἐμπόδια ποὺ παρενέβαλε στὰ ἔργα τῆς σωτηρίας ἡ γραφειοκρατία, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ἀποφάσεις ἔπρεπε νὰ λαμβάνωνται ἀμέσως καὶ νὰ πραγματοποιοῦνται τάχιστα. Μόλις, ὕστερα ἀπὸ δυὸ ἑβδομάδες ἄρχισε νὰ γίνεται κάποια συστηματικὴ ἐργασία. Μὰ ἂν δὲν ἐπενέβαιναν στὸ τέλος ἡ ξένες ἀποστολὲς βοηθείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίθηκε ξεχωριστὰ ἡ Γερμανική, ἡ συνέπειες τῆς καταστροφῆς θὰ ἦσαν ἀκόμα πολὺ μεγαλείτερες καὶ τρομερές.

Οἱ νεκροὶ τῆς τρομερῆς αὐτῆς καταστροφῆς ἔφτασαν τὶς 80.000, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 30.000 ἦσαν μόνο στὴ Μεσσήνη.

Οἱ τραυματίες πάλι πέρασαν τὶς 50,000, ἡ δὲ ὑλικὲς ζημίες ὑπερέβησαν τὸ 1,000,000,000 λιρῶν. Στὴ Νεάπολι, στὸ Παλέρμο, στὸ Ὀτράντο, στὴν Κατάνη καὶ σὲ πολλὲς ἄλλες πόλεις, ὅλες ἡ ἐκκλησίες, τὰ σχολεῖα καὶ τὰ δημόσια κτίρια ἐγκαιμοποιήθηκαν γιὰ τὴ στέγασι τῶν σεισμοπαθῶν, ὅλα δὲ τὰ νοσοκομεῖα τῆς Ἰταλίας ἐγέμισαν ἀσφυκτικὰ ἀπ' τοὺς πληγωμένους καὶ τοὺς ἀσθενεῖς.

Ὡς ἐπίλογο τῆς τραγωδίας αὐτῆς θὰ δημοσιεύσουμε ἐδῶ τὴν περιγραφὴ ἑνὸς Γερμανοῦ περιηγητοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τὴ Μεσσήνη, ἕξη μῆνες μετὰ τὴν καταστροφή:

«Μία ἡλιόλουστη ἡμέρα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1909, τὸ ὑπερωκεάνειο «Ματίας Κιράλι», τοῦ ὁποίου ἐπέβαινα, πηγαίνοντας ἀπὸ τὸ Φιούμε στὴν Ἰσπανία, ἔρριξε τὴν ἄγκυρά του μπρὸς στὴ Μεσσήνη. Ἀναγκαστήκαμε ν' ἀγκυροβολήσουμε ἕνα ὁλόκληρο μίλλι μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἀκτή, γιατὶ δὲν μπορούσαμε, λόγῳ τῶν καταστροφῶν, νὰ πλησιάσουμε περισσότερο. Ἕνα πλοιάριο μὲ ἕξι βαλε στὴν ξηρά. Μισὸς χρόνος περίπου εἶχε περάσει ἀπὸ τὴν καταστροφή· μὰ τὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρυσα μοῦ ἔφερε ρίγη. Ἐμπῆκα σὲ μιὰ πόλι νεκρὴ καὶ ἐπὶ ὧρες ὁλόκληρες πλανιόμουν στοὺς ἐρειπωμένους δρόμους, χωρὶς νὰ συναντάω ψυχὴ ζωντανή. Ροῦχα, κουρέλλια, συντρίμματα ἐπίπλων ξεπρόβαλλαν μέσ' ἀπ' τὰ ἐρείπια. Μερικὰ σπίτια

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

— Ἕνας ὑπερήφανος ἰδαλγὸς

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνος ἔζουσε στὴν Ἱσπανία κάποιος εὐγενὴς ἰδαλγός, πολὺ περήφανος. Ὁ εὐγενὴς αὐτὸς δὲν ἐννοοῦσε νὰ συναναστρέφεται παρὰ μόνον μὲ ἀπογόνους πραγματικῶν ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν, ποὺ θὰ εἶχαν νὰ ἐπιδείξουν τοὐλάχιστον δεκαέξη γεννεὲς ἐνδόξων προγόνων! Φαντασθῆτε λοιπὸν τὴν ἀγανάκτησί του, ὅταν κάποτε ὁ βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας διώρισε πρωθυπουργὸ του κάποιο πολιτικὸ ταπεινῆς καταγωγῆς, ἐκτιμῶντας μόνο τὴν ἱκανότητά του καὶ τὴν εὐφυΐα του.

Ὁ ἰδαλγός, μόλις τὸ ἔμαθε αὐτό, ἔγινε ἔξω φρενῶν γιὰ τὸ ρεζίλεμα ποὺ ὑφίστατο, κατὰ τὴ γνώμη του, τὸ ὕπατο ἀξίωμα τῆς χώρας. Ἐπάνω δὲ στὴν ἀγανάκτησί του ὡρίστηκε νὰ... μὴν ξανακυττάξη πειὰ τὸν ἥλιο, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήση ποὺ εἶχε ἐπιτρέψει νὰ συντελεσθῆ ὑπὸ τὸ φῶς του ἕνα τέτοιο... ἀνοσιούργημα!

Πράγματι, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη δὲν ἔπεφτε νὰ κοιμηθῆ παρὰ μόνον ὅταν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ξυπνοῦσαν καὶ σηκωνόταν ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, ὅταν οἱ ἄλλοι πήγαιναν νὰ πλαγιάσουν. Δηλαδὴ εἶχε ἀντιστρέψει τοὺς ὅρους τῆς ζωῆς, κάνοντας τὴν ἡμέρα νύχτα καὶ τὴ νύχτα ἡμέρα. Ἐκτὸς αὐτοῦ, κάθε φορὰ ποὺ κανένας ὑπηρέτης του ἔμπαινε στὸ δωμάτιό του, τὸν ρωτοῦσε ἂν ὁ μπακάλης ἢ ὁ χασάπης τῆς γειτονιᾶς εἶχαν γυρίσει ὑπουργοί!

Καὶ ἡ κωμῳδία αὐτὴ τελείωσε μόνο μὲ τὸ θάνατο τοῦ ὑπερήφανου εὐγενοῦς, ὁ ὁποῖος, μέχρι τῆς τελευταίας του στιγμῆς δὲν εἶδε ποτὲ τὸν ἥλιο.

— Ἡ συνέπειες ἑνὸς τυπογραφικοῦ λάθους

Ὁ περίφημος γιὰ τὶς καλλιτεχνικὲς του ἐκδόσεις τυπογράφος Ἐτιέν, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐκδώση κανένα καινούργιο βιβλίο, ἐξέθετε στὴ βιτρίνα τοῦ καταστήματός του τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια καὶ προσέφερε γενναία ἀμοιβὴ σ' ὅποιον ἀνακάλυπτε τὸ παραμικρὸ τυπογραφικὸ λάθος σ' αὐτά.

Τὸ παράδειγμα αὐτὸ δὲν τὸ ἀκολούθησε, δυστυχῶς καὶ κάποιος Ἕλλην τυπογράφος σύγχρονός του. Ὁ τυπογράφος αὐτὸς εἶχε ξοδέψει ὅλη

τὴν ἐπιστημοσύνη του γιὰ νὰ τυπώση ἕνα πολυτελέστατο Εὐαγγέλιο. Ἡ ἔκδοσις αὐτὴ ἦταν μνημειώδης καὶ δεμένη μὲ ἀκριβώτατο δέρμα. Ὅταν τὸ βιβλίο ἑτοιμάστηκε, ὁ ἐκδότης τὸ ἔστειλε σὲ ὅλους τοὺς συνδρομητάς του — ἀνωτέρους κληρικοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον — κι' ἔτριβε τὰ χέρια του ἀπὸ εὐχαρίστησι γιὰ τὰ μεγάλα κέρδη ποὺ θὰ πραγματοποιοῦσε.

Φυσικὰ ἔσεσε ὅμως τὴν ἀπόγνωσι του ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, τὰ ἀντίτυπα ποὺ εἶχε στείλει ἄρχισαν σι τοῦ τόπου αὐτοῦ τῆς ἀπογνώσεως καὶ τῆς συμφορᾶς...»

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: *Ἡ ἐκρηξις τῶν μεταλλείων τοῦ Κουρριέ.*

Ὁ δυστυχισμένος ἐκδότης δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέση, ὅταν ἔπεφτε ἀνοίγοντας στὴν τύχη ἕνα ἀπὸ αὐτά, εἶδε ὑπογραμμισμένη μὲ μελάνη, κάτω ἀπὸ ἕνα τροπάριο, τὴ φράσι: «Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ ἱερεὺς βγάζει τὴν... κυλόττα του»!

Τί εἶχε συμβῆ; Ἀπλούστατα, ὁ ἄθλιος στοιχειοθέτης εἶχε μεταβάλει τὴν καλόττα, τὸ καλυμαῦχι δηλαδὴ τῶν καθολικῶν ἱερέων, σὲ... κυλόττα!

— Ἕνα λογοπαίγνιο ποὺ σώζει...

Κάποιος πλούσιος θρησκόληπτος ἄφησε πεθαίνοντας ὅλη του τὴν περιουσία στὸ μοναχικὸ τάγμα τῶν καπουτσίνων, ἀποκληρώνοντας ἔτσι τὸν μοναχογυιό του... Στὴ διαθήκη του μάλιστα ὥριζε κατηγορηματικὰ ὅτι οἱ καπουτσίνοι δὲν ὤφειλαν νὰ δώσουν στὸ γυιό του παρὰ ὅ,τι ἤθελαν αὐτοί.

Ὁ γυιὸς τοῦ θρησκόληπτου, βλέποντας τὴν ἀδικία ποὺ εἶχε διαπράξει ὁ πατέρας του εἰς βάρος του, πῆγε καὶ παραπονέθηκε στὸν ἀντιδαυλέα τῆς χώρας, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ τὸν ἄκουσε εὐνοϊκά, ἐκάλεσε τοὺς καπουτσίνους μπροστά του καὶ διέταξε ἕναν δικαστὴ νὰ διαβάση τὴ διαθήκη. Ὅταν ἡ ἀνάγνωσις ἐτελείωσε, ἐγύρισε πρὸς τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς ρώτησε:

— Πόσα σκεπτεύετε νὰ δώσετε, ἀδελφοί μου, στὸ δυστυχισμένο αὐτὸ νέο;

— Ὀκτὼ χιλιάδες σκοῦδα, ἀπάντησαν οἱ καπουτσίνοι.

— Καὶ σὲ τί ποσὸν ἀνέρχεται ἡ κληρονομία;

— Σὲ πενῆντα χιλιάδες σκοῦδα, ἐξοχώτατε.

— Ὥστε ἀπὸ τὶς πενῆντα αὐτὲς χιλιάδες ἐσεῖς θέλετε τὶς σαρανταδύο;

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε... Ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσουμε ὅσα θέλουμε...

— Κι' ἐγὼ τότε σᾶς λέω πὼς δυνάμει τῶν ὅσων τῆς διαθήκης, ὀφείλατε νὰ δώσετε τὶς σαρανταδυὸ αὐτὲς χιλιάδες σκοῦδα στὸ γυιὸ τοῦ παθόντος!

— Πῶς!...

— Ἀπλούστατα: Ἡ διαθήκη ὁρίζει νὰ τοῦ δώσετε ὅτι θέλετε. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐσεῖς θέλετε τὶς σαρανταδυὸ χιλιάδες, διατάζω, σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελία τοῦ μακαρίτου, νὰ παραδοθῆ στὸ γυιό του τὸ ποσὸν αὐτό... Ἐσεῖς θὰ πάρετε τὸ ὑπόλοιπο!

Κι' ἔτσι ὁ δοῦξ τῆς Ὀσσόνης μ' ἕνα λογοπαίγνιο ἐπόλαβε μιὰν ἀδικία.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΤΟΥ ΤΥΡΟΛΟΥ

Ο ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΣ ΜΥΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΓΙΣΣΑΣ

Τὸ δειλινὸ εἶχε ἁπλώσει τὸ βιολέ του χρῶμα ἀπάνω στοὺς κάμπους.

Ἡ ἡμέρα ἐτελείωνε, ἤσυχα, γλυκά. Φωνὴ δὲν ἀκουγόταν ἀπὸ πουθενά. Ὁ κόσμος καὶ ἡ φύσις θὰ νόμιζε κανεὶς πὼς ἑτοιμαζόντουσαν γιὰ τὴν αὐριανὴ μεγάλη ἑορτή.

Μ' ἕνα σάκκο στὸν ὦμο, μὲ τὸ σπαθὶ του στὸ πλευρό, ἕνας στρατιώτης φάνηκε ἄξαφνα νὰ φτάνῃ ἀπὸ τὸ δρόμο, ποὺ ἁπλωνόταν λευκός, ὥς κάτω, μακρυά, στὸ ἄπειρο... Φαινόταν κουρασμένος ὑτερβολικὰ καὶ βάδιζε ἀκουμπῶντας ἀπάνω σ' ἕνα χοντρὸ μπαστοῦνι. Σὲ μιὰ στιγμὴ στάθηκε μπροστά σ' ἕναν ἐργάτη, ποὺ κρατοῦσε ἕνα δίχαρνο στὸ χέρι.

— Συγγνώμην, πατριώτη, τοῦ εἶπε, μήπως εἶν' ἐδῶ κοντὰ κανένα χωριό, ὅπου τὸ λένε Φριτζοχῶρι;

— Τὸ Φριτζοχῶρι, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος, εἶνε ὧρες μακρυά.

Ὁ στρατιώτης σφούγγισε τὸν ἱδρῶτα του καὶ ξαναεῖπε :

— Κοντεύει νὰ νυχτώσῃ καὶ ποῦ θὰ μείνω ἐγὼ ἀπόψε ; Δὲν ἔχει ἐδῶ κοντὰ κανένα μέρος γιὰ νὰ περάσω τὴ νύχτα μου ;

— Εἶνε ἕνας μῦλος ἐδῶ, τοῦ εἶπε τότε ὁ χωριάτης προτείνοντας τὴ γροθιά του πρὸς ἕνα χωριὸ ποὺ φαινόταν στὸ βάθος. Ἀλλά, τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω καὶ στὴ γιορτὴ ποὺ ξημερώνει αὔριο, νὰ μὴ ζυγώσῃς ἐκεῖ.

— Καὶ γιατί ; ρώτησε μὲ περιέργεια ὁ στρατιώτης.

— Ὁ μῦλος αὐτὸς εἶνε στοιχειωμένος, τοῦ εἶπε ὁ ἐργάτης κουνῶντας τὸ κεφάλι του. Ὅποιος μπῇ μέσα σ' αὐτόν, δὲν ξαναβγαίνει πειά !...

Ὁ στρατιώτης χαμογέλασε.

— Χμ !... Κουβέντες !... Παιδάκι εἶμαι ἐγὼ νὰ φοβηθῶ;... Ἐγώ, ἕνας στρατιώτης ποὺ πολέμησα σὲ τόσες μάχες !... Νὰ φοβηθῶ ἐγὼ νεφάιδες λόγος παραπάνω νὰ πάω καὶ νὰ μείνω ἀπόψε στὸ μῦλο !...

Καὶ τράβηξε χτυπῶντας στὰ χαλίκια τὸ μπαστοῦνι του, ἐνῶ πίσω του ὁ χωριακὸς πρόταινε ἀκόμα τὴ γροθιά του πρὸς τὸ μῦλο ἀπειλητικά.

Μόλις, σὲ λίγο, εἶδε τὸ μῦλο ὁ στρατιώτης ἀνάπνευσε βαθειά. Ἦταν ἕνα ὡραῖο χτίριο, ποὺ ὑψωνόταν περήφανο, μὲ ἀνοιχτὰ τὰ φτερὰ στὴν ἥσυχη ἐσπέρα, σκεπασμένο ὁλόκληρο μὲ κισσοὺς καὶ κληματίδες.

Ὁ μυλωνᾶς στεκόταν στὴν πόρτα του καὶ κύτταξε πρὸς τὸν κάμπο.

— Καλησπέρα, μυλωνᾶ, τοῦ εἶπε ὁ στρατιώτης. Μπορεῖς νὰ μὲ φιλοξενήσῃς ἀπόψε στὸ μῦλο σου ;

Ὁ μυλωνᾶς τὸν κύτταξε τρομαγμένος.

— Καλησπέρα, φίλε μου, τοῦ ἀπάντησε. Φαίνεται πὼς πρώτη φορὰ περνᾷς ἀπὸ δῶ, γιὰ νὰ θέλῃς νὰ μείνῃς στὸ μῦλο. Ἀδύνατον, παιδάκι μου. Τράβα τὸ δρόμο σου καλύτερα, ἂν λιπᾶσαι τὴ ζωή σου.

— Καὶ γιατί ;

— Γιατὶ αὐτὸς εἶνε ὁ «Καταραμένος Μῦλος» κ' ὅποιος κοιμηθῇ ἀποβραδὶς ἐδῶ, χάνεται τὸ πρωῒ γιὰ πάντα !...

— Ἔρχομαι, μπάρμπα, ἀπὸ τὸν πόλεμο, εἶπε τότε ὁ στρατιώτης, καὶ πάω πεζὸς στὸ χωριό μου. Ἄφησέ με, σὲ παρακαλῶ, γιὰ τὸ Χριστό, νὰ κοιμηθῶ ἐδῶ... Σ' ἐξορκίζω στὴν αὐριανὴ ἡμέρα !...

Ὁ γερο-μυλωνᾶς, ποὺ φαινόταν ἄνθρωπος τίμιος, σηκώθηκε, ἄνοιξε μὲ δισταγμὸ τὴν πόρτα καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἔμπα, παιδί μου, ἀφοῦ θές. Κάτσε νὰ φᾶς, κάτσε νὰ πιῇς, ἀλλὰ σὲ συμβουλεύω νὰ μὴ μείνῃς. Νά... ἐκεῖ κάτω, στὸ χωριό, ποὺ φαίνεται ἀπὸ δῶ, θὰ βρῇς χριστιανοὺς νὰ σὲ φιλοξενήσουν καὶ νὰ περάσῃς τὰ Χριστούγεννα μαζύ τους.

Καί, λέγοντας αὐτά, ἔβαλε τὸ στρατιώτη νὰ καθήσῃ σ' ἕνα τραπέζι καὶ τοῦ ἔφερε νὰ τσιμπήσῃ κάτι. Στὸ τζάκι ἔκαιγε δυνατὴ φωτιὰ καὶ μέσα στὴν κάμαρη βασίλευε τάξις καὶ καθαριότης.

Σὰν ἤπιε δυὸ τρία ποτήρια ὁ στρατιώτης ἔνοιωσε τὸν ἑαυτό του νὰ συνέρχεται.

— Ἄκουσε, μυλωνᾶ, τοῦ εἶπε, μὲ λένε Ἱερώνυμο, εἶμαι 32 ἐτῶν, καὶ δεκαπέντε ὁλόκληρα χρόνια τώρα πολεμάω. Ἐπολέμησα σὲ χῶρες μακρυνὲς καὶ ἀγνώστες.... Εἶμαι μόνος κι' ἔρημος στὸν κόσμο... Δὲν ἔχω τίποτε νὰ φοβηθῶ καὶ τίποτε νὰ χάσω.... Βαδίζω ἀπὸ πολλὲς ἡμέρες καὶ εἶμαι σκοτωμένος ἀπ' τὴν κούρασι... Γι' αὐτὸ μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ φύγω... Θὰ μείνω ἀπόψε ἐδῶ νὰ κοιμηθῶ καὶ ἂς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ!...

Ὁ μυλωνᾶς κύτταξε τὸ παλληκάρι τρομαγμένος καὶ τοῦ ἔπιασε τὰ χέρια του λέγοντάς του :

— Σὲ παρακαλῶ, παιδί μου, Ἱερώνυμε, μὴν ἐπιμένῃς !...

— Ἂν εἶνε νὰ πεθάνω στὸ δρόμο, ἀπάντησε ὁ Ἱερώνυμος σηκώνοντας τοὺς ὤμους του, καλύτερα νὰ πεθάνω ἐδῶ... Ἄφησέ με νὰ ξαπλωθῶ σὲ μιὰ γωνιά...

Ὁ μυλωνᾶς, ποὺ τὰ εἶχε χάσει πειά, τοῦ εἶπε τότε :

— Ὁ Θεὸς καὶ ἡ ψυχή σου !... Ἐγὼ δ,τι μποροῦσα ἔκανα... Ἀφοῦ θέλεις νὰ μείνῃς, μεῖνε !... Θὰ εἰδοποιήσω τὴ γυναίκα μου νὰ σοῦ ἑτοιμάσῃ τὴν κρεββατοῦλα !...

Ἔλεγε ἀκόμη τέτοια καὶ ἄλλα, ὁ μυλωνᾶς ξανάπε :

— Δὲν θάρθῃς ἀπόψε στὴ λειτουργία τὰ μεσάνυχτα ;

— Ὁ Θεὸς ἂς μὲ συχωρέσῃ!... ἀπάντησε ὁ στρατιώτης. Ἔχω τόση κούρασι, ποὺ θὰ κοιμηθῶ ἀμέσως...

— Καλὰ τότε. Θὰ προσευχηθοῦμε ἐμεῖς γιὰ σένα... Ἡ κάμαρή σου εἶνε ἑτοιμη... Ὅποτε θές, πηγαίνεις... Συγγνώμην μοναχὰ ποὺ εἶνε λίγο μικρή. Εἶνε ἡ μόνη ποὺ ἔχουμε γιὰ τοὺς φίλους... Ἀλλὰ φίλοι τώρα δὲν μᾶς ἔχουνται !... Τρεῖς χρόνια ὡς σήμερα ! Κοιμηθήκανε τὸ βράδυ καὶ δὲν φανῆκαν τὸ πρωί !...

— Καθήκανε τὰ ἴχνη τους;

— Διαλύθηκαν σὰν νὰ ἦσαν καπνός!... Καμμιὰ φορὰ βρίσκουμε ἐδῶ κι' ἐκεῖ κομμάτια ἀπ' τὰ ροῦχα τους ἀλλὰ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τίποτε !...

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀπὸ τὴ μέσα πόρτα φάνηκε μιὰ πολὺ ὄμορφη γυναίκα, ἄσπρη σὰν τὸ γάλα, μὲ μάτια καταγάλανα καὶ κατάμαυρα μαλλιά. Ἔστρωσε τὸ τραπέζι, σερβίρισε τὴ Χριστουγεννιάτικη σοῦπα καὶ τὸ ψητὸ χοιρινό, ὅπως συνηθίζουν στὸ Τυρόλο. Ὁ στρατιώτης ἔφαγε γιὰ τέσσερες καὶ ἔπιε γιὰ ἑφτά. Ρούφηξε κι' ἕνα μεγάλο τάσι μὲ καφὲ καὶ ἄναψε ἔπειτα καὶ τὴν πίπα του...

— Χρόνια, εἶπε, εἶχα, μυλωνᾶ, νὰ ἰδῶ τέτοια Χριστούγεννα. Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὸ ἀποδώσῃ !... Ἡ ὥρα ἐπερνοῦσε κι' ὁ στρατιώτης μιᾶς ὅλο συλλογιζότανε. Συλλογιζότανε τὶς Χριστουγεννιάτικες γιορτὲς τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ποὺ ἦσαν τώρα τόσο μακρυνὲς καὶ τόσο πολὺ σβυσμένες...

— Ἐμᾶς νὰ μᾶς συγχωρέσῃς, εἶπε ἔπειτ' ἀπὸ κάμποση ὥρα ὁ μυλωνᾶς. Θὰ κλέψουμε ἕναν ὕπνο, γιὰ νὰ σηκωθοῦμε νωρὶς γιὰ τὴν ἐκκλησιά !... Τὸ δωμάτιό σου εἶνε ἀπὸ πάνω, στὴ σοφίτα... Ὅταν νυστάξῃς, ἀνεβαίνεις... Σοῦ λέω καληνύχτα καὶ ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ σὲ βροῦμε αὔριο...

* * *

Ὅταν ἀνέβηκε στὴ σοφίτα ὁ στρατιώτης, βρέθηκε σ' ἕνα μικρὸ ἀλλὰ καθαρὸ δωμάτιο, ποὺ τὸ φώτιζε μιὰ λάμπα κατεβασμένη. Σὰν νὰ νύσταζε. Ξαναγέμισε τὴν πίπα του καὶ κάθισε κοντὰ στὸ κρεββάτι.

— Καὶ τώρα, εἶπε, ἂς περιμένουμε λιγάκι τὰ φαντάσματα...

Καί, ἐνῶ τὰ ἔλεγε αὐτά, ἔρριχνε γύρω του ἐξεταστικὲς ματιές.

Ἦταν μιὰ καμαροῦλα ἐντελῶς τετράγωνη. Ἀπέναντι στὴν πόρτα βρισκόταν ἕνα παράθυρο ποὺ ἔβλεπε κατὰ τὸν κάμπο. Ἀντίκρυ ἀπὸ τὸ κρεββάτι του ἦταν ἕνα μεγάλο τζάκι, ἐπάνω στὸ ὁποῖο διακρινόντουσαν ἀκόμα λείψανα καμμένων ξύλων καὶ σκορπισμένη στάχτη.

— Πρώτης τάξεως κάμαρα, σκέφτηκε, καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ κοιμηθῶ καλά.

Ἄνοιξε τὸ παράθυρο καὶ κύτταξε. Ἡ φύσις ἔξω κοιμότανε. Τ' ἀστέρια ἔλαμναν στὸν οὐρανό. Κανένα φῶς στὴ γῆ. Ἡ ὥρα τῆς λειτουργίας τῆς γεννήσεως δὲν εἶχε ρθῆ ἀκόμα, γιατὶ δὲν εἶχαν φτάσει ἀκόμα τὰ μεσάνυχτα...

— Ἔχω τὴν ἰδέα, σκέφτηκε, ὅτι ὁ μυλωνᾶς μοῦ εἶπε ψέμματα. Δὲν ἔχω ἰδῆ στὴ ζωή μου ἡσυχώτερη νύχτα ἀπ' αὐτήν!...

Καί, γυρίζοντας καὶ βλέποντας τὸ δωμάτιο, συνέχισε :

— Οὔτε καὶ πὸ ἀσφαλισμένη κάμαρη ἀπ' αὐτή... Δὲν κοιμοῦμαι, λέω ἐγώ, λιγάκι !...

Κι' ἔστησε τὸ σπαθί του δίπλα στὸ κρεββάτι του, ἔσβυσε τὴ λάμπα καὶ γλύστρησε κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα.

— Καληνύχτα σας, ἀξιότιμα κύρια φαντάσματα! Μουρμούρισε... Δὲν ἔχω πειὰ κουράγιο νὰ σᾶς περμένω... Πλησιάζουνε μεσάνυχτα !...

* * *

Ἔξαφνα, ὄξω, ἀπὸ μακρυά, ἀκούστηκε κάποιο καμπάνισμα. Ἕνα μακρυνὸ ὡρολόγι σήμαινε μεσάνυχτα. Κι' ἐπειτα ἤχοι σημάντρων χαρούμενοι καὶ μακρυνοί... Τὰ παράθυρα τῶν ἀγροτικῶν ναΐων φωτίστηκαν καὶ φαναράκια φαινόντουσαν νὰ τρέχουν στοὺς ἐξοχικοὺς δρόμους...

Μόλις ἡ καμπάνες ἔπαψαν νὰ χτυποῦν, ἕνα σούρσιμο ἀκούστηκε μέσα στὸ δωμάτιο. Κι' ἔπειτα μιὰ μαύρη μορφὴ φάνηκε νὰ προβάλῃ ἀπ' ἔξω, στὸ παράθυρο, ἐνῶ συγχρόνως σπίθες ἄρχισαν νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴν καπνοδόχο τοῦ τζακιοῦ... Σπίθες κίτρινες, πρασινοπές !...

Καὶ ἡ σπίθες ἔπαιρναν σιγὰ-σιγὰ μιὰ σκοτεινὴ μορφή, καὶ φαινόντουσαν σὰν νἄσερνε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη μέσ' στὴν κάμαρη !... Φαινόντουσαν σὰν μεγάλες γάτες, γάτες ὑψηλὲς σὰν ἄνθρωποι. Καί, λίγο-λίγο, ἡ γάτες αὐτὲς γενῆκαν δώδεκα, σὰν σὲ κάθε χτύπημα τοῦ ὡρολογιοῦ νὰ γεννιόταν κι' ἀπὸ μία !... Κι' ὅλες καθόντουσαν μαλακὰ καὶ ἤδονικὰ ἐπάνω στὴ στάχτη τοῦ τζακιοῦ. Μὰ σὲ λίγο ἡ πόρτα τοῦ δωματίου ἄνοιξε, μοναχή της κι' ἀθόρυβα, καὶ φάνηκε μιὰ μεγάλη ἄσπρη γάτα.

Τὴν ἴδια στιγμή, τὸ φεγγάρι, γέροντας, ἔρριξε μερικὲς ἀχτῖνες μέσα στὸ δωμάτιο.

Τότε ἡ δώδεκα γάτες σηκωθῆκαν, πιαστῆκαν ὅλες γύρω-γύρω ἀπὸ τὴν ἄσπρη γάτα κι' ἄρχισαν νὰ χορεύουν καὶ νὰ λέν :

Χόρεψε, Κυρὰ - Σουσοῦ,
κύττα κι' ἀπὸ πίσω σου,
τώρα τὰ Χριστούγεννα,
τί μεζὲ ποὺ βρήκαμε,
καὶ δὲν ξοδευτήκαμε!...

Ἡ φωνὲς μισοξυπνῆσαν τὸ στρατιῶτη. Μισάνοιξε τὰ μάτια του καὶ εἶδε στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ τὶς γάτες ποὺ χορεύανε κι' ἄκουσε καὶ τὸ τραγοῦδι τους.

— Περίεργο τραγοῦδι, εἶπε ὁ στρατιώτης καὶ πῶ περίεργοι ἐκεῖνοι ποὺ τὸ λέν...

Καί, καθὼς ἄπλωσε τὸ χέρι του, ἄρπαξε τὸ σπαθί του. Κυττάζοντας τότε καλά, εἶδε ὅτι ἡ γάτες, ὅσο γύριζαν καὶ τόσο πλησίαζαν στὸ κρεββάτι του.

...Τώρα τὰ Χριστούγεννα,
τί μεζὲ ποὺ βρήκαμε,
καὶ δὲν ξοδευτήκαμε...

Ἀμέσως, μ' ἕνα δύνατὸ πήδημα, ὁ Ἱερώνυμος πετάχτηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι του καὶ βρέθηκε στὴ μέση τῶν ἐξωτικῶν. Ἄρχισε τότε νὰ κατεβάζῃ τὸ σπαθί του δεξιὰ κι' ἀριστερά, φωνάζοντας ἀγριεμμένος :

— Νὰ σᾶς δείξω ἐγώ, τί μεζὲ ποὺ βρήκατε !...

Ἀμέσως τὰ φαντάσματα βγάλανε ἕνα στριγγὸ οὐρλιαχτὸ καὶ χαθῆκαν, ἀνεβαίνοντας σὰν καπνὸς ἀπὸ τὴν καμινάδα.

Μέσα στὸ δωμάτιο δὲν ἔμειναν πειὰ παρὰ ἡ κομμένες οὐρὲς τῶν γατιῶν, ποὺ στριφογυρίζανε σὰν φείδια, καὶ τ' αὐτιά τους ποὺ πηδοῦσαν σὰν ποντίκια.

— Δὲν ἦταν γραμμένο νὰ μὲ φᾶτε σήμερα, εἶπε ὁ Ἱερώνυμος, βάζοντας καὶ πάλι στὴ θήκη τὸ σπαθί του. Καὶ θὰ ἦταν κρῖμα, νὰ σᾶς πῶ, Χριστουγεννιάτικα !...

Ἔκλεισε τὸ παράθυρο, ἀμπάρωσε τὴν πόρτα καὶ ξανάπεσε νὰ κοιμηθῇ. Ἔμεινε ἔτσι μ' ἀνοιχτὰ τὰ μάτια παραπάνω ἀπὸ μιὰ ὥρα. Μιὰ κούρασι αἰσθανότανε βαρειὰ νὰ τοῦ κλείνῃ τὰ μάτια.

— Πιστεύω ὅτι οἱ κύριοι βρικόλακες, σκέφτηκε, θὰ μ' ἀφήσουν ἐπὶ τέλους ἥσυχο !...

— Παιδί μου, στρατιώτη, ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ στὴν πόρτα, εἶσαι μέσα; Ζῇς ; Γιὰ ἀπάντησέ μου!... Ζῇς;... Δὲν σοῦ συνέβη τίποτα;...

Στὶς φωνὲς καὶ τὰ χτυπήματα τῆς πόρτας, ὁ στρατιώτης πετάχτηκε ἀπὸ τὸν ὕπνο του. Ὁ ἥλιος πλημμύριζε ὅλο τὸ δωμάτιο. Ὁ Ἱερώνυμος ἔτριβε τὰ μάτια του.

— Ποῦ εἶμαι ; ἀναρωτιόταν. Ποῦ βρίσκομαι;

Καί, σιγὰ-σιγά, ἄρχισε ν' ἀναθυμᾶται ὅλα ὅσα τοῦ συνέβησαν. Τὴ γρηά, τὸν Καταραμένο Μῦλο, τὰ Χριστούγεννα, τὶς μεγάλες γάτες ποὺ χορεύαν καὶ τὶς οὐρὲς ποὺ ἔκοψε καὶ στριφογύριζαν σὰν φείδια...

— Παιδί μου, στρατιώτη, ξῇς; ... Ἀκουγόταν ἡ φωνὴ ἀπ' ἔξω.

— Ζῶ καὶ βασιλεύω, ἀπάντησε ὁ Ἱερώνυμος.

— Εἶσαι ξωντανός ! Δοξασμένο, Θεέ μου, τ' ὄνομά σου. Ἔκαμες, Χριστέ, τὸ θαῦμα σου !...

— Ἂν θέλῃς, καλέ μου ἄνθρωπε, εἶπε τότε ὁ Ἱερώνυμος, νὰ μὴν πάθω τίποτα, κάνε μου ἕνα ζεστό, πολὺ ζεστὸ καφέ.

— Ἀμέσως... Ἔλα κάτω ποὺ σὲ περμένουμε !

— Ἔφτασα ἀμέσως...

Ὁ φτωχὸς μυλωνᾶς, μόνο ποὺ δὲν τὸν φίλησε ὅταν σὲ λίγο ὁ στρατιώτης κατέβηκε κάτω στὴν αὐθουσα τοῦ μύλου.

— Ὥστε ζῇς;... Εἶνε ἀλήθεια;...

Ἡ Πίστις
(Ἀνάγλυφο ἀπὸ σμάλτο)

Τίποτε δὲν ἔπαθες;...

Πρὶν κατέβῃ ὅμως ὁ Ἱερώνυμος, εἶχε βρῇ στὸ πάτωμα τῆς καμαροῦλας, ἀντὶ γιὰ τὶς οὐρὲς καὶ τὰ αὐτιὰ ποὺ εἶχε κόψει τὴ νύχτα ἀπ' τὶς γάτες, δυὸ ἀνθρώπινα αὐτιά, κρέατα ἀνθρώπινα κι' ἕνα δάχτυλο ἀπὸ γυναικεῖο χέρι.

Τὰ μάξεψε καὶ εἶπε :

— Ἂς εἶνε, θὰ τὰ ἐξετάσουμε αὐτὰ ἀργότερα !...

Δὲν εἶπε ἀμέσως τίποτε γι' αὐτὰ στὸ μυλωνᾶ, γιατὶ τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ καφὲς μὲ τὸ μοσχοβολημένο γάλα καὶ μὲ τὶς ζεστὲς-ζεστὲς φρυγανιὲς τὶς ξερομηγμένες, τὸν ἐνδιέφερε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο.

Ὁ μυλωνᾶς ὅμως, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ βαστάξῃ ἀπὸ τὴν συγκίνησι, τοῦ εἶπε :

— Ἄχ, τί νύχτα ποὺ περάσαμε, Θεέ μου !... Ὅλο καὶ σένα εἴχαμε στὸ νοῦ μας !... Ἀνάψαμε μάλιστα καὶ κερὶ στὴν ἐκκλησιά... Μὰ ζῇς, ὑπάρχεις ἢ ὀνειρεύομαστε ;...

— Δὲν σοῦ τὸ εἶπα, μπάρμπα-μυλωνᾶ, πὼς ἕνας παληὸς στρατιώτης δὲν φοβᾶται τοὺς βρικόλακες... Ἀλήθεια... Χρόνια πολλά !... Καλὰ Χριστούγεννα... Καὶ ἡ κυρία σου, τί κάνει;... Δὲν τὴν βλέπω...

— Δὲν εἶνε, φαίνεται, καλά, ἔχει πονοκέφαλο. Ἔχει ἕνα τουρμπάνι δεμένο στὸ κεφάλι της καὶ ἡσυχάζει... Ἡ ταραχή της, φαίνεται, μὴν πάθῃ τίποτε, τῆς ἔφερε ἡμικρανία... Μά πιέ, καλέ μου στρατιώτη, τὸν καφέ σου, γιατὶ κάθεσαι ;...

Ὁ Ἱερώνυμος, καθὼς ἔπινε τὸν καφέ του, διηγήθηκε στὸ μυλωνᾶ ὅσα τοῦ εἶχαν συμβῆ τὴ νύχτα. Τοῦ μίλησε γιὰ τὶς θεόρατες γάτες, γιὰ τὴν ἄσπρη ἀγριότατα, γιὰ τὸ χορὸ καὶ τὸ τραγοῦδι τους. Τοῦ μίλησε ἀκόμα γιὰ τ' αὐτιὰ καὶ τὶς οὐρὲς ποὺ ἔκοψε μὲ τὸ σπαθί του καὶ τὰ ὁποῖα μεταμορφώθηκαν καὶ πού, ἀντὶ αὐτῶν, βρῆκε τὸ πρωῒ δυὸ αὐτιὰ ἀνθρώπινα κι' ἕνα δάχτυλο γυναικεῖο.

Ὁ μυλωνᾶς, ἀκούγοντάς τον, τὰ εἶχε χάσει. Φαινόταν ἕτοιμος νὰ λιποθυμήσῃ.

— Ἐ, τί σκέπτεσαι; τὸν ρώτησε ὁ στρατιώτης.

Ὁ μυλωνᾶς δὲν μίλαγε. Κύτταζε μοναχὰ μὲ προσοχὴ τὸ δαχτυλίδι ποὺ ἦταν στὸ κομμένο δάχτυλο. Κι' ἔπειτα, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ στὸν Ἱερώνυμο, φώναξε τὴν ὑπηρέτριά του :

— Σιδερενιά, πήγαινε νὰ πῇς στὴν κυρία σου γαρυθῆ νὰ εὐχηθῇ χρόνια πολλὰ στὸ στρατιώτη. Πές της ἀκόμα πὼς, ἂν δὲν ἔρθῃ αὐτή, θὰ πάω νὰ τὴν σηκώσω μοναχός μου...

Ὁ μυλωνᾶς εἶχε γίνει κατακίτρινος σὰν ἀλεῦρι ἀπὸ καλαμπόκι. Χωρὶς νὰ προσέξῃ στὸν Ἱερώνυμο, ποὺ ὅλο κάτι ἔλεγε, φώναξε τῆς ὑπηρετρίας του :

— Σιδερενιά, γρήγορα σοῦ εἶπα... Γρήγορα !

Σὲ λίγο ἡ Σιδερενιὰ ξαναγύρισε καὶ τοῦ εἶπε :

— Κύριε, ἡ κυρία ντύνεται καὶ θὰ κατεβῇ ἀμέσως...

Ἐκπληκτος ὁ Ἱερώνυμος κύτταζε τώρα τὸ μυλωνᾶ, ποὺ χτυποῦσε στὸ τραπέζι τὸ κεφάλι του καὶ βογγοῦσε καὶ μονολογοῦσε :

— Τὴν κακοὺργα, τί μοῦ ἔκαμε!... Ἀλλοίμονό μου!... Χάθηκε τὸ σπίτι μου !... Ἄχ, θρέμμα καὶ γέννημα τοῦ Σατανᾶ !...

Ἡ πόρτα ἄνοιξε σὲ λίγο καὶ ἡ μυλωνοῦ ἐφάνη. Ἦταν χλωμὴ καὶ κάτασπρη σὰν τὸν τοῖχο. Τὸ κεφάλι της ἦταν δεμένο μ' ἕνα μεταξένιο σάλι κι' εἶχε τὸ χέρι της δεμένο προσεχτικὰ μ' ἕνα μεταξωτὸ πανί.

Προχώρησε μ' ἕνα βάδισμα μεγαλοπρεπὲς κι' ἔτεινε τὸ χέρι της στὸ στρατιώτη χαμογελῶντας.

— Καλημέρα καὶ καλὰ Χριστούγεννα, κύριε στρατιώτη, τοῦ εἶπε. Ἐκοιμήθηκες καλά;...

Ὁ μυλωνᾶς σηκώθηκε τότε ὀρθός.

— Καὶ ὁ πονοκέφαλος πῶς πάει; τὴ ρώτησε ἀπότομα. Σοῦ πέρασε; Ἔχόρεψες πολὺ χθὲς τὸ βράδυ, τόσο πολύ, Κι' ἀρπάζοντας τὸ σάλι τὸ ξετύλιξε ἀπότομα ἀπὸ τὸ κεφάλι της καὶ ξέσκισε τὸ πανὶ μὲ τὸ ὁποῖο εἶχε δεμένο τὸ χέρι της...

— Καταραμένη μάγισσα... φώναξε, στρίγγλα!... κακοὺργα!... κλῆμα !... Σὺ εἶσαι ποὺ ἤθελες ἀνθρώπινους μεκοῦργα, ποὺ σὲ μάξεψα ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ σὲ στεριάνοσα γυναίκα μου ! μάγισσα... Νὰ σὲ κάψουνε, κακοὺργα !... Σιδερενιά, Σιδερενιά, τρέχα φώναξε τοὺς χωροφύλακες!...

Ὁ στρατιώτης εἶχε ἀποσυρθῆ σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς κάμαρης καὶ κύτταζε ὅλη αὐτὴ τὴ φασαρία.

Ἡ μυλωνοῦ εἶχε πέσει στὰ γόνατα τοῦ ἀνδρὸς της καὶ τὸν παρακαλοῦσε.

σε νὰ τὴν εὐσπλαχνιστῆ. Τὸ μέτωπό της ἦταν γεμᾶτο πληγὲς καὶ τὸ κεφάλι της λουσμένο μέσα στὰ αἵματα, κι' ἀπὸ τὸ κομμένο χέρι της ἔλειπε τὸ δαχτυλίδι.

— Αὐτὴ λοιπὸν ἦταν ἡ ἄσπρη γάτα;

Ὅπου νὰ ἔρθουν οἱ χωροφύλακες ποὺ ἔτρεξε νὰ φέρῃ ἡ Σιδερενιά, ὁ μυλωνᾶς ἔκλεισε τὴ γυναίκα του στὸ ὑπόγειο. Μὰ ὅταν ἄνοιξαν πάλι νὰ τὴν πάρουν, ἡ μάγισσα εἶχε γίνει ἄφαντη.

Ὁ μυλωνᾶς ἔπεσε τότε ξερὸς ἐπάνω σ' ἕνα κάθισμα.

— Συχώρεσέ με, μυλωνά, τοῦ εἶπε ὁ Ἱερώνυμος, ποὺ δημούργησα τόσο κακὸ στὸ σπίτι σου, μιὰ τέτοια ἐπίσημη ἡμέρα!... Φεύγω... φεύγω παίρνοντας τὸν μακρινό μου δρόμο!...

Ὁ μυλωνᾶς τοῦ ἔσφιξε τὰ χέρια καὶ τὸν ἐκράτησε, λέγοντάς του :

— Τί μοῦ λὲς αὐτοῦ, Ἱερώνυμε ; Ἂν δὲν ἤσουνα ἐσύ, ἂν δὲν ἦταν ἡ παλληκαριά σου, ὁ μῦλος μου θὰ ἦταν ἀκόμα στοιχειωμένος καὶ καταραμένος... Γιατί νὰ φύγῃς;... Κάθησε. Τώρα εἶμαι μόνος πειὰ κι' ἔρημος κι' ἐγὼ στὸν κόσμο. Ἐσὺ δὲν ἔχεις κανέναν ποὺ νὰ σὲ περιμένῃ καὶ νὰ σκέπτεται γιὰ σένα!... Θέλεις νὰ μείνῃς κοντά μου καὶ νὰ ἐργασθῆς μαζύ μου; Θὰ σ' ἔχω σὰν ἀληθινὸ παιδί μου...

Ὁ στρατιώτης δέχτηκε πρόθυμα κι' ἔτσι ἔμεινε κοντὰ στὸ μυλωνὰ ποὺ τὸν ἀγαποῦσε σὰν παιδί του.

. . . . . .

Πέρασαν χρόνια καὶ χρόνια ἀπὸ τότε.

Ὁ μῦλος γέρασε πειὰ καὶ ράγισε. Τὰ φτερά του μαδηθῆκαν. Κουκουβάγιες κούρνιασαν στὶς τρύπες του. Τώρα σ' ἀλήθεια φαίνεται σὰν ἐρείπιο, ποὺ τὸ κατοικοῦν φαντάσματα... Κι' ὅμως, ἂν περάσῃ κανένας διαβάτης κουρασμένος ἀπὸ κεῖ καὶ ρωτήσῃ γιὰ τὸ μῦλο, κανένας δὲν θὰ τὸν κυττάξῃ ἔκπληκτος καὶ κανεὶς δὲν θὰ τοῦ πῇ :

— Μή, γιὰ τὸ Θεό!... Εἶνε ὁ «Καταραμένος Μῦλος»!

Ἀπεναντίας μάλιστα ἕνα καλὸ καὶ γλυκομίλητο γεροντάκι, μὲ κάτασπρα μαλλιὰ θὰ τὸν ὑποδεχτῆ στὴν πόρτα τοῦ μύλου καὶ μὲ χαρὰ θὰ τὸν φιλοξενήσῃ.

Εἶνε ὁ τρισέγγονος τοῦ δισεγγόνου τοῦ Ἱερώνυμου.

Ἂν εἶνε μάλιστα Χριστούγεννα, θὰ τοῦ διηγηθῆ τὴν παραπάνω ἱστορία, προσθέτοντας πώς, ἂν γλύτωσε ὁ πρόσπαππος τοῦ προσπάπλου του, ἦταν γιατὶ τὴν ὥρα ἐκείνη ποὺ μπήκανε ἡ μάγισσες στὴν κάμαρή του, ψελνότανε ἡ λειτουργία τῶν Χριστουγέννων στὶς ἐκκλησιὲς κι' ἔτσι τοὺς εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἡ δύναμις. Ἄλλως δὲν θὰ τὴ γλύτωνε ὁ Ἱερώνυμος, ὅσο παλληκάρι κι' ἂν ἦταν!...

Κι' ἔπειτα θὰ τοῦ ἐξηγήσῃ γιατί ἡ γάτες ἀπὸ τότε, σ' ὅλο τὸ Τυρόλο, δὲν ἔχουνε οὐρές.

Καὶ πώς, ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε αὐτό, ἡ γυναῖκες τοῦ Τυρόλου, τὴ νύχτα ποὺ ξημερώνει Χριστούγεννα, δὲν φοροῦν ποτὲ τὰ δαχτυλίδια τους...

— Ὅλες μάγισσες εἶνε, ἡ κακοῦργες καὶ φοβοῦνται μὴν πιαστοῦν!... θὰ προσθέσῃ τελειώνοντας.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ *εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὴν τιμὴν παλαιὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, πρὸ πεντηκονταετίας. Γράψατέ μας : Περιοδικὸν «Οἰκογένεια», Δέκα 7, Ἀθῆναι.*

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΘΙΜΑ

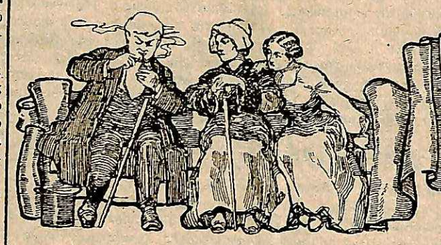

ΠΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΣΤΙΣ ΑΛΠΕΙΣ

Παράδεξος τρόπος αἰτήσεως γάμου. Τὰ καμώματα τῆς νύφης. Ὁ «χορτοσυλλέκτης». Τὸ καλάθι μὲ τὶς φράουλες. Δεινοπαθήματα τοῦ ὑποψηφίου γαμπροῦ. Μὲ τὴ μαγκούρα στὸ κεφάλι. Ὁ «καρυοθραύστης» κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στὰ χωριὰ ποὺ βρίσκονται στὶς ὑπώρειες τῶν Ἄλπεων, γιὰ νὰ παντρευτῆ ἕνας νέος, πρέπει προηγουμένως νὰ ὑποβληθῆ σὲ πλῆθος περιέργων διατυπώσεων, τὶς ὁποῖες ἀξίζει νὰ μάθουν καὶ οἱ δικοί μας ὁρωσευμένοι, οἱ ὁποῖοι παίρνουν τὶς ἐκλεκτές των μὲ τόση εὐκολία.

Μόλις ἕνας νέος τῶν χωριῶν αὐτῶν ἀγαπήσῃ μιὰ κοπέλλα καὶ θελήσῃ νὰ τὴν κάνῃ γυναίκα του, πρέπει νὰ μαζέψῃ ἕνα πρωῒ ὅλους τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς του καὶ ὅλοι μαζὺ νὰ πάνε στὸ κεντρικὸ σπίτι τῆς νέας. Μπαίνουν σ' αὐτὸ ἀμίλητοι, κάθονται χωρὶς νὰ ποῦν λέξι καὶ βάζουν ἔπειτα ἀπάνω στὸ τραπέζι ἕνα ψωμί. Ἀφοῦ περάσῃ δὲ λίγη ὥρα, σηκώνονται πάλι σιωπηλοὶ καὶ φεύγουν.

Τὴν ἄλλη Κυριακή, τὴν ἴδια ὥρα, ξαναπηγαίνουν ὅλοι μαζὺ στὸ σπίτι τῆς νέας κι' ἂν βροῦν τὸ ψωμὶ ἀπείραχτο στὴ θέσι του, καταλαβαίνουν ὅτι ἡ πρότασίς τους δὲν ἔγινε δεκτὴ καὶ φεύγουν, χωρὶς νὰ εἰποῦν λέξι. Ἂν ὅμως τὸ ψωμὶ ἔχῃ ἐξαφανιστῆ, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἀπάντησις εἶνε εὐνοϊκή.

Τότε ὁ ὑποψήφιος μνηστὴρ βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕναν κιτρινομύτη κότσυφα καὶ τὸν βάζει μέσα στὸ παπούτσι τῆς ἐκλεκτῆς του, ποὺ βρίσκεται ἐπίτηδες γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ πίσω ἀπ' τὴν πόρτα. Ἐκείνη τότε ἀρχίζει νὰ ξεφωνίζῃ καὶ νὰ σκούζῃ, λέγοντας ὅτι δὲν θέλει νὰ ξαναβῇ στὰ μάτια της αὐτὸ τὸ καταραμένο πουλί καὶ στὸ τέλος βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ φεύγει κραυγάζοντας ἐξ ἀπελπισίας.

Τὴν τρίτη Κυριακὴ ὁ μνηστὴρ ξαναπηγαίνει πάλι μὲ τοὺς συγγενεῖς του στὸ σπίτι τῆς νέας καὶ ἂν βρῇ τὸ κοτσύφι μέσα σὲ κλουβί, καταλαβαίνει ὅτι τὰ πράγματα πᾶνε καλὰ καὶ προσφέρει στὴν κόρη ἕνα σκουριασμένο δρεπάνι. Ἐκείνη τότε ἀρχίζει πάλι τὶς φωνὲς καὶ τὴ φασαρία, ἀλλὰ ὁ μνηστὴρ ἔχει συνηθίσει πειὰ καὶ δὲν πιστεύει πιὰ καμώματά της.

Τὴν ἄλλη Κυριακὴ λοιπόν, ἀκολουθούμενος πάντα ἀπὸ τοὺς ἴδιους συγγενεῖς, ξαναπηγαίνει στὸ σπίτι

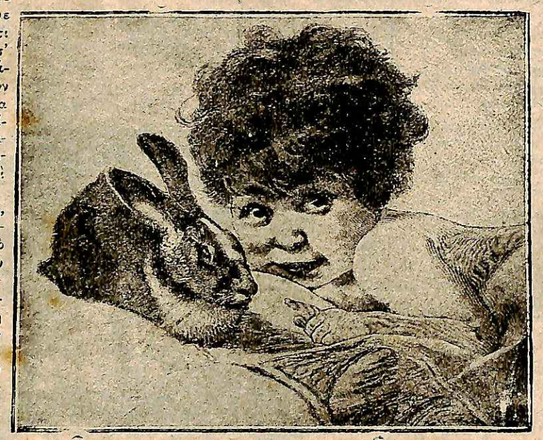

Οἱ Καλοὶ Φίλοι

Μένουν στοὺς κάμπους μαζὺ ἑπτὰ ὁλόκληρο μῆνα, κατὰ τὸν ὁποῖο ἔχουν ὅλον τὸν καιρὸ νὰ γνωριστοῦν. Στὸ διάστημα αὐτὸ κόβουν τὸ ἴδιο χορτάρι, ψάλλουν τὸ ἴδιο τραγούδι, πίνουν ἀπ' τὸ ἴδιο δοχεῖο, τρώγουν ἀπ' τὸ ἴδιο πιάτο.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ κόψιμο τοῦ χορταριοῦ ἔρχεται ὁ καιρὸς τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν. Τότε ὁ μνηστευμένος παραλαμβάνει πάλι τοὺς συγγενεῖς του καὶ τὴν πρώτη Κυριακὴ παρουσιάζεται στὸ σπίτι τῆς νέας, κρατῶντας ἕνα καλάθι πλεγμένο μὲ κλαδιὰ λυγαριᾶς. Ἐκεῖ πλησιάζει τὴ μνηστή του καὶ τῆς λέει :

— Ἔλα, πᾶμε νὰ μαζέψουμε φράουλες !...

Ἐκείνη ὅμως τὸν ἀγριοκυττάζει, μό της τοῦ τὴ ρίχνει δῶρο κατακέφαλα. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ξύλο περνάει ἕνα μέτρο πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του!

Ὕστερα ἀπ' αὐτὸ ὁ μνηστὴρ ξαναγυρίζει τὴν ἀκόλουθη Κυριακὴ κι' ὅταν βρῇ κοντὰ στὴ ράβδο του ἕνα τριαντάφυλλο, καταλαβαίνει ὅτι προβιβάστηκε στὸν ἐπίζηλο βαθμὸ τοῦ «καρυοθραύστου». Ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀπόκτησι τοῦ νέου αὐτοῦ τίτλου, οἱ δυὸ νέοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ βγοῦν τὴν ἑπομένη Κυριακὴ ἔξω μαζὺ μὲ τὶς ράβδους καὶ τὰ καλάθια τους, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τὰ γεμίσουν μὲ καρύδια ὡς τὸ βράδυ.

Δὲν ὑπολείπεται πειὰ παρὰ ἕνας μονάχα βαθμός, ὁ τοῦ «κλώστου», γιὰ ν' ἀναγορευθῆ ὁ μνηστὴρ ἐπισήμως σύζυγος. Κατὰ τὴν ἑβδομάδα λοιπὸν ποὺ θὰ προηγηθῆ τοῦ γάμου ὁ νέος εἶνε ἀναγκασμένος νὰ πλύνῃ καὶ νὰ γνέσῃ μιὰ ποσότητα μαλλιῶν, ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ γίνῃ ἕνα μάλλινο ροῦχο. Μόλις τελειώσῃ κι' αὐτὴ τὴν ἀγγαρεία, **παντρεύεται καὶ παίρνει στὸ σπίτι του τὴν ἀγαπημένη του.**

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΛΛΟΥ

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΘΙ ΗΣΚΩΝ

(Περίεργα ἤθη καὶ ἔθιμα)

— *Οἱ Τοῦρκοι*

Ἐνῶ οἱ χριστιανοὶ ὑποδέχονται τὸ Νέον Ἔτος των μὲ γλυκίσματα, εὐχές, θορύβους, μεταμεσονύκτια γλέντια καὶ φωταψίες, οἱ μωαμεθανοί, ἀπεναντίας, ντυμένοι μὲ πένθιμα ροῦχα, ἀξύριστοι καὶ ἐντελῶς νηστικοὶ ἀπὸ τὴν παραμονή, εἶνε ὑποχρεωμένοι τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς νὰ τὴν περάσουν μέσα στὸ νεκροταφεῖο καὶ ἀπάνω στοὺς τάφους τῶν ἀποθανόντων συγγενῶν τους, θρηνοῦντες γιὰ τὴν ματαιότητα τῶν ἐγκοσμίων !...

***

— *Οἱ Ἰνδοί*

Εἰς τὰς Ἰνδίας, πρὶν ἀκόμη ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, οἱ βραχμᾶνες βγαίνουν στοὺς δρόμους, χτυπῶντες δυνατὰ μεγάλες χάλκινες πλάκες, γιὰ νὰ ξυπνήσουν τὸν κόσμο ποὺ κοιμᾶται.

Ἀμέσως τότε, κάθε Ἰνδή, θὰ καθαρίσῃ, θὰ σκουπίσῃ, θὰ ξεσκονίσῃ ὅλες τὶς γωνιὲς τοῦ σπιτιοῦ της, γιὰ νὰ μὴν τύχῃ καὶ βρῇ ὁ νέος χρόνος σ' αὐτὸ ἔστω καὶ ἕνα μόριο σκόνης ἢ ἀκαθαρσίας ἀπομεινεμένο ἀπὸ τὸν παλιό.

Τίποτε τὸ παληὸ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ στὸ σπίτι, κι' αὐτὰ ἀκόμη τὰ παληὰ ροῦχα τὰ ρίχνουν ἀπάνω σὲ μιὰ μεγάλη φωτιά, ποὺ τὴν ἀνάβουνε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, καὶ τὰ καῖνε.

Ἀφοῦ καοῦν στὴ φωτιὰ ὅλα τὰ παληὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, τότε οἱ Ἰνδοὶ τοποθετοῦν σ' αὐτὴν μεγάλα καζάνια, μέσα στὰ ὁποῖα βράζουν τὰ φαγητὰ τῆς ἡμέρας, γάλα καὶ ρύζι.

Ἐνῶ βράζουν τὰ Πρωτοχρονιάτικα αὐτὰ φαγητά, μικροὶ καὶ μεγάλοι σχηματίζουν ἕναν κύκλο γύρω ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ χορεύουν, πηδοῦν, φωνάζοντας τὴ μαγικὴ λέξι :

— Πανκούλ ! Πανκούλ !

Ὅταν βράσῃ τὸ γαλατόριζο αὐτό, τότε οἱ ὑπηρέτες τὸ μοιράζουν στοὺς γείτονας καὶ φίλους τῆς οἰκογενείας, ἐνῶ ὁ νοικοκύρης εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ τὸ μοιράσῃ ἰδιοχείρως... στὶς ἀγελάδες του...

Ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο γίνεται αὐτὴ ἡ τιμὴ στὶς ἀγελάδες, τὶς ὁποῖες, τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας, ἔχουν στολίσει μὲ λουλούδια καὶ στῶν ἀποίων τὰ κέρατα ἔχουν πλεγμένα ὡραιότατα στεφάνια, εἶνε γιατὶ οἱ Ἰνδοὶ πιστεύουν ὅτι μέσα στὶς ἀγελάδες βρίσκονται θεῖες δυνάμεις, τῶν ὁποίων ἔτσι ζητοῦν τὴν προστασία γιὰ τὸν ἐρχόμενο χρόνο.

Τὴ νύχτα τῆς Πρωτοχρονιᾶς στὶς Ἰνδίες γίνεται τὸ «Ντίβαλυο», μιὰ περίεργη γιορτή, κατὰ τὴν ὁποία κολλοῦν μικρὰ φαναράκια ἐπάνω στὰ καβούκια πολυαρίθμων σαλιγκαριῶν ἢ ἐπάνω σὲ μικρὲς σανίδες.

Τὰ σαλιγκάρια αὐτὰ τὰ ἀφίνουν νὰ πάρουν τὰ βουνὰ τὶς δὲ σανίδες τὶς βάζουν στὴ θάλασσα ἢ μέσα σὲ ποτάμια καὶ τὶς λίμνες.

Αὐτὸ θεωρεῖται ὡς ὑποδοχὴ στὸ Νέον ἔτος.

***

— *Οἱ Κινέζοι*

Στὴν Κίνα ἡ Πρωτοχρονιὰ συμπίπτει μὲ τὴν 26 Ἰανουαρίου τοῦ δικοῦ μας ἡμερολογίου.

Κατὰ τοὺς Κινέζους, ἀπὸ τὴν πρώτη κάθε ἔτους ἑξαρτῶνται ὅλα τὰ ἐπίγεια ἀγαθά, περιουσία, ὑγεία, ἀνώτερες θέσεις καὶ κάθε εἴδους εὐτυχία.

Πρῶτο-πρῶτο καθῆκον κάθε καλοῦ Κινέζου τὴν Πρωτοχρονιὰ εἶνε νὰ... πληρώσῃ τὰ χρέη του. Ὁ Κινέζος, τὸν ὁποῖον ἡ Πρωτοχρονιὰ θὰ βρῇ χρεωμένο, ἔστω καὶ μ' ἕνα μονάχα λεπτό,

θεωρεῖται «ἄτιμος».

Τὴν παραμονὴ γίνεται ἕνα μεγάλο τραπέζι πρὸς τιμὴν τοῦ Βούδα. Στὸ τραπέζι αὐτὸ σερβίρονται κρέατα ψητά, ψάρια, ρακὶ καὶ ψητὰ κοκόρια.

Ἀλλοίμονο ὅμως σ' ἐκεῖνον ποὺ, κατὰ τὸ τραπέζι, θὰ κοιμηθῆ ἐπάνω στὸ πιάτο του. Ὁ νέος χρόνος θὰ φανῇ εὐνοϊκὸς μόνον σ' ἐκείνους ποὺ τὰ μεσάνυχτα θὰ τοὺς βροῦνε μὲ ἀνοιχτὰ τὰ μάτια...

Μόλις σημάνουν μεσάνυχτα, οἱ Κινέζοι ἀρχίζουν νὰ κάνουν πυροτεχνήματα διαθε φιλόθρησκος Κινέζος πρέπει νὰ διανύσῃ ἕνα ὁλόκληρο μῆνα ἀπολύτου ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως. Δὲν πρέπει, δηλαδή, νὰ κάνῃ τίποτε. Ἡ ἐργασίες διακόπτονται κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ καταστήματα μένουν κλειστά.

Κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν οἱ Κινέζοι δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ στέλνουν δῶρα, συνοδευόμενα πάντοτε μὲ ἕνα ἐπισκεπτήριο τὸ ὁποῖο ἔχει μέγεθος τοὐλάχιστον ἑνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου!...

Ἀπάνω στὸ ἐπισκεπτήριο αὐτὸ εἶνε στοὺς δρόμους. Εἶνε δὲ τόσο πολλὰ τὰ πυροτεχνήματα ποὺ καίγονται, ὥστε τὴν ἄλλη μέρα δὲν φαίνεται τὸ ἔδαφος τῶν δρόμων, γιατὶ εἶνε σκεπασμένο ἀπὸ τὴ σκόνη, τὴ στάχτη καὶ τ' ἀποκαΐδια τῶν πυροτεχνημάτων.

Ἡ μεγάλη αὐτὴ κατανάλωσις τῶν πυροτεχνημάτων γίνεται γιατὶ κάθε Κινέζος νομίζει ὅτι μόνο μ' αὐτὰ εἶνε δυνατὸν ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς κακοὺς δαίμονας, στὶς ἀνταύγειες δὲ κάθε πυροτεχνήματος ὁ εἰδικὸς ὡροσκόπος θὰ προΐδῃ τὰ συμβησόμενα κατὰ τὸ ἐρχόμενο ἔτος.

***

Ἀπὸ τὴν Πρωτοχρονιὰ καὶ πέρα κάθε Κινέζος φιλοτιμεῖται νὰ ξεπεράσῃ ὁ φανός του, στὸ μέγεθος καὶ τὴν πολυτέλεια, τὸν φανὸν τοῦ γείτονά του.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς φανοὺς αὐτοὺς εἶνε ἀληθινὰ ἀριστουργήματα κομψότητος καὶ ἁρμονίας χρωμάτων. Ὅσο γιὰ τὸ μέγεθος, ἀρκεῖ νὰ σημειώσῃ κανεὶς ὅτι οἱ μεγαλείτεροι εἶνε εὐρύχωροι σὰν δωμάτια καὶ ἔχουν ὁ καθένας ὕψος ἓξη μέτρων. Οἱ φανοὶ μάλιστα τοὺς ὁποίους παραγγέλλουν οἱ μανδαρῖνοι, οἱ ἀνώτεροι δηλαδὴ ἄρχοντες, στοιχίζουν μέχρι 50 χιλιάδων δραχμῶν !

Ὅταν δὲ στὴν Κίνα ἦταν αὐτοκρατορία, ὁ πολυτελέστατος φανὸς τοῦ αὐτοκράτορος, διὰ τὸ Νέον Ἔτος ἐστοίχιζε πολλὲς φορὲς καὶ 150000 φράγκα.

***

Ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ὁ λαὸς τοῦ Οὐρανίου Κράτους διασκεδάζει, περιφερόμενος στοὺς δρόμους γιὰ νὰ θαυμάσῃ τὰ ἀνθοστολισμένα ἁμάξια, ποὺ γυρίζουν ὅπως τὰ ἅρματα τοῦ Καρναβάλου στὶς δικές τους μὲς Ἀποκρηές, καὶ νὰ γελάσῃ μὲ τοὺς μετεμφιεσμένους ποὺ βρίσκονται ἀπάνω σ' αὐτά.

Ἡ γιορτὴ αὐτὴ μοιάζει πολὺ μὲ τὴ δική μας τὴν Ἀποκριά.

***

— *Οἱ Ἰάπωνες*

Στὴν Ἰαπωνία ἡ Πρωτοχρονιὰ εἶνε γιορτὴ καθαρῶς οἰκογενειακή, τῶν παιδιῶν καὶ τοῦ λαοῦ.

Οἱ συναντώμενοι κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ στοὺς δρόμους Ἰάπωνες βάζουν τὰ χέρια τους στὰ γόνατά τους καὶ ἐβγονται ὁ ἕνας στὸν ἄλλο :

— Ὀμεντέτο, δηλαδὴ «Καλὴ χρονιά».

Ὁ Ἰάπων τζέντλεμαν τοῦ Τόκιο θὰ ἐπισκεφθῇ κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς ὅλους τοὺς γνωστούς του.

Μόλις ὁ Ἰάπων ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὶς τυπικὲς αὐτὲς ἐπισκέψεις, ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του κλείνεται πειὰ γιὰ τοὺς ξένους. Τότε ἡ οἰκοδέσποινα, στολισμένη μὲ τὰ καλύτερα φορέματά της, θὰ γονατίσῃ μπροστά του, θὰ τοῦ κάνῃ ἕνα σωρὸ ὑποκλίσεις καὶ, στὸ τέλος, θὰ καταθέσῃ τὰ δῶρα της στὰ πόδια του, ἐνῶ ὁ νοικοκύρης, ὑποκλινόμενος καὶ αὐτὸς μπροστά της, ἀνταποδίδει τὴν εὐχαρίστησι...

ΣΛΑΒΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Τὸν παληὸ καιρὸ ζοῦσε στὴ Σλαβία κάποια χήρα ποὺ εἶχε μιὰ πεταμάρφη μοναχοκόρη. Μά, ἐνῶ ἡ χήρα ἦταν γυναίκα γνωστικὴ καὶ ταπεινή, ἡ κόρη της ἦταν περήφανη καὶ φαντασμένη. Πολλοὶ ὡς τότε τὴν εἶχαν ζητήσει σὲ γάμο, αὐτὴ ὅμως φαίνόταν στοὺς μνηστῆρες ἀλαζονικὰ καὶ περιφρονητικὰ καὶ κανέναν ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἤθελε γιὰ ἄντρα της.

—Ἐγώ, ἔλεγε, θὰ πάρω ἄντρα, τὸν πλουσιώτερο τοῦ κόσμου, ποὺ νἄχῃ πολὺ χρυσάφι καὶ ἀσῆμι.

Μιὰ νύχτα ἡ χήρα, μὴ μπορῶντας νὰ κοιμηθῇ ἀπ' τὴν ἀγρύπνια, σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι της κι' ἄρχισε νὰ προσεύχεται στὸ Θεὸ γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς μονάκριβης κόρης της, ἡ ὁποία τόσες φροντίδες καὶ τόσες ἀνησυχίες τῆς εἶχε στοιχίσει ὡς τότε.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ Ἰουλία—ἔτσι ἔλεγαν τὴν κόρη—κοιμόταν δίπλα της κι' ἀπάνω στὰ χείλη της πλανιόταν ἕνα γλυκὸ χαμόγελο.

—Τί νὰ βλέπῃ τάχα στὸν ὕπνο της; ἀναρωτιόταν ἡ μητέρα. Ποιὸ χρυσὸ ὄνειρο τὴν κάνει ν' ἀχτινοβολάῃ ἀπὸ χαρά;

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν προσευχή της ἡ χήρα, ξανάπεσε στὸ κρεββάτι της καὶ ἀποκοιμήθηκε. Τὸ πρωὶ ποὺ ξύπνησε, ρώτησε τὴν Ἰουλία:

—Πές μου, κόρη μου, τί ὡραῖο ὄνειρο εἶδες ἀπόψε στὸν ὕπνο σου;

—Ἀληθινὰ ὡραῖο ὄνειρο εἶδα ἀπόψε στὸν ὕπνο μου, μητέρα μου! ἀποκρίθηκε ἡ κόρη μὲ ἀγαλλίασι. Ὀνειρεύτηκα κάποιον πλούσιο ἄρχοντα ποὺ ἦρθε ἀπάνω σ' ἕνα χάλκινο ἁμάξι καὶ μοῦ πέρασε στὸ δάχτυλο ἕνα χάλκινο δαχτυλίδι στολισμένο μ' ἀστραφτερὰ πετράδια. Ἔπειτα πήγαμε μαζὺ στὴν ἐκκλησία, ὅπου εἶχαν μαζευτῆ πολλοὶ γωρικοί, οἱ ὁποῖοι πότε κύτταζαν τὴν Παναγία καὶ πότε ἐμένα!...

—Ἄ! κόρη μου, τί ἄσχημο ὄνειρο ποὺ εἶδες! φώναξε ἡ μητέρα της. Ἡ Ἰουλία ὅμως δὲν τῆς ἀπάντησε τίποτε καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ.

Τὴν ἴδια μέρα ἕνα χωριάτικο ἁμάξι σταμάτησε μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς χήρας. Κατέβηκε ἀπὸ αὐτὸ ἕνας νέος γωρικός, μπῆκε στὸ σπίτι καὶ ζήτησε σὲ γάμο τὴν κοπέλλα.

Ἡ μητέρα ἦταν πρόθυμη νὰ δεχθῇ τὴν πρότασι τοῦ νέου μνηστῆρος, μὰ ἡ Ἰουλία τὸν ἔδιωξε λέγοντας:

—Καὶ σὲ χάλκινο ἁμάξι νἀρχόσουν, καὶ δαχτυλίδι χάλκινο νὰ μοῦ χρυσῆ πέτρα καὶ πολυτίμους λίθους, οὔτε τότε θὰ σ' ἔπαιρνα ἄντρα μου...

Στὰ περήφανα καὶ σκληρὰ αὐτὰ λόγια, ὁ νέος ἀπομακρύνθηκε σκυθρωπὸς κι' ἀμίλητος, ἐνῶ ἡ χήρα ἄρχισε πάλιν νὰ μαλώνῃ τὴν κόρη της.

Τὴν ἀκόλουθη βραδυὰ ἡ χήρα σηκώθηκε ξανὰ ἀπ' τὸ κρεββάτι της τὴ νύχτα καὶ παραξευτήκε βλέποντας τὸ πρόσωπο τῆς Ἰουλίας, ἡ ὁποία κοιμόταν ἀκόμα, πιὸ φαιδρὸ καὶ πιὸ χαρούμενο ἀπὸ τὴν περασμένη βραδυά.

—Τί εἶδες ἀπόψε στ' ὄνειρό σου; ρώτησε τὴν Ἰουλία τὸ πρωΐ.

—Ὀνειρεύτηκα ἕναν εὐγενῆ ποὺ ἦρθε στὸ σπίτι μας καθισμένος ἀπάνω σ' ἀσημένιο ἅρμα καὶ μοῦ φόρεσε στὸ μέτωπο ἀσημένια κοῦνα. Μπῆκα μαζύ του στὴν ἐκκλησία καὶ τὰ βλέμματα τῶν γωρικῶν ἦσαν γυρισμένα περισσότερο πρὸς ἐμένα παρὰ πρὸς τὴν Παναγία.

—Κακὸ ὄνειρο εἶδες, δυστυχισμένη κοπέλλα! Ἔλα, κάνε γρήγορα τὴν προσευχή σου, γιὰ νὰ σωθῇς ἀπ' τὸν πειρασμό, τῆς εἶπε ἡ χήρα.

Ἡ Ἰουλία ὅμως βγῆκε ἔξω, χωρὶς ν' ἀκούσῃ τὶς συμβουλὲς τῆς μητέρας της κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ κατὰ τὴ συνήθειά της.

Τὴν ἴδια μέρα σταμάτησε μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς χήρας ἕνα λαμπρὸ ἁμάξι, ἀπὸ τὸ ὁποῖο κατέβηκε ἕνας εὐγενὴς νέος. Ὁ νέος μπῆκε μέσα χρυσῆ φορεσιά.

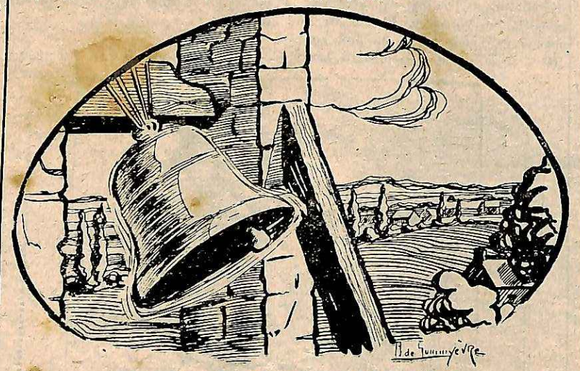

Γι' αὐτὸ θρηνοῦν ἔτσι λυπημένα ἡ καμπάνες...

στὸ σπίτι καὶ ζήτησε τὸ χέρι τῆς Ἰουλίας.

Ἂν καὶ τὸ νέο συνοικέσιο προξένησε ὑπερβολικὴ χαρὰ στὴ μητέρα, ἡ Ἰουλία ὡστόσο ἀρνήθηκε νὰ δεχτῇ τὴν πρότασι τοῦ νέου λέγοντάς του:

—Καὶ σ' ἀσημένιο ἁμάξι νἀρχίσουν ἐδῶ, κι' ἀσημένια κορῶνα νὰ μοὔβαζες στὸ μέτωπο, οὔτε τότε θὰ σοῦδινα τὸ χέρι μου...

—Ἡ ἀλαζονεία αὐτὴ θὰ σὲ καταστρέψῃ, κοπέλλα μου, τῆς ἐφώναξε μὲ θυμὸ ἡ μητέρα της μόλις ἔφυγε ὁ νέος, μελαγχολικὸς σὰν τὸν ἄλλον καὶ βουβός.

Ἡ Ἰουλία ὅμως, ἀντὶ νὰ τῆς ἀπαντήσῃ, τῆς ἔρριξε ἕνα βλέμμα περφρονητικὸ καὶ τῆς ἐγύρισε τὴ ράχη.

Τὴν τρίτη πάλι νύχτα ἡ μητέρα τὴν πέρασε μὲ προσευχές, καθισμένη κοντὰ στὴ θυγατέρα της, ἡ ὁποία, ἂν καὶ κουμισμένη, εἶχε ξεκαρδιστῆ ἀπὸ τὰ γέλια.

—Τί εἶδες ἀπόψε στὸν ὕπνο σου; τὴ ρώτησε ὅταν ξημέρωσε.

—Ἂν σοῦ τὸ λέγα, τῆς ἀπαντησε ἡ Ἰουλία, θὰ μ' ἔπαιρνες γιὰ τρελλή.

—Πές μου, τέλος πάντων, νὰ τ' ἀκούσω.

—Ὀνειρεύτηκα πὼς ἐμπῆκε στὸ σπίτι μας ἕνα χρυσὸ ἁμάξι, ἀπ' τὸ ὁποῖο κατέβηκε ἕνας ἀφεντάνθρωπος ποὺ μοῦ γάρισε ἕνα χρυσὸ φόρεμα. Ὅταν ἐμπήκαμε μαζὺ στὴν ἐκκλησία, εἶδα πὼς ὅλοι κύτταζαν μονάχα ἐμένα...

Ἡ μητέρα, μόλις τ' ἄκουσε αὐτά, χτύπησε μ' ἀπελπισία τὰ χέρια της κι' ἔκλαψε πικρὰ πολλὴν ὥρα.

Τὴν ἴδια μέρα τρία ἁμάξια μπῆκαν, τὸνα πίσω ἀπὸ τ' ἄλλο, μέσ' στὴν αὐλὴ τῆς χήρας. Τὸ πρῶτο ἦταν χάλκινο κι' εἶχε ζεμμένα δυὸ ἄλογα, τὸ δεύτερο ἦταν ἀσημένιο κι' εἶχε τέσσερα ἄλογα, τὸ τρίτο ἦταν χρυσὸ κι' εἶχε ὀχτὼ ἄλογα.

Ἀπὸ τὰ δυὸ πρῶτα κατέβηκαν μερικοὶ ἀκόλουθοι μὲ κόκκινες στολὲς καὶ πράσινο καπέλλο, ἐνῶ ἀπ' τὸ τρίτο πήδησε ἕνας νέος ὡραῖος μὲ εὐγενῆς νέος. Ὁ νέος μπῆκε μέσα χρυσῆ φορεσιά.

Ἡ Ἰουλία, μόλις τὸν εἶδε, θυμήθηκε πὼς ἦταν ὁ νέος ποὺ εἶχε δῆ στὸ τελευταῖο της ὄνειρο κι' ἀμέσως ἔτρεξε στὸ δωμάτιό της γιὰ νὰ ἑτοιμάσῃ ἕνα μπουκέτο ἀπὸ λευκὰ λουλούδια. Ὅταν ἐμπῆκε νὰ τοῦ προσφέρῃ τὴ γαμήλια ἀνθοδέσμη, ἐκεῖνος τῆς ἔδωσε σ' ἀντάλλαγμα ἕνα χρυσὸ δαχτυλίδι, μιὰ ἀσημένια κορῶνα κι' ἕνα χρυσὸ φόρεμα.

Οἱ μελλόνυμφοι ὡρκίστηκαν ἀμοιβαία πίστι καὶ αἰώνιο ἔρωτα μετρξύ τους κι' ἡ Ἰουλία μπῆκε στὸ δωμάτιό της νὰ ντυθῇ. Τότε ἡ μητέρα πλησίασε τὸ γαμπρὸ καὶ τὸν ἐρώτησε μὲ τί θὰ τάιζε τὴν κόρη της.

—Μὲ ψωμὶ χάλκινο, ἀσημένιο καὶ χρυσό, ἀποκρίθηκε ὁ εὐγενής.

—Ἀλλοίμονο στὴ θυγατέρα μου! συλλογίστηκε ἡ χήρα. Αὐτὸς ὁ γάμος σίγουρα θὰ τὴν καταστρέψῃ.

Ἀφοῦ ντύθηκε ἡ Ἰουλία, πῆρε τὸν ἀραβωνιαστικό της ἀπ' τὸ χέρι κι' ἀπομακρύνθηκε, χωρὶς οὔτε στὴν εὐχὴ νὰ ζητήσῃ ἀπ' τὴ μητέρα της, ποὺ τὴν παρακολουθοῦσε μ' ἀγωνία ὥσπου γάθηκε καὶ προσευχόταν γιὰ τὴν εὐτυχία της.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν τελετὴ τοῦ γάμου, οἱ δυὸ νέοι ἀνέβηκαν στὸ λαμπρὸ τους ἁμάξι καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴ μακρυνὴ χώρα τοῦ γαμπροῦ. Μετὰ πολλὲς ἡμέρες τὰ ἄλογα σταμάτησαν στὴν εἴσοδο ἑνὸς σπηλαίου.

Ἡ πόρτα τοῦ σπηλαίου ἄνοιξε κι' ὅταν ἐμπῆκαν μέσα, κλείστηκε πίσω τους μόνη της. Ἡ Ἰουλία φοβήθηκε στὴν ἀρχή, ἀλλὰ ὁ ἄντρας της τὴ ἔσπευσε νὰ τὴν καθησυχάσῃ λέγοντας:

—Μὴ φοβᾶσαι, σὲ λίγο θὰ ξαναδοῦμε τὸ φῶς....

Ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμὲς φάνηκε ἕνα πλῆθος νάνων ποὺ κρατοῦσαν στὰ χέρια τους ἀναμμένες δᾶδες καὶ χαιρετοῦσαν μὲ κραυγὲς τὸν κύριό τους.

Οἱ δυὸ νέοι πέρασαν ὕστερα ἕνα μεγάλο κάμπο κι' ἔφτασαν σὲ ἀπέραντα δάση μὲ πυκνὰ δέντρα. Τὰ δάση ὅμως αὐτά, ποὺ ἀποτελοῦντο, ἀπὸ πεῦκα καὶ βαλανιδιές, ἦσαν ὅλα μολυβένια, καθὼς καὶ τὸ χῶμα ποὺ φυτρώνανε.

Ἀπὸ κεῖ οἱ δυὸ σύζυγοι κατέβηκαν σὲ μιὰ μαγευτικὴ πεδιάδα, στὴ μέση τῆς ὁποίας διακρινόταν ἕνας ὁλόχρυσος πύργος στολισμένος μὲ πετράδια ἀστραφτερά. Ὁ νέος, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸ βασιλιὰ τῶν μετάλλων, ὡδήγησε τὴ γυναίκα του στὸ λαμπρὸ αὐτὸ μέγαρο καὶ τῆς εἶπε:

—Ὅλα ὅσα βλέπεις μπροστά σου, εἶνε διά σου!...

Ἡ Ἰουλία δὲν ἐχόρταινε νὰ κυττάζῃ ὅλους ἐκείνους τοὺς θησαυροὺς ποὺ τῆς εἶχαν θαμπώσει τὰ μάτια. Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν κουρασμένη καὶ πεινοῦσε πρωΐ, ἀνακουφίστηκε βλέποντας τοὺς ὑπηρέτες τοῦ παλατιοῦ νὰ ἑτοιμάζουν φαΐ.

Κάθησε λοιπὸν μαζὺ μὲ τὸν ἄντρα της στὸ τραπέζι ποὺ ἦταν γεμάτο ἀπὸ χιλίων λογιῶν φαγητά. Μὰ ὅλα τὰ φαγητὰ αὐτὰ ἦσαν ἀπὸ χαλκό, ἀπὸ ἀσῆμι καὶ ἀπὸ χρυσάφι... Ὁ βασιλιὰς τῶν μετάλλων ἄρχισε νὰ τρώῃ μὲ μεγάλη ὄρεξι, ἡ Ἰουλία ὅμως τὸν ἐκύτταξε στενοχωρημένη καὶ τοῦ ζήτησε ἕνα κομμάτι ψωμί.

Ἐκεῖνος τότε ἔκαμε ἕνα νόημα κι' οἱ ὑπηρέτες του τῆς ἔφεραν σὲ λίγο ἕνα χάλκινο ψωμί, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ τὸ κόψῃ. Τὸ ἴδιο γίνηκε καὶ μ' ἄλλα δυὸ ψωμιά, ἕνα ἀσημένιο κι' ἕνα χρυσό, ποὺ κι' αὐτὰ τῆς ἦσαν ἄχρηστα.

Τότε ἡ ἄμυαλη κοπέλλα κατάλαβε τὸ σφάλμα της κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ δυνατά.

—Τί νὰ σοῦ κάνουμε τώρα; τῆς εἶπε ὁ βασιλιὰς τῶν μετάλλων. Δὲν ἔχουμε νὰ σοῦ προσφέρουμε τίποτε ἄλλο κι' εἶνε ἀνώφελο νὰ παραπονιέσαι. Μόνη σου τὰ θέλησες καὶ μόνη σου τὰ παθαίνεις...

Ἔτσι λοιπὸν ἡ ἄτυχη Ἰουλία καταδικάστηκε νὰ μένῃ κρυμμένη στὰ βάθη τῆς γῆς καὶ νὰ βασανίζεται ἀπὸ τὴν πείνα ἀνάμεσα στοὺς ἀμυθήτους αὐτοὺς θησαυροὺς τῶν μετάλλων. Οἱ θρῆνοι της μεταδόθηκαν σὲ κάθε μέταλλο, γι' αὐτὸ θρηνοῦν ἔτσι λυπημένα ἡ καμπάνες, γι' αὐτὸ κάθε μέταλλο, ἀπ' τὸ χαλκὸ ὡς τὸ χρυσάφι, ἔχει τὸν ἦχο του, ἕναν ἦχο σὰν παράπονο...

ΤΡΥΦΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JEAN MADELINE

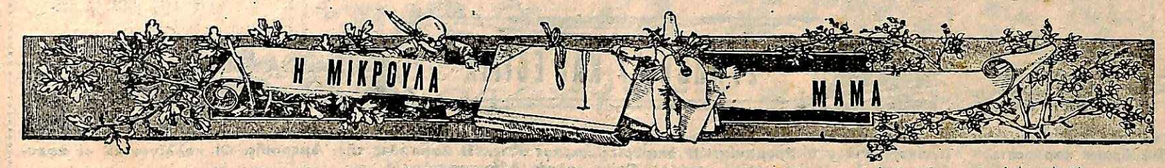

Ἀπὸ μικρούλα ἀκόμα, ἡ Ἔλλεν, τὴν ὥρα ποὺ σχόλαζε ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ἔρριχνε γλυκειὲς ματιὲς στὸ Ζάν, βρίσκοντάς τον ἐξαιρετικὰ χαριτωμένο. Ὅταν ἐμεγάλωσε κάπως καὶ ἄρχισε νὰ νοιώθῃ τὶς γλυκειὲς ἀνατριχίλες τῆς ἀγάπης, κάθε φορὰ ποὺ αὐτὸς περνοῦσε ἀπὸ τὸ σπίτι της, ἡ Ἔλλεν, ἀνασηκώνοντας τὴν κουρτίνα τοῦ παραθύρου της, τοῦ ἔστελνε ἕνα φιλί, ποὺ ἀλλοίμονο! ὁ Ζάν δὲν τὸ λάβαινε.

Ἔτσι ἡ Ἔλλεν γίνηκε πειὰ σχεδὸν γυναίκα μὲ τὸν ἔρωτα στὴν καρδιά της. Μὰ αὐτὸς δὲν ἔ'χε ἀντίληφθῆ ποτὲ τίποτε κι' ἔτσι τὸ αἴσθημα τῆς νέας δὲν εὑρισκε καμμιὰ ἀνταπόκρισι.

Στὸ τέλος ὁ Ζὰν ἔφυγε, ἔμεινε ἀρκετὰ χρόνια στὸ ἐξωτερικὸ κι' ἔπειτα ξαναγύρισε, κρατῶντας ἀπὸ τὸ μπράτσο μιὰ χαριτωμένη γυναικούλα. Εἶχε παντρευτῆ πειά...

.....

Ἡ Ἔλλεν συνήθιζε νὰ κάνῃ κάθε ἀπόγευμα τὸν περίπατό της στὴν ἀκρογιαλιά. Ἀφοῦ περπατοῦσε λίγην ὥρα, καθόταν ἔπειτα σ' ἕνα πάγκο καί, ἀνοίγοντας ἐκεῖ ἕνα βιβλίο, ἀρχίζε νὰ διαβάζῃ.

Ὅν' ἀπόγευμα, σηκώνοντας ἐξαφνα τὰ μάτια της ἀπὸ τὸ βιβλίο της, εἶδε νὰ παίζουν κοντὰ στὸν πάγκο της δυὸ χαριτωμένα παιδάκια, ποὺ τὰ συνώδευε μιὰ γοντδὴ Νορμανδὴ παρμάνα.

—Τίνος εἶνε αὐτὰ τὰ παιδάκια; τὴ ρώτησε ἡ νέα.

Καὶ ἡ παρμάνα τῆς εἶπε τότε τὸ νομά του, τὸ ὄνομα Ἐκείνου, τοῦ Ζάν... Ἦσαν τὰ παιδιὰ του...

Ἀμέσως ἡ Ἔλλεν τὰ κάλεσε κοντά της, λέγοντάς τους:

—Ἐλᾶτε ἐδῶ κοντά μου... Μὴ φοβᾶστε... Καθῆστε...

Τὰ ἔβαλε νὰ καθήσουν ἐπάνω στὰ γόνατά της καὶ σκυμμένη πάνω ἀπὸ τὰ κεφαλάκια τους, τὰ κύτταζε μ' ἐξαιρετικὴ τρυφερότητα.

Γρήγορα, μὲ τὶς ὑποπίες της καὶ τὰ γλυκά της λόγια, τὰ ἔκανε νὰ τὴν ἀγαπήσουν καὶ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα πήγαινε καὶ τὰ εὕρισκε στὴν ἀκρογιαλιά. Αὐτά, μόλις τὴν ἔβλεπαν, ἔτρεχαν μὲ χαρὰ πρὸς τὸ μέρος της, ἐνῶ ἡ παρμάνα τοὺς ἀγναπιάσουν καὶ νὰ τὴν φτωχὴ νέα αἰσθανόταν σὰν νὰ τὴ φιλοῦσαν ὁ πατέρας τους, γιατὶ εἶχαν φιλοῦσε ὁ πατέρας τους, γιατὶ εἶχαν τὰ ἴδια χαρακτηριστικὰ μ' αὐτόν... Πρὸ πάντων τὰ μάτια τους ἦσαν ἐντελῶς ὅμοια...

Ἔτσι ἡ Ἔλλεν εἶχε γίνει ἡ φίλη τῶν δυὸ παιδιῶν, ἡ ἐμπιστή τους, ἡ «ψυχὴ μαμά», ὅπως τὴν ἔλεγαν μὲ ἀπέραντη συγχρόνως καὶ σεβασμό. Τοὺς ἀγαποῦσε κάθε μέρα γλυκίσματα, ζωγραφιές, παιγνιδάκια... Καὶ γι' αὐτὰ τὰ παιδάκια ἀναρωτιόνταν μὲ ἀπορία ἡ ἀγνωστη ἀκόμα ἡ ἄγνωστη ἀπὸ ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ ἄγνωστη κυρία, ἡ ὁποία τὰ φιλοῦσε, τὰ χάιδευε τόσο καὶ ἡ ὁποία τὰ παρακολουθοῦσε στοργικὰ μὲ τὰ βλέμματά της, ὅταν ἔτρεχαν κι' ἔπαιζαν ἀπάνω στὰ βότσαλα τῆς ἀκρογιαλιᾶς...

.....

Μὰ ὁ χειμώνας ποὺ ἤρθε ἐν τῷ μεταξὺ τοὺς ἐχώρισε...

Ἡ Ἔλλεν ἦταν ἀπαρηγόρητη ὡς τὸν Ἀπρίλη.

Μὲ τὴν πρώτη ἀνοιξιάτικη λιακάδα ἔτρεξε πάλι στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ κάθησε στὸν ἀγαπημένο της πάγκο.

Μὰ ποῦ ἦσαν τ' ἀγαπημένα της παιδάκια; Δὲν τὰ ἔβλεπε πουθενά...

Καὶ μιὰ βρεια ἀγωνία τῆς ἔσφιγγε τὴν καρδιά...

—Ὄχι, ὄχι... ψιθύριζε. Δὲν εἶνε δυνατόν...

Μὰ οὔτε τὴν ἄλλη μέρα τὰ εἶδε, οὔτε τὴν ἄλλη, οὔτε τὴν ἄλλη...

Ἔξαφνα ἔνα ἀπόγευμα τὰ εἶδε νὰ ἔρχονται πρὸς τὸ μέρος της. Λίγο μέσως ἡ καρδιά της ἐπῆγε νὰ σπάσῃ ἀπὸ τὴ χαρά της...

Μὰ γιατί! τώρα τὰ φορεματάκια τους δὲν ἦσαν γαλάζια ὅπως ἄλλοτε, ἀλλὰ μαῦρα...

Βάδιζαν πολὺ σοβαρά, σαν τρομαγμένα ἀπὸ τὸ μεγάλο δυστύχημα ποὺ τὰ εἶχε χτυπήσει. Εἶχαν χάσει τὰ κρυά. Βγάλτοντας μὲ σοβαρότητα τὸ καπέλλο του...

.....

Ἕνα ἀπόγευμα ἡ Ἔλλεν εἶδε τὸν Ζὰν νὰ φθάνῃ μόνος του στὴν ἀκρογιαλιά.

Ἦταν Ἐκεῖνος, ὁ Ζάν... Φορροῦσε Φαινόταν σὰν νὰ ἔψαχνε νὰ βρῇ κι' αὐτὸς μαῦρα κι' ἕνα πλατὺ κρέπι κάποιον, κι', μόλις τὴν εἶδε, πλησίασε στὸν πάγκο, ὅπου αὐτὴ ἦταν καθισμένη. Ἡ Ἔλλεν προσποιήθηκε ὅτι δὲν ἔτρεξαν, ὅπως πῶς ἐξακολουθοῦσε τὸ διάβασμά της. Ἀλλοτε, κοντά της γιὰ νὰ τὰ φιλήσῃ... Ἡ παρουσία τοῦ πατέρα τους, τὰ μαῦρα τους ροῦχα, τὰ ἐτρόμαζαν καὶ τὰ ἔκαναν νὰ στέκωνται ἀκίνητα, ἀπερδεμένα καὶ δειλά... Ἐδειξαν μόνο μὲ τὸ δάχτυλο τὴν Ἔλλεν στὸν πατέρα τους, ἡ ὁποίος τὴ χαιρέτησε χωρὶς νὰ πλησιάσῃ...

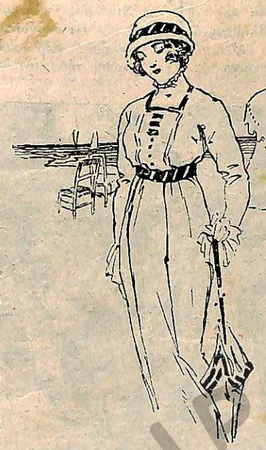

Ἡ Ἔλλεν συνήθιζε νὰ κάνῃ κάθε ἀπόγευμα τὸν περίπατό της στὴν ἀκρογιαλιά

Καὶ ὅταν αὐτὰ δεσε διακῶς στὴν ἀκρογιαλιά, μὰ τῆς εἶπε, γι' αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς πῶ... Οὔτε τὸ μέρος, οὔτε ἡ ὥρα εἶνε, ἀσφαλῶς, κατάλληλη γιὰ τέτοιες κουβέντες... Ὡστόσο, ἀκοῦστε... Τὰ παιδιά μου μοῦ ἔχουν μιλήσει συχνὰ γιὰ σᾶς... Σᾶς ἀγαποῦν πολύ...

Ὁ Ζὰν στάθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ πρόσθεσε μὲ σιγανὴ φωνή:

—Ξέρετε βέβαια ὅτι ἔχασαν τὴ μητέρα τους... Θὰ θέλατε νὰ τὴν ἀντικαταστήσετε;

Καί, καθὼς εἶπε τὰ λόγια αὐτά, τῆς ἔτεινε τὸ χέρι.

Ἡ Ἔλλεν ἔκλεισε τὰ μάτια της, μεθυσμένη ἀπ' αὐτὴ τὴν εὐτυχία ποὺ δὲν τὴν εἶχε ποτὲ ὑποψιαστῆ...

Καὶ ἀπροῦσε κι' ἡ ἴδια, πῶς μποροῦσε καὶ ἄντερε σ' αὐτὴ τὴν ἀπέραντη χαρά ἡ ὁποία τῆς φαινόταν πὼς ἐρχόταν ἀπὸ πολὺ μακρυά, ἀπὸ ἄγνωστες χῶρες, καταλήγοντας ὅλο τὸ διάστημα γύρω της... Ὥς ἡ μικρούλα της καρδιὰ μπορῦσε ν' ἀνθέξῃ σὲ μιὰ τέτοια ἀπέραντη χαρά...

Ἔβαλε ἀσυναίσθητα τὸ χέρι της μέσα στὸ πολυαγαπημένο του χέρι καὶ τοῦ εἶπε:

—Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ... Εἶσθε καλός... Εἶμαι εὐτυχισμένη γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ εἰπατε...

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ξανάκλεισε τὰ μάτια της καὶ πρόσθεσε:

—Ἂν θέλετε ὅμως, θὰ γίνω φίλη σας μόνο... Ὅσο γιὰ τ' ἀγαπημένα αὐτὰ παιδιά, θὰ ἐξακολουθήσω νὰ εἶμαι ἡ μικρὴ τους μαμά...

Τὰ εἶπε αὐτὰ γιατί, ἔξαφνα, μέσ' στὴ μεγάλη της χαρά, εἶχε θυμηθῆ τὶς κακὲς της σκέψεις, τὴ ζήλεια της ἐναντίον τῆς πεθαμένης. Συλλογιζόταν πὼς θὰ πήγαινε νὰ ζήσῃ στὸ σπίτι τῆς ἄλλης, στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ὁποίου κυριάτιες ἀκόμα τὸ ἄρωμα ἐκείνης, ὅπου ὅλγιες σὲ κάθε στιγμὴ τὰ πράγματα, στὰ ὁποῖα εἶχε μείνει κάτι ἀπὸ τὴν πεθαμένη... Συλλογιζόταν ὅτι ἡ ζήλεια θὰ τὴν ἐκυρίευε πάλι βασανιστικὴ τυραννικὴ καὶ εἶδε πὼς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ζήσῃ στὸ περιβάλλον ἐκεῖνο...

Ἡσύχασε, συντετριμμένη, ἦταν ἕτοιμη νὰ γυρίσῃ πίσω καὶ νὰ φύγῃ, ὅταν ἔξαφνα ἀκούσανε φωνὲς δίπλα της τὴν ἔκαναν νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὸ κακό της αὐτὸ ὄνειρο...

Ἦταν τὰ δυὸ παιδιὰ του...

—Μαμά! Μαμά! φώναζαν. Θὰ γίνῃς λοιπὸν μαμά μας;

Ἡ Ἔλλεν νύμισε καὶ τὰ κύτταξε, κύτταξε καὶ τὸν Ζὰν καὶ στάθηκε ἀναφιάστη.

—Λοιπόν, θὰ δεχθῆτε; τὴ ρώτησε ἐκεῖνος.

—Ναί!... Ναί!... ἀπάντησαν τὰ παιδιά.

—Ναί!... ἀπάντησε τότε κι' ἡ Ἔλλεν.

Κι' ἐνῶ τὸ βράδυ ἔπεφτε, ἡ Ἔλλεν, ὁ Ζὰν καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ σιγὰ-σιγά, πιασμένοι ἀπὸ τὰ χέρια, πῆραν τὸ δρόμο τῆς ἀκρογιαλιᾶς...

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΕΣ

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Τί συμβολίζει ἡ βασιλ... πίτα. Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Ὁ Ἅγιος Νικόλαος τῶν Δυτικῶν ποὺ μοιράζει τὰ δῶρα. Μιὰ ὡραία παρἀδοσις. Πρωτοχρονιὰ στὴ Ρουμανία. Ἡ ὑπαίθριες παραστἀσεις. Ἡ λαμπάδες τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ κολλίγοι κι' οἱ ἀφεντάδες. Στὴν παληὰ Ἀθήνα κ.τ.λ.

...α εἶνε τὰ Πρωτοχρονιάτικα ...θιμα ποὺ ἐπικρατοῦν σὲ ὅλο τὸν κόσμο τῶν χριστιανῶν.

Κι' ἔχουμε, πρῶτα-πρῶτα, τὴ βασιλόπιτταν.

Γιατὶ κόβουμε τὴ βασιλόπιτταν καὶ γιατὶ βάζουμε μέσα σ' αὐτὴν τὸ χρυσὸ νόμισμα;

Σὲ ὅν παληὸ καλὸ καιρὸ πιστεύανε ὅτι ἡ πίττα συμβόλιζε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖο, σὰν ἀπὸ ἁγία Μετάληψη, μεταλαμβάναν ὅλοι μέσα στὸ σπίτι, μηδὲ τοῦ ζητιάνου ἐξαιρουμένου ποὺ θὰ περνοῦσε καὶ θὰ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη τὴν ὥρα ποὺ θὰ τὴν ἔκοβαν. Ἐπίσης ἐπίστευαν ὅτι τὸ χρυσὸ νόμισμα ἐσυμβόλιζε τὸ ἄστρο τῶν μάγων.

Ἄλλοτε, δπως καὶ σήμερα, τὴν πήτα τὴν ἔκοβε ὁ πρεσβύτερος τοῦ σπιτιοῦ. Τότε ὅμως, ἕνα μικρὸ παιδάκι, ἀνεβασμένο ἐπάνω σ' ἕνα σκαμνί, φώναζε τὸ ὄνομα ἐκείνου, στὸν ὁποῖον ἀνῆκε κάθε κομμάτι ποὺ κοβόταν.

Τὸ πρῶτο δὲ κομμάτι ἦταν ἀπαραιτήτως τοῦ Θεοῦ, ἡ τοῦ φτωχοῦ ποὺ θὰ στεκότανε ἔξω στὴν πόρτα.

Στὴν Οὐκρανία, ὅπιος εὕρισκε τὸ νόμισμα, ἀναγορευότανε βασιλιᾶς τῆς βραδυᾶς, διάλεγε δὲ καὶ τὴ βασίλισσά του, μεταξὺ τῶν συνδαιτημόνων, ρίχνοντας τὸ χρυσὸ νόμισμα στὸ ποτῆρι τοῦ κρασιοῦ της.

Οἱ Δυτικοὶ τῆς Βορείου Εὐρώπης πιστεύουν ὅτι ὁ Ἅγιος Νικόλαος, ἢ ὁ Σάντα Κλάους, ὅπως τὸν λένε, μοιράζει τὰ δῶρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς.

Ὁ ἅγιος αὐτὸς κατήγετο ἀπὸ ἕνα χωριὸ τῆς Φλάντρας, τὸ ὁποῖο, μετὰ τὸ θάνατό του, πῆρε καὶ τὸ ὄνομά του. ...τὰν ἕνας γέρος ἱερωμένος, μὲ μα... ...ὐτεία καὶ ἀγαθός, ὁ ὁποῖος εἶχε ... συνήθεια, κάθε Χριστούγεννα, νὰ ...αίνῃ πρωῒ-πρωῒ σ' ὅλα τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ καὶ νὰ μοιράζῃ δῶρα στὰ μικρὰ παιδιά.

Νὰ τώρα τί λέει καὶ μιὰ παληὰ Ὁλλανδικὴ παράδοσις γι' αὐτόν :

Στὸ χωριὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ζοῦσε ἕνα ἀνδρόγυνο εὐγενοῦς καταγωγῆς, ποὺ ἦταν λυπημένο κι' ἀπαρηγόρητο γιατὶ δὲν ἔκανε παιδιά. Κάθε μέρα λοιπὸν ἔκανε προσευχὲς καὶ ἀγρυπνίες, μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς συγγενεῖς του καὶ τὸ ὑπηρετικὸ προσωπικὸ τοῦ Πύργου του, παρακαλῶντας τὸ Θεὸ νὰ τοὺς χαρίσῃ παιδί. Τέλος ἡ εὐχές των ἀκούστηκαν καί, κάποια νύχτα τῶν Χριστουγέννων, ὁ θυρωρὸς τοῦ Πύργου, ποὺ καθόταν νυσταγμένος στὴν εἴσοδο, ἄκουσε ἄξαφνα δυνατὰ χτυπήματα στὴν πόρτα. Ἔτρεξε ἀμέσως καὶ ἄνοιξε, καὶ τότε εἶδε μπροστά του ἕνα αἰθέριο πλᾶσμα, μὲ χρυσὰ μαλλιὰ κι' ὁλόχρυσα ροῦχα, ποὺ κρατοῦσε ἕνα μικρὸ δέμα στὰ χέρια του.

Χωρὶς νὰ πῇ λέξι στὸ θυρωρό, ποὺ εἶχε τρομάξει, τὸ θεῖο αὐτὸ πλᾶσμα ἀνέβηκε τὴ σκάλα καὶ διευθύνθηκε στὸ δωμάτιο τῆς πυργοδεσποίνης. Ἐκεῖ ξετύλιξε τὸ δέμα του κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἕνα ροδοκόκκινο καὶ γελαστὸ βρέφος, τὸ πιὸ γελαστὸ βρέφος τοῦ κόσμου, ἐνῶ συγχρόνως ἔλεγε στὴν κατάπληκτη πυργοδέσποινα :

— Εἶνε τὸ παιδὶ γιὰ τὸ ὁποῖο προσευχόσαστε.

Γεμάτη χαρὰ ἐκείνη κάλεσε ἀμέσως τὸ σύζυγό της καὶ διέταξε νὰ ἑτοιμάσουν ἕνα καλὸ τραπέζι γιὰ τὸ μυστηριῶδες ἐκεῖνο πλάσμα ποὺ εἶχε φέρει τὸ ζωντανὸ δῶρο.

Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ τὸ ρολόγι ἐχτύπησε ἀκριβῶς μεσάνυχτα καὶ τὸ οὐράνιο ἐκεῖνο πλάσμα μεταβλήθηκε ἄξαφνα σὲ μιὰ αἰθερία λάμψη καὶ σιγὰ-σιγὰ διελύθη καὶ χάθηκε μυστηριωδῶς.

Ὁ Σάντα Κλάους !

Μπορεῖ κανεὶς τώρα νὰ φαντασθῇ τὴ χαρὰ τοῦ ἀνδρογύνου γιὰ τὴν ἀπόκτησι παιδιοῦ, τὸ ὁποῖο μάλιστα τοὺς ἦρθε ἀπὸ τὸ Θεό...

Κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς βαπτίσεως τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ ἔγινε καὶ δεύτερο θαῦμα. Μιὰ οὐρανία γυναῖκα κατέβηκε ἄξαφνα ἀπὸ τὸ θόλο τῆς ἐκκλησίας, ἄγγισε τὸ βρέφος καὶ γέμισε ὁ ναὸς ἀπὸ θεία μουσικὴ καὶ γοητεία.

Ἦταν ἡ ἁγία Καικιλία, ἡ ὁποία ἐβάφτισε τὸ βρέφος καὶ τὸ ὀνόμασε Νικόλαο.

Τὸ παιδὶ μεγάλωσε κι' ἔγινε χαριτωμένο καὶ πάρα πολὺ ὡραῖο. Ἦτανε δυνατό, σβέλτο καὶ ἔξυπνο. Ὅλους τοὺς συνομηλίκους του τοὺς νικοῦσε στὰ ἀγωνίσματα κι' ἐρχόταν πρῶτο σ' ὅλα τὰ παιγνίδια. Στὰ γέλια, στὰ ἀστεῖα καὶ στὰ ὡραῖα λόγια δὲν τὸ ἔφτανε κανείς.

Ὅταν ἔγινε εἴκοσι ἐτῶν, οἱ γονεῖς του ἀπο-θάνανε, ἀφήνοντάς του ὅλη τὴ μεγάλη περιουσία τους. Ὁ Νικόλαος ὅμως ὅλον αὐτὸν τὸν πλοῦτο τὸν χρησιμοποιοῦσε γιὰ νὰ βοηθάῃ τοὺς φτωχοὺς καὶ νὰ ντύνῃ τοὺς γυμνούς, νὰ τρέφῃ τοὺς πεινασμένους, νὰ περιθάλπῃ τοὺς ἀρρώστους καὶ νὰ γλυκαίνῃ τοὺς πικραμένους.

Ἔγινε ἔτσι ὁ γενικὸς προστάτης τοῦ χωριοῦ.

Ἐκεῖνα ὅμως ποὺ ἀγαποῦσε κι' ἐπροστάτευε ἰδιαιτέρως ἦσαν τὰ μικρὰ παιδιά, γιὰ τὰ ὁποῖα ἔτρεφε μιὰ ἐξαιρετικὴ στοργή.

Ὁ Νικόλαος ἔγινε μάλιστα ἀρχιεπίσκοπος καὶ λειτουργοῦσε μέσα στὴν ἴδια ἐκκλησία στὴν ὁποία βαφτίστηκε. Τὰ παιδιὰ τόσο τὸν λάτρευαν, ὥστε τὸν παρακολουθοῦσαν διαρκῶς καί, ὅταν τὸν συναντοῦσαν, τοῦ ρίχναν λουλούδια στὸ δρόμο του γιὰ νὰ περάσῃ.

Ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ χρόνια ὁ Νικόλαος ἐγέρασε καὶ πέθανε. Ἐπῆγε στοὺς οὐρανούς, ὅπου τὰ παιδιὰ δὲν τὸν βλέπουν πλέον.

Καὶ ὅμως αὐτὸς δὲν τὰ ξέχασε.

Γιατὶ καὶ στὸν οὐρανὸ ὁ Ἅγιος Νικόλαος κάθεται πάντοτε μὲ τὰ μικρὰ παιδιά, καὶ κάθε χρόνο, τὰ Χριστούγεννα, ὅπως ὁ δικός μας Ἅϊ-Βασίλης τὴν Πρωτοχρονιά, κατεβαίνει ἀπὸ κεῖ ψηλὰ καὶ μοιράζει δῶρα στὰ μικρὰ παιδιὰ τῆς γῆς.

Τὴν ἐτησία αὐτὴ περιοδεία του τὴν ἀρχίζει ἀπὸ τὴ Βηθλεέμ, καθισμένος ἐπάνω σ' ἕνα πουλαράκι, καὶ δὲν ἀφήνει οὔτε τὴν παραμικρὴ γωνία τῆς γῆς, ὅπου ὑπάρχουνε μικρὰ παιδιά, χωρὶς νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ . . .

* * *

Στὴν Ἀμερικὴ, τὴ νύχτα τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ἡ οἰκογένειες ποὺ ἔχουνε πολλὰ παιδιά, διασκεδάζουν ὡς ἑξῆς:

Βάζουν ἕνα μεγάλο καρβὰ μὲ νερὸ μέσα στὴν κάμαρη καὶ κολλοῦν κεριὰ ἑνάνου σὲ τετράγωνα σανιδάκια, κομμένα ἐπίτηδες γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς.

Τὰ σανιδάκια αὐτὰ μὲ τὰ κεριὰ τὰ ρίχνουν μέσα στὸν κουβὰ τοῦ νεροῦ, ἐνῶ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας κάθονται τριγύρω καὶ τὰ παρακολουθοῦν.

Ὁ κάτοχος τοῦ κεριοῦ ποὺ θὰ σβύσῃ ἐνωρίτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα, θὰ εἶνε ὁ εὐτυχέστερος ὅλης τῆς χρονιᾶς.

* * *

Ἡ Πρωτοχρονιὰ δὲν γιορτάζεται σὲ ὅλη τὴ Ρουμανία μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Σὲ κάθε σχεδὸν ἐπαρχία γιορτάζουν διαφορετικὰ τὴν εἴσοδο τοῦ Νέου Ἔτους.

Στὴ Βόρειο Ρουμανία π. χ. μιὰ παρέα νέων, ἡ ὁποία ὀνομάζεται Μοσνέγγι, φοράει προβιὲς ἀπὸ τὴν ἀνάποδη καὶ βγαίνει ἔξω στοὺς δρόμους. Ἐνῶ δὲ ὅλοι τους φοροῦν λευκὲς προβιές, μόνον ἕνας ἀπ' αὐτοὺς φοράει μαύρη. Αὐτὸς κρατάει στὸ χέρι του, μ' ἕνα μακρὺ σχοινὶ μιὰ καρακάξα, προηγεῖται δὲ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ρίχνοντας τὴν καρακάξα του ἐπάνω σὲ κάθε διαβάτη ποὺ θὰ συναντήσῃ στὸ δρόμο.

Κι' ὅποιος δὲν θέλει νὰ ἐνοχληθῇ ἀπὸ τὴν καρακάξα πρέπει νὰ . . . πληρώσῃ.

Σὲ ἄλλα πάλιν μέρη τῆς Ρουμανίας βγαίνουν στοὺς δρόμους παρέες, ποὺ λέγονται «Χαιδοῦκοι», μ' ἕνα πρόχειρο θέατρο, ἐπάνω σ' ἕναν ἁραμπᾶ, καὶ παίζουν ἕνα ἔργον, πάντοτε πατριωτικὸν καί, κατὰ προτίμησιν, ὑποθέσεως Ρουμανοτουρκικῆς. Στὸ ἔργον αὐτὸ ὁ ἥρως εἶνε πάντοτε ὁ Ρουμᾶνος.

* * *

Στὰ Ρουμανικὰ τσιφλίκια, πάλι, τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς, οἱ κολλίγοι, ἔχοντας μπροστά τους ἕναν ἀτ' αὐτοὺς ὡς ἀρχηγό, ὁ ὁποῖος χτυπάει ἕνα τεράστιο κουδοῦνι, ἐπισκέπτονται τοὺς γαιοκτήμονας καὶ τοὺς προσφέρουν διάφορα δῶρα, δηλαδὴ ἕνα χοιρίδιον, ἕνα ἀρνὶ κτλ., γιὰ τὰ ὁποῖα λαμβάνουν, ἐννοεῖται, ἀρκετὰ χρήματα ὡς ἀμοιβή.

Πρὶν ἀνεβοῦν στὸ σπίτι τοῦ ἀφέντη, ρωίνουν μὲ ρύζι τὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ, τὴ σκάλα καὶ τὰ δωμάτια, φωνάζοντας :

—Στὶ Μοῦλτσι Ἄννι ! (Χρόνια πολλά !).

* * *

Στὰ 1500, στὴν Ἀθήνα, πρὶν χαράξῃ ἀκόμα, ὁμιλοι παιδιῶν ἐγύριζαν, ὅπως καὶ σήμερα, τὰ σπίτια καὶ ἔψαλλαν τὸν Ἅϊ-Βασίλη.

Ἄρχισμηνιὰ κι' ἀρχιχρονιά,
κι' ἀρχὴ προβαίνει ὁ χρόνος,
Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται,
ἀπὸ τὴν Καισαρεία...

Τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ὅ-

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

ΕΝΑ ΔΕΙΠΝΟ ΤΟΥ ΛΙΣΤ

Σὲ κάποια ἀπὸ τὶς πολλὲς περιοδεῖες του, ὁ διάσημος μουσουργὸς Λίστ εἶχε πάρει μαζύ του καὶ τὸν γνωστότατο Ἰταλὸ ἀοιδὸ Ρουμπίνι. Εἶχαν φτάσει σὲ κάποια πόλι τῆς Γαλλίας, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ δώσουν μιὰ συναυλία. Μολονότι ὅμως εἶχαν χρησιμοποιήσει κάθε εἴδους διαφήμισι, ἐν τούτοις κατὰ τὴ βραδυὰ τῆς συναυλίας μόλις πενῆντα ἀκροαταὶ εἶχαν συγκεντρωθῆ στὴν αἴθουσα. Ὁ Ρουμπίνι, βλέποντας τὴν ἀδιαφορία αὐτὴ τοῦ κοινοῦ, ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ εἶπε στὸ Λίστ ὅτι δὲν θὰ τραγουδήσῃ.

Αὐτὸς ὅμως τοῦ συνέστησε ν' ἀφήσῃ τοὺς θυμούς του γιὰ νὰ μὴ βροῦν τὸν μπελᾶ τους ἀπ' τὸν κόσμο, καὶ στὸ τέλος τὸν ἐκατάφερε νὰ βγῇ στὴ σκηνή. Τὸ ἀκροατήριο ὅμως ἄφνοε ἐντελῶς ψυχρὰ τὸ τραγοῦδι του. Μόλις ἐτελείωσε αὐτός, παρουσιάστηκε ὁ Λίστ, ὁ ὁποῖος πῆγε καὶ κάθησε μπροστὰ στὸ πιάνο. Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή, σὰν νὰ τοῦ κατέβηκε καμμιὰ ξαφνικὴ ἔμπνευσι, σηκώθηκε ἀπάνω καί, γυρνῶντας πρὸς τὸ κατάληκτο κοινόν, εἶπε μ' εὐγενέστατο χαμόγελο καὶ σοβαρώτατο ὕφος τὰ ἀκόλουθα :

— Βλέπω, κύριοι, ὅτι ἡ μουσικὴ δὲν σᾶς ἀρέσει. Μοῦ κάνετε τὴ χάρι νὰ φθῆτε νὰ δειπνήσουμε ἀπόψε μαζύ ;...

Οἱ ἀκροαταὶ στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελαν νὰ τὸν πιστέψουν. Ὅταν ὅμως εἶδαν ὅτι σοβαρολογοῦσε, δέχτηκαν μ' ἐνθουσιασμὸ τὴν ἀνέλπιστη πρότασι.

Τὸ δεῖπνο ἐκεῖνο, πρωτοφανὲς ἀπὸ καλλιτεχνικὰ χρονικά, στοίχισε στὸ Λίστ ἐν ὅλῳ 1200 φράγκα, τὰ ὁποῖα ὅμως εἰσέπραξε δεκαπλάσια στὴ δεύτερη συναυλία του, τὴν ἄλλη βραδυά, ὁπότε τὸ θέατρό του κατεκλύσθη ἀπὸ ὅλους σχεδὸν τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως . . .

λοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπήγαιναν στὴν ἐκκλησία, γιατὶ ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ἐθεωρεῖτο μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλείτερες γιορτὲς τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὅταν ἐγύριζαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ ἔσπαζαν ἕνα ρόϊδο μέσα στὴ μέση τῆς αὐλῆς τοῦ σπιτιοῦ των, γιὰ νὰ τοὺς φέρῃ ἡ νέα χρονιὰ ἀφθονία, ὑγεία καὶ εὐτυχία.

Ἡ γυναῖκες πάλι, τὸ βράδυ, ὅταν πέφτανε νὰ κοιμηθοῦν, ἔβαζαν κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι τους ἕνα κομμάτι ψωμί, ἀπὸ τὴ βασιλόπιτταν, καὶ ἐπεκαλοῦντο τὶς Μοῖρες νὰ πάνε στὸν ὕπνο τους καὶ νὰ τοὺς ποῦν πῶς θὰ πάῃ ὁ νέος χρόνος, λέγοντας :

Ὦ, Γεννάρη, καλαντάρη
καὶ καλὰ καλαντισμένε,
ἐκεῖ στὴ Γέννα, ποὺ θὰ πᾶς,
κι' ἐκεῖ ποὺ θὰ γυρίσῃς,
εἶνε ἡ Μοῖρες τῶν Μοιρῶν,
κι' ἡ ἰδική μου Μοῖρα,
ἂν εἶνε πλούσια καὶ καλή.
πές της νὰ 'ρθῇ νὰ μ' εὕρῃ,
κι' ἂν εἶνε καὶ πεντάφτοχη,
πάλι νὰ 'ρθῇ νὰ μ' εὕρῃ...

Τὸ ψωμάκι αὐτό, τὸ πρωΐ, τὸ τύλιγαν μέσα σὲ μεταξωτὸ πανὶ καὶ τὸ ἔβριχναν στὸ ποτάμι ἢ στὴ θάλασσα.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ

Τὸ μαστίγωμα τοῦ λωποδύτου. Ὁ ἄτεγκτος δήμιος. Πῶς ὁ λωποδύτης τοῦ ἀνταπέδωσε τὴ σκληρότητά του. Πῶς ἐξεδικήθη τὸ... Παρίσι ἕνας θεατρικὸς συγγραφεύς. Ἡ μαρκησία καὶ ὁ φίλος της. Ἕνα σατυρικὸ ἐπίγραμμα ποὺ γίνεται ἀφορμὴ ἀγρίου μαστιγώματος. Μιὰ πρώτης τάξεως ἐκδίκησις κ.τ.λ.

Σὲ κάποια πόλι τῆς Νορμανδίας, εἶχε συλληφθῆ κάποτε ἕνας λωποδύτης, ὁ ὁποῖος καταδικάστηκε σὲ μαστίγωσι. Ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς καὶ ὁ δήμιος τὸν πλησίασε κρατῶντας στὸ χέρι τὸ μαστίγιο, ὁ λωποδύτης τοῦ εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνή:

—Ἐ, σύντροφε... Κύτταξε νὰ μὴ μὲ χτυπήσῃς δυνατὰ καὶ σοῦ ὑποσχομαι, ἐν καιρῷ, νὰ σοῦ ἀνταποδώσω τὴν καλοσύνη σου...

Ὁ δήμιος ὅμως ἔγινε ἔξω φρενῶν μὲ τὴν αὐθάδεια τοῦ λωποδύτου, ὁ ὁποῖος τολμοῦσε νὰ τοῦ λέῃ πὼς θὰ βρισκόταν κάποτε σὲ θέσι νὰ τοῦ ἀνταποδώσῃ τὴν καλοσύνη... Καί, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, τὸν ἐμαστίγωσε ἀλύπητα. Ὁ λωποδύτης τότε ὡρκίστηκε νὰ ἐκδικηθῇ.

Ὕστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες, ἕνα πρωΐ, ἐνῶ ὁ λωποδύτης γύριζε στὴν ἀγορὰ γιὰ νὰ βουτήξῃ τὸ πορτοφόλι κανενὸς χαζοῦ, ἀντίκρυσε ξαφνικὰ τὸ δήμιο, ὁ ὁποῖος εἶχε πάει κι' αὐτὸς ἐκεῖ γιὰ ψώνια. Χωρὶς νὰ χάσῃ τότε καιρό, ἔβαλεψε τὸ πορτοφόλι μιᾶς γρηούλας χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς καὶ τὸ ἔρριξε μέσα στὸ καλάθι τοῦ δημίου. Κατόπιν, γυρίζοντας πρὸς τὴ γρηούλα, τῆς εἶπε μὲ μεγάλη εὐγένεια, δείχνοντάς της τὸ δήμιο:

—Μοῦ φαίνεται, κυρούλα μου, ὅτι πρὸ ὀλίγου αὐτὸς ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος σοῦ ἔκλεψε τὸ πορτοφόλι καὶ τὸ ἔκρυψε στὸ καλάθι του!

Φαντάζεσθε τί ἐπηκολούθησε. Ἡ γρηούλα ἔμπηξε τὶς φωνὲς καὶ ὁ δήμιος, παρ' ὅλες τὶς διαμαρτυρίες του, συνελήφθη καὶ ὡδηγήθηκε στὴ φυλακή. Ὁ νόμος τότε τιμωροῦσε πολὺ αὐστηρὰ τοὺς κλέφτες ποὺ τοὺς ἔπιαναν ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ἔτσι ὁ δήμιος καταδικάστηκε σὲ θάνατο.

Ἄλλος δήμιος ὅμως σ' ἄλη τὴν περιφέρεια δὲν ὑπῆρχε, κι' ἔτσι δὲν βρίσκοταν κανεὶς γιὰ νὰ τραβήξῃ τὸ σχοινὶ τοῦ καταδίκου. Τότε παρουσιάστηκε ὁ λωποδύτης, ὁ ὁποῖος ἀγέλαδε πρόθυμα νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸς τὰ χρέη τοῦ δημίου.

Ὅταν λοιπὸν πέρασε τὴ θηλειὰ τὸ λαιμὸ τοῦ καταδίκου, ὁ λωποδύτης ἔσκυψε καὶ τοῦ εἶπε στ' αὐτί:

— Θυμᾶσαι, ὅταν μὲ μαστίγωνες, πὼς θὰ σοῦ εἶχα ὑποσχεθῆ πὼς θὰ σοῦ τὸ ἀνταποδώσω;... Νά, ἦρθε τώρα ἡ σειρά μου... Μάθε λοιπὸν πὼς ἐγὼ ἔβριξα τὸ πορτοφόλι στὸ καλάθι τῆς γρηᾶς γιὰ νὰ σὲ ἐκδικηθῶ! ...

Ὁ δήμιος θέλησε τότε νὰ φωνάξῃ, ἀλλά, πρὶν προφθάσῃ νὰ βγάλῃ λέξι ἀπὸ τὸ στόμα του, ὁ λωποδύτης ἔτραβηξε τὸ σχοινὶ καὶ τοῦ ἔκοψε τὴ μιλιὰ στὸ λαρύγγι!

Στὰ 1753, ὁ ἀθῶας Βουαζένοι ἔδωσε στὸ θέατρο κάποιο μονόπρακτο δράμα, τὸ ὁποῖο ἀπέτυχε τόσο παταγωδῶς, ὥστε κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παραστάσεως, οἱ μισοὶ θεαταὶ χασουριόντουσαν κι' οἱ ἄλλοι μισοὶ κοιμόντουσαν.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποτυχία αὐτή, κάποιος φίλος του ἐρώτησε τὸν ἀθῶα, γιατὶ εἶχε δώσει τὸ ἔργο του αὐτὸ νὰ παρασταθῇ;

— Ἐνε καιρὸς τώρα, ἀπάντησε τότε ἐκεῖνος, ποὺ τὸ Παρίσι μὲ κάνει νὰ πλήττω τρομερά. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ ἀποφάσισα νὰ τὸ κουβαλήσω μιὰ χρονιὰ στὸ θέατρο καὶ νὰ τὸ ἐκδικηθῶ κοιμόντας τὸ νὰ πλήξῃ μὲ τὴ σειρά του!...

* * *

Ἕνας ἀπὸ τοὺς διασημοτέρους Δὸν Ζουὰν τοῦ 18ου αἰῶνος, ὁ κ. ντὲ Μπουφφλέρ, θέλοντας νὰ ἐκδικηθῇ κάποτε μιὰ φίλη του μαχήσαια, ἡ ὁποία τὸν εἶχε ἀπατήσει, ἐσύνθεσε ἕνα ποίημα σατυρικώτατο ἐπίγραμμα κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του, τὸ ὁποῖο κυκλοφόρησε σὲ εὐρύτατο κύκλο γνωστῶν τους.

Ἡ μαρκησία, μανιασμένη γιὰ τὸ ἐκζέλιδιά της αὐτό, ἀποφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ. Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπό της, ἔγραψε στὸν φίλο της ὅτι ἦταν χιλιομεστανοιωμένη γιὰ ὅτι εἶχε κάνει, καὶ γιὰ νὰ τοῦ ἐκδηλώσῃ ἀμέσως τὴ μετάνοιά της, τὸν προσκαλοῦσε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ τὸ ἴδιο ἀπόγευμα στὸ σπίτι της.

Ὁ κ. ντὲ Μπουφφλὲρ, ὑποψιαζόμενος ὅτι ἡ μαρκησία τοῦ προετοίμαζε κάποια δυσάρεστη ἔκπληξι, ἐφρόντισε, πρὶν ξεκινήσῃ γιὰ τὸ μέγαρό της, νὰ ὁπλισθῇ μὲ δυὸ πιστόλια. Ἡ μαρκησία στὴν ἀρχὴ τὸν ἐδέχθηκε μὲ μεγάλη χαρά. Μόλις ὅμως κλείστηκαν οἱ δυό τους μέσα στὸ δωμάτιό της, πετάχτηκαν ξαφνικὰ πίσω ἀπὸ τὶς κουρτίνες, ὅπου ἦσαν κρυμμένοι τέσσερες γιγαντόσωμοι μπράβοι, οἱ ὁποῖοι πρὶν ἀκόμα ὁ φτωχὸς μαρκήσιος προφτάσῃ νὰ τραβήξῃ τὰ πιστόλια του, τὸν ἅρπαξαν, τὸν ξεγύμνωσαν, τὸν ξάπλωσαν στὸ κρεββάτι καὶ τοῦ ἐμέτρησαν πενῆντα ραβδισμοὺς ὑπὸ τοὺς καχχασμοὺς τῆς μαρκησίας.

Ὁ κ. ντὲ Μπουφφλὲρ ὑπέστη καρτερικότατα τὸ ξυλοκόπημα. Ὅταν οἱ τέσσερες ὀδηγοί του ἐτελείωσαν τὸ ἔργο τους καὶ τὸν ἄφησαν ἀλεύθερο, σηκώθηκε χωρὶς νὰ πῇ τίποτε καὶ ντύθηκε. Ἔξαφνα ὅμως, ἐνῶ ἐβγαίνε ἀπὸ τὴν κρεββατοκάμαρα, ἔβγαλε τὰ πιστόλια του καὶ, ἀπειλώντας τους μ' αὐτά, τοὺς εἶπε:

—Δὲν τελειώσατε, παλληκάρια μου, τὴ δουλειά σας! Ἡ κυρία θὰ ἔμεινε βέβαια ἱκανοποιημένη ἀπὸ σᾶς, τώρα βέβαια ἦρθε καὶ ἡ σειρὰ μου νὰ εἶμαι ἱκανοποιημένος ἀπὸ σᾶς! Ἂν δὲν τῆς φερθῆτε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ὅπως φερθήκατε μέχρι τώρα σὲ μένα, θὰ σᾶς ἐκτινάξω ἀμέσως ὅλους σας νεκροὺς!...

Οἱ παλληκαράδες ἀντελήφθησαν ὅτι ὁ ποιητὴς δὲν ἀστειεύοταν. Ὑπὸ τὸν ἀπειλητικὸ λοιπὸν τῶν πιστολιῶν του, ἄρπαξαν τὴ μασκησία καὶ, παρὰ τὴ κλαυσίγελα καὶ τὶς ἐκφράσεις της τὴν ἔντυσαν καὶ τὴν ἐτοποθέτησαν καὶ πάλι στὴ θέσι της ἀκριβῶς ποὺ εἶχαν μετρήσει προηγουμένως στὸν κ. ντὲ Μπουφφλέρ.

Αὐτὸς ὅμως δὲν ἐχόρτασε μόνο στὴ τιμωρία αὐτὴ τῆς ἀπίστου φίλης του. Κατόπιν, ἀνάγκασε διαδοχικῶς τοὺς τέσσερες ἀγυροπαλληκαράδες νὰ ἀκροβοῦν καὶ ἀναμαστιζόταν ὁ ἴδιος.

Ὕστερα ἀφοῦ ἄνανε μιὰ βαβυτάρα, ὑπόκλισι στὴν ἀναίσθητη σχεδὸν ἀπὸ τὸ ξύλο μαρκησία, τῆς εἶπε:

— Χαίρετε, κυρία... Βλέπετε ἄλλωστε κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο θὰ κάνω...

Ὁ ἱστορικὸς Μετρά, ὁ ὁποῖος ἀφηγεῖται τὸ ἀνέκδοτο αὐτό, προσθέτει ὅτι ἡ μαρκησία ἔπεσε στὰ γόνατα τοῦ κ. ντὲ Μπουφφλὲρ παρακαλῶντας τον νὰ μὴν ἀνακοινώσῃ ποτέ... ποτέ... Ρὰ νὰ τὸν πείσῃ δὲ τελικῶς τὸν ἐκράτησε στὸ σπίτι της ὀλόκληρη νύχτα!...

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΩΜΕ

Καθὼς ἀναγγέλλουν τὰ τελευταῖα Παρισινὰ περιοδικὰ Μόδας, μιὰ ἀπὸ τὶς κυριώτερες γαρνιτοῦρες τῶν ἐφετεινῶν φορεμάτων θὰ εἶνε καὶ ἡ δαντέλλα.

— Καθημερινὰ φορεματάκια ἀπὸ λαινὰζ θὰ γαρνίρωνται μὲ λεπτὲς μάλλινες δαντέλλες τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Φορέματα πάλι ἀπογευματινὰ ἀπὸ κρὲπ σατὲν θὰ γαρνίρωνται μὲ δαντέλλα μεταξωτὴ καί, τέλος, φορέματα ἀπὸ βελοῦδο ἁπλό, θὰ γαρνίρωνται μὲ δαντέλλα γκιπούρ, στὸ γιακὰ καὶ στὰ μανίκια, κάποτε δὲ καὶ κάτω στὴ φούστα.

— Ἐπίσης ἡ βραδυνὲς τουαλέττες θὰ γαρνίρωνται πλούσια μὲ δαντέλλες μπροσσὲ καὶ μὲ δαντέλλες λαμέ, ἀσημένιες ἢ χρυσές.

— Ἐπὶ πλέον, γιὰ τὸ βράδυ, θὰ συνηθίζεται στὰ μαλλιὰ κι' ἕνα «μπαντὸ» ἀπὸ δαντέλλα χρυσὴ ἢ ἀσημένια.

— Θὰ φορεθοῦν τὸ βράδυ καὶ τόκες καὶ τυρμπὰν ὁλόκληρα ἀπὸ δαντέλλα λαμέ.

— Ἐπίσης συνηθίζεται ἐφέτος ὅσον ποτὲ νὰ γαρνίρωνται τὰ ἀσπρόρουχα μὲ δαντέλλα, πρὸ πάντων δὲ μὲ πλατειὲς ἐνκρουστασιὸν ἀπὸ δαντέλλα κιτρινωπή.

— Πολλὰ βελούδινα φορέματα θὰ γαρνίρωνται μὲ μακρυὲς ἐσάρπες ἀπὸ κρὲπ-σατὲν τοῦ αὐτοῦ χρώματος.

— Ἐπίσης ἀρκετὰ βελούδινα φορέματα θὰ γαρνίρωνται μὲ πλατειὲς ζῶνες ντραπέ, ἀπὸ κρὲπ-σατὲν τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Ἡ ζῶνες αὐτὲς θὰ εἶνε πολὺ μακρυὲς καὶ ἡ ἄκρες των θὰ φτάνουν ὡς κάτω στὴ φούστα. Δηλαδὴ θὰ εἶνε μᾶλλον μακρυὲς καὶ πλατειὲς ἐσάρπες, ποὺ θὰ τὶς ντραπέρνουμε καὶ θὰ τὶς δένουμε γύρω στὴν τάγια.

— Θὰ ἰδοῦμε ἐφέτος πολλὰ ὡραῖα φορέματα μὲ τὴν ἀνάμιξη βελούδου ἁπλοῦ καὶ βελούδου ἐμπριμέ, καθὼς καὶ μὲ τὸν συνδυασμὸ μαύρου βελούδου καὶ μαύρου ἢ ἀσπρου σατέν.

— Ἐπίσης θὰ φορεθοῦν πολλὰ βραδυνὰ φορέματα ἀπὸ κρὲπ-ζωρζὲτ καὶ δαντέλλα. Τὰ φορέματα αὐτὰ θὰ συμπληρώνονται μὲ μιὰ μπέστα ἀσορτὶ πολὺ μακρυά, γαρνισμένη ὁλόγυρα μὲ δαντέλλα ἢ γκαλὸν λαμέ.

— Τὰ περισσότερα φορέματα ἀπὸ ζωρζὲτ καὶ ἀπὸ δαντέλλα θὰ εἶνε χρώματος βιολέ.

— Τὰ φορέματα ἀπὸ ταφτὰ καὶ ἀπὸ φάϊγ, τὰ ὁποῖα θὰ φορεθοῦν πολὺ ἐπίσης ἐφέτος, θὰ εἶνε, τὰ περισσότερα, κόκκινα καὶ βυσσινιά.

— Ὅλα αὐτὰ τὰ φορέματα θὰ γίνωνται μὲ φοῦστες μακρυές. Κανένα βραδυνὸ φόρεμα δὲν θὰ εἶνε κοντὸ ἐφέτος. Μόνο τὰ πολὺ νεαρὰ κορίτσια θὰ μποροῦν νὰ φορέσουν τὸ βράδυ φορέματα μὲ φοῦστες κοντές, ἀλλὰ καὶ πάλι ὄχι τόσο πολὺ κοντές, ὅπως ἄλλοτε.

— Ἐπίσης τὰ μαῦρα φορέματα θὰ φορεθοῦν πολὺ ἐφέτος, τόσο τὴν ἡμέρα ὅσο καὶ τὸ βράδυ.

— Θὰ ἰδοῦμε καὶ μερικὰ φορέματα «στύλ». Καὶ αὐτὰ ὅμως θὰ εἶνε πολὺ μακρύτερα ἀπὸ τὰ περσινά, πρὸ πάντων πρὸς τὰ πίσω.

— Τὰ κομψότατα φορέματα θὰ εἶνε καὶ πάλι τῆς μόδας. Τὰ ἐφετεινὰ φορέματα μὲ τὶς ὑψηλὲς τάγιες καὶ τὰ ἐφαρμοστὰ κορσάζια δὲν περνοῦν εὔκολα ἀπὸ τὸ κεφάλι ὅπως τὰ μονοκόμματα φορέματα, ποὺ φορούσαμε πέρσυ. Γι' αὐτὸ ἀρχετὰ ἀπ' αὐτὰ κουμπώνουν μὲ μιὰ μακρυὰ σειρὰ ἀπὸ κουμπιά, πίσω στὴν πλάτη.

— Ἐπίσης ἀρχετὰ μανίκια, πολὺ στενά, κουμπώνουν μὲ σειρὰ ἀπὸ μικρὰ κουμπιά.

— Ἐπανωφόρια ἀνοικτοῦ χρώματος θὰ γαρνίρωνται μὲ γοῦνα ἀλεποῦς μαύρη.

— Ἐπανωφόρια σκοῦρα, θὰ γαρνίρωνται μὲ γοῦνα γκρίζα ἢ μπέζ.

— Θὰ ἰδοῦμε ὅμως καὶ ἐπανωφόρια γαρνισμένα μὲ γοῦνα ἀσορτί, πρὸ πάντων ὅταν εἶνε ἀστραχάν.

— Θὰ εἶνε πολὺ ἀν-βὸγκ ἐπανωφόρια γκρίζα, γαρνισμένα μὲ γκρίζο ἀστραχάν, καὶ ἐπανωφόρια μπὲζ μὲ ἀστραχὰν μπέζ.

— Τὸ μπαϊτζιάντ θὰ φορεθῇ πολὺ ὅλον τὸν χειμῶνα καὶ θὰ ἰδοῦμε ἀπὸ αὐτὸ καὶ ὁλόκληρα ταγιέρ, καὶ ἐπανωφόρια καὶ καπελλάκια ἀσορτί.

— Θὰ εἶνε πολὺ τῆς μόδας ἐφέτος καπέλλα «πούφ-τουτ-ἀλλέ», μὲ τὸν συνδυασμὸ φὲτρ καὶ βελούδου, διαφορετικῶν χρωμάτων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Π. χ. καπέλλο μὲ καλότα ἀπὸ φὲτρ μπὲζ-ρουζὲ θὰ γαρνίρεται στὰ πλάγια μὲ δυὸ πτέρυγες ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο. Ἐπίσης πολλὰ καπέλλα ἀπὸ φὲτρ μαλακὸ θὰ ἔχουν ἐνκρουστασιὸν ἀπὸ βελοῦδο.

— Τὰ λουσάτα καπέλλα θὰ γίνωνται πάντοτε ἀπὸ ντρὰ. ἀπὸ βελοῦδο μεταξωτὸ καὶ ἀπὸ πάν.

— Πολλὰ φορέματα βραδυνὰ καὶ ἀπογευματινὰ θὰ γαρνίρωνται πίσω στὴν ἄκρη τοῦ μιτροῦντε-κολτὲ μ' ἕνα φιόγκο τοῦ ὁποίου ἡ ἄκρες θὰ εἶνε ἀρχετὰ μακρυές.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΤΑ ΦΙΓΟΥΡΙΝΙΑ ΜΑΣ

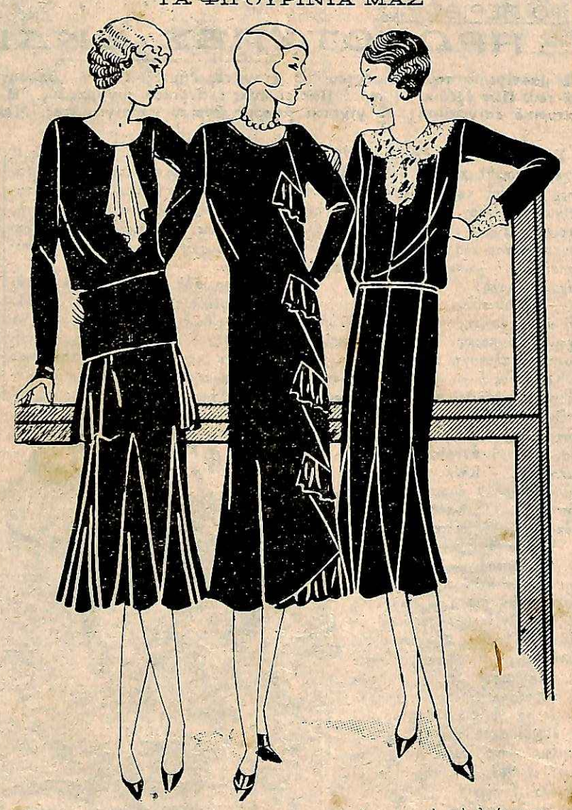

Τρία κομψά, φτηνὰ καὶ χαριτωμένα φορέματα γιὰ τὸ ἀπόγευμα. Τὸ πρῶτο γίνεται ἀπὸ κρὲπ - σατὲν ἢ, ἂν προτιμᾶτε, ἀπὸ κρὲπ-ντὲ-σὶν ἢ κρὲπ-ρομαίν. Τὰ ἄλλα τρία ἀπὸ σχετικὰ ὑφάσματα. Χρωματισμὸ προτιμῆστε τὸν μαῦρο, ποὺναι πολὺ τῆς μόδας.

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ
('Ορθοφωνικὰ)
ΔΙΣΚΟΙ
('Ηλεκτρικοὶ)

ΤΑ ΜΟΝΑ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΝ
ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ :
ΑΘΗΝΑΙ Σταδίου 3
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ Νοταρᾶ 53 γ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τσιμισκῆ 22 Μέγαρον Βικτώρια
ΚΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ 9Α ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ Α. Ε.
ΣΤΑΔΙΟΥ 28β ΤΗΛ. 58-67
Η ΩΡΑΙΩΤΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
ΧΑΡΤΟΥ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ
ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΝ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΙ ΤΑΠΗΤΕΣ
BIBELOTS, ΛΑΜΠΑΙ ΚΡΕΜΑΣΤΑΙ
ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ

Θέλετε νὰ κάμετε οἰκονομίαν;
Νὰ βάψετε μόνη Σας τὰ περσινά Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας
ARTI
καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.
Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας εἰς 60 μοδέρνους χρωματισμούς.
Γεν. Ἀντιπρ. Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

Ο "ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ„ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΑΝΗΣ
Ἡ μεγαλειτέρα ἐκδοτικὴ ὀργάνωσις τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ συνεκτικὸς δεσμὸς ποὺ κρατεῖ εἰς ἐπικοινωνίαν ὅλους τοὺς Ἕλληνας τοῦ νέου κόσμου
«Ἡμερήσιος Ἐθνικὸς Κῆρυξ» «Κυριακάτικος» καὶ «Μηνιαῖος»
Ὁ «Κυριακάτικος» κυκλοφορεῖ παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν Ἕλληνες. Εἰς τὰς σελίδας του ἀντικατοπτρίζεται ὅλη ἡ ἐνδιαφέρουσα καὶ πολυθόρυβος Ἀμερικανικὴ ζωὴ εἰκονογραφημένη, μὲ τὰς ἐκκεντρικότητας τῶν ἑκατομμυριούχων της, μὲ τὰς ἐρωτικὰς περιπετείας τῆς ἀριστοκρατίας της, μὲ τὰς καταστρῆσεις καὶ τὰς ἐπιτυχίας τῶν μεγαλοεπιχειρηματιῶν της, μὲ τὰ θαύματα τῶν ἐφευρετῶν της, μὲ τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας της καὶ μὲ τὰς εἰς ὅλας τὰς ἐπιδόσεις πρώτους τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς.
Ὅσοι παρακολουθοῦν τὸν «Κυριακάτικον» παρακολουθοῦν καὶ τὴν ζωὴν τῆς μεγάλης Ἀμερικῆς, ὅσον μακρὰν καὶ ἂν εὑρίσκωνται.
Ὁ «Μηνιαῖος», θαῦμα καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως καὶ συμπλήρωμα ἀπαραίτητον κάθε Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης. Αἱ σελίδες του, πλούσιαι εἰς ἐπίκαιρα θέματα καὶ ζητήματα, τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του.
Τὰς ἐκδόσεις τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» τῆς Νέας Ὑόρκης συμπληρώνει τὸ Ἡμερολόγιόν του μὲ τὰς ὑπερτετρακοσίας σελίδας του, αἱ ὁποῖαι ἐμπεριέχουν ἀληθινὴν ἐγκυκλοπαίδειαν.
Τὸ Ἡμερολόγιον τιμᾶται ἀντὶ ἑνὸς μόνου δολλαρίου χρυσοδέτον.
Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται διὰ κάθε Ἔκδοσιν ἢ ὅλας μαζὶ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Βουλῆς, ἀρ. 18.

ΠΡΟΣΟΧΗ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΑΙ
Μὴ ἐγκαθίστασθε εἰς τὰς νεοενοικιαζομένας οἰκίας σας πρὶν ἀπολυμάνητε αὐτὰς εἰς τὸν οἶκον Γεν. Ἀπολυμάνσεων
Ο ΚΡΙΝΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ Πανεπιστημίου 47
ΠΕΙΡΑΙΩΣ Κολοκοτρώνη 120

ΒΑΦΗ ΜΑΛΛΙΩΝ
Ἐπὶ 47 δειγμάτων ΕΝΕ εἰς τὴν μεγάλην Ἔκθεσιν τῶν Παρισίων
ΤΟ LAKAO ENE
ἔλαβε τὸ ἀνώτατον βραβεῖον διὰ τὴν θαυμασίαν ἀπόδοσιν χρωματισμοῦ μαλλιῶν ὡς καὶ διότι ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων βαφῶν τὸ LAKAO ENE εἶνε τὸ ἀβλαβέστερον πάντων ὡς παρασκευαζόμενον ἐντελῶς ἀπὸ ρίζας φυτῶν.
Γεν. Ἀντιπρ. διὰ τὴν Ἑλλάδα
Κ. ΧΑΜΑΡΑΚΗΣ Σταδίου 37

ΖΩΝΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ
ΚΟΡΣΕΔΕΣ · ΚΗΛΕΠΙΔΕΣΜΟΙ
A. CLAVERIE

ΝΕΑ ΦΑΡΜΑ: ΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
Τὰ τελειότερα καὶ εἰδικώτερα ἐν Ἑλλάδι τῆς Ἑταιρείας
Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ν. ΧΙΟΝΗΣ & Σ[ΙΑ]
Προαστείου 11 καὶ Γαμβέτα γωνία

Τὰ ἐσωτερικὰ Κουφώματα τῶν σπιτιῶν Σας
νὰ ἀπαιτεῖτε νὰ βάφωνται μὲ τὰ εἰδικὰ Γερμανικὰ βερνικοχρώματα
«TEMPEROL»
τὰ ὁποῖα εἶνε ἀνθεκτικὰ εἰς πλύσιμον καὶ δίδουν εἰς τὸ σπίτι ἐξαιρετικὸν λοῦσο χωρὶς μεγάλην ἐπιπρόσθετον δαπάνην.
Πωλοῦνται : Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ, Ἀθῆναι, Λέκκα 21α

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Ἰατρὸς Δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ κ. Γεωργ Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην ὁδὸς Κεφαλληνίας 30. Ὧραι 6—11 π. μ. καὶ 4—7 μ. μ. Ἀοιθ. Τηλεφ. 7-62 (Παλαιόν).

Ἐνοικιάζεται μεσαῖον πάτωμα ἐπὶ τῆς πλατείας Ἁγ. Γεωργίου Καρύτση ἐκ 5 δωματίων κλπ. Πληροφορίαι : Ὁδὸς Λέκκα 7 (Γραφεῖα «Μπουκέτου») 10-12 π.μ. καὶ 4-6 μ. μ.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ
Η. ΠΑΓΚΑΛΟΥ
Ἰατροῦ Μικροβιολόγου
ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 72α. Τηλ. 64-76
Ἰατρικαὶ ἀναλύσεις παντὸς εἴδους. Ὑγιονολογικὰς ἐξετάσεις. Βιολογικὰ προϊόντα. Ἀντιδραστήρια. Διαλύματα. Ἐμβόλια θεραπευτικά.
ΕΜΒΟΛΙΟΝ ΑΝΤΙΤΥΦΙΚΟΝ ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟΝ
«ΗΧΩ» Σταδίου 8

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΣΠΙΤΙ, ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΤΗ, ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΙΝΕ ΤΟ ΕΦΕΤΕΙΝΟ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,

Τὸ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» εἶνε ἀσφαλῶς τὸ καλύτερο τῶν Ἡμερολογίων ποὺ ἐκυκλοφόρησαν καὶ κυκλοφοροῦν στὴν Ἑλλάδα.

Τυπωμένο ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου, μὲ καλλιτεχνικὰ στοιχεῖα, στολισμένο μὲ πλῆθος ὡραίων εἰκόνων, ἀποτελεῖ πραγματικὸν ἐκδοτικὸν θαῦμα.

Ἡ ὕλη του, διαλεγμένη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ καὶ ξένη λογοτεχνία, συναρπάζει καὶ γοητεύει τὸν ἀναγνώστη.

Περιέχει διηγήματα, ποιήματα, ἱστορικὲς σελίδες, περίεργα, ἀνέκδοτα, κωμωδίες, ἀστεῖα κτλ. κτλ.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων συνεργατῶν εἶνε καὶ οἱ κ. κ. **Γρ. Ξενόπουλος, Κ. Παλαμᾶς, Λάμπρος Πορφύρας, Π. Νιρβάνας, Ν. Λαπαθιώτης, Χ. Χρηστοβασίλης, Σταμ. Σταμ., Χάρης Σταματίου** κλπ.

Ἐπίσης περιέχει ἀνέκδοτα διηγήματα τῶν ἀποθανόντων λογίων **Α. Καρκαβίτσα, Γερ. Βώκου, Ν. Σπανδωνῆ, Ἀργ. Ἐφταλιώτη.**

Κανεὶς ἂς μὴ μείνῃ χωρὶς ν' ἀγοράσῃ τὸ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Τιμᾶται Δρχ. 25.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ